НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 3 (березень)

Київ 2026

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpip@ukr.net.

Аналітичний дайджест є спеціалізованим інформаційним ресурсом, який покликаний надати актуальну та систематизовану інформацію про ключові проблеми інтелектуальної власності, особливо в контексті інтеграції України до Європейського Союзу. У зв'язку з глобалізацією економічних та правових процесів, а також зростанням значення інновацій та креативних індустрій, питання захисту інтелектуальної власності набувають особливої ваги. Основне призначення дайджесту полягає в ознайомленні широкого кола фахівців – юристів, патентних повірених, науковців, викладачів, студентів, а також усіх зацікавлених користувачів – з найновішими інформаційними джерелами, що висвітлюють сучасні тенденції та виклики у сфері інтелектуальної власності.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2026

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном 2

Всесвітня організація інтелектуальної власності.....103

Інтелектуальна власність в Україні 111

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет 122

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....150

Наука у сфері інтелектуальної власності.....186

Законодавство з інтелектуальної власності.....204

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....230

Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....282

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2026

Інтелектуальна власність за кордоном

«Реєстрація прав інтелектуальної власності в митних органах є ключовим елементом захисту бренду, проте дані свідчать про те, що стратегія загальної «глобальної» реєстрації може виявитися економічно невигідною. Аналіз численних джерел — зокрема даних Всесвітньої митної організації, EUIPO, митних органів США, звітів Організації економічного співробітництва та розвитку та понад 17 000 випадків із бази даних CHORUS компанії Rouse — показує, що значна діяльність із забезпечення дотримання прав зосереджена лише в кількох десятках країн, тоді як у більшості юрисдикцій затримання товарів є рідкісним явищем. Китай домінує на глобальному рівні, щорічно здійснюючи десятки тисяч затримань, переважно експортних, тоді як такі країни, як Південна Корея, Туреччина та деякі держави ЄС, також демонструють активну діяльність. Натомість у багатьох країнах ASEAN обсяги затримань є відносно низькими, хоча деякі з них, наприклад В'єтнам, стають «висхідними зірками» у сфері правозастосування. На Близькому Сході та в Північній Африці правоохоронна діяльність є нерівномірною, але помітною в таких місцях, як ОАЕ, які є ключовим транзитним вузлом і все частіше виступають основним пунктом походження контрафактних товарів, що надходять до ЄС. У самому ЄС система єдиного ринку розподіляє затримання більш рівномірно та користується перевагами потужних механізмів обміну інформацією, включаючи розкриття даних про імпортерів…

Отримані дані свідчать про те, що власникам прав інтелектуальної власності слід надавати пріоритет країнам, де регулярно проводяться затримання, а не розпорошувати ресурси між великою кількістю юрисдикцій. Однак обсяг затримань — це не єдиний фактор, який слід враховувати. Справжня цінність митних заходів полягає в зборі розвідувальної інформації — виявленні ланцюгів постачання, основних порушників та моделей торгівлі — а не лише в підрахунку вилучених товарів. Навіть вилучення товарів з низькою вартістю або невеликих посилок можуть викрити масштабніші мережі, особливо з огляду на те, що виробники контрафактної продукції дедалі частіше відправляють товари та упаковку окремо для подальшого складання на ринках призначення. Тому ефективність митного режиму у наданні інформації, що може бути використана для вжиття заходів, такої як дані про імпортерів, може бути важливішою, ніж кількість затримань. Контекст галузі також має значення: сектори з великими обсягами дрібних відправлень повинні збалансувати витрати на правозастосування, тоді як ті, що мають справу з меншою кількістю товарів високої вартості, можуть отримати вигоду від кожного окремого затримання…

Окрім традиційних «гарячих точок», власникам інтелектуальної власності слід також звернути увагу на ринки, що розвиваються, де потенціал правозастосування поступово зростає. Своєчасне налагодження контактів,

проведення навчальних заходів та побудова відносин із митними органами в таких юрисдикціях можуть відкрити нові можливості для правозастосування та виявити ризики, які раніше залишалися прихованими. Загалом, цілеспрямована стратегія реєстрації прав у митних органах, що ґрунтується на аналітичних даних і зосереджується на юрисдикціях з високим рівнем активності, ефективних системах розкриття інформації та перспективних ринках, що розвиваються, є більш ефективною, ніж широкий, але поверхневий глобальний підхід» ***(Chris Bailey and Jennifer Rönnerhed. How Should Detention Data Inform your Customs Strategy? // Rouse International Limited (https://rouse.com/insights/news/2026/how-should-detention-data-inform-your-customs-strategy). 02.03.2026).***

***

«Для багатьох американських компаній, що працюють у сфері медичного обладнання, діагностики та суміжних галузях, Європа є ключовим ринком, але просте повторне подання первинного проекту заявки на патент США в Європі часто створює серйозні стратегічні проблеми. Європейська практика є більш суворою щодо доданих матеріалів, винахідницького рівня та, в деяких аспектах, придатності предмета, тому реальним визначальним фактором сили європейського патенту є те, як була складена оригінальна заявка. В Європі будь-які поправки повинні бути «прямо і однозначно» виведені зі специфікації, часто майже дослівно…

Якщо після подання заявки відбувається зміна продукту або комерційної спрямованості — що є типовим для регульованих галузей — можливість змінити обсяг заявки залежить від того, чи була специфікація складена в широкому розумінні, чи були введені функції модульним способом, чи були пояснені варіанти та технічні ефекти, а також чи були чітко розкриті ключові комбінації функцій. Європа також оцінює очевидність за допомогою підходу «проблема-рішення»: експерти визначають найближчий рівень техніки, визначають технічну проблему та запитують, чи прийшов би кваліфікований фахівець до заявленого рішення… Тому в проекті необхідно чітко сформулювати проблеми, що вирішуються, та конкретні технічні переваги кожної потенційно відмінної риси, включаючи аспекти, що стосуються користувачів, такі як робочі процеси або графічні інтерфейси користувача, щоб пізніші аргументи щодо винахідницького рівня мали міцну текстову основу. Правила щодо предмета ще більше ускладнюють ситуацію: методи медичного лікування та діагностики виключені в Європі, тому заявники з галузі наук про життя повинні переконатися, що ранні проекти містять сильні набори вимог, спрямовані на пристрої, системи, імплантати та діагностичні апарати, а не лише на методи лікування пацієнтів.

Для графічних інтерфейсів користувача специфікація повинна пояснювати технічний ефект і те, як графічний інтерфейс підтримує взаємодію людини з машиною, а не лише його візуальне оформлення. Архітектура

формулювання вимог також відрізняється: в Європі зазвичай дозволяється лише одна незалежна вимога на категорію (метод, пристрій тощо) і стягується додаткова плата за понад 15 вимог, але дозволяється широке використання декількох залежних вимог…

Тому ефективні європейські стратегії, як правило, спираються на широку незалежну формулу винаходу, підкріплену ретельно структурованими множинними залежними формулами, що охоплюють альтернативні комбінації ознак, які мають спільну «особливу технічну ознаку», а не на американську практику численних незалежних формул винаходу. Коротко кажучи, орієнтований на США підхід може призвести до того, що європейські заявки будуть вузькими, вразливими до заперечень щодо додавання нових елементів та заперечень щодо винахідницького рівня, а також обмеженими правилами придатності…

Включаючи європейські вимоги до перших поданих заявок у США — як у специфікації, так і в плані вимог — компанії можуть зберегти гнучкість у міру розвитку продукції, зміцнити свої позиції щодо конкурентів і претендентів, а також забезпечити значущий, підкріплений законом захист по обидва боки Атлантики за відносно невеликих додаткових витрат на складання документів» ***(Tyler Tassone, Ian Soule. Drafting Patent Applications That Travel the Atlantic – Tips for Companies Filing in the United States and Europe // Sterne, Kessler, Goldstein & Fox PLLC (https://www.sternekessler.com/news-insights/insights/drafting-patent-applications-that-travel-the-atlantic-tips-for-companies-filing-in-the-united-states-and-europe/). 03.03.2026).***

***

«…Хоча кожен бізнес починається з ідеї, довгостроковий успіх залежить від того, чи вдасться перетворити цю ідею — особливо назву бренду — на захищений актив. При виборі назви часто керуються креативністю, запам’ятовуваністю та доступністю домену, але багато хто нехтує важливим питанням: чи можна цю назву фактично зареєструвати як торговельну марку. Не всі назви підлягають захисту — загальні або описові терміни мають слабку захищеність, тоді як вигадані, довільні або асоціативні назви забезпечують міцніший правовий захист і довгострокову цінність…

Багато компаній припускаються помилки, коли спочатку запускають свій бізнес, а вже потім займаються питаннями торговельних марок, що може призвести до дорогого ребрендингу, юридичних суперечок або обмежень у розширенні діяльності. Більш стратегічний підхід передбачає проведення попереднього пошуку щодо наявності торговельної марки, щоб виявити ризики та переконатися у доступності назви. Після підтвердження доступності подання заявки на реєстрацію торговельної марки закріплює юридичне право власності, надає пріоритетні права, стримує конкурентів та створює цінність, яку можна захистити в судовому порядку…

З часом зареєстрована торгова марка перетворюється на потужний бізнес-актив, який сприяє зміцненню довіри, запобігає підробкам, підтримує зростання завдяки ліцензуванню та підвищує ринкову вартість компанії. На відміну від багатьох інших активів, торгові марки можуть зростати в ціні за умови належного догляду… Зрештою, успішні бренди розглядають вибір назви не лише як маркетингове рішення, а й як юридичне та стратегічне, усвідомлюючи, що мета полягає не тільки у створенні впізнаваності, а й у забезпеченні прав власності та довгострокової цінності» ***(Laura Lamansky. From Idea to Asset: Turning a Business Name into a Protectable Brand // Michael Best & Friedrich LLP (https://www.michaelbest.com/insights/from-idea-to-asset-turning-a-business-name-into-a-protectable-brand-102mlrs/). 03.03.2026).***

***

«…Згідно з новим звітом, доданим до ResearchAndMarkets.com, світовий ринок прав інтелектуальної власності та управління роялті, оцінений у 13,7 млрд доларів США у 2024 році, за прогнозами досягне 30 млрд доларів США до 2030 року, зростаючи із середньорічним темпом зростання (CAGR) 14%. Це зростання обумовлене збільшенням вартості інтелектуальних активів, глобалізацією бізнесу та стрімким розвитком цифрового контенту, що вимагає надійних систем управління інтелектуальною власністю для захисту авторських прав, запобігання піратству та адміністрування виплат роялті творцям, таким як автори, музиканти та розробники програмного забезпечення… Щоб впоратися зі складнощами міжнародного законодавства та великими масивами даних, що стосуються багатьох сторін, галузі, які сильно залежать від цього, такі як фармацевтика, біотехнології та цифровий контент, інвестують значні кошти в складні програмні рішення, що зменшують ризики судових позовів і втрати доходів, одночасно задовольняючи зростаючі вимоги споживачів щодо прозорості. Ключові висновки звіту вказують, що сегмент медіа та розваг досягне 8,5 млрд доларів США до 2030 року (16,2% CAGR), а сегмент охорони здоров'я та біологічних наук зростатиме з темпом 15,1% CAGR. У регіональному розрізі ринок США в 2024 році оцінювався в 3,4 млрд доларів, а Китай, як очікується, зросте на вражаючі 16,7% CAGR і досягне 3,9 млрд доларів до 2030 року…» ***(Intellectual Property Rights and Royalty Management Business Analysis Report 2026-2030: Surging Digital Content, Global IP Monetization and Anti-Piracy Drive Strong Demand for Scalable Solutions // Digital Media Innovations, LLC (https://www.globenewswire.com/news-release/2026/03/04/3249135/28124/en/Intellectual-Property-Rights-and-Royalty-Management-Business-Analysis-Report-2026-2030-Surging-Digital-Content-Global-IP-Monetization-and-Anti-Piracy-Drive-Strong-Demand-for-Scalab.html). 04.03.2026).***

***

«…Звіт «Innovation Momentum 2026 — The Global Top 100» ставить під сумнів традиційне ототожнення лідерства в інноваціях з обсягом патентів, оцінюючи вимірювані поліпшення якості портфеля за дворічний період. Порівнюючи розмір портфеля та «технологічну релевантність» — наскільки сильно патенти компанії впливають на подальші винаходи — між кінцем 2023 року та кінцем 2025 року, звіт визначає організації, технологічний вплив яких посилився понад очікування порівняно з їхніми початковими позиціями. Ця методологія, заснована на якості, гарантує, що менші портфелі повинні продемонструвати значне збільшення впливу, а більші — зберегти або покращити свій вплив, щоб бути визнаними. Список 2026 року відображає динамічну картину стабільності та оновлення, включаючи 41 компанію, які з'являлися у всіх п'яти щорічних виданнях, та 21 нову компанію, від стартапів до глобальних промислових груп, таких як Airbus та Adeia…

Вперше напівпровідники очолюють представництво галузі з 14 компаніями, за ними слідують фармацевтичні та хімічні компанії. У регіональному розрізі США продовжують домінувати з 46 компаніями, демонструючи особливу силу у фармацевтичних та медичних технологіях. Тим часом Азіатсько-Тихоокеанський регіон зберігає глибину в секторах напівпровідників і хімічної промисловості, але помітна п'ятирічна тенденція показує, що регіон Європи, Близького Сходу та Африки (EMEA) випереджає Азіатсько-Тихоокеанський регіон за загальною представленістю завдяки більш широкому поєднанню автомобільних та інженерних технологій…

У звіті також підкреслюється комерційне значення високоякісної інтелектуальної власності, відзначаючи, як сильні портфелі відповідають стратегічному позиціонуванню, такому як доходи від ліцензування або корпоративні придбання. Крім того, новий аналіз мережі винахідників, представлений у виданні 2026 року, показує, що провідні компанії зазвичай покладаються на тісно пов'язану «основну мережу винахідників», що надає фахівцям з інтелектуальної власності цінну інформацію для конкурентного бенчмаркінгу та планування інновацій на основі даних. Зрештою, у звіті підкреслюється критичний зсув у галузі від простого володіння найбільшою кількістю патентів до створення найвпливовіших портфелів…» ***(Marco Richter. Global top 100 report measures technological influence and quality in portfolio management // Law Business Research (https://www.iam-media.com/article/global-top-100-report-measures-technological-influence-and-quality-in-portfolio-management). 04.03.2026).***

***

«Хоча історія часто відзначає таких відомих новаторів, як Томас Едісон і Стів Джобс, справжня основа сучасної технології побудована на захоплюючому шарі забутих, неправильно зрозумілих або передчасних винаходів. Наприклад, родовід сучасної обчислювальної техніки сягає механізму Антикітера, надзвичайно складного давньогрецького аналогового

комп’ютера 100 року до н. е., який використовувався для астрономічних прогнозів і рівень інженерної майстерності якого був втрачений для людства на понад тисячоліття. Мрія про автоматизовані обчислення відродилася в 1642 році з появою Pascaline, механічного калькулятора Блеза Паскаля, який був революційним, але занадто дорогим і делікатним для широкого використання. Півтора століття по тому концептуальний двигун цифрового програмування народився не в лабораторії, а в текстильній майстерні; ткацький верстат Жаккарда 1804 року використовував двійкову систему перфокарт для автоматизації ткацтва, що безпосередньо надихнуло архітектуру перших комп’ютерів…

Цей тихий, нелінійний прогрес однаково очевидний у сферах енергетики та електроніки. Задовго до промислової революції стародавнє водяне колесо використовувало природні сили для створення механічної енергії, виступаючи філософським предком сучасної відновлюваної енергії. Ще більш загадковим є те, що багдадська батарея, що датується періодом між 250 р. до н. е. і 250 р. н. е., функціонувала як примітивна гальванічна комірка, здатна виробляти невеликий електричний струм за тисячоліття до відкриттів Алессандро Вольти. Зрештою, освоєння електрики проклало шлях для вакуумних трубок — крихких, теплогенеруючих скляних циліндрів, які підсилювали сигнали та живили ранні радіоприймачі, телевізори та перші великі комп’ютери, такі як ENIAC. Ці громіздкі трубки зрештою стали застарілими після винаходу транзистора в 1947 році в Bell Labs. Незважаючи на те, що мікроскопічний транзистор є надзвичайно недооціненим широкою громадськістю, він є фундаментальним перемикачем сучасної цифрової ери, що забезпечує роботу практично всіх сучасних електронних пристроїв та додатків…

Подібні забуті прориви заклали основу для сучасних засобів масової інформації та навігації. У 1857 році, за кілька десятиліть до винаходу фонографа Едісона, фоноаграф Едуара-Леона Скотта де Мартінвіля став першим пристроєм для запису звуку, який візуально фіксував звукові хвилі, хоча технології для їх відтворення ще не існувало. У галузі досліджень стародавній магнітний компас використовував природно намагнічену породу для навігації ранніх мореплавців, перетворюючи відкритий океан на судноплавний простір і закладаючи концептуальне насіння для сучасного GPS. Зрештою, історія технологічного прогресу — це не чітка, лінійна хронологія відомих героїв. Натомість це хаотична, людська розповідь, побудована на плечах цих забутих гігантів, чиї маловідомі інновації тихо формували сучасний світ задовго до того, як суспільство було готове визнати їх геніальність» ***(Gargi Chakravorty. 9 Overlooked Inventions From History That Paved the Way for Modern Technology // AATG GmbH (Limited Liability Company) (https://discoverwildscience.com/9-overlooked-inventions-from-history-that-paved-the-way-for-modern-technology-1-391284/). 04.03.2026).***

***

«Світовий ринок фізичної інтелектуальної власності (ІВ) — заздалегідь розроблених, готових до використання структурних компонентів, ліцензованих постачальниками для напівпровідникових компаній — у 2024 році оцінювався в 6,4 млрд доларів США, а до 2030 року, за прогнозами, досягне 8,2 млрд доларів США, зростаючи із середньорічним темпом зростання (CAGR) 4,4%. Згідно з «Глобальним стратегічним бізнес-звітом про фізичну інтелектуальну власність (IP) — Глобальний стратегічний бізнес-звіт», це зростання обумовлене зростаючою складністю конструкцій напівпровідникових мікросхем, невпинним попитом на більш компактні та енергоефективні пристрої, а також швидким розвитком таких технологій, як 5G, штучний інтелект та Інтернет речей (IoT). Завдяки аутсорсингу спеціалізованим постачальникам фізичної ІВ напівпровідникові компанії можуть значно прискорити процес розробки, зменшити ризики, пов'язані з проектуванням, та зосередити свої ресурси на індивідуалізації та інноваціях, не маючи необхідності винаходити основні структури заново…

Розвиток галузі також стимулюється інноваціями в галузі матеріалознавства, такими як технології FinFET і Silicon on Insulator (SOI), які забезпечують високу оптимізацію та енергоефективність ІВ-блоків, необхідних для складних обчислень на периферії мереж. Розширення галузі також стимулюється специфічними потребами секторів; очікується, що сегмент мобільних обчислювальних пристроїв досягне 4,2 млрд доларів США до 2030 року з середньорічним темпом зростання 5,2%, а сегмент побутової електроніки зростатиме з середньорічним темпом зростання 4,3%. У регіональному розрізі ринок США в 2024 році оцінювався в 1,7 млрд доларів США, а Китай, за прогнозами, досягне цього показника до 2030 року завдяки вражаючому середньорічному темпу зростання (CAGR) на рівні 7,5%. Зрештою, зростаюча залежність від електроніки в таких критично важливих галузях, як автомобілебудування, охорона здоров'я та телекомунікації, підкреслює важливу роль фізичної ІВ у скороченні часу виведення продукту на ринок та забезпеченні оптимальної продуктивності в глобальному ланцюжку створення вартості напівпровідників…» ***(Physical Intellectual Property (IP) Business Analysis Report 2026: An $8.2 Billion Market by 2030 - Growing Semiconductor Complexity and Expanding Electronics Applications Drive Strong Demand // Digital Media Innovations, LLC (https://www.globenewswire.com/news-release/2026/03/04/3249137/28124/en/Physical-Intellectual-Property-IP-Business-Analysis-Report-2026-An-8-2-Billion-Market-by-2030-Growing-Semiconductor-Complexity-and-Expanding-Electronics-Applications-Drive-Strong-D.html). 04.03.2026).***

***

«У щорічному звіті Торгового представника США про відомі ринки названі країни, торгові майданчики та платформи, які систематично порушують авторські права, крадуть інтелектуальну власність та

займаються піратством. Цього року особливе занепокоєння викликає підробка товарів, пов'язаних із Чемпіонатом світу з футболу. В останньому звіті зазначено 37 онлайн-ринків — від сайтів електронної комерції та стрімінгових платформ до «куленепробивних» хостинг-провайдерів, які уможливлюють піратство у великих масштабах, — зокрема Douyin Mall (китайський аналог TikTok), Megacloud, Rapidgator, RuTracker, Sci-Hub, Squitter та The Pirate Bay, а також 32 фізичні ринки по всьому світу. Серед згаданих країн — Аргентина, Бразилія, Китай, Колумбія, Індія, Індонезія, ОАЕ, В'єтнам і, що дещо соромно для деяких канадців, Канада, яка залишається в списку переважно через Pacific Mall у Маркхемі, Онтаріо… Цей торговий центр відомий тим, що відкрито і таємно продає підроблені товари — одяг, електроніку, автозапчастини тощо, — а керівництво, як вважається, закриває на це очі: деякі підроблені товари виставляються відкрито, а інші зберігаються під прилавком або в підсобних приміщеннях для обраних клієнтів» ***(Alan Cross. The US has released its annual naughty list when it comes to music piracy // Alan Cross' A Journal of Musical Things (https://www.ajournalofmusicalthings.com/the-us-has-released-its-annual-naughty-list-when-it-comes-to-music-piracy/). 05.03.2026).***

***

«Зимові Олімпійські ігри привертають увагу мільярдів глядачів по всьому світу, тому все, що з'являється на екрані — графіка, музика, уніформа, спорядження та логотипи — є комерційно цінною інтелектуальною власністю. Ця цінність захищається в першу чергу за допомогою торгових марок та авторських прав. Торгові марки захищають назви, символи та дизайни, що ідентифікують джерело товарів і послуг, такі як відомі логотипи на лижах, шоломах та одязі від таких брендів, як HEAD, Rossignol і Salomon, які мають реєстрацію в США саме для альпійського спорядження, яке часто використовується в змаганнях… Авторські права захищають оригінальні авторські твори, включаючи відеоматеріали про події, музику, графічний дизайн, фотографії та інший творчий контент. Наприклад, Міжнародний олімпійський комітет (IOC) володіє попередньо зареєстрованими авторськими правами на аудіовізуальні матеріали про Зимові Олімпійські ігри 2022 року в Пекіні, що дозволяє йому подавати позови про порушення авторських прав ще до повного випуску твору…

IOC також володіє широким портфелем «олімпійської власності», що включає кільця, прапор, девіз, гімн, офіційні назви, такі як «Олімпійські ігри», та творчі роботи, такі як емблеми, талісмани, плакати та піктограми. Для Ігор Мілано-Кортіна 2026 МОК вже зареєстрував у США торгові марки для логотипу «26» над написом «MILANO CORTINA 2026» та кілець, а також для талісманів, включаючи горностаїв Тіну та Міло та персонажа з квітковою головою під назвою «The Flo»…

IOC суворо контролює несанкціоноване використання цих об'єктів, але також надає ліцензії на їх використання через ретельно контрольовані

партнерства, такі як довготривала співпраця з Ральфом Лореном, який розробляє костюми для церемоній відкриття та закриття Олімпійських ігор для команди США та продає брендові колекції широкому загалу. Разом захист торговельних марок та авторських прав надає брендам, дизайнерам, компаніям та ІОС правову базу для інвестування в оригінальний одяг, спорядження та візуальну ідентичність Ігор; без цих прав більша частина унікальності та інноваційності, які вболівальники асоціюють з олімпійською символікою та сувенірною продукцією, ймовірно, зменшилася б…» ***(Gary B. Solomon, Isabella A. Diehl. Trademarks and Copyrights at the 2026 Milano Cortina Olympic Winter Games // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/trademarks-and-copyrights-2026-milano-cortina-olympic-winter-games). 05.03.2026).***

***

«Для компаній, які виходять на ринок Північної Америки або розширюють свою діяльність у цьому регіоні, розробка чіткої стратегії щодо інтелектуальної власності має вирішальне значення, оскільки права інтелектуальної власності мають територіальний характер, і захист у одній країні не поширюється автоматично на Канаду чи Сполучені Штати. Підприємствам слід розглянути можливість використання комплексу інструментів інтелектуальної власності для захисту своїх інновацій та конкурентних переваг. Патенти забезпечують захист функціональних аспектів винаходів на строк до 20 років, але вимагають новизни, а це означає, що заявки, в ідеалі, слід подавати до будь-якого публічного оприлюднення інформації та якомога раніше в рамках систем, що діють за принципом «хто перший подав заявку»… Захист промислових зразків (промислові зразки в Канаді та патенти на промислові зразки у США) поширюється на зовнішній вигляд товарів і, аналогічно, виграє від ранньої подачі заявки. Торговельні марки захищають елементи бренду, такі як назви, логотипи та упаковка, причому права в Північній Америці значною мірою ґрунтуються на факті використання, хоча реєстрація забезпечує ширший захист і її слід здійснювати якомога раніше. Комерційна таємниця є альтернативною або доповнювальною формою захисту, що забезпечує конфіденційність цінної інформації та вимагає надійних внутрішніх механізмів контролю та відповідних політик…

Компанії також повинні дбати про права інтелектуальної власності конкурентів, проводячи пошуки та отримуючи висновки щодо свободи використання, щоб уникнути ризиків порушення прав. Чіткі договірні домовленості з працівниками, підрядниками та партнерами мають вирішальне значення для забезпечення права власності та контролю над інтелектуальною власністю. Що стосується саме патентного захисту, підприємства можуть подавати заявки на національному рівні до CIPO або USPTO, або використовувати такі стратегії, як попередні заявки у США, щоб забезпечити ранню дату пріоритету, відклавши при цьому витрати… Такі міжнародні угоди, як Паризька конвенція та Договір про патентну кооперацію, дають компаніям

можливість поширювати захист на території кількох юрисдикцій у суворі терміни. Загалом, завчасне планування та стратегічне використання інструментів інтелектуальної власності мають вирішальне значення для успішної комерціалізації продукції та захисту бізнес-цінностей у Північній Америці» ***(Kevin Shipley, Wilfred So and Avery Lee. Start-Ups: Intellectual Property Tools and Strategies for North America // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mm7e-start-ups-intellectual-property-tools-and-strategies-for-north-america/). 06.03.2026).***

***

«Під час продажу бізнесу засновників у процесі комплексної перевірки в рамках угод злиття та поглинання часто застає зненацька одна досить поширена проблема: компанія не є законним власником ключових активів інтелектуальної власності. Хоча патенти та зареєстровані торговельні марки зазвичай привертають увагу, незареєстрована інтелектуальна власність, яку часто не беруть до уваги — така як вміст веб-сайтів, маркетингові тексти, графічні матеріали, публікації в блогах, програмне забезпечення, розроблене підрядниками, доменні імена, зареєстровані на особисту електронну адресу засновника, та внутрішні операційні ноу-хау — часто не має офіційного передання у власність компанії. Ці активи, хоча й рідко документуються з такою ж ретельністю, як офіційні права на інтелектуальну власність, часто мають значну цінність і забезпечують конкурентну перевагу…

Під час проведення юридичної експертизи покупці вивчають всю екосистему інтелектуальної власності, а не лише зареєстровані права. Вони оцінюють право власності на цифрові активи, технічну документацію, брендові активи та власні процеси — навіть якщо вони не зареєстровані. Прогалини у правах власності зазвичай виникають через неформальність на початкових етапах: засновники створюють активи до реєстрації компанії, наймають підрядників без положень про передачу прав інтелектуальної власності або користуються послугами маркетингових агентств, які за замовчуванням зберігають за собою авторські права.

Такі проблеми можуть призвести до затримки укладення угод, вимагати використання ескроу-рахунку, потребувати додаткової документації або навіть знизити оціночну вартість. Відомим прикладом є ранній юридичний спір компанії Snap Inc. щодо того, чи було належним чином оформлено передачу прав на основоположні розробки Snapchat — це нагадує, що навіть успішні стартапи стикаються з такими викликами…

Вихід із ситуації полягає у завчасному плануванні. Компаніям, які планують інвестиції або продаж, слід регулярно проводити аудит своєї інтелектуальної власності: підтверджувати право власності на торговельні марки та доменні імена, переконуватися, що всі співробітники та підрядники підписали договори про передачу прав, перевіряти право власності на авторські права щодо творчих матеріалів, а також захищати комерційну таємницю за

допомогою заходів щодо забезпечення конфіденційності. Більшість прогалин у правах власності можна усунути, але набагато простіше вирішити їх до укладення угоди. Короткий попередній аналіз інтелектуальної власності може запобігти неприємним несподіванкам, що коштують чималих коштів, та гарантувати, що справжня вартість бізнесу може бути безпечно передана» ***(Mikhail Murshak. Selling a Business? IP Problems That Often Surface During the Diligence Phase // Foster Swift Collins & Smith PC (https://www.fosterswift-ipblog.com/ip-problems-that-surface-during-diligence-selling-businesses). 09.03.2026).***

***

«Швидкі темпи інновацій, зумовлені енергетичною трансформацією, відкривають величезні можливості, проте енергетичні компанії часто самі ж підривають свій комерційний потенціал, нехтуючи проактивною стратегією у сфері інтелектуальної власності (ІВ). У прагненні отримати прибуток багато підприємств припускаються критичної помилки, відкладаючи подання патентних заявок до моменту виходу продукту на ринок, ризикуючи втратити право на патентування, якщо технологія буде неофіційно розкрита під час попередніх презентацій або маркетингових заходів. Щоб уникнути цього, компаніям слід подавати заявки якомога раніше, щоб зафіксувати дату подання, навіть не маючи фізичного прототипу. Крім того, новатори часто вважають, що для складних технологій достатньо одного патенту, не беручи до уваги самостійну комерційну цінність пов’язаних методів виробництва, встановлення або кріплення. Складання карти всієї інновації дозволяє компаніям комплексно захистити всі нові аспекти…

Співпраця та глобальна експансія створюють додаткові ризики у сфері інтелектуальної власності для інноваторів у галузі енергетики. Оскільки ця галузь значною мірою покладається на спільні підприємства, відсутність чітких домовленостей щодо права власності на інтелектуальну власність, прав на подання заявок та ліцензування на ранньому етапі може призвести до дорогих судових спорів. Крім того, оскільки патентні права мають територіальний характер, компанії, які подають заявки лише у своїх національних юрисдикціях, залишають свої технології незахищеними на глобальному рівні… Щоб отримати повну вигоду, підприємства повинні узгодити свої стратегії подання заявок зі своїми міжнародними комерційними планами, використовуючи такі механізми, як Договір про патентну кооперацію, щоб забезпечити захист на поточних та майбутніх цільових ринках…

Зрештою, якщо розглядати інтелектуальну власність лише як юридичну необхідність, а не як основний стратегічний інструмент, це призводить до того, що портфелі інтелектуальної власності не сприяють досягненню більш широких бізнес-цілей, таких як залучення інвестицій або налагодження технологічних партнерств. Забезпечуючи регулярну взаємодію між підрозділами НДДКР, юридичним відділом та вищим керівництвом,

енергетичні компанії можуть гарантувати, що їхні заявки на реєстрацію інтелектуальної власності безпосередньо сприятимуть довгостроковому комерційному зростанню та захистять їхні важко зароблені інвестиції в НДДКР» ***(John Johnston. Fuelling IP: Five Common Mistakes Energy Innovators Make When Protecting Intellectual Property (IP) // HGF (https://www.hgf.com/knowledge-hub/blog-posts/new-blog-post-fuelling-ip-five-common-mistakes-energy-innovators-make-when-protecting-intellectual-property-ip/). 11.03.2026).***

***

«Технологічні інновації у футболі постійно розвиваються з метою підвищення спортивної результативності, про що свідчить еволюція екіпірування та численні патенти, що захищають ці вдосконалення. Яскравим прикладом є м'яч; патенти, такі як US8529386B2 (2013) компанії Adidas AG, захищають технічні рішення, що оптимізують стабільність та аеродинаміку за допомогою спеціальних матеріалів та включення «псевдошвів», що виходять за межі простого зовнішнього вигляду. Ця структурна еволюція стала очевидною на Чемпіонаті світу 2014 року з м'ячем «Brazuca», дизайн якого було зведено до лише шести панелей, що сильно контрастувало з тридцятьма двома панелями класичного «Telstar» 1970 року…

Технології також змінили інфраструктуру ігрового поля та екіпірування гравців. Запатентовані системи (наприклад, US8353791B2) дають змогу відстежувати положення м'яча в режимі реального часу, допомагаючи суддям, тоді як сучасний спортивний одяг оснащений вбудованими датчиками (патент US9737261B2) для моніторингу біометричної активності спортсмена. Крім того, існують інноваційні розробки, такі як захищена європейським патентом EP1675485B1, яка пропонує одночастий костюм (футболка та шорти в одному) для запобігання захватам суперника та покращення фіксації… Водночас зовнішній вигляд, силует та фактура форми та взуття — ключові елементи візуальної ідентичності таких команд, як збірна Мексики — можуть бути захищені шляхом реєстрації промислових зразків. Таким чином, кожен чемпіонат світу з футболу є не лише вітриною спортивного таланту, що об'єднує мільйони вболівальників, а й потужним глобальним рушієм інновацій, креативності та технічного розвитку у футбольній галузі» ***(Bárbara Vanessa Rojas Salazar. Innovación tecnológica en el fútbol: patentes y diseño industrial // Marcasur (https://marcasur.com/noticia/innovacion-tecnologica-en-el-futbol-patentes-y-diseno-industrial&f=03-2026). 11.03.2026).***

***

«Глобальний центр інноваційної політики (GIPC) при Торговій палаті США нещодавно опублікував Міжнародний індекс інтелектуальної власності за 2026 рік, у якому наголошується на тривожній тенденції: «підриві лідерства у сфері інтелектуальної власності» серед країн з

високими показниками економічного розвитку. Хоча перша десятка рейтингу залишилася незмінною — США зберегли перше місце з показником 95,15% — у восьми держав-членів ЄС, зокрема у Франції, Німеччині та Швеції, показники знизилися. США зберегли свою позицію, незважаючи на нещодавні зміни в політиці щодо інтелектуальної власності, такі як Указ про режим найбільшого сприяння та прийняття керівних принципів «Забезпечення рівності через планування доступу»…

Під час презентації Індексу директор USPTO Джон Сквайрс висловив занепокоєння з приводу «атрофії» систем інтелектуальної власності в розвинених країнах, попередивши, що це може призвести до нормалізації зниження глобальних стандартів захисту інновацій. Він також піддав різкій критиці Всесвітню організацію інтелектуальної власності (ВОІВ), заявивши, що вона відійшла від своєї основної місії щодо сприяння захисту інтелектуальної власності, розглядаючи пропозиції, які послаблюють права, маючи на увазі нещодавню увагу ВОІВ до країн, що розвиваються, та договорів, які вимагають розкриття генетичних ресурсів… Крім того, у звіті наголошується на законодавчих змінах у ЄС, зокрема на розширенні винятку Болара та скороченні терміну ексклюзивності, передбаченого Регламентом ЄС про захист даних, що, на думку учасників дискусії, створює невизначеність і негативно впливає на власників фармацевтичних патентів. Навпаки, 20 економік, зокрема ОАЕ та Еквадор, покращили свої загальні показники, продемонструвавши позитивний вплив цілеспрямованих реформ. У сфері авторського права кілька країн посилили боротьбу з онлайн-піратством, хоча невизначеність, пов’язана зі штучним інтелектом, залишається. Китай опустився на 25-те місце, стикаючись із постійними викликами щодо ефективного забезпечення дотримання патентних прав та умов відновлення терміну дії патентів…» ***(Eileen McDermott. Chamber’s 2026 IP Index Sees Scores Decrease in Eight EU Member States // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2026/03/12/chambers-2026-ip-index-sees-scores-decrease-eight-eu-member-states/). 12.03.2026).***

***

«Недавня нестабільність у регіоні Близького Сходу та Північної Африки (MENA) не тільки порушує морські шляхи, повітряний простір, логістику та ланцюги постачання, а й посилює тиск на системи, від яких залежить захист і забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. У міру того, як порушується судноплавство, зростають витрати на перевезення, а торговельні маршрути стають менш передбачуваними, комерційне середовище ускладнюється як для правовласників, так і для регуляторних та правоохоронних органів…

У цих напружених умовах ризики, пов’язані з інтелектуальною власністю, виходять далеко за межі простих затримок вантажів: підприємства можуть зіткнутися не лише з більшою кількістю підроблених товарів, а й із несанкціонованим розповсюдженням, продуктами-двійниками, копіюванням

упаковки, неправомірним використанням торговельних марок в інтернет-оголошеннях, незаконним використанням матеріалів, захищених авторським правом, а також більшим витоком конфіденційного ноу-хау, оскільки компанії звертаються до альтернативних постачальників та посередників. Це особливо актуально в регіоні MENA, де багато підприємств покладаються на складні дистриб'юторські мережі, змішані канали роздрібної торгівлі, цифрові торговельні майданчики та транскордонні ланцюги постачання, що робить контроль над брендом більш вразливим у разі затримок поставок, дефіциту товарів, зростання цін та послаблення нагляду.

Ризики охоплюють усі основні категорії інтелектуальної власності: неправомірне використання торговельних марок, порушення авторських прав щодо зображень, інструкцій, програмного забезпечення та маркетингового контенту, копіювання дизайну, підміна патентованих рішень у технічних або регульованих галузях, а також розголошення комерційної таємниці внаслідок поспішних рішень щодо вибору постачальників. Проблему посилює тиск з боку правоохоронних органів: навіть належним чином зареєстровані права втрачають практичну цінність, якщо митні органи перевантажені роботою, розслідування уповільнюються, докази стає складніше зібрати, а цифрові зловживання поширюються швидше, ніж внутрішні команди встигають на них реагувати.

Особливої уваги заслуговують онлайн-канали, оскільки, коли ситуація на фізичних ринках стає нестабільною, продавці-порушники часто активно переходять до електронної та соціальної комерції, використовуючи назви брендів, зображення товарів та ключові слова, щоб швидко задовольнити попит. Однак регіональний вплив не є однаковим, оскільки характер ризиків різниться залежно від структури місцевих ринків, систем дистрибуції та можливостей правоохоронних органів, а це означає, що заходи реагування мають враховувати регіональні особливості, а не бути універсальними…

Тому правовласникам слід переглянути повідомлення про митний нагляд, онлайн-моніторинг, контроль за дистриб'юторами, системи фіксації доказів та готовність до реагування на місцевому рівні, а також розширити свої стратегії захисту інтелектуальної власності, щоб охопити не лише підробку, а й неправомірне використання контенту, копіювання дизайну, витік конфіденційної інформації та зловживання ідентичністю бренду. Загальний висновок полягає в тому, що в періоди ринкового стресу порушення прав швидко адаптуються до різних каналів та форматів, тому ефективний захист інтелектуальної власності вимагає не лише володіння правами, а й операційної стійкості, прозорості, швидкості та здатності реагувати, перш ніж проблеми стануть важчими для контролю» ***(Lubna Qarmash. From Market Disruption to IP Risk // One World (https://oneworldip.com/from-market-disruption-to-ip-risk/). 15.03.2026).***

***

«…Аналіз свободи дій (FTO) є надзвичайно важливою, хоча й часто недооціненою складовою комерціалізації нових продуктів у косметичній галузі, обсяг якої становить 580 млрд доларів США. Оскільки ця галузь характеризується зрілим і насиченим патентним середовищем, аналіз FTO надає п’ять основних переваг:

- Це дозволяє знизити юридичні ризики, виявляючи приховані права третіх осіб ще до випуску продукту на ринок і, таким чином, запобігаючи судовим заборонам, присудженням відшкодування збитків або дороговартісним відкликанням продукції.
- Це забезпечує захист науково-дослідницької діяльності, підтверджуючи на ранніх етапах циклу розробки, що дорогі нові формули або системи доставки не блокуються патентами конкурентів, і даючи можливість науково-дослідницьким командам змінити напрямок роботи, якщо це необхідно.
- Це зміцнює довіру інвесторів, надаючи докази належної ретельності, яких вимагають інвестори, партнери та покупці в рамках злиттів і поглинань перед вкладенням капіталу.
- Це допомагає у стратегічному виході на ринок: оскільки патентні права мають територіальний характер, пошук FTO по кожній країні окремо показує, де продукт можна вільно продавати, а де він може суперечити місцевим правам інтелектуальної власності.
- Це дає інформацію про конкурентів, викриваючи їхні патентні стратегії, висвітлюючи їхні пріоритети в НДДКР та виявляючи «білі плями» для інновацій з низьким рівнем ризику…

Коротко кажучи, проактивний аналіз FTO на ранніх етапах — це не просто захід із дотримання законодавчих вимог; це важливий інструмент бізнес-стратегії, який розчищає шлях для виведення на ринок нового косметичного продукту, захищає інвестиції та зміцнює його довгострокові позиції на ринку» ***(Ylva Strandberg. Why the beauty industry cannot underestimate Freedom to Operate analysis // (https://www.awa.com/awapoint/why-the-beauty-industry-cannot-underestimate-freedom-to-operate-analysis/). 16.03.2025).***

***

«…Перетин питань банкрутства та інтелектуальної власності створює складні виклики, проте останні події свідчать про те, що фінансові труднощі насправді можуть відкривати можливості для стратегічного перепозиціонування ІВ. Під час процедури банкрутства активи інтелектуальної власності, такі як патенти та торговельні марки, часто недооцінюються або залишаються поза увагою, хоча вони можуть мати значний потенціал для відродження бізнесу. Компанії, що проходять фінансову реструктуризацію, можуть використовувати свої портфелі інтелектуальної власності кількома способами: забезпечуючи необхідне фінансування, більш

активно захищаючи існуючі права, переглядаючи ліцензійні угоди або продаючи неосновні патенти для поліпшення грошового потоку…

Крім того, компанії, що перебувають у скрутному становищі, можуть знайти можливості придбати цінні активи інтелектуальної власності в інших банкрутів за зниженою вартістю, що дозволить їм зміцнити свої конкурентні позиції в майбутньому. Юридичні експерти наголошують на важливості проактивного підходу, зазначаючи, що своєчасні дії та креативні плани реструктуризації можуть перетворити потенційні збитки на стратегічні переваги. Сучасне законодавче середовище дедалі більше сприяє таким інноваційним підходам, заохочуючи компанії враховувати питання інтелектуальної власності в рамках більш широких стратегій відновлення бізнесу…

Хоча проходження процедури банкрутства за своєю суттю є складним завданням, воно може стати каталізатором перегляду корпоративних стратегій у сфері інтелектуальної власності, а компанії, які в ході цього процесу усвідомлюють цінність своїх активів інтелектуальної власності, можуть істотно покращити свої перспективи після завершення процедури банкрутства та забезпечити довгостроковий успіх» ***(Bankruptcy Challenges Unveil Strategic Opportunities for Intellectual Property Revitalization // Legal News Feed (https://legalnewsfeed.com/2026/03/24/bankruptcy-challenges-unveil-strategic-opportunities-for-intellectual-property-revitalization/). 24.03.2026).***

***

«У 2025 році сфера інтелектуальної власності зазнає змін під впливом сукупності таких факторів, як штучний інтелект, цифровізація, вимоги щодо сталого розвитку та інтеграція світових ринків, що створює як нові можливості, так і значну правову невизначеність. Однією з найгостріших проблем є ШІ та авторство винаходів: хоча ШІ дедалі частіше бере участь у створенні інновацій, більшість провідних юрисдикцій, таких як США, Європа та Велика Британія, як і раніше вимагають, щоб винахідниками були фізичні особи, хоча деякі країни, наприклад Південна Африка, обрали інший підхід. Як наслідок, організації повинні ретельно документувати внесок людини, коли вони прагнуть отримати патентний захист для винаходів, створених за допомогою ШІ… Водночас сама процедура подання патентних заявок стає ефективнішою завдяки інструментам пошуку та супроводу, що базуються на штучному інтелекті, причому Китай лідирує за обсягом патентів, а такі країни, як Індія та Бразилія, стають важливими ринками інновацій. У сфері авторського права стрімке поширення, ремікси та зловживання цифровим контентом стимулюють реформи: законодавці та регулятори дедалі чіткіше визначають, як авторство людини застосовується до творів, створених штучним інтелектом, та розширюють відповідальність платформ. Діпфейки, цифрове підроблення та зловживання ідентичністю та брендовими активами також змушують правовласників застосовувати більш жорсткі стратегії захисту цифрових прав,

включаючи моніторинг на основі штучного інтелекту, водяні знаки, докази на основі блокчейну та аутентифікацію у стилі NFT. Тим часом судові спори щодо інтелектуальної власності стають все більш глобальними та цифровими: зростає кількість транскордонних спорів, Єдиний патентний суд змінює порядок захисту прав у Європі, а віртуальні та гібридні слухання стають стандартом у багатьох юрисдикціях…

На більш широкому політичному рівні міжнародні ініціативи, очолювані такими організаціями, як BOIB та COT, спрямовані на посилення гармонізації систем інтелектуальної власності та на зменшення розриву між розвиненими та країнами, що розвиваються, у сфері потенціалу та забезпечення дотримання прав. Сталий розвиток також стає важливим чинником, що впливає на стратегію у сфері інтелектуальної власності: зростає кількість заявок на «зелені» патенти, а компанії все частіше приводять свої портфелі у відповідність до екологічних цілей та пріоритетів у сфері ESG (Environmental, Social, Governance). Водночас комерційні таємниці набувають все більшого значення, оскільки витік даних, гібридна робота та мобільність працівників підвищують ризик незаконного привласнення та сприяють збільшенню кількості судових спорів…

У всіх секторах у 2025 році підхід стає дедалі більш стратегічним: компаніям рекомендують використовувати штучний інтелект для моніторингу порушень, вести незмінні реєстри прав власності, проводити регулярні аудити інтелектуальної власності, розробляти глобальні стратегії реєстрації на пріоритетних ринках, а також постійно навчати команди з питань, що стосуються змін у законодавстві щодо штучного інтелекту, авторського права, цифрових загроз та транскордонного правозастосування. Загалом, у 2025 році інтелектуальна власність вже не є лише юридичним щитом, а динамічним бізнес-інструментом, сформованим технологіями, політикою та міжнародною конкуренцією, що вимагає від стартапів, корпорацій, творців та урядів однаково залишатися проактивними, адаптивними та обізнаними у глобальних процесах» ***(Rohit Kumar. What's Next for Intellectual Property? Key Trends to Watch in 2025 // De Penning & De Penning (https://depenning.com/blog/whats-next-for-intellectual-property-key-trends-to-watch-in-2025/). 24.03.2026).***

***

«14-та міністерська конференція Світової організації торгівлі (MC14), що відбулася в Яунде (Камерун), завершилася без досягнення згоди щодо продовження тривалого мораторію, який з 1998 року забороняє членам організації встановлювати митні збори на електронні передачі, такі як цифрові завантаження та потокове передавання. Заборона, яка традиційно поновлювалася кожні два роки, зайшла в глухий кут — за повідомленнями, між Бразилією та США, де США прагнули продовження на п'ять років, а інші країни виступали проти продовження або віддавали перевагу коротшому терміну — тож мораторій та пов'язана з ним захисна міра TRIPS щодо

«непорушення» мають закінчитися 31 березня, вперше за 26 років відкриваючи країнам можливість стягувати мита з цифрової торгівлі…

Країни, що розвиваються, зокрема Індія, стверджують, що продовження мораторію призведе до значних втрат доходів (які, за оцінками, становлять близько 10 млрд доларів на рік для країн, що розвиваються, та понад 500 млн доларів на рік для Індії) і обмежить простір для маневру в умовах стрімкого зростання цифрової економіки, тоді як США, за підтримки ЄС та Японії, наполягають на більш тривалому або постійному продовженні мораторію, причому критики зазначають, що головними бенефіціарами цього є великі американські технологічні компанії. Непродовження мораторію на порушення TRIPS також позбавляє країни, що розвиваються, захисту, на який вони покладалися з 1995 року для обмеження оскаржень заходів, що відповідають вимогам Світової організації торгівлі, таких як примусове ліцензування, що потенційно збільшує ризик виникнення суперечок щодо таких політик, як положення патентного законодавства Індії, що обмежують «постійне поновлення патентів»…

Міністри домовилися продовжити переговори в Женеві, паралельно з невирішеними переговорами щодо робочої програми Світової організації торгівлі з електронної комерції та більш широкої реформи Світової організації торгівлі, при цьому було відзначено прогрес у таких сферах, як подальша робота над питанням шкідливих субсидій у рибальстві та триваючі дискусії щодо робочої програми реформ» ***(WTO meet concludes; no consensus on extension of e-commerce duty moratorium // Printline Media Pvt. Ltd. (https://theprint.in/economy/wto-meet-concludes-no-consensus-on-extension-of-e-commerce-duty-moratorium/2892018/). 30.03.2026).***

***

Австралійський Союз

«…В Австралії для реєстрації торговельних марок, що містять ім’я відомої особи, згідно з розділом 43 Закону про торговельні марки 1995 року (Cth) може бути необхідна згода цієї особи, проте ситуація ускладнюється, коли йдеться про ім’я відомої дитини. Хоча в деяких заявках міститься згода опікуна, багато реєстрацій імен дітей з’являються в реєстрі без такого підтвердження, що створює правову невизначеність. Ключовим питанням є те, що станеться, коли ця дитина досягне повноліття і захоче використовувати своє ім’я в комерційних цілях: це потенційно може порушувати права на торговельну марку, що належить батькам або їхній компанії…

Хоча захист на підставі «власного імені» дозволяє використовувати своє ім’я з добросовісними намірами, суди вимагають чесності, відсутності наміру ввести в оману та невикористання існуючої ділової репутації, ретельно враховуючи ймовірну плутанину серед споживачів. Однак, коли ділова репутація пов’язана з самою особою, стає незрозумілим, як застосовувати ці

принципи — особливо якщо особа знає про існування відповідного товарного знака…

Австралійські суди ще не розглядали безпосередньо спори, пов'язані з реєстрацією імен дітей батьками, що залишає відкритими питання щодо права власності, дійсності та введення в оману. З огляду на слабкий захист особистих прав в Австралії та залежність від торговельних марок для здійснення комерційного контролю, практична цінність таких реєстрацій може значною мірою залежати від сімейних стосунків і бути вразливою до судових оскаржень» ***(Taryn Lovegrove, Madeleine Chan. Battle of the Beckhams – Parent's right to trade mark their child's name // Davies Collison Cave (https://dcc.com/news-and-insights/battle-of-the-beckhams-parents-right-to-trade-mark-their-childs-name/). 18.03.2026).***

***

«…Майбутня поїздка принца Гаррі та Меган Маркл до Австралії привернула значну увагу ЗМІ, значна частина якої носить критичний характер, на тлі повідомлень про те, що Меган буде просувати свій бренд стилю життя «As Ever», який, за даними, зареєстрований в Австралії як торгова марка з червня 2025 року. Поїздка може передбачати участь Меган у платному заході в Сіднеї та виступ у подкасті, тоді як Гаррі, як очікується, зустрінеться з військовослужбовцями та, можливо, відвідає саміт з питань психічного здоров'я… Реєстрація торгової марки свідчить про плани розширення бренду на міжнародному рівні за допомогою широкого асортименту продукції, хоча представники заявляють, що остаточних рішень ще не прийнято... Реакція громадськості в Інтернеті була здебільшого негативною: критики ставлять під сумнів комерціалізацію їхніх королівських титулів і висловлюють скептицизм щодо успіху бренду, особливо після повідомлень про нереалізовані запаси на інших ринках…» ***(Maria Pierides. Meghan Markle Trademarks Her 'As Ever' Brand In Australia Ahead Of 'Faux Royal Tour' With Prince Harry // yahoo!entertainment (https://www.yahoo.com/entertainment/celebrity/articles/meghan-markle-trademarks-her-ever-013013687.html). 27.03.2026).***

***

«В Австралії назва бренду може стати одним із найцінніших активів малого підприємства, але її реєстрація як торгової марки може виявитися складним завданням через статтю 41 Закону про торгові марки 1995 року. Ця стаття зосереджується на «відмінності», вимагаючи, щоб назва бренду дозволяла відрізнити товари чи послуги підприємства від товарів та послуг інших суб'єктів господарювання. Багато малих підприємств стикаються тут з перешкодами, оскільки обирають зручні для маркетингу назви, які є описовими, загальними або широко використовуються у їхній галузі, а Відомство з торговельних марок може відмовити у їхній реєстрації…

Відмінність оцінюється за шкалою: від знаків з високим рівнем відмінності — «вигаданих» або «умовних», які легше зареєструвати, до «описових» або «загальних» знаків, реєстрація яких є набагато складнішою. Назва, що не має розпізнавальних ознак, створює значні ризики для бізнесу, зокрема неможливість заборонити конкурентам використовувати подібні формулювання, витрати, пов'язані з відмовою у реєстрації торговельної марки, потенційну необхідність дорогого ребрендингу та труднощі із захистом прав на торговельну марку…

Щоб уникнути заперечення на підставі статті 41, підприємствам слід обирати назву бренду, яка не є суто описовою, розглянути можливість реєстрації відмітного «фірмового знака» поряд з описовим елементом, а також стратегічно вирішити, чи подавати заявку на словесний знак чи логотип. Також надзвичайно важливо послідовно використовувати назву бренду як «знак походження», а не лише як опис. Якщо після подання заявки надійде заперечення на підставі статті 41, це не обов'язково означає кінець справи. Серед варіантів — подання доказів використання для підтвердження «набутої розпізнаваності» (доведення того, що споживачі тепер сприймають назву як конкретний бренд) або зміна стратегії подання заявки…

Зрештою, захист торговельної марки відповідно до статті 41 є ключовою складовою більш широкої стратегії захисту бренду. Найкращі результати він дає у поєднанні з іншими правовими засадами, такими як чітка структура власності підприємства, ретельно розроблені умови користування веб-сайтом та умови обслуговування клієнтів, а також план заходів із забезпечення дотримання прав. Розуміючи вимогу щодо відмітності та готуючись відповідно, малі підприємства можуть значно підвищити свої шанси на успішну реєстрацію та захист назви свого бренду» ***(Alex Solo. Section 41 Of The Trade Marks Act: What It Means For Your Trade Mark // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/section-41-of-the-trade-marks-act-what-it-means-for-your-trade-mark/). 29.03.2026).***

***

«Для австралійських стартапів та малих підприємств отримання патенту може стати вирішальним кроком у захисті нового продукту, процесу чи технології, надаючи виключні права на контроль за їх використанням та комерціалізацією. Австралійський патент, який адмініструє IP Australia, надає власнику можливість заборонити іншим виготовляти, використовувати, продавати або імпортувати запатентований винахід в Австралії протягом 20 років. Цей правовий захист є особливо цінним для винаходів, що є новими, винахідливими та корисними, таких як новий медичний пристрій, унікальний метод виробництва або технічне програмне рішення, але він не поширюється на бізнес-ідеї, назви брендів або логотипи, які краще захищаються торговими марками…

Прийняття рішення про подання заявки на патент вимагає чіткої стратегічної оцінки. Стартапам слід зважити, чи є винахід справді новим і чи не було його оприлюднено (оскільки передчасне оприлюднення може призвести до визнання патентних вимог недійсними), наскільки легко його можуть скопіювати конкуренти, а також чи має компанія чіткий план комерціалізації. Патенти можуть стати важливим активом бізнесу, сприяючи підвищенню його вартості під час залучення інвестицій, створюючи можливості для ліцензування та забезпечуючи конкурентну перевагу. Типовий шлях часто починається з подання попередньої заявки на патент, що забезпечує ранню дату подання та дає час для подальшого розвитку, перш ніж перейти до стандартної заявки на патент…

Процес подання заявки є технічним і вимагає ретельного планування. Він починається із забезпечення конфіденційності винаходу, для чого часто використовуються угоди про нерозголошення, а потім проводиться ретельний пошук «відомих рішень» з метою перевірки наявності подібних винаходів. Сама заявка має бути ретельно складена, щоб чітко визначити межі винаходу, і вона пройде сувору експертизу в IP Australia…

Одним із найважливіших і часто недооцінених аспектів для стартапів є підтвердження прав власності на інтелектуальну власність. Винаходи, створені співзасновниками, підрядниками або розробниками, повинні бути юридично передані підприємству на підставі чітких угод, таких як угода акціонерів або документ про передачу прав на інтелектуальну власність, щоб уникнути майбутніх суперечок, які можуть поставити під загрозу патент та здатність підприємства залучати капітал або бути проданим. Комплексна стратегія щодо інтелектуальної власності часто передбачає поєднання патентів на технічні інновації, торговельних марок для ідентифікації бренду та угод про конфіденційність щодо комерційних таємниць, і все це підкріплено міцною правовою базою, що включає правильну структуру бізнесу та дотримання вимог щодо даних клієнтів» ***(Alex Solo. Patent Registration In Australia: A Practical Guide For Startups // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/patent-registration-in-australia-a-practical-guide-for-startups/). 29.03.2026).***

***

«Дотримання вимог щодо торговельних марок є надзвичайно важливим безперервним процесом для підприємств, спрямованим на захист ідентичності їхнього бренду, який передбачає не лише одноразову реєстрацію. Він охоплює забезпечення того, щоб ваш бренд не порушував прав інших на торговельні марки, належну реєстрацію та використання власних торговельних марок, а також активний моніторинг і захист ваших прав. Для австралійських малих підприємств ігнорування вимог щодо торговельних марок може призвести до значних ризиків, зокрема до дорогого ребрендингу,

плутанини серед клієнтів, юридичних суперечок та зниження вартості бізнесу, часто саме в критичні моменти його зростання…

Першим кроком у забезпеченні дотримання законодавчих вимог є переконання в тому, що ви не порушуєте права на існуючий товарний знак. Це виходить за межі простої реєстрації назви підприємства в ASIC або придбання доменного імені, оскільки права на товарні знаки є окремим питанням і можуть бути порушені навіть ненавмисно, якщо ваш брендинг є «оманливо схожим» на зареєстрований знак. Перш ніж остаточно затвердити бренд, необхідно провести ретельну перевірку товарних знаків…

Крім того, ефективна стратегія захисту бренду передбачає реєстрацію відповідних торговельних марок у належних класах товарів і послуг. Сюди входять не лише назва вашого підприємства, а й логотипи, слогани та назви продуктів, які відіграють ключову роль для вашого бренду. Належна реєстрація має вирішальне значення для майбутньої діяльності підприємства, зокрема для розширення, ліцензування та франчайзингу…

Після реєстрації вирішальне значення має те, як ви використовуєте свій товарний знак у повсякденній діяльності. Послідовне просування бренду на всіх платформах та використання знака як «знака походження», а не як загального опису, посилює його правовий захист. Також важливо укласти чіткі угоди з працівниками, підрядниками та агентствами, щоб гарантувати правильне використання бренду та збереження за підприємством права власності на всю створену інтелектуальну власність…

Нарешті, дотримання вимог щодо торговельних марок вимагає постійного супроводу, зокрема моніторингу ринку на предмет наявності схожих брендів, наявності чіткого алгоритму дій у разі порушення прав та управління процедурами поновлення. В Австралії торговельні марки необхідно поновлювати кожні 10 років, а також активно використовувати, щоб уникнути ризику їх скасування через невикористання. Інтегрувавши ці заходи щодо дотримання вимог у свої бізнес-процеси, ви зможете створити міцний бренд, який можна захистити і який сприятиме довгостроковому зростанню та підвищенню вартості» ***(Alex Solo. Trademark Compliance In Australia: Protect Your Brand // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/trademark-compliance-in-australia-protect-your-brand/). 29.03.2026).***

***

Аргентинська Республіка

«У 2025 році Аргентина розпочала масштабну структурну реформу своєї системи торговельних марок. Відповідно до Постанови № P-583/25, яка набрала чинності 11 грудня 2025 року, Національне відомство з інтелектуальної власності (INPI) більше не розглядатиме заявки на

підставі відносних підстав, переклавши тягар виявлення конфліктуючих попередніх марок з уряду на ринок…

Основні зміни:

- Обмежена офіційна експертиза: тепер змістовна експертиза INPI обмежується лише абсолютними підставами — тобто перевіркою того, чи має знак розпізнавальний характер, чи є він загальним/описовим, чи суперечить громадському порядку або чи заборонений з інших підстав. Відносні підстави, такі як схожість, що може спричинити плутанину, з попереднім знаком, більше не будуть розглядатися експертом (за винятком випадків ідентичних знаків щодо ідентичних товарів/послуг).
- «Автоматична» реєстрація та перехід до процедури оскарження: Після того, як заявка проходить перевірку на наявність абсолютних підстав, вона публікується для оскарження протягом 30 днів. Якщо жодна третя сторона не подає оскарження, знак автоматично реєструється…
- Збільшення відповідальності правовласників: Ця «орієнтована на оскарження» модель, яка певною мірою нагадує систему ЄС, робить активний моніторинг торговельних марок необхідністю. З огляду на стислий 30-денний строк для подання заперечень та відсутність офіційного повідомлення про результати пошуку, власники торговельних марок повинні постійно стежити за публікаціями в офіційному віснику, щоб виявляти та оскаржувати заявки, що створюють конфлікт. У разі пропущення строку для подання заперечень доводиться вдаватися до більш дорогих і складних процедур визнання недійсними або судових розглядів.

Стратегічні наслідки для бізнесу:

• Попередні пошукові перевірки мають вирішальне значення: компанії більше не можуть покладатися на те, що INPI виявить схожі попередні знаки; тепер для уникнення визнання реєстрації недійсною після її здійснення необхідні комплексні перевірки на відсутність конфліктів.

• Постійний моніторинг є обов’язковим: підприємства, що ведуть діяльність в Аргентині, повинні налагодити надійну систему моніторингу, щоб виявляти заявки, що створюють конфлікт, протягом 30-денного терміну для подання заперечень…

• Багаторівневі заходи щодо захисту прав та підготовка доказів: компаніям слід переглянути свої портфелі, розробити багаторівневу стратегію для прийняття рішень щодо того, коли слід подавати заперечення, вести переговори або оскаржувати реєстрацію, а також розпочати збір доказів використання для підкріплення майбутніх оскаржень.

• Захисні заходи: проактивний підхід — реєстрація знаків у суміжних класах та забезпечення перекладів іспанською мовою — зараз важливий як ніколи.

Коротко кажучи, Аргентина замінила державну систему попередньої експертизи на ринкову систему суперечливого розгляду, що здійснюється після публікації. Цей крок прискорює процес реєстрації, але водночас перекладає основну відповідальність за управління ризиками на власників торговельних

марок, завдяки чому пильність і оперативність стають новими запоруками ефективного захисту торговельних марок…» ***(刘思敏. 阿根廷商标审查制度调整：从“官方近似审查”走向“异议驱动模式” // CCPIT Patent & Trademark Law Office (https://cn.ccpit-patent.com.cn/news/Intellectual/Trademark/2026/0304/6410.html). 04.03.2026).***

***

Європейський Союз

«Європейське патентне відомство (ЕРО) опублікувало нове дослідження «Просування жінок у галузі STEM», яке показує, що жінки залишаються помітно недопредставленими в європейському патентуванні, технологічному підприємництві та кар’єрі в галузі STEM, незважаючи на відносно високу участь у освіті в галузі STEM. Жінки становили лише 13,8 % винахідників, зазначених у патентних заявках від держав-членів ЕРО у 2022 році, що ледь перевищує 13 % у 2019 році… Це ставить Європу трохи попереду Японії (10,9 %), але все ще позаду Сполучених Штатів (16,7 %). У сфері технологічного підприємництва жінки є засновницями лише 13,5 % стартапів, які мають європейські патенти, а в глибокотехнологічних підприємствах менше ніж один із десяти засновників є жінкою… У звіті наводиться показовий приклад Ісландії: жінки становлять 43 % випускників університетів країни за напрямами STEM, проте лише 11,9 % винахідників-резидентів Ісландії, зазначених у патентних заявках (2018–2022 рр.), є жінками, що свідчить про те, що гендерний розрив збільшується після закінчення освіти, упродовж кар’єри в галузі досліджень та інновацій…

У всіх державах-членах ЕРО жінки рідше, ніж чоловіки, переходять від навчання на рівні доктора наук до патентування, і в дослідженні це пояснюється насамперед соціальними, інституційними та економічними факторами, що визначають кар’єрні можливості, а не різницею в якості досліджень або винахідницьких здібностях. Участь також варіюється залежно від галузі: жінки найбільш представлені в галузі наук про життя, таких як фармацевтика (34,9 % винахідників), біотехнологія (34,2 %) та харчова хімія (32,3 %), але залишаються сильно недопредставленими в інженерних дисциплінах, що вимагають інтенсивного патентування… Університети та державні науково-дослідні організації мають найвищу загальну частку жінок-винахідниць (24,4 %), тоді як у малих та середніх підприємствах частка жінок, які беруть участь у патентуванні, є значно нижчою…» ***(Eiríkur Sigurðsson. Women remain significantly underrepresented in technology innovation, new EPO study shows // Icelandic Intellectual Property Office (ISIPO) (https://www.hugverk.is/en/newsroom/news/statistics/women-remain-significantly-underrepresented-in-technology-innovation-new-epo-study-shows). 03.03.2026).***

***

«Інтелектуальна власність у рослинному секторі виходить далеко за межі патентів. Для селекціонерів, виробників насіння та інноваторів у галузі агротехнологій найсильніший захист зазвичай забезпечується шляхом об'єднання декількох прав, що частково перетинаються, у цілеспрямовану стратегію. В основі лежать права селекціонерів рослин (PBR) — система sui generis, яка надає виключне право контролю над розмножувальним матеріалом (насінням, живцями) та зібраним матеріалом (квітами, плодами, листям) нового сорту рослин протягом 25 років (30 років для дерев і виноградних лоз). Щоб отримати такі права, сорт повинен бути новим, відмінним, однорідним і стабільним — вимоги, які роблять час критично важливим, оскільки будь-який комерційний продаж більш ніж за рік до подання заявки в ЄС може знищити новизну. З огляду на те, що кліматичні зміни стимулюють попит на посухостійкі, теплостійкі та ресурсоефективні культури, PBR дає інноваторам впевненість інвестувати в тривалі цикли селекції, необхідні для створення стійких сортів…

Навколо PBR інші права інтелектуальної власності заповнюють прогалини. Патенти можуть охоплювати винахідницькі методи, генетичні модифікації та технології селекції, такі як трансгенні та генетично модифіковані рослини, протоколи трансформації та мікробіологічні процеси, хоча рослини, отримані виключно за допомогою суто біологічних процесів, виключені в Європі відповідно до рішення G3/19 (Pepper). Торговельні марки захищають комерційні назви та бренди, під якими продаються сорти та зібрані продукти, формуючи впізнаваність та лояльність споживачів, тоді як права на дизайн можуть захищати декоративні аспекти супутніх продуктів, таких як горщики, упаковка або характерні форми рослин… Водночас селекціонери повинні розуміти вбудовані обмеження: виняток для селекціонерів дозволяє іншим використовувати захищений сорт для створення нових, а привілей фермерів дозволяє фермерам повторно використовувати зібраний матеріал як насіння для певних культур. Оскільки PBR є територіальним, рішення між національними реєстраціями, захистом на рівні ЄС через CPVO (Співтовариство з питань сортів рослин) та ширшою гармонізацією відповідно до Конвенції UPOV (Міжнародний союз з охорони нових сортів росли) повинні бути прийняті на ранньому етапі. У довгостроковому, глобально конкурентному секторі найефективнішим підходом є проактивний: планування узгодженого поєднання прав селекціонера, патентів, торговельних марок та дизайну, що узгоджує географічне покриття та ліцензування з комерційними цілями, а не спроби модернізувати захист після успіху сорту» ***(Isa Bottiger, Ylva Wikmark. How to use intellectual property to protect plants // AWA (https://www.awa.com/awapoint/how-to-use-intellectual-property-to-protect-plants/). 04.03.2026).***

***

«IP Box стає основним податковим інструментом для підвищення вартості активів інтелектуальної власності (ІВ) у Європі в рамках, які тепер гармонізовано за допомогою підходу «nexus» Організації економічного співробітництва та розвитку (OCDE). У Франції режим IP Box дозволяє оподатковувати чистий дохід від ІВ, такого як патенти, сертифікати корисності або захищене програмне забезпечення, за зниженою ставкою 10%. Відповідно до стандартів OCDE, він вимагає детального обліку витрат на дослідження та розробки (R&D) і є частиною стратегії підтримки вітчизняних інновацій, доповнюючи податковий кредит на дослідження (CIR).

Для порівняння, люксембурзька IP Box залишається однією з найпривабливіших у ЄС: вона передбачає звільнення від оподаткування 80 % чистого доходу, що забезпечує ефективну ставку податку на рівні приблизно 5 %. Ця система, застосування якої суворо залежить від коефіцієнта зв'язку (nexus ratio), особливо приваблює міжнародні структури, що володіють та використовують високоцінні об'єкти інтелектуальної власності.

У більш загальному плані, у рамках Європейського Союзу кілька держав-членів запровадили подібні режими IP Box (Ірландія, Бельгія, Нідерланди, Кіпр, Угорщина тощо), з ефективними ставками від приблизно 2,5% до 10%. Хоча умови можуть відрізнятися, логіка залишається спільною: пов'язати податкові пільги з реальною діяльністю у сфері R&D, щоб сприяти місцевим інноваціям та водночас обмежити агресивну податкову оптимізацію…» ***(Karina Ouksel. L'IP Box en Europe, une stratégie fiscale d'optimisation et de valorisation des actifs de PI // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/fr/vision/blog-lip-box-en-europe-une-strategie-fiscale-doptimisation-et-de-valorisation-des-actifs-de-pi/). 05.03.2026).***

***

«…Останні дані свідчать про значну гендерну нерівність в інноваційній екосистемі: жінки становлять приблизно 29 % європейських патентних повірених — причому Німеччина, Італія та Нідерланди є країнами з найнижчим рівнем представництва — проте лише 18 % винахідників, зазначених у міжнародних патентних заявках у всьому світі (WIPO), та лише 13–14 % винахідників у європейських заявках (EPO); цей розрив спостерігається також у Сполучених Штатах. Примітно, що у 2025 році жінки становили лише 18,8% засновників стартапів у Німеччині... Ця недостатня представленість має важливе значення, оскільки патенти — це не просто технічні документи, а інструменти власності, впливу та економічного контролю, які визначають, хто керує технологіями та отримує вигоду від них; коли жінки відсутні як у процесі винахідництва, так і в консультативних ролях, що забезпечують захист цих винаходів, процес прийняття рішень у таких критично важливих галузях, як штучний інтелект, біотехнології та кліматичні технології, втрачає різноманітність поглядів та інституційну стійкість.

Щоб подолати цю прогалину, потрібно провести структурні зміни, а не чекати, поки зміниться вибір окремих людей щодо кар'єри. Це включає впровадження офіційних процедур для забезпечення точного визнання авторства винаходів, активне висвітлення різноманітних винахідників з метою зміни уявлень про те, хто може бути інноватором, підтримку помітних жіночих рольових моделей на керівних посадах, забезпечення прозорості шляхом постійної публікації статистичних даних щодо різноманітності такими організаціями, як WIPO та EPO, а також застосування цілеспрямованого лідерства для протидії несвідомим упередженням під час найму та просування по службі.

Для жінок, які вже працюють у сфері науки та права, шлях уперед полягає у пошуку наставників та союзників, приєднанні до професійних мереж, таких як IP Inclusive Women in IP або ChIPs Network, рішучому відстоюванні своїх професійних потреб та відмові від перфекціонізму на користь постійного навчання, усвідомлюючи, що свіжі погляди є надзвичайно цінним надбанням у швидкозмінному технологічному середовищі…» ***(Laura Fè. Bridging the gender gap in innovation: It starts with you // Murgitroyd & Company (https://www.murgitroyd.com/insights/patents/bridging-the-gender-gap-in-innovation-it-starts-with-you). 06.03.2026).***

***

«Зростаюче впровадження політики «права на ремонт» в Європі створило фундаментальну напругу з традиційними патентними правами. Хоча патенти надають винахідникам юридичне право забороняти іншим використовувати, модифікувати або ремонтувати їхні розробки, нові європейські норми все частіше вимагають, щоб продукти були легко ремонтопридатними, а запасні частини залишалися доступними. Незважаючи на це протиріччя, Європейське патентне відомство діє незалежно від цих політичних ініціатив і продовжує видавати стандартні 20-річні патенти, ґрунтуючись виключно на технічних критеріях, а саме на тому, чи є винахід новим, винахідливим і придатним для промислового застосування. Тому юридична чинність патенту залишається повністю незмінною, незважаючи на нові закони про сталий розвиток…

Однак практичне застосування цих патентів переходить від суто юридичного питання до більш широкої комерційної та геополітичної стратегії. В Європі агресивне використання патенту з метою навмисного блокування ремонтів може тепер призвести до юридичних проблем, політичного тиску або шкоди репутації, навіть якщо той самий патент може бути застосований без суперечок на інших світових ринках… Як наслідок, підприємці змушені переглянути свої бізнес-моделі та стратегії інтелектуальної власності. Замість того, щоб просто запитувати, чи можна винахід запатентувати, компанії тепер повинні враховувати, де його можна комерціалізувати та як він приноситиме дохід — через продаж, обслуговування чи ліцензування. Зрештою, патенти

еволюціонують від грубих інструментів, що використовуються для блокування ремонтів сторонніми організаціями, до стратегічних інструментів, які вимагають глибокого розуміння мінливих глобальних ринків, прав споживачів та створення стійкої вартості» ***(Marco Coolen. Right to Repair versus Patents – Where Is the Boundary? // IO+ (https://ioplus.nl/en/posts/right-to-repair-versus-patents--where-is-the-boundary). 08.03.2026).***

***

«Такі великі спортивні події, як Суперкубок, Олімпійські ігри та Чемпіонат світу з футболу, привертають величезну увагу у всьому світі, але їхні назви, логотипи та бренди є захищеними торговельними марками, зарезервованими для офіційних спонсорів та партнерів. Компанії, які намагаються скористатися ажіотажем без дозволу, ризикують порушити права на торговельну марку та отримати звинувачення в амбуш-маркетингу, навіть якщо вони прямо не заявляють про спонсорство. Згідно із законодавством ЄС та Бенілюксу про торговельні марки, правовласники можуть вживати заходів не лише у випадках, коли існує плутанина, а й тоді, коли підприємство недобросовісно використовує репутацію відомої торговельної марки, що було підтверджено у таких справах, як L'Oréal проти Bellure… Це означає, що явно рекламні заходи — такі як реклама «офіційного бургера Чемпіонату світу» або використання логотипів заходу — несуть високий юридичний ризик, тоді як суто інформаційні згадки можуть бути прийнятними, якщо вони є пропорційними. Важливо, що навіть тонкі асоціації або непрямі кампанії можуть бути проблематичними: амбуш-маркетинг відбувається, коли бренд прагне отримати вигоду від популярності події, не сплачуючи за спонсорство, як це проілюстрував трюк Bavaria «DutchyDress» під час Чемпіонату світу з футболу 2010 року. Видалення брендингу або додавання застережень не обов'язково дозволяє уникнути відповідальності, оскільки суди визнають, що використання торговельної марки та плутанина споживачів можуть виникнути навіть після покупки…

Ризик поширюється не лише на назви подій, а й на всі захищені елементи, зокрема логотипи, талісмани, слогани та візуальну ідентичність, а організатори активно стежать за дотриманням своїх прав і забезпечують їх виконання. Щоб зменшити ризик, компаніям рекомендується використовувати загальні описові формулювання (наприклад, «вечір великої гри» замість «вечірка з нагоди Суперкубка») та розробляти креативні кампанії, які не натякають на офіційний зв'язок. Зрештою, хоча використання ажіотажу навколо великих подій може принести короткострокові маркетингові вигоди, створення чіткої та незалежної ідентичності бренду є більш стійким та юридично обґрунтованим підходом, що дозволяє компаніям скористатися моментом, не ризикуючи порушенням прав або шкодою для репутації» ***(Jesse Mol. Super Bowl, Jeux olympiques & Coupe du Monde: comment marquer des points sans enfreindre le droit des marques? //***

Novagraaf (https://www.novagraaf.com/fr/vision/super-bowl-jeux-olympiques-coupe-du-monde-marque-contrefacon/). 09.03.2026).

***

«Кіпр позиціонує себе як провідний європейський центр для технологічних компаній та стартапів завдяки режиму «IP Box», який передбачає значно знижену ефективну ставку податку на доходи від інтелектуальної власності, що відповідають вимогам. Хоча ставка корпоративного податку у 2026 році зросла до 15%, режим все ще передбачає звільнення від оподаткування у розмірі 80%, що забезпечує ефективну ставку податку на відповідні прибутки на рівні близько 3%... Щоб скористатися цією перевагою, компанії повинні заснувати кіпрську юридичну особу, яка володіє та розвиває інтелектуальну власність, як правило, програмне забезпечення або цифрові продукти, такі як SaaS-платформи, додатки або онлайн-інструменти, та отримати податкове рішення від Податкового департаменту Кіпру. Режим застосовується лише до доходів, безпосередньо пов'язаних з відповідною інтелектуальною власністю, що вимагає чіткого відокремлення від інших джерел доходу…

Право на участь у програмі залежить від таких факторів, як форма власності, діяльність у сфері досліджень і розробок, а також дотримання правил «nexus» OECD, що означає: навіть існуючі продукти можуть відповідати вимогам за умови належної структуризації. Процес подання заявки передбачає підготовку детального звіту про інтелектуальну власність, її розробку та модель отримання доходу; рішення про затвердження зазвичай приймається протягом двох-трьох місяців. Хоча ця схема широко використовується, зокрема технологічними та фінтех-компаніями, успіх залежить від правильної структуризації, документального підтвердження витрат на розробку та кваліфікованої консультативної підтримки. Все частіше компанії також повинні демонструвати економічну сутність на Кіпрі, наприклад, місцеве управління або операції, щоб витримати перевірку з боку міжнародних податкових органів. Загалом, кіпрська IP Box залишається привабливою та відповідною до вимог системою для зменшення податку на доходи від інтелектуальної власності, одночасно підтримуючи інновації та зростання бізнесу» ***(Cyprus IP Box Regime - 3% Tax on Intellectual Property Income // CYAUSE Audit Services Ltd (https://www.cyprusaccountants.com.cy/Knowledge-Hub/Articles/cyprus-ip-box-regime-3-tax-on-intellectual-property-income). 10.03.2026).***

***

«Відкриті інновації — практика співпраці, що виходить за межі окремих організацій та галузей з метою використання зовнішніх знань — суттєво змінили традиційні моделі розробки та комерціалізації технологій. Щоб допомогти організаціям орієнтуватися в цьому мінливому середовищі, Європейська служба допомоги з питань інтелектуальної власності (European IP

Helpdesk) випустила новий випуск «IP Special», у якому зібрано практичні матеріали, присвячені ключовим аспектам інтелектуальної власності (ІВ) в умовах співпраці… Ця збірка включає бюлетень, в якому досліджується еволюція відкритих інновацій та їхня складна взаємодія з управлінням ІВ, а також інфографіку, що детально пояснює, чому саме ІВ залишається вирішальним фактором у цих процесах. Крім того, у випуску міститься вичерпна стаття, що роз'яснює різноманітні значення та наслідки поняття «відкритості» у різних сучасних контекстах, таких як відкрита наука, відкрите програмне забезпечення, відкриті стандарти та відкриті дані» ***(Just Released: New IP Special on Open Innovation // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/just-released-new-ip-special-open-innovation-2026-03-10_en). 10.03.2026).***

***

«Пошук відомого рівня техніки (prior art) є найважливішим першим етапом патентного процесу, покликаним визначити, чи відповідає винахід основним критеріям новизни, винахідницького рівня та промислової застосовності до подання заявки. Відомий рівень техніки охоплює будь-які загальнодоступні світові докази — такі як існуючі патенти, наукові чи галузеві публікації, продукти, що вже є на ринку, або публічні оприлюднення, включаючи семінари та дописи в соціальних мережах, — які свідчать про те, що ідея була відома до дати подання заявки. Значним ризиком для новизни є саморозкриття, яке зараз все частіше включає введення деталей незареєстрованого винаходу у великі мовні моделі (LLM), такі як ChatGPT, оскільки такі дані часто використовуються для навчання і стають неконфіденційними…

Навпаки, нерозкриті документи, приватне листування та нереєстровані прототипи не вважаються рівнем техніки. Зокрема, рішення Європейського патентного відомства від липня 2025 року (G 1/23) розширило визначення рівня техніки, постановивши, що комерційно доступний продукт може бути використаний для оскарження патенту, навіть якщо експерт не може його відтворити. Проведення ретельного пошуку в глобальних патентних базах даних та непатентній літературі дозволяє інноваторам уникнути значних витрат часу та коштів (часто тисяч фунтів), пов'язаних із поданням заявки на вже існуючу ідею…

Крім того, це дає стратегічні переваги, оскільки дозволяє оцінити конкурентне середовище, виявити «вільні ніші» для інновацій, виявити проблеми щодо свободи використання (FTO) з метою уникнення порушень прав інтелектуальної власності, а також надати рекомендації щодо того, як слід адаптувати заявку. Хоча можна спробувати зробити це самостійно, з огляду на складність процесу та пов'язані з ним ризики настійно рекомендується звернутися до професійних фахівців з пошуку, які зможуть кваліфіковано супроводжувати процес та надати стратегічні рекомендації з урахуванням

комерційних інтересів для забезпечення надійного патентного захисту» ***(What is 'prior art' & what does a search involve? // Murgitroyd & Company (https://www.murgitroyd.com/insights/patents/what-is-prior-art-searching). 10.03.2026).***

***

«У сфері інтелектуальної власності надзвичайно важливо розрізняти назву підприємства, доменне ім'я та зареєстрований товарний знак, оскільки це різні інструменти, що забезпечують суттєво різний рівень захисту. Реєстрація назви або фірми в Реєстрі підприємств Італії служить для ідентифікації підприємця та надає йому право на використання назви в межах своєї діяльності, але не є рівнозначною праву на торговельну марку і не гарантує, що цей знак може законно використовуватися як бренд для товарів або послуг… Так само доменне ім'я є лише технічною адресою, яка зазвичай присвоюється за принципом «хто перший прийшов, той і отримав», без попередньої перевірки на наявність попередніх прав, і саме по собі володіння ним не надає жодних виключних прав на знак. Однак якщо назва підприємства або домен збігаються або схожі на чужий товарний знак і створюють ризик плутанини, застосовується принцип єдності розпізнавальних знаків, передбачений італійським Кодексом про промислову власність, який дозволяє власнику попереднього товарного знака заперечувати проти їхнього використання; і навпаки, навіть назва фірми, вивіска або домен, що використовувалися раніше і стали відомими не лише на місцевому рівні, можуть перешкоджати подальшій реєстрації торгової марки, яка може спричинити плутанину…

Отже, справжнім інструментом, що надає виключне право на бренд, є зареєстрована торгова марка, оскільки вона надає власнику право на виключне використання та можливість заборонити використання ідентичних або схожих знаків у разі ризику виникнення плутанини, причому захист є ще ширшим у випадку відомих торгових марок. Це розрізнення є надзвичайно важливим, оскільки багато підприємців інвестують у комунікацію та маркетинг, не перевіривши попередньо доступність назви як торгової марки, тим самим наражаючись на ризик оскаржень, вимушеного ребрендингу, втрати репутації та марнування інвестицій… Отже, для розробки ефективної стратегії захисту бренду доцільно провести попереднє дослідження торговельних марок та фактичного використання назв компаній, вивісок і доменів, своєчасно зареєструвати доменне ім'я, у тому числі його захисні варіанти, зареєструвати торговельну марку для отримання справжнього виключного права на захист, а також зареєструвати назву компанії та вивіску й запровадити систему моніторингу та забезпечення дотримання прав. Тільки скоординоване управління всіма розпізнавальними знаками дозволяє послідовно та надійно захищати бренд як нематеріальний актив» ***(Dr. Giovanna Del Bene. Oltre il nome c'è di più: solo un marchio ti protegge davvero // Thinx S.r.l.***

(https://thinx.expert/oltre-il-nome-ce-di-piu-solo-un-marchio-ti-protegge-davvero/). 11.03.2026).

***

«Відмова від мікропластику стимулює масштабні зусилля з переформулювання складу продуктів у косметичній галузі, оскільки компанії працюють над розробкою біорозкладних полімерів, які відповідають як новим нормативним вимогам, так і очікуванням споживачів щодо текстури та ефективності. Ця зміна значною мірою зумовлена Регламентом Комісії (ЄС) 2023/2055, який обмежує використання синтетичних полімерних мікрочастинок розміром менше 5 мм, що є органічними, нерозчинними та стійкими до розкладу, охоплюючи не лише мікрогранули, а й функціональні полімери, що використовуються для надання текстури, матування та догляду за шкірою. Оскільки заборона на мікрогранули вже діє з жовтня 2023 року, а наближаються подальші терміни для продуктів, що змиваються, у 2027 році та продуктів, що не змиваються, у 2029 році, косметичні компанії більше не можуть просто чекати на появу альтернатив; дотримання вимог тепер є базовим, а ефективність стала ключовим фактором диференціації…

Тому хіміки повинні розробляти інгредієнти, які не тільки добре працюють під час використання, але й ефективно біорозкладаються після потрапляння у водний баланс. Це завдання стало поштовхом для значних інновацій, про що свідчать нещодавні заявки на патенти. Компанія Daicel Corporation розробила високосферичні біорозкладні частинки ацетату целюлози, які імітують плавний «ефект кочення», властивий кремам преміум-класу, при цьому забезпечуючи біорозклад на понад 40 % протягом п’яти днів. Компанія L’Oréal зосередилася на заміні мікропластикових загущувачів на ретельно розроблені частинки целюлози в безводних формулах, щоб зберегти здатність до розмазування та матове покриття… Компанії Shin-Etsu Chemical та Nissin Chemical запропонували гібридний підхід із використанням композитних частинок на основі целюлози та силоксану, що поєднують біорозкладну целюлозну серцевину з силіконовою оболонкою для збереження водовідштовхувальних властивостей та ковзання, одночасно зменшуючи вміст нерозкладних полімерів. Як результат, косметична галузь не просто усуває мікропластик, а й розробляє ширші комерційні стратегії та стратегії інтелектуальної власності щодо технологій заміщення, причому найуспішнішими рішеннями, ймовірно, стануть ті, що поєднують дотримання нормативних вимог, бажані сенсорні характеристики та надійний патентний захист» ***(Sam Exton, Marianne Privett. Biodegradable by design: Patent strategies for microplastic-free formulations // Venner Shipley (https://www.vennershipley.com/insights-events/biodegradable-by-design-patent-strategies-for-microplastic-free-formulations/). 12.03.2026).***

***

«У 2026 році світ відзначає 115-ту річницю Міжнародного жіночого дня, і дані свідчать про те, що, незважаючи на значний прогрес, до справжньої гендерної рівності в Європі залишається щонайменше 50 років. У економіці зберігаються структурні дисбаланси, зокрема різка різниця в оплаті праці, коли жінки заробляють лише 77% від річного доходу чоловіків. Ця нерівність глибоко проникає у сектори інтелектуальної власності (ІВ) та інновацій; наприклад, дослідження EUIPO показує, що жінки становлять лише 24% дизайнерів ЄС, заробляють на 13% менше, ніж їхні колеги-чоловіки, і стикаються з «дірявим трубопроводом», де участь жінок зменшується на кожному етапі професійного зростання. Однак дослідження Європейського інституту з питань гендерної рівності (EIGE) демонструють, що усунення цих розривів — зокрема шляхом збільшення представництва жінок у процесах прийняття рішень та на керівних посадах (сфера «Влада») — приносить істотні економічні вигоди та сприяє зростанню ВВП для всіх держав-членів, хоча національні розбіжності залишаються значними…

У своїй діяльності EUIPO виступає взірцевим прикладом: жінки становлять майже 60 % персоналу та 40 % керівного складу, а також займають рівноправні посади в ключових керівних органах. Не зупиняючись на досягнутому, EUIPO включило боротьбу з недостатньою представленістю жінок до свого Стратегічного плану до 2030 року, започаткувавши такі ініціативи, як проект «Інклюзивний ландшафт інтелектуальної власності», що має на меті збір достовірних даних, усунення структурних бар'єрів та забезпечення видимості жінок на керівних посадах. Зрештою, усунення «дірявої труби» та сприяння повноцінній участі жінок у сфері інтелектуальної власності та інновацій є не лише питанням справедливості, а й важливим каталізатором загального процвітання суспільства…» ***(Carolina Arias Burgos. Women's Untapped Economic Potential in the Intellectual Property Landscape // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/women-s-untapped-economic-potential-in-the-intellectual-property-landscape). 19.03.2026).***

***

«У 2025 році Європейське патентне відомство отримало рекордну кількість заявок на патенти — 201 974, що свідчить про постійне зростання попиту на інновації, особливо в галузі цифрових та енергетичних технологій. Комп'ютерні технології залишилися провідною галуззю, що зумовлено прогресом у сфері штучного інтелекту та квантових технологій, тоді як цифрові комунікації продемонстрували найшвидше зростання завдяки новим розробкам у сфері 6G… Кількість заявок, пов'язаних з енергетикою, особливо у сфері акумуляторних технологій, також значно зросла, поряд зі стабільним зростанням у сфері напівпровідників та медичних технологій, хоча у сфері біотехнологій та фармацевтики спостерігалося незначне зниження. Сполучені Штати та Німеччина залишилися провідними джерелами заявок, тоді як Китай

вперше увійшов до трійки лідерів, а Південна Корея також продемонструвала значне зростання… Європейські інноватори лідирували у більшості ключових технологічних галузей, а значну частку заявок становили малі та середні підприємства, індивідуальні винахідники та науково-дослідні установи. Система єдиного патенту набула подальшого поширення: майже 29 % виданих патентів обрали єдиний захист, що є особливо популярним серед європейських заявників та менших суб'єктів господарювання… Загалом дані підкреслюють сильний інноваційний ландшафт Європи, посилення глобальної конкуренції та зростаючу важливість стратегічних технологій, таких як штучний інтелект, напівпровідники та енергетика…» ***(Demand for European patents in 2025 exceeded 200 000 for first time // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/demand-european-patents-2025-exceeded-200-000-first-time). 24.03.2026).***

***

«На засіданні 19 березня 2026 року Спеціальний комітет ЕРО розглянув питання подальшого успіху та розширення системи єдиного патенту, відзначивши її активне та зростаюче поширення у всьому світі, на чолі з європейськими користувачами… З моменту запуску системи у 2023 році було подано понад 86 000 заявок на надання унітарного ефекту, причому у 2025 році рівень використання досяг 28,7 %, а значну участь у цьому процесі взяли малі та середні підприємства, мікропідприємства та науково-дослідні установи… Комітет підкреслив безперебійне та ефективне впровадження системи у правовій, оперативній та технічній сферах, що перевищило очікування як щодо ефективності, так і щодо фінансових результатів. Оновлення від Єдиного патентного суду показали зростання кількості справ та все частіше використання англійської мови, а також посилення інституційної співпраці в рамках ЄС. Комітет також ухвалив нові заходи з управління, підтримав поточні рекламні зусилля з розширення участі та високо оцінив роль ЕРО у підготовці майбутнього звіту Європейської комісії щодо системи, що зміцнює довіру до єдиного патенту як ключового інструменту інновацій у Європі…» ***(Select Committee commends strong Unitary Patent uptake and SME engagement // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/select-committee-commends-strong-unitary-patent-uptake-and-sme-engagement). 25.03.2026).***

***

«Президент Європейського патентного відомства Антоніу Кампінос зазначає, що Європа фактично «більш-менш програла» глобальну гонку у сфері хмарних обчислень та штучного інтелекту, але стверджує, що ЄС все ще може стати провідною силою в наступній технологічній хвилі — особливо у сфері квантових технологій — якщо усуне внутрішні бар'єри та поглибить інтеграцію єдиного ринку. Кампінос, чиє відомство щороку

обробляє близько 200 000 патентних заявок, що охоплюють до 46 країн, зазначив, що постійною слабкістю Європи є не дослідження чи винаходи, а комерціалізація: стартапи мають труднощі з розширенням, оскільки ринок є фрагментованим, а фінансування є недостатнім для перенесення ідей з лабораторій на світові ринки…

Він закликав ЄС «дефрагментувати» свій внутрішній ринок шляхом інтеграції фондових бірж, скорочення бюрократії та адаптації правил конкуренції до реалій глобальної конкуренції, попередивши, що нинішня фрагментація діє як серйозний нетарифний бар'єр і, ймовірно, коштує блоку до 700 млрд євро у вигляді втраченого ВВП. Його коментарі перегукуються з діагнозами, викладеними у знакових звітах 2024 року Маріо Драгі та Енріко Летти, в яких закликалося до глибшої інтеграції в сферах енергетики, капіталу, телекомунікацій та інновацій, хоча їхнє впровадження затримується…

Кампінос привітав нову пропозицію Комісії щодо EU Inc, яка дозволить підприємствам реєструватися онлайн у всьому блоці протягом 48 годин за менше ніж 100 євро за єдиним набором правил, як важливий крок, але наголосив, що потрібно набагато більше, якщо Європа хоче створити такі компанії вартістю 100 мільярдів або трильйон доларів, як у США та Китаї… Оскільки президент Франції Еммануель Макрон наполягає на впровадженні нової програми економічного відродження, а уряди деяких країн розглядають можливість просування до більш глибокої інтеграції, не чекаючи на всі 27 держав-членів, тиск на проведення структурних реформ явно посилюється» ***(Mared Gwyn Jones. Europe can still win next tech race if it completes internal market - European patent chief // euronews (https://www.euronews.com/my-europe/2026/03/26/europe-can-still-win-next-tech-race-if-it-completes-internal-market-european-patent-chief). 26.03.2026).***

***

«З моменту свого запуску в 1996 році система торговельних марок Європейського Союзу (EUTM), якою керує EUIPO, перетворилася на одну з найпоширеніших у світі систем інтелектуальної власності, кількість заявок у якій на початку 2026 року перевищила 3,2 мільйона. Обсяги подачі заявок постійно зростали: з трохи більше 43 000 у перший рік до майже 197 000 щорічно, що відображає зростаючу важливість інтелектуальної власності в економіці Європи. Система перетворилася на повністю цифровий процес: зараз більшість заявок подається онлайн, а багато хто використовує прискорені процедури для швидшої реєстрації…

Серед заявок переважають словесні та зображувальні знаки, тоді як інші типи знаків залишаються відносно рідкісними. EUTM широко використовується як європейськими, так і міжнародними заявниками, зокрема з таких країн, як Німеччина, США та Китай, що підкреслює його роль як воріт до єдиного ринку ЄС. Пропонуючи єдину реєстрацію, дійсну у всіх 27 державах-членах, система спрощує захист торговельних марок, знижує витрати та сприяє

розширенню бізнесу, залишаючись центральним стовпом європейського ландшафту інтелектуальної власності після трьох десятиліть зростання…» ***(EU trade mark system marks 30 years with more than 3.2 million applications filed // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/eu-trade-mark-system-marks-30-years-with-more-than-3-2-million-applications-filed). 30.03.2026).***

***

«8 листопада 2025 року Європейське відомство з інтелектуальної власності (EUIPO) прийняло Загальну практику № 17 (CP17) з метою уніфікації процедур експертизи слоганів як торговельних марок у всій ЄС; очікується, що національні відомства з інтелектуальної власності почнуть її застосовувати на початку 2026 року. Ця ініціатива спрямована на вирішення давньої проблеми: слогани часто відхиляють до реєстрації, оскільки їх розглядають як рекламні, хвалебні або інформаційні, а не як ознаки комерційного походження. Відповідно до статті 7(1)(b) Регламенту ЄС про торговельні марки (EUTMR), статті 4(1)(b) Директиви про торговельні марки (TMD) та відповідних національних законів, знак повинен мати розпізнавальний характер, тобто споживачі повинні сприймати його як такий, що ідентифікує походження товарів або послуг, а слогани оцінюються за тими самими правовими стандартами, що й будь-які інші торговельні марки…

Хоча гасла не мають чіткого визначення в законодавстві про торговельні марки, зазвичай під ними розуміють короткі, що запам’ятовуються рекламні фрази, а судова практика Європейського суду підтверджує, що вони можуть виконувати функцію торговельних марок, якщо мають достатню розпізнавальну здатність. У документі CP17 визначено п’ять не вирішальних, але важливих факторів, виведених із судової практики, які можуть підтверджувати розпізнавальну здатність: багатозначність, гра слів, концептуальна інтрига чи несподіванка, оригінальність або емоційний резонанс, що стимулює когнітивний процес, а також незвичайна синтаксична структура чи мовні засоби.

Серед прикладів — такі фрази, як «Ми допоможемо вам визначитися», «Де мрії про сукні стають реальністю», «Програмне забезпечення з родзинкою», «Вмістіть хаос у пляшку» та «IT’s APP2You», кожна з яких потребує тлумачення або створює незабутній ефект у свідомості. Натомість слогани на кшталт «Мрій, дій!», «Візьми контроль над своїми даними», «Економ з нами» та «Новаторство для тебе» були відхилені, оскільки були прямими, банальними та одразу сприймалися як звичайні рекламні заяви. У документі CP17 також наводяться приклади слоганів, які визнано відмітними, оскільки вони спонукають споживачів зупинитися або задуматися, наприклад: «Краса має подорожувати», «Настільки зелений, наскільки може бути білий», «Як пахнуть хмари?» та «Піднесіть свої почуття». Навіть якщо слоган не має вродженої розпізнаваності, він все одно може бути зареєстрований, якщо набув

розпізнаваності в результаті використання, що вимагає переконливих доказів, таких як витрати на рекламу, обсяги продажів, впізнаваність серед споживачів та результати ринкових досліджень…

Загалом, рішення у справі CP17 підтверджує, що слоганні знаки оцінюються за звичайними принципами розпізнаваності, але водночас чітко вказує на те, що прості маркетингові фрази навряд чи відповідатимуть цим критеріям; тому правовласникам рекомендується створювати слогани, що містять двозначність, креативність, оригінальність, резонанс або незвичайні формулювання, якщо вони прагнуть досягти як маркетингового ефекту, так і захисту торговельної марки» ***(Florina Firaru. Distinctiveness of slogans: strategic insights and implications for trademark filing // Legal Benchmarking Group (https://www.ipstars.com/NewsAndAnalysis/distinctiveness-of-slogans-strategic-insights-and-implications-for-trademark-fil/Index/11095). 31.03.2026).***

***

Канада

«**Для канадських стартапів та власників брендів продумана стратегія щодо торговельних марок є ключовим фактором захисту важко зароблені цінності бренду та її використання для розширення бізнесу.** Торговельні марки формують довіру споживачів, сигналізуючи про стабільне джерело якості, і в Канаді можуть захищати широкий спектр ідентифікаційних елементів — назви брендів, логотипи, слогани, кольори, запахи, тривимірні форми/упаковку та звуки, — тоді як сама лише реєстрація назви підприємства не надає прав на торговельну марку. Реєстрація знака надає відчутні переваги: ексклюзивні права на всій території Канади на перелічені товари та послуги (навіть у регіонах, де ви не використовували цей знак), сильніший важіль впливу для запобігання або припинення використання, що може спричинити плутанину, та підвищення вартості підприємства завдяки наданню ліцензіатам, франчайзі, інвесторам та покупцям впевненості у надійності прав; захист також може бути поширений на міжнародному рівні… Визначте пріоритетність об’єктів для реєстрації, оцінивши їхню відмітність та значення для бізнесу: загальні або явно описові терміни щодо товарів/послуг є слабкими або не підлягають реєстрації, тому спершу зосередьтеся на назві компанії та логотипі, а також на будь-яких відмітних назвах флагманських продуктів чи послуг (наприклад, «Lululemon», «Shopify»). Проведіть попередню перевірку якомога раніше — здійсніть пошук у реєстрі торговельних марок та на ринку (реєстри підприємств, домени, профілі в соціальних мережах) — щоб уникнути дорогого ребрендингу, а також розгляньте можливість залучення юриста або агента з питань торговельних марок для мінімізації ризиків… При поданні заявки словесний знак (стандартний символ) для назви зазвичай забезпечує найширший обсяг захисту, за ним йде логотип; використовуйте зареєстровані логотипи послідовно, щоб уникнути ризику втрати прав через невикористання,

а в разі ребрендингу подавайте заявки на оновлені версії. Щодо знаків-зображень, подання заявки у чорно-білому варіанті зазвичай забезпечує ширший захист для різних колірних схем, хоча подання заявки з використанням кольорів може бути доцільним, якщо колір є основним елементом, що використовується послідовно» ***(Catherine Lovrics, Kimberley Frith-Delisser and Avery Lee. Start-ups in Canada: How a good trademark strategy can protect and scale your business // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mm7g-start-ups-in-canada-how-a-good-trademark-strategy-can-protect-and-scale-your-business/). 06.03.2026).***

***

«Proptech – технологія, що використовується для фінансування, проектування, будівництва, здійснення транзакцій, управління та експлуатації нерухомості – швидко перетворює традиційно капіталомісткий сектор нерухомості на екосистему, що базується на даних та працює на основі штучного інтелекту та Інтернету речей. Ці інструменти зазвичай базуються на пропрієтарному програмному забезпеченні, алгоритмах, базах даних, методах будівництва та бізнес-моделях, що робить захист інтелектуальної власності все більш важливим на швидкозмінному, висококонкурентному ринку… Тенденції в поданні патентних заявок у Канаді за останнє десятиліття ілюструють масштаби та зростання цієї інновації: у період з 2016 по 2026 рік було подано понад 270 канадських заявок на системи управління енергоспоживанням будівель (наприклад, інтелектуальні лічильники, оптимізація систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, прогнозне моделювання енергоспоживання), понад 240 заявок на інформаційні платформи, що забезпечують продаж і передачу нерухомості (цифрові торговельні майданчики, системи розміщення оголошень і здійснення транзакцій, інструменти ціноутворення та управління активами), і понад 190 заявок на обчислювальні системи управління та моніторингу будівництва (програмне забезпечення для управління проектами, платформи моніторингу будівельних майданчиків і логістики). Ця діяльність свідчить про те, що proptech переформатовує багато ланок ланцюжка створення вартості в сфері нерухомості та будівництва…

Одночасно з цим зростання кількості виданих патентів спричинило відповідне збільшення кількості судових спорів щодо патентів у сфері проптех. Недавні канадські справи висвітлюють суперечки щодо різноманітних технологій, включаючи моніторинг використання комунальних послуг для виявлення крадіжок, системи вирощування міських дерев, оцінку ефективності ліфтів, моніторинг властивостей бетону та модульні структурні комірки. У міру того, як все більше заявок перетворюються на видані патенти, очікується подальше прискорення судових спорів… Отже, глибокі знання в галузі інтелектуальної власності стають необхідними для всієї галузі нерухомості. Для споживачів proptech, таких як орендодавці та забудовники, основна увага

повинна бути зосереджена на зменшенні ризиків, пов'язаних з правом власності на дані, ліцензуванням та відшкодуванням збитків під час закупівлі. Для самих proptech-компаній проактивна стратегія в галузі інтелектуальної власності є критично важливою не тільки для захисту власних інновацій та вартості, але й для уникнення порушення прав конкурентів» ***(Natalia E. Iamundo, Benjamin K. Reingold and Ahmed Elmallah. Proptech: Patents and Patent Litigation // Bennett Jones LLP (https://www.bennettjones.com/Insights/Blogs/Prop-Tech-Patents-And-Patent-Litigation). 07.03.2026).***

***

«Оскільки Канада готується спільно з США та Мексикою приймати Чемпіонат світу з футболу (FIFA) 2026 року, підприємства стикаються зі значними ризиками у сфері інтелектуальної власності. На відміну від деяких попередніх країн-господарів, Канада не прийняла спеціального законодавства щодо боротьби з «амбуш-маркетингом»; натомість захист базуватиметься на чинному законодавстві про торговельні марки, авторське право та конкуренцію, яке передбачає надійні засоби правового забезпечення. До них належать судові заборони, постанови про заморожування активів, цивільні ордери на обшук та кримінальні санкції за підробку…

Для маркетологів це означає, що слід уникати будь-якого несанкціонованого використання зареєстрованих знаків FIFA (наприклад, «WORLD CUP 2026™», «WE ARE 26™», логотипів міст) або неправдивих заяв про офіційне спонсорство, що може спричинити позови про порушення прав, недобросовісну конкуренцію або оманливу рекламу. Суто асоціативний маркетинг із використанням загальних футбольних мотивів без застосування захищених знаків може бути допустимим, але вимагає ретельного юридичного аналізу…

З піратською трансляцією матчів у прямому ефірі, права на які в Канаді належать компанії Bell Media, боротимуться не за допомогою повідомлень про видалення контенту, а за допомогою судових заборон Федерального суду — зокрема, шляхом блокування веб-сайтів та «динамічних» постанов, які дозволяють правовласникам блокувати нові домени, що порушують авторські права, у режимі реального часу…

Оскільки турнір є тринаціональним, заходи щодо захисту прав залишаються територіальними: канадська ліцензія не надає прав на території США чи Мексики, а митні органи діють незалежно один від одного. Тому правовласникам слід вже зараз подати запит про надання допомоги до Канадської прикордонної служби, щоб затримати контрафактну продукцію на кордоні…

До практичних заходів для всіх підприємств належать: навчання маркетингових команд питанням дотримання законодавчих вимог, узгодження рекламних кампаній з юристами, перевірка ліцензійних угод на предмет територіальних обмежень, пошук юристів у всіх трьох країнах-господарях та

забезпечення належного страхового покриття. Для закладів сфери гостинності підписка на комерційне телемовлення є обов'язковою умовою для організації публічних переглядів. Коротко кажучи, підготовка до Чемпіонату світу з футболу 2026 року вимагає проактивного планування, транскордонної координації та готовності скористатися потужними, але стандартними механізмами захисту прав інтелектуальної власності, що діють у Канаді» ***(Paula Clancy. The 2026 FIFA World Cup™: Trademark, copyright and enforcement considerations // Gowling WLG (https://gowlingwlg.com/fr/insights-resources/articles/2026/fifa-world-cup-trademark-copyright-and-enforcement-considerations). 17.03.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«Доктрина подвійного патентування у всьому світі ґрунтується на принципі, згідно з яким винахідник має право лише на один патент на один винахід, що запобігає подовженню терміну виключного права за межі встановленого законом терміну дії патенту шляхом отримання декількох патентів. Хоча сама концепція здається простою, практичне застосування поняття «один і той самий винахід» значно різниться в різних юрисдикціях через відмінності в підходах до обсягу формули винаходу, очевидності, внесення змін та трактування патентних сімейств. Ця складність створює значні труднощі для заявників, які подають заявки в декількох країнах…

Похідні заявки є найпоширенішим джерелом проблем із подвійним патентуванням, оскільки вони успадковують дату подання, пріоритет та опис від вихідної заявки. Зазвичай їх використовують зі стратегічних міркувань, зокрема для отримання більш широких або вузьких формул винаходу, різних категорій формул винаходу або захисту конкретних комерційних варіантів реалізації…

У Китаї подвійне патентування суворо обмежується випадками, коли принаймні один пункт формули винаходу в кожному патенті має ідентичний обсяг — це критерій «суворої ідентичності» відповідно до статті 9(1) Закону про патенти. Китай не визнає подвійного патентування за принципом очевидності (OTDP), що означає, що очевидні варіанти або поступові вдосконалення можуть бути окремо запатентовані, якщо формули не є ідентичними. Істотні зміни, що набирають чинності з січня 2026 року, обмежили подання заявок на патенти на винаходи та корисні моделі в один і той же день, вимагаючи подання декларацій та, у більшості випадків, відмови від корисної моделі після видачі патенту на винахід…

Гонконг також застосовує суворий критерій «одного й того самого винаходу», але лише до патентів, що проходять експертизу по суті. Як і Китай, він не визнає OTDP і зосереджується виключно на тому, чи є винаходи

ідентичними за суттю, чи мають вони одного й того самого винахідника та дату подання заявки…

Загалом, заявникам слід дотримуватися обережності та застосовувати стратегії, що враховують особливості конкретних юрисдикцій, при управлінні сімействами патентів у Китаї, Гонконзі та Південно-Східній Азії, оскільки підхід до питання подвійного патентування залишається далеко не єдиним, незважаючи на спільність основних принципів» ***(Maik Brinkmann, Michael Huang. Double Patenting: A multi-jurisdictional minefield | China, Hong Kong & Southeast Asia // Spruson & Ferguson (https://www.spruson.com/double-patenting-a-multi-jurisdictional-minefield-china-hong-kong-southeast-asia/). 03.03.2026).***

***

«Порушення прав на торговельну марку становить серйозну загрозу для вартості бренду компанії, тому ефективний захист цих прав має вирішальне значення для збереження комерційних інтересів. Основним етапом будь-якої стратегії захисту є збір надійних доказів для обґрунтування подальших дій, таких як надсилання листів із вимогою припинити порушення або судові позови... Залежно від характеру порушення, збір доказів може включати попередні пошуки в Інтернеті, криміналістичну експертизу блокчейну або традиційне нотаріальне засвідчення для забезпечення юридичної прийнятності, тестові покупки для підтвердження автентичності, а також виїзні перевірки з метою виявлення складів або заводів…

Після того як докази зібрано, правовласники можуть обрати один із низки заходів щодо захисту прав, що відповідають ступеню тяжкості порушення. У разі незначних порушень, до яких причетні сторони, що готові до співпраці, надсилання листа з вимогою припинити порушення є недорогим та високоефективним рішенням, тоді як з порушеннями в Інтернеті найкраще боротися шляхом подання скарг на платформи електронної комерції з метою видалення оголошень та накладення санкцій на продавців. Щоб запобігти транскордонному переміщенню контрафактних товарів, власники повинні зареєструвати свої торговельні марки в митних органах для полегшення перевірки імпорту та експорту… На внутрішньому ринку подання адміністративних скарг до Адміністрації з регулювання ринку (через платформу 12315) дає можливість органам влади конфіскувати товари, що порушують права, та накладати штрафи… У випадках, що мають значні фінансові наслідки або пов’язані з серйозними порушеннями, власникам слід повідомляти про це органи громадської безпеки для проведення кримінального розслідування та можливих рейдів. Крім того, цивільні судові процеси в народних судах залишаються основним інструментом для забезпечення судових заборон та грошової компенсації, тоді як місцеві центри захисту інтелектуальної власності пропонують «єдину» альтернативу для прискореного вирішення спорів. Зрештою, обираючи відповідний метод — від переговорів та

адміністративних заходів до кримінального переслідування та цивільних позовів — власники торговельних марок можуть ефективно зберегти відмінність свого бренду та конкурентоспроможність на ринку» ***(Enforcement Measures for Trademark Owners // AFD China Intellectual Property Law Office (https://www.afdip.com/insights/Articles/TRADEMARK/2026/0306/2223.html). 05.03.2026).***

***

«На тлі нинішнього «жорсткого регулювання» у сфері захисту торговельних марок адміністративні заходи щодо торговельних марок стали важливим засобом боротьби з порушеннями прав та підробками, а також захисту прав і інтересів брендів. Для фахівців у галузі інтелектуальної власності, які виступають «на передовій» та «посередниками» у цих заходах, необхідний комплексний стратегічний підхід, що охоплює чотири ключові етапи: підготовку, збір доказів, взаємодію з державними органами та подальші дії після завершення процедури правозастосування…

Успіх починається з ретельної підготовки до розслідування. Фахівці повинні спочатку перевірити дійсність та статус прав на торговельну марку, переконавшись, що не існує незавершених процедур визнання недійсними або заперечень, а також підтвердити, що товари, які викликають підозру, підпадають під затверджений обсяг охорони. Одночасно з цим необхідно провести ретельне розслідування щодо порушника, щоб встановити його юридичну особу, місцезнаходження запасів, канали збуту та масштаби діяльності, розрізняючи при цьому невеликі майстерні та промислові ланцюги постачання. Цей етап завершується оцінкою ризиків, щоб вирішити, чи проводити негайний збір доказів, чи скоординований рейд, готуючись при цьому до можливого знищення доказів або фізичного конфлікту…

Збір доказів є основою процесу, що регулюється принципами законності, релевантності, цілісності та фіксації. Фахівці повинні уникати незаконних провокацій, одночасно забезпечуючи, щоб кожен доказ — чи то документальний (рахунки-фактури, упаковка), фізичний (зразки продукції) чи електронний (журнали чатів, записи транзакцій) — утворював повний ланцюжок, що пов’язує суб’єкта з правопорушенням. Цифрові докази, оскільки вони є швидкоплинними, вимагають негайного збереження за допомогою нотаріально завірених скріншотів або записів..

Під час взаємодії з Адміністрацією з нагляду за ринком (MSA) фахівець виступає в ролі професійного помічника. Матеріали скарги повинні бути логічно структуровані, чітко висвітлювати права, факти та правові підстави, а також містити чітко організований перелік доказів. Спілкування з посадовими особами має бути професійним та ґрунтуватися на юридичній термінології щодо «схожості» та «заплутаності», уникаючи емоційних висловлювань або спроб керувати процесом правозастосування. Під час дій на місці фахівці

повинні допомагати у виявленні підробок та документуванні місця події, не заважаючи посадовим особам та не вступаючи у конфлікт із порушниками…

Нарешті, ця робота виходить за межі прийняття рішення про застосування адміністративного покарання. Адміністративні покарання слугують важливими доказами для подальших цивільних судових розглядів або передачі справи до кримінального судочинства, а також допомагають виявляти рецидивістів для здійснення більш суворого контролю. Щоб зберегти ефективність своєї діяльності, фахівці у сфері інтелектуальної власності повинні прагнути до постійного професійного розвитку, досконало опановуючи правові норми та етичні межі, щоб ефективно виконувати роль як «мисливців» за порушеннями, так і «охоронців» ринкового порядку» ***(实战指南之如何做好商标行政查处？// Kangxin Partners PC (https://www.kangxin.com/html/1/173/174/355/29363.html). 11.03.2026).***

***

«У 2025 році домінування Китаю у сфері подачі заявок на реєстрацію торговельних марок у світі — на його частку припадає 45 % від загального світового обсягу — підкреслює нагальну необхідність для власників брендів ефективно орієнтуватися у складному ландшафті інтелектуальної власності цієї країни. Оскільки китайські споживачі зазвичай називають світові бренди, використовуючи місцеві назви, простої реєстрації англійських знаків недостатньо; компанії повинні завчасно забезпечити захист транслітерацій та перекладів, щоб запобігти реєстрації сторонніми особами знаків, схожих до ступеня змішування. Це особливо актуально з огляду на китайську систему «першості подачі заявки», за якою незареєстроване попереднє використання майже не забезпечує захисту від недобросовісних заявок, що робить попередні пошуки та стратегічну реєстрацію необхідними для уникнення дорогих судових суперечок та розмивання бренду…

Під час подання заявки власники торговельних марок можуть вибрати між прямою національною реєстрацією в Національному управлінні інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) або міжнародною реєстрацією за Мадридським протоколом. Пряма реєстрація вимагає ретельної підготовки документації для охоплення конкретних підкласів товарів і послуг, характерних для китайської практики, тоді як міжнародна реєстрація передбачає використання базового знака з іншої юрисдикції (наприклад, Великої Британії) і подальшу експертизу в CNIPA… Незалежно від обраного шляху, для збереження чинного захисту необхідно документувати комерційне використання — наприклад, у вигляді договорів купівлі-продажу та рекламних матеріалів — оскільки торговельні марки можуть бути анульовані за невикористання вже після трьох років поспіль. Щоб забезпечити всебічний захист, підприємствам слід регулярно перевіряти свої портфелі, реєструвати авторські права на художні твори у разі відмови в реєстрації торговельної марки та реєструвати торговельні марки в китайській митниці для боротьби з

підробками» ***(Nick Buckland and Jasmine Sihre. China without the myths: what still matters most for trade mark protection // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/03/20/china-without-the-myths-what-still-matters-most-for-trade-mark-protection). 20.03.2026).***

***

«З моменту запуску в Шанхаї пілотного проекту з реєстрації прав інтелектуальної власності (ІВ) на продукти даних у грудні 2024 року ця ініціатива допомогла перетворити дані на актив, що приносить дохід: станом на лютий 837 зареєстрованих продуктів даних принесли понад 19,6 млрд юанів економічної вигоди завдяки ліцензуванню, торгівлі та платі за послуги, а 16 компаній отримали кредити на суму 355 млн юанів, використавши зареєстровані права ІВ на продукти даних як заставу. Управління інтелектуальної власності Шанхаю повідомило про високий попит на цю послугу: було отримано понад 1 500 заявок і видано більше ніж 1 100 сертифікатів, що стосуються майже 600 юридичних осіб та понад 200 фізичних осіб, серед яких державні та приватні підприємства, а також університети; понад 80 % заявників-підприємств становили високотехнологічні або «спеціалізовані та інноваційні» компанії… Заявки переважно стосуються продуктів для обробки даних, баз даних та алгоритмів обробки даних у таких сферах, як корпуси моделей штучного інтелекту, алгоритми обчислювальної потужності, фінанси, освіта та культура, а також транспорт, причому, з огляду на промислову спрямованість Шанхая, особливе місце займають штучний інтелект та біофармацевтика. Чиновники та експерти стверджують, що підтвердження та реєстрація права власності є ключовим фактором для того, щоб дані могли виконувати роль нового фактора виробництва, а суди вже розглядають ці сертифікати як важливі докази у спорах щодо прав на дані, про що свідчить справа Taobao, де реєстрація інтелектуальної власності на оброблений похідний продукт даних допомогла встановити право власності та підкріпила рішення суду першої інстанції про присудження 30 мільйонів юанів відшкодування збитків після того, як плагін нібито викрав та перепакував дані Taobao, щоб замінити платну послугу та переманити клієнтів…» ***(ZHOU WENTING. Data product IPs drive value creation in Shanghai // China Daily Information Co (CDIC) (https://global.chinadaily.com.cn/a/202603/26/WS69c489e0a310d6866eb3ff6d.html). 26.03.2026).***

***

Китайська Республіка (Тайвань)

«За даними Тайванського відомства з інтелектуальної власності (TIPO), у 2025 році на Тайвані спостерігалися неоднозначні тенденції у сфері подання заявок на об’єкти інтелектуальної власності… Загальна

кількість заявок на патенти склала 71 965, що на 1 % менше, ніж у 2024 році, що, ймовірно, було спричинено напруженістю у світовій торгівлі. Однак кількість заявок на патенти на винаходи дещо зросла на 0,8%, головним чином завдяки іноземним заявникам, кількість заявок яких досягла рекордного рівня 31 719 (+1,5%), тоді як кількість заявок від вітчизняних заявників зменшилася на 2,7% до 35 277… Серед іноземних заявників Японія залишилася лідером за кількістю заявок, за нею йдуть США, Китай, Південна Корея та Німеччина. Кількість заявок на корисні моделі від іноземних заявників також значно зросла (+17%). Водночас ефективність роботи TIPO покращилася: середній термін первинного експертного висновку скоротився до 8 місяців, а повного експертного висновку — до 13,8 місяців…

Натомість, незважаючи на ті самі економічні виклики, активність у сфері торговельних марок продемонструвала значне зростання. Кількість заявок зросла на 7,5 % до 97 411, охопивши 124 242 класи (+10,4 %). Більшість заявок подали вітчизняні заявники (75 573, +8,9%), хоча кількість іноземних заявок також зросла (+4,2%)… Серед іноземних юрисдикцій лідером за кількістю заявок на реєстрацію торговельних марок стала Китайська Народна Республіка, за нею йдуть Японія, США, Південна Корея (де спостерігалося найшвидше зростання) та Гонконг, де відбулося скорочення. Загалом, хоча кількість заявок на патенти дещо скоротилася, активність у сфері торговельних марок залишилася високою, що свідчить про постійний розвиток комерційної діяльності та брендів на Тайвані» ***(IP Office's Statistics on Patent and Trademark Filings in 2025 // Saint Island Intellectual Property Co., Ltd. (https://www.saint-island.com.tw/En/News/News_Info.aspx?IT=News_3&CID=492&ID=143423). 02.03.2026).***

***

Королівство Норвегія

«Норвезький лижник Йоханнес Хесфлот Клебо (Johannes Høsflot Klæbo), який із дев'ятьма олімпійськими медалями є справжньою суперзіркою, має ім'я, що має значну комерційну цінність для таких товарів, як лижне спорядження та одяг. Хоча Клебо вже зареєстрував своє ім'я як торговельну марку в Норвегії у 2017 році, нещодавно виникла ускладнення через те, що Ганс Теттлі, голова його фан-клубу, подав заявку на реєстрацію торговельної марки «Фан-клуб Йоганнес Х. Клебо» (Fanclub Johannes H. Klaebo)…

Хоча цей крок, ймовірно, зумовлений лояльністю та добрими намірами і міг би зміцнити зв'язок із шанувальниками, згідно з аналізом, недоліки переважають. Прийняття заявки означатиме, що Клебо втратить ексклюзивний контроль над власним «брендом». Це може спричинити плутанину серед публіки, юридичні ускладнення в довгостроковій перспективі (наприклад, у разі зміни керівництва клубу) та послабити його позиції під час переговорів із

комерційними партнерами… Отже, висновок полягає в тому, що для Клебо — як і для будь-якої іншої знаменитості — стратегічно нерозумно надавати третім особам права на використання свого імені як торгової марки, оскільки захист власного комерційного активу повинен мати пріоритет…» ***(****Theo Visser. Van olympisch goud naar merkbescherming: de naam Johannes Høsflot Klœbo als commercieel merk // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/nl/visie/van-olympisch-goud-naar-merkbescherming-de-naam-johannes-hosflot-klaebo-als-commercieel-merk/). 11.03.2026).*

***

Королівство Таїланд

«…Історично власники прав інтелектуальної власності в Таїланді покладалися переважно на кримінальні рейди для боротьби з контрафактною продукцією. Такий підхід дозволяє ефективно вилучати незаконні товари та застосовувати кримінальні санкції, але не забезпечує фінансової компенсації власникам брендів, оскільки всі штрафи надходять до державного бюджету. Крім того, для стягнення грошових коштів традиційно потрібно було порушувати паралельні цивільні справи. Це часто було дорогим і марним заходом, оскільки тайське законодавство не визнає штрафних збитків, а суди зазвичай присуджують лише фактичні, доведені збитки, які важко обґрунтувати без вилучених товарів… Однак зараз у сфері захисту прав інтелектуальної власності в Таїланді відбувається значна стратегічна зміна, зумовлена пожвавленням застосування розділу 44/1 Кримінально-процесуального кодексу. Ця норма, запроваджена ще у 2005 році, дозволяє потерпілим правовласникам подавати позови про відшкодування цивільних збитків безпосередньо в рамках кримінальної справи, порушеної прокуратурою. Хоча раніше власники торговельних марок недостатньо використовували цей механізм через традиційно низькі судові відшкодування, останні тенденції в судовій практиці свідчать про вкрай прагматичний підхід, орієнтований на захист торговельних марок, який дозволяє отримувати значні фінансові компенсації. Ця еволюція була наочно продемонстрована в недавній справі, де власник торговельної марки, після всебічного розслідування ланцюжка постачання фальсифікаторів та успішного поліцейського рейду, скористався положеннями розділу 44/1, щоб вимагати відшкодування збитків за втрачений обсяг продажів, шкоду репутації та судові витрати… Тайський суд з питань інтелектуальної власності виніс рішення на користь бренду, присудивши повне відшкодування витрат на забезпечення виконання рішення та значну суму за шкоду, завдану репутації. Це рішення підкреслило поглиблення розуміння судовою владою комерційних наслідків порушення прав інтелектуальної власності та її підвищену чутливість до питань безпеки споживачів, особливо щодо підроблених товарів повсякденного вжитку, які становлять загрозу для здоров’я. Отже, власникам міжнародних брендів рекомендується адаптувати

свої стратегії захисту прав у Таїланді, інвестуючи у високоякісні, добре задокументовані розслідування, ретельно обґрунтовуючи цінність свого бренду та шкоду, завдану репутації, а також наголошуючи на будь-яких ризиках для безпеки споживачів, пов'язаних із підробленими товарами… Ефективно використовуючи положення розділу 44/1, правовласники можуть уникнути витрат часу та коштів на окремі цивільні судові процеси, перетворивши рейдові заходи з простого засобу стримування на фінансово вигідні інструменти, що забезпечують як кримінальну відповідальність, так і суттєве фінансове відшкодування в рамках єдиного, оптимізованого судового провадження» ***(Wiramrudee (Pink) Mokkhavesa and Tanapong Pongburanakit. Brand Owners Maximize ROI Through Criminal IP Proceedings in Thailand // Tilleke & Gibbins (https://www.tilleke.com/insights/brand-owners-maximize-roi-through-criminal-ip-proceedings-in-thailand/). 13.03.2026).***

***

«На конкурентному ринку Таїланду торгова марка є важливим комерційним активом, що лежить в основі ліцензування, франчайзингу та оцінки вартості бізнесу; однак, оскільки в Таїланді діє сувора система «першості заявки», власники брендів наражаються на значні ризики, якщо не зареєструють свою інтелектуальну власність вчасно. На відміну від юрисдикцій, які визнають попереднє використання, тайське законодавство надає пріоритет першому суб'єкту, який зареєстрував знак, що робить незареєстровані бренди вразливими до «захоплення торговельних марок» та позовів про порушення прав, які можуть змусити до дорогого ребрендингу. Система, що адмініструється Департаментом інтелектуальної власності (DIP) відповідно до Закону про торговельні марки B.E. 2534, вимагає, щоб знак був розпізнавальним, законним та не був схожим до ступеня змішування з існуючими реєстраціями. Хоча закон захищає різні візуальні елементи — включаючи назви, логотипи, кольори та підписи — у чотирьох категоріях (торгові марки, знаки обслуговування, знаки сертифікації та колективні знаки), він пропонує обмежений захист для невидимих знаків, таких як запахи або звуки…

Проходження процедури реєстрації вимагає стратегічного планування, особливо щодо класифікації товарів і послуг. Таїланд дотримується Ніццької класифікації, але оскільки права діють лише в межах конкретного класу, а подання заявок на кілька класів одночасно неможливе, підприємствам доводиться подавати окремі заявки для кожного відповідного класу, щоб уникнути прогалин у захисті. Крім того, іноземним суб'єктам господарювання слід розглянути можливість реєстрації своїх торговельних марок, написаних тайською писемністю, для забезпечення всебічного захисту. Процес реєстрації передбачає перевірку на відмітність та період опублікування для подання заперечень; успішна реєстрація надає захист на десять років, який можна поновлювати безстроково…

Для ефективного захисту цих прав від порушень у цивільному, кримінальному чи адміністративному порядку покладатися виключно на міжнародний статус «загальновідомого знака» часто є недостатнім і юридично невизначеним порівняно з наявністю місцевої реєстрації. Тому іноземним компаніям настійно рекомендується подавати заявки до виходу на ринок — можливо, використовуючи право на пріоритет відповідно до Паризької конвенції — та активно управляти своїми портфелями, відстежуючи суперечливі заявки та забезпечуючи офіційну реєстрацію всіх ліцензій і передач прав у Департаменті інтелектуальної власності (DIP)» ***(Intellectual Property: Understanding Trademarks in Thailand // Silk Legal Co., Ltd. (https://silklegal.com/intellectual-property-understanding-trademarks-in-thailand/). 13.03.2026).***

***

«…Завдяки скоординованим зусиллям під керівництвом Департаменту інтелектуальної власності (DIP), Королівської поліції Таїланду та Митного департаменту, Таїланд значно посилив заходи щодо захисту прав інтелектуальної власності, зосередившись на високоефективних заходах, спрямованих на перекриття нелегальних ланцюгів постачання — від кордонів до інтернет-майданчиків. Дані щодо правозастосування за період з січня по листопад 2025 року свідчать про стратегічний перехід від кількості до якості: незважаючи на 16-відсоткове зменшення кількості справ, обсяг вилучених контрафактних товарів зріс на 21% до понад 3,3 мільйона одиниць, а оціночний збиток зріс на 64% до 1,14 млрд батів (THB)…

Спеціальні оперативні групи проводили часті перевірки в ключових комерційних районах Бангкока та провінційних зонах підвищеного ризику, а посилені операції триватимуть до початку 2026 року. Серед найважливіших заходів — спільні рейди, в результаті яких було вилучено тисячі підроблених товарів класу «люкс», а також масштабна операція на складі в провінції Самут-Сакон, під час якої було виявлено понад 223 000 споживчих товарів, що не відповідають стандартам якості та становлять значну загрозу для здоров’я та безпеки. На кордоні митні службовці перехопили товари на суму понад 223 млн батів, а партнерство з великими платформами електронної комерції, такими як Lazada та TikTok, призвело до видалення тисяч оголошень, що порушували авторські права…

Урядовий План розвитку інтелектуальної власності на 2026–2027 роки закріплює цей міжвідомчий проактивний підхід, спрямований на роботу з виробниками на початкових етапах ланцюга постачання, розширення заходів з боротьби з порушеннями в Інтернеті та використання супутнього законодавства для подальшого розгрому мереж підробників і зміцнення довіри інвесторів» ***(Panisa Suwanmatajarn. IP Enforcement in Thailand: Strengthened Multi-Agency Operations and Significant Results in 2025-2026 // The Legal Co.***

(https://thelegal.co.th/2026/03/17/ip-enforcement-in-thailand-strengthened-multi-agency-operations-and-significant-results-in-2025-2026/). 17.03.2026).

***

«Таїланд пропонує значні комерційні можливості та ефективну систему захисту інтелектуальної власності, проте іноземні компанії часто стикаються з проблемами, оскільки вважають, що захист, передбачений законодавством їхньої країни, автоматично поширюється й на Таїланд, тоді як насправді права інтелектуальної власності в Таїланді мають суто територіальний характер. Якщо права не зареєстровані на місцевому рівні в Департаменті інтелектуальної власності Таїланду, підприємство може мати незначний або взагалі не мати статусу відповідно до таїландського законодавства про торговельні марки чи патенти, а оскільки Таїланд загалом дотримується системи «перший подав заявку», місцеві самовільні користувачі можуть зареєструвати іноземні бренди до того, як оригінальний власник вийде на ринок, фактично утримуючи ці бренди в заручниках та блокуючи заходи з їхнього захисту з боку поліції чи митниці…

Поширеною і дорогою помилкою є відкладення реєстрації торгової марки до моменту виходу продукту на ринок, коли товари вже з'являються у магазинах або на платформах електронної комерції і стають вразливими до незаконного використання. Ще одним поширеним упущенням є відсутність захисту тайської версії бренду, хоча тайські споживачі шукають і впізнають бренди саме за тайським написанням, що дає конкурентам можливість зареєструвати транслітерації, перехопити споживчий трафік і створити плутанину. Стратегія подання заявки також має вирішальне значення: підприємства часто подають заявки занадто широко і стикаються з відмовою або занадто вузько і залишають прогалини, а також неправильно класифікують товари, не беруть до уваги патенти на дизайн зовнішнього вигляду продукції або недооцінюють реєстрацію авторських прав, яка може допомогти у забезпеченні дотримання прав…

Навіть після реєстрації права потребують активного управління, оскільки невикористовувані торговельні марки можуть бути анульовані через три роки, а заявки на реєстрацію торговельних марок, схожих до ступеня змішування, можуть бути задоволені, якщо проти них не буде подано заперечення протягом короткого встановленого терміну. Тому підприємствам слід стежити за публікаціями в «Бюлетені торговельних марок», перевіряти свої портфелі та зберігати докази фактичного використання в Таїланді. Забезпечення дотримання прав у Таїланді не є беззаконним, але має стратегічний характер: правовласники можуть обирати між кримінальним, цивільним та адміністративним шляхами залежно від типу порушення та бізнес-цілей, а вибір неправильного шляху може знизити ефективність…

Ще одним серйозним ризиком є покладання на місцевих дистриб'юторів або партнерів «вирішення» питань інтелектуальної власності, що може

призвести до того, що партнер стане зареєстрованим власником торговельної марки і згодом заборонить іноземній компанії використовувати власний бренд у Таїланді; щоб уникнути цього, права інтелектуальної власності завжди повинні належати материнській компанії, а будь-яке дозволене використання місцевими партнерами має регулюватися на підставі офіційних ліцензійних угод. Підприємства також часто нехтують митним обліком, хоча Таїланд є великим логістичним центром, а митні органи можуть бути одним із найефективніших інструментів боротьби з підробками, якщо торговельні марки та авторські права належним чином зареєстровані.

У ширшому сенсі стратегія у сфері інтелектуальної власності повинна розвиватися разом із самим бізнесом — забезпечуючи підтримку виробництва, захист комерційної таємниці, франчайзинг, ліцензування та готовність до залучення інвесторів — а не розглядатися як одноразове юридичне завдання. Загалом, іноземним компаніям, що виходять на ринок Таїланду, потрібна проактивна, адаптована до місцевих умов стратегія у сфері інтелектуальної власності, яка охоплює своєчасну реєстрацію прав, брендинг тайською мовою, належне оформлення прав власності, активний моніторинг, планування заходів із захисту прав та узгодження з темпами зростання бізнесу, щоб уникнути дорогих і часто запобіжних помилок» ***(Intellectual Property Thailand: Common Mistakes Foreign Businesses Make // Ananda Intellectual Property Ltd. (https://www.ananda-ip.com/intellectual-property-thailand-common-mistakes/). 18.03.2026).***

***

«Пошук відомого рівня техніки є надзвичайно важливим першим кроком перед подачею заявки на патент у Таїланді, оскільки він допомагає визначити, чи є винахід справді новим і чи відповідає він вимогам експертизи Департаменту інтелектуальної власності Таїланду. Пошук не обмежується лише таїландськими реєстрами, а повинен охоплювати як таїландські, так і міжнародні патентні бази даних, а також непатентну літературу, таку як наукові публікації, технічні статті та інтернет-джерела, оскільки таїландські експерти оцінюють новизну та винахідницький рівень з урахуванням усього відповідного відомого рівня техніки у всьому світі…

Подання заявки без проведення такого пошуку створює значні ризики, зокрема відмову на підставі наявного рівня техніки, марні витрати на подання заявки та переклад, формулювання формули винаходу, вужче ніж необхідно, а також затримки, спричинені запереченнями експерта. Різні види патентних пошуків служать різним цілям — наприклад, пошук новизни перед подачею заявки, пошук свободи дій перед запуском, пошук недійсності під час суперечок, аналіз патентного ландшафту для стратегічного планування та пошук патентних сімейств для управління портфелем — але для більшості заявників пошук новизни або рівня техніки є найважливішою відправною точкою.

Ефективний пошук зазвичай передбачає використання декількох баз даних, зокрема тайської бази даних DIP для місцевих патентів та патентів на невеликі винаходи, WIPO PatentScope, Espacenet, Google Patents, ASEAN PatentScope, а також основних національних баз даних, таких як USPTO, JPO та CNIPA, оскільки жодне джерело окремо не є вичерпним… Зазвичай процес починається з визначення технічних особливостей винаходу, потім проводиться пошук у тайських базах даних, який розширюється на міжнародні патентні бази даних за допомогою ключових слів та класифікаційних кодів; далі відбувається огляд непатентної літератури, аналіз результатів на відповідність вимогам тайського законодавства щодо новизни, винахідницького рівня, промислової застосовності та достатнього розкриття інформації; і, нарешті, коригування стратегії подання заявки шляхом прийняття рішення про продовження процедури, внесення змін до формули винаходу або повну відмову від подання заявки. Для успішного виконання цієї роботи існують практичні труднощі, особливо для іноземних заявників, серед яких — патентні документи тайською мовою, неповна оцифровка старих заявок, неопубліковані заявки, що знаходяться на розгляді, складнощі з систематичним пошуком непатентної літератури, а також проблеми, пов’язані з неякісним технічним перекладом. Через ці проблеми професійна підтримка часто є необхідною…

Загалом, ретельний пошук відомого рівня техніки є основою для успішної патентної заявки в Таїланді, що дозволяє знизити ризики та підвищити якість і ефективність патентної стратегії з самого початку» ***(How to Conduct a Prior Art Search for a Patent in Thailand? // Ananda Intellectual Property Ltd. (https://www.ananda-ip.com/how-to-conduct-a-prior-art-search-for-a-patent-in-thailand/). 30.03.2026).***

***

Об’єднані Арабські Емірати

«…Проведення пошуку щодо наявності торговельної марки в ОАЕ часто вважається простим завданням, але насправді це вимагає стратегічного підходу, щоб уникнути оманливих результатів. Оскільки система Відомства з торговельних марок ОАЕ (ТМО) здійснює пошук за точним збігом слів у складах знаків, а не за концептуальною чи фонетичною схожістю, а також з огляду на те, що офіційні збори стягуються за кожен клас, користувачі повинні використовувати надану системою можливість зареєструвати до шести варіантів на клас, щоб отримати максимальну вигоду. Розумна стратегія передбачає включення фонетичних еквівалентів, помилок у написанні та відповідних арабських перекладів або транслітерацій — рішення, які повинні ґрунтуватися на характері знака, передбачуваному використанні на ринку та думці маркетингових команд, оскільки система не виявляє їх автоматично… Крім того, офіційний пошук має суттєві обмеження: він не відображає логотипи, стилізацію, колірні характеристики, повні переліки

товарів/послуг або детальну інформацію про статус (таку як продовження терміну дії чи заперечення під час експертизи), що часто змушує купувати завірені копії або користуватися сторонніми базами даних, щоб побачити знак «у тому вигляді, в якому він був поданий». Хоча Міністерство економіки та туризму розглядає можливість вдосконалення механізму пошуку, на даний момент ефективна перевірка на відсутність конфліктів залежить від розумного вибору варіантів та розуміння того, що система фіксує, а що пропускає» ***(Mona Saleh. Trade Mark Searches in the UAE: What You Really Need to Know // Rouse International Limited (https://rouse.com/insights/news/2026/trade-mark-searches-in-the-uae-what-you-really-need-to-know). 05.03.2026).***

***

«Патенти є надзвичайно важливими стратегічними активами, і в ОАЕ, де законодавство у сфері інтелектуальної власності забезпечує надійний захист, структурований аналіз патентного портфеля має вирішальне значення для забезпечення взаємодії інтелектуальної власності з успіхом бізнесу. Цей аналіз виходить за межі базової реєстрації та обслуговування патентів, дозволяючи організаціям визначати сильні та слабкі сторони, можливості та загрози (SWOT) у своїх патентних портфелях. У регіоні, де спостерігається зростання кількості внутрішніх патентних заявок на тлі домінування іноземних заявок, такий аналіз допомагає підприємствам зменшити ризики, пов’язані з конкуренцією, виявити прогалини у захисті та оптимізувати свої портфелі з метою досягнення лідерства на ринку, ліцензування технологій та міжнародної координації…

Структурований триетапний підхід дозволяє перетворити патенти на стратегічні активи. Перший етап передбачає комплексний аудит існуючого портфеля з оцінкою таких показників, як розмір, географічне охоплення та патентна сила, з метою виявлення недовикористаних активів і можливостей для економії коштів, наприклад, шляхом вилучення застарілих патентів для зменшення витрат на їх утримання. Другий етап зосереджується на порівнянні портфеля з портфелями конкурентів шляхом порівняння обсягу формули винаходу, цитувань та ринкової актуальності для оцінки відносної якості. На останньому етапі визначаються практичні можливості для зростання та підвищення ефективності, що включає відмову від патентів, які не відповідають стратегії, з метою оптимізації витрат, а також аналіз зовнішніх портфелів для виявлення перспектив ліцензування або прогалин в інноваціях…

Цей аналіз має значні переваги для підприємств ОАЕ. Він забезпечує стратегічну узгодженість патентів із бізнес-моделями, відкриває нові джерела доходу завдяки ліцензуванню або продажу, зміцнює конкурентні позиції на ринку та знижує ризики завдяки впровадженню превентивних заходів, таких як аналіз свободи дій (FTO). Крім того, він дозволяє оптимізувати витрати шляхом скорочення нерелевантних активів та спрямовує зусилля у сфері досліджень і розробок на перспективні напрямки, що має особливе значення в інноваційній

економіці ОАЕ. Залучення досвідчених патентних агентів ОАЕ є надзвичайно цінним протягом усього цього процесу, оскільки вони надають експертизу щодо місцевих процедур, займаються реєстрацією та поновленням, а також пропонують стратегічні поради для максимізації вартості патентного портфеля» ***(Patent Portfolio Analysis: Transforming Patents into Strategic Assets // Jitendra Intellectual Property (https://jcatrademarkuae.com/patent-portfolio-analysis-uae/). 11.03.2026).***

***

«Процвітаючий сектор харчових продуктів та напоїв в ОАЕ, що розвивається завдяки туризму та багатокультурному населенню, робить захист торговельних марок важливим інструментом для шеф-кухарів, рестораторів та підприємців у сфері харчування, що дозволяє їм захищати свої кулінарні бренди. У системі реєстрації торговельних марок ОАЕ, що діє за принципом «перший подав заявку», своєчасна реєстрація має вирішальне значення для захисту ідентифікаційних елементів бренду, таких як назви, логотипи та упаковка, на конкурентному ринку, де присутні як міжнародні мережі, так і місцеві новатори. Законодавство про торговельні марки дозволяє захищати оригінальні та винахідливі назви страв, такі як «Crunchwrap Supreme» від Taco Bell, які тісно асоціюються з конкретним брендом, але не захищає загальні або суто описові терміни, такі як Spaghetti Bolognese (спагетті болоньєзе) або Chicken Curry (куряче каррі)…

Окрім назв страв, захист торговельної марки поширюється й на інші елементи брендингу, зокрема унікальну упаковку, нефункціональні форми виробів та логотипи, які відносяться до конкретних класів, таких як клас 30 для харчових продуктів та клас 43 для ресторанних послуг та послуг громадського харчування. Хоча самі рецепти не можуть бути зареєстровані як торговельні марки, їх можна захистити як комерційну таємницю за допомогою таких заходів, як угоди про нерозголошення та безпечне зберігання, за умови, що вони забезпечують конкурентну перевагу та зберігаються в таємниці…

Переваги захисту торговельних марок у кулінарній галузі є значними: вони надають виключні права, що дозволяють запобігти плутанині серед споживачів, підвищують цінність бізнесу для франчайзингу та ліцензування, забезпечують правові засоби захисту від порушень, а також сприяють формуванню лояльності до бренду завдяки диференціації на ринку. Іноземні суб'єкти господарювання також можуть зареєструвати торговельні марки в ОАЕ, призначивши місцевих агентів з питань торговельних марок, причому процес реєстрації зазвичай займає 4–6 місяців. Зрештою, ефективна стратегія щодо торговельних марок є надзвичайно важливою для будь-якого кулінарного бізнесу, який прагне сформувати та захистити свою унікальну ідентичність на динамічному ринку ОАЕ» **(Safeguarding Culinary Creations Through Trademark Law in the UAE // Jitendra Intellectual Property**

(https://jcatrademarkuae.com/trademark-protection-culinary-creations-uae/). 20.03.2026).

***

«В ОАЕ зареєстрована торгова марка — це не лише форма правового захисту, а й цінний бізнес-актив, який можна комерціалізувати з метою отримання доходу та розширення присутності бренду. Для підприємств — від стартапів до компаній із усталеною репутацією — надзвичайно важливо розуміти, як монетизувати торгову марку. В ОАЕ існує три основні методи комерціалізації торгової марки: ліцензування, франчайзинг та передача прав, кожен із яких регулюється конкретними нормативно-правовими актами та діловими практиками…

Ліцензування торговельної марки дозволяє власнику надавати іншій стороні право на використання торговельної марки на узгоджених умовах, наприклад, на підставі ексклюзивної, неексклюзивної або єдиної ліцензії, зберігаючи при цьому право власності. Для цього необхідний ретельно складений ліцензійний договір, що визначає сферу застосування, строк дії, територію та умови виплати роялті, а також вкрай важливо здійснювати контроль якості використання бренду. Франчайзинг, більш просунута форма ліцензування, популярна в секторах роздрібної торгівлі та готельного бізнесу ОАЕ, передбачає надання іншій стороні права вести бізнес, використовуючи повний бренд, системи та процеси власника в обмін на комісійні та роялті. Зареєстрована торгова марка в ОАЕ є необхідною умовою для франчайзингу, який пропонує перевірену модель розширення на ринку з високим рівнем впізнаваності бренду…

З іншого боку, передача прав на торговельну марку передбачає повне передання права власності на торговельну марку іншій стороні, що зазвичай відбувається під час продажу бізнесу, злиття або реструктуризації бренду. Для набуття юридичної сили цей процес вимагає укладення офіційного договору про передачу прав, який має бути зареєстрований у Міністерстві економіки ОАЕ…

Для успішної комерціалізації торгової марки надзвичайно важливо уникати типових помилок, таких як відсутність реєстрації торгової марки до початку комерціалізації, використання неправильно складених угод та нехтування контролем за використанням бренду. Для забезпечення можливості захисту прав на торгову марку настійно рекомендується зареєструвати її до укладення ліцензійних угод або угод про франчайзинг. Іноземні компанії можуть надавати ліцензії на свої торгові марки в ОАЕ, при цьому строк дії ліцензії залежить від умов угоди. Усі передачі прав на торговельні марки повинні бути зареєстровані, щоб мати юридичну силу щодо третіх осіб, що підкреслює важливість дотримання суворих законів ОАЕ про інтелектуальну власність» ***(How to Commercialise Your UAE Trademark: Licensing,***

Franchising, and Assignments Explained // Jitendra Intellectual Property (https://jcatrademarkuae.com/uae-trademark-licensing-franchising/). 25.03.2026).

***

Південно-Африканська Республіка

«Африканська регіональна організація інтелектуальної власності (ARIPO) розпочала святкування свого 50-річного ювілею у штаб-квартирі в Хараре, відзначаючи п'ять десятиліть з моменту її створення відповідно до Угоди Лусаки 1976 року. На заході з нагоди золотого ювілею 2 березня 2026 року, в якому взяли участь дипломати, урядовці, експерти з інтелектуальної власності та партнери з розвитку, ARIPO представила свій логотип «ARIPO@50» і підкреслила свою еволюцію в ключову регіональну інституцію, що гармонізує системи інтелектуальної власності в усіх своїх державах-членах…

В рамках ювілейної програми держави-члени ARIPO зберуться 9 грудня 2026 року в Міжнародному конференц-центрі Мулунгуші в Замбії, де вперше було офіційно сформульовано засновницьку концепцію організації. Цими урочистостями ARIPO підтвердила своє прагнення зробити інтелектуальну власність головним рушієм інновацій, економічного зростання та сталого розвитку на всьому континенті» ***(Henrietta Afful. ARIPO marks 50 years of driving intellectual property growth across Africa // Ghana Broadcasting Corporation (https://www.gbcghanaonline.com/general/aripo-marks-50-years-of-driving-intellectual-property-growth-across-africa/2026/). 04.03.2026).***

***

Республіка Еквадор

«Нещодавнє підписання «Угоди між Сполученими Штатами Америки та Республікою Еквадор про взаємну торгівлю» 13 березня 2026 року спричинило очевидну правову напругу в Еквадорі щодо захисту інтелектуальної власності, зокрема в сфері географічних зазначень. Стаття 2.5 нової угоди зі Сполученими Штатами встановлює, що Еквадор не зможе обмежувати ввезення американських продуктів, які використовують такі терміни, як Asiago, Parmesan, Gouda та Feta, дозволяючи розглядати ці найменування як загальні або описові терміни, відповідно до торговельної позиції США… Однак це положення прямо суперечить зобов'язанням, які Еквадор взяв на себе в рамках Багатосторонньої торговельної угоди з Європейським Союзом, що діє з 2017 року. У цій угоді Еквадор зобов'язався надавати посилений захист європейським географічним зазначенням, забороняючи використання цих назв для продуктів, які не відповідають суворим вимогам щодо походження та якості, встановленим ЄС. Експерти застерігають, що дозвіл на продаж американських продуктів під захищеними

назвами, такими як Feta або Parmesan, не тільки послабить ексклюзивність цих відмітних знаків на еквадорському ринку, але й може призвести до порушення зобов'язань перед Європейським Союзом…

Отже, Еквадор стоїть перед складним завданням: знайти баланс у своїх двосторонніх торговельних угодах з обома державами, не створюючи при цьому правової невизначеності та не викликаючи міжнародних суперечок через порушення своєї системи захисту найменувань походження» ***(Alfonso Rivera. Cuando dos acuerdos chocan: el dilema de Ecuador sobre las indicaciones geográficas // Marcasur (https://marcasur.com/noticia/cuando-dos-acuerdos-chocan-el-dilema-de-ecuador-sobre-las-indicaciones-geograficas&f=03-2026). 18.03.2026).***

***

Республіка Ель-Сальвадор

«Хоча дотримання нормативних вимог та інтелектуальна власність (ІВ) часто розглядаються як окремі дисципліни, що регулюються різними органами та законами, вони стратегічно збігаються в галузях, пов'язаних із продукцією, що підлягає регулюванню, такою як фармацевтичні препарати, харчові продукти та косметика… У той час як реєстрація в органах охорони здоров'я — під наглядом державних установ охорони здоров'я — забезпечує безпеку споживачів та дотримання суворих технічних стандартів якості, реєстрація об'єктів інтелектуальної власності захищає економічну цінність інновацій компанії, її відмітних ознак та конкурентних переваг. Незважаючи на відмінність основних цілей, ці дві правові системи тісно взаємодіють у багатьох аспектах розробки та маркетингу продукції…

Наприклад, для отримання реєстрації продукту в сфері охорони здоров'я необхідно подати ескізи етикеток, тому компаніям вкрай важливо заздалегідь забезпечити захист торговельної марки, щоб уникнути майбутніх юридичних конфліктів або неможливості комерційного використання свого бренду. Аналогічно, виникає природна суперечність, коли органи охорони здоров'я вимагають розкриття рецептур продуктів, змушуючи підприємства шукати баланс між дотриманням нормативних вимог та захистом комерційної таємниці за допомогою адміністративних механізмів конфіденційності та суворих внутрішніх політик безпеки… Крім того, хоча упаковка товару може бути захищена як промисловий зразок, її естетична оригінальність має суворо відповідати санітарним нормам щодо безпечних матеріалів та обов'язковим попередженням для споживачів. Нарешті, для товарів, що мають географічні зазначення, дотримання санітарних стандартів є надзвичайно важливим для збереження колективної репутації та сертифікованої якості, пов'язаних із конкретним регіоном походження…

Зрештою, системи охорони здоров'я та інтелектуальної власності виконують різні, але водночас дуже взаємодоповнюючі функції — з одного

боку, забезпечують захист громадського здоров'я, а з іншого — сприяють інноваційній діяльності бізнесу. Тому сучасні компанії повинні стратегічно координувати обидві сфери, щоб створити стійкі конкурентні переваги та мінімізувати довгострокові юридичні ризики. Це завдання вимагає залучення спеціалізованих юридичних консультантів, які володіють глибокими знаннями як у сфері складних національних нормативних актів з охорони здоров'я, так і в галузі права інтелектуальної власності» ***(Francisco Medrano. Intellectual Property and Regulatory Affairs: Strategic Convergences in Industry // Consortium Legal (https://consortiumlegal.com/en/2026/03/10/intellectual-property-and-regulatory-affairs-strategic-convergences-in-industry/). 10.03.2026).***

***

Республіка Індія

«Патенти є одним із найважливіших стовпів системи інтелектуальної власності Індії, надаючи винахідникам виключні права на їхні винаходи в обмін на публічне оприлюднення. Відповідно до Закону про патенти 1970 року, винахід повинен відповідати кільком суворим критеріям, перш ніж йому може бути надано патентний захист. Патентоспроможність в Індії вимагає, щоб винахід був новим, мав винахідницький рівень та був здатним до промислового застосування, а також не підпадав під законодавчі винятки, перелічені в розділах 3 та 4 Закону…

Новизна є першою та найважливішою вимогою. Винахід має бути цілком новим і не повинен бути опублікованим, використаним або розкритим будь-де у світі до дати подання заявки, що відображає принцип абсолютної новизни. Навіть одне-єдине публічне розкриття інформації — чи то через публікації, демонстрації, чи через інтернет-джерела — може призвести до втрати новизни. Другою вимогою є винахідницький рівень, також відомий як неочевидність. Винахід повинен мати технічний прогрес або економічне значення, яке не було б очевидним для фахівця у відповідній галузі. Індійські суди, зокрема у знаковій справі Bishwanath Prasad Radhey Shyam проти Hindustan Metal Industries, роз'яснили, що просте вдосконалення виробничого процесу або просте поєднання відомих елементів не вважається винахідницьким рівнем… Нарешті, винахід повинен мати промислове застосування, тобто він повинен бути придатним для виготовлення або використання в будь-якій галузі промисловості, зокрема у виробництві, сільському господарстві або сфері послуг. Суто теоретичні ідеї або абстрактні теорії, що не мають практичного застосування, не відповідають цій вимозі…

В Індії патентуванню підлягають як вироби, так і способи, за умови, що вони відповідають трьом вищезазначеним критеріям і не підпадають під конкретні винятки. У статтях 3 та 4 Закону про патенти перелічено кілька категорій винаходів, що не підлягають патентуванню, зокрема: винаходи, що не мають практичного значення; відкриття наукових принципів; методи медичного

лікування; математичні або бізнес-методи; комп'ютерні програми «як такі»; а також винаходи, комерційне використання яких суперечило б громадському порядку або моралі.

Для підприємств, стартапів, науковців та юристів компаній чітке розуміння цих вимог щодо патентоспроможності є надзвичайно важливим не лише для успішного отримання патентного захисту, а й для ефективного захисту патентів у разі оскарження. Відповідність критеріям новизни, винахідницького рівня та промислової застосовності, а також ретельне врахування передбачених законодавством винятків, залишаються основою для забезпечення надійних патентних прав в Індії» ***(Akshi Seem. Legal Grounds of Patentability in India // Maheshwari & Co. (https://www.maheshwariandco.com/blog/patentability-criteria-in-india/). 02.03.2026).***

***

«У сучасній економіці, що базується на інноваціях, інтелектуальна власність (ІВ) часто є найціннішим активом стартапу, виступаючи ключовою опорою для забезпечення конкурентних переваг, залучення інвестицій та сталого зростання. На відміну від традиційних підприємств, що покладаються на фізичну інфраструктуру, стартапи зазвичай базуються на технологіях, творчому самовираженні або запатентованих процесах, що робить такі правові механізми, як патенти, торговельні марки, авторські права та комерційні таємниці, надзвичайно важливими... Стратегічне забезпечення цих прав дозволяє стартапам захищати свої інновації від копіювання, захищати ідентичність свого бренду та сприяти монетизації за допомогою ліцензування або передачі технологій. Крім того, надійні портфелі ІВ мають вирішальне значення для залучення інвестицій, оскільки інвестори проводять ретельну перевірку ІВ, щоб підтвердити чітку власність та мінімізувати юридичні ризики перед фінансуванням…

Однак ефективне використання інтелектуальної власності пов'язане з практичними труднощами, особливо для компаній на початковому етапі розвитку, які стикаються з обмеженими фінансовими можливостями, швидкими циклами інновацій та недостатнім рівнем правової обізнаності. Це особливо актуально для секторів програмного забезпечення та креативних галузей, де для запобігання суперечкам щодо прав власності необхідні чіткі договірні домовленості зі співзасновниками та фрілансерами… Оскільки стартапи дедалі частіше прагнуть до транскордонної експансії, використання міжнародних механізмів реєстрації, таких як система PCT або Мадридський протокол, стає вирішальним для забезпечення територіальних прав. В Індії уряд активно підтримує цю екосистему шляхом прискореного розгляду заяв та створення спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності. Зрештою, стартапи повинні розглядати захист інтелектуальної власності не як суто юридичну формальність, а як стратегічну бізнес-інвестицію, яку необхідно інтегрувати на

ранньому етапі в їхній комерційний план дій для підвищення вартості компанії, забезпечення ексклюзивності на ринку та ефективного масштабування» ***(Shambhavi Sharma. Intellectual Property Law: A Strategic Tool for Startup Success // King Stubb & Kasiva (https://ksandk.com/intellectual-property-rights/intellectual-property-for-startup/). 05.03.2026).***

***

«…В Індії оскаржити заявку на реєстрацію торговельної марки, що створює конфлікт, можна лише протягом строго визначеного чотиримісячного терміну з моменту її опублікування в «Журналі торговельних марок»; після цього терміну марка може бути зареєстрована навіть у разі порушення прав на існуючий бренд, без можливості продовження строків або застосування засобів правового захисту у разі затримки. Оскільки Реєстр торговельних марок не повідомляє власників брендів, послуги з моніторингу торговельних марок є вкрай важливими для відстеження щотижневого «Журналу» та виявлення заявок, що потенційно створюють конфлікт — чи то ідентичних, чи то фонетично схожих, чи то в суміжних класах — до закінчення встановленого терміну… З огляду на те, що щорічно подається понад 500 000 заявок, багато з яких можуть бути стратегічними або поданими недобросовісно, неконтрольовані конфлікти часто залишаються непоміченими, доки не стане занадто пізно…

Ефективний моніторинг торговельних марок повинен здійснюватися як до, так і після подання заявки, оскільки раніше подані заявки третіх осіб можуть заблокувати або оскаржити пізніші заявки відповідно до розділу 11 або розділу 21 Закону про торговельні марки 1999 року. Після виявлення конфлікту оскарження необхідно подати за допомогою форми ТМ-О протягом чотирьох місяців, тому своєчасне виявлення має вирішальне значення…

Загалом, моніторинг торговельних марок перетворює прихований юридичний ризик на керований процес дотримання вимог, що дозволяє підприємствам проактивно захищати свої бренди в умовах великого обсягу та конкуренції на ринку торговельних марок» ***(Trademark Watch in India: Detect Conflicting Marks Before the 4-Month Opposition Deadline // Intepat (https://www.intepat.com/blog/trademark-watch-in-india-guide). 12.03.2026).***

***

«Візуальна привабливість товару часто відіграє вирішальну роль у його ринковому успіху, що робить захист промислових зразків важливою складовою стратегії будь-якого підприємства у сфері інтелектуальної власності. Відповідно до Закону про промислові зразки 2000 року індійське законодавство дозволяє творцям та компаніям отримувати виключні права на естетичні особливості своїх товарів, зокрема форму, конфігурацію, візерунок, орнамент або поєднання кольорів, за умови, що вони наносяться на виріб у процесі промислового виробництва… Дизайн, що підлягає захисту, повинен

бути новим, оригінальним і не опублікованим ніде у світі до моменту подання заявки. Він повинен стосуватися конкретного виробу, який можна виготовити, і повинен бути привабливим для ока, за винятком функціональних особливостей, механічних механізмів, торговельних марок або самостійних художніх творів…

Щоб успішно зареєструвати промисловий зразок в Індії, заявники повинні дотримуватися чітко визначеної процедури. Вона починається з проведення ретельного пошуку за рівнем техніки з метою уникнення конфліктів. Заявка має бути подана відповідно до правильної Локарнської класифікації, оскільки неправильний клас може призвести до заперечень або відмови. До необхідних документів належать форма № 1, чіткі креслення, що демонструють промисловий зразок з усіх ракурсів, заява про новизну, довіреність, а також документи про пріоритет, якщо заявник претендує на пріоритет за іноземною заявкою… Після подання заявка проходить експертизу, за результатами якої, як правило, протягом 3–6 місяців складається звіт про експертизу. Усі зауваження мають бути усунені, після чого дизайн може бути винесений на розгляд перед реєстрацією. Зареєстрований дизайн забезпечує початковий термін охорони протягом десяти років, який може бути продовжено ще на п’ять років…

На конкурентному ринку зареєстрований промисловий зразок є потужним інструментом для запобігання підробкам, підвищення цінності бренду та посилення правового захисту. Підприємствам, які прагнуть ефективно захистити свої промислові зразки, рекомендується співпрацювати з досвідченими фахівцями у сфері інтелектуальної власності, які зможуть точно розібратися у процедурних та матеріальних вимогах…» ***(Akshi Seem. A Practical Guide To Design Registration In India // Maheshwari & Co. (https://www.maheshwariandco.com/blog/design-registration-in-india/). 16.03.2026).***

***

«…В Індії мікро-, малі та середні підприємства (ММСП) користуються пільговим розміром збору за подання заявки на реєстрацію торговельної марки у розмірі 4 500 рупій за клас (електронна подача), порівняно з 9 000 рупій для компаній та товариств з обмеженою відповідальністю (LLP), що не мають відповідного статусу; однак ця пільга надається виключно за умови наявності дійсного реєстраційного свідоцтва «Udyam» на момент подання форми TM-A — у разі його отримання пізніше повернення коштів або коригування суми не здійснюється. Право на пільгу залежить від відповідності критеріям ММСП щодо інвестицій та обороту згідно із Законом про ММСП (MSMED Act) та від того, чи відповідає господарська діяльність, зазначена у сертифікаті Udyam, товарам або послугам, заявленим у заявці на реєстрацію торговельної марки; невідповідності або помилки у часових рамках є типовими причинами відхилення заявок або втрати пільги щодо збору…

Класифікація (мікро-, малі або середні підприємства) визначається оновленими пороговими значеннями, і всі типи суб'єктів господарювання можуть відповідати вимогам, якщо вони відповідають цим критеріям, хоча для фізичних осіб та стартапів, визнаних DPIIT, передбачені окремі процедури відбору. Переваги щодо розміру збору можуть призвести до значної економії коштів, особливо у разі подання заявок за кількома категоріями, але лише за умови попереднього забезпечення відповідності вимогам. Перед подачею заявки заявники повинні перевірити, чи є їхній сертифікат Udyam дійсним, актуальним та чи точно він відображає їхню господарську діяльність за допомогою відповідних кодів NIC, оскільки розбіжності можуть призвести до офіційних заперечень і навіть до відкликання заявки без повернення коштів. Загалом, ретельна підготовка та узгодженість реєстраційних документів і заявок на реєстрацію торговельних марок є надзвичайно важливими для ММСП, щоб забезпечити як економічну вигоду, так і ефективний захист бренду» ***(Trademark Registration for MSMEs in India: Fee Concessions, Eligibility, and Filing Steps // Intepat (https://www.intepat.com/blog/trademark-registration-for-msme). 19.03.2026).***

***

«…Після того як минулого тижня в Індії закінчився термін дії патенту на семаглутид — діючу речовину препаратів «Ozempic» та «Wegovy» від компанії «Novo Nordisk» — щонайменше шість індійських фармацевтичних компаній випустили на вихідних генеричні версії цих препаратів за цінами, які, як стверджується, не мають аналогів у світі. Це дозволило знизити витрати на лікування приблизно на 70 % та відкрило шлях для понад 40 компаній до випуску більше ніж 50 варіантів цих препаратів. Цей ажіотаж відображає амбіції індійських компаній захопити частину прогнозованого світового ринку препаратів проти ожиріння, обсяг якого становить 100 млрд доларів, і з часом вийти на такі ринки, як Канада, Бразилія, Латинська Америка та Туреччина… Компанія Sun Pharma випустила на ринок ін'єкційний препарат Noveltreat для контролю ваги та препарат Sematrinity для лікування діабету, вартість яких становить приблизно 900–2 000 рупій на тиждень та 750–1 300 рупій відповідно; компанія Dr Reddy's представила препарат Obeda у вигляді одноразових шприц-ручок за ціною близько 4 200 рупій на місяць; Zydus випустив препарати Semaglyn, Mashema та Alterme у багаторазових шприц-ручках за ціною близько 2 200 рупій на місяць; Torrent випустив пероральний препарат Sembolic та ін'єкційний препарат Semalix за ціною від 3 999 рупій на місяць; Glenmark представив препарат GLIPIQ у флаконах та шприц-ручках, вартість яких становить близько 1 300–1 760 рупій на місяць; Alkem випустила препарати Semasize, Obesema та Hepaglide за ціною від 1 800 рупій на місяць; а Eris представила багатодозові флакони Sundae за ціною від 1 290 рупій на місяць, уклавши партнерство з Natco Pharma, яка також випустила власний генеричний семаглутид» ***(Indian drugmakers flood***

market with cheaper versions of Novo's Ozempic, Wegovy // Reuters (https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/indian-drugmakers-flood-market-with-cheaper-versions-novos-ozempic-wegovy-2026-03-23/). 23.03.2026).

***

«Заявки за процедурою PCT, які успішно розглядаються в інших юрисдикціях, часто відхиляються в Індії не через суттєві патентні проблеми, а через суворі процедурні вимоги, оскільки в Індії діє одна з найжорсткіших систем національної фази, яка передбачає обмежені механізми відновлення втрачених прав або взагалі їх не передбачає… До найкритичніших ризиків належать: пропущення 31-місячного терміну національної фази (який вважається абсолютним і не підлягає відновленню), недотримання вимог розділу 39 щодо ліцензії на подання заявки за кордоном для резидентів Індії (що може призвести до відмови від заявки, її скасування та навіть кримінальної відповідальності), а також пропущення терміну для надання відповіді на перший звіт про експертизу протягом встановленого законом періоду 6+3 місяці…

Зміни 2024 року ще більше скоротили терміни, встановивши вимогу щодо подання запитів на експертизу (форма 18/18A) протягом 31 місяця для нових заявок, причому це правило часто застосовується неправильно. До додаткових підводних каменів належать неправильні заявки на пріоритет, невиконання рекомендацій Міжнародного пошукового звіту, неперевірені переклади на етапі вступу в національну фазу, помилки в класифікації суб'єктів господарювання, що впливають на розмір зборів, та невиконання зобов'язань щодо розкриття інформації згідно з розділом 8 (форма 3), що згодом може призвести до визнання патенту недійсним. Багато з цих помилок зумовлені неналежним веденням документації та неправильними припущеннями щодо термінів, а не юридичною складністю…

Ефективне управління ризиками вимагає завчасного планування: перевірки місця проживання винахідника до подання заявки, стратегічного вибору міжнародного пошукового органу, завчасного підготовлення перекладів, перевірки даних BOIB та суворого дотримання термінів протягом усього процесу розгляду заявки. В Індії дотримання процедурних вимог має вирішальне значення: прострочення терміну, як правило, призводить до безповоротної втрати прав, тому дисциплінована подача заявки та її моніторинг є надзвичайно важливими для збереження патентного захисту» ***(Senthil Kumar. 10 PCT Mistakes That Cost Patent Rights in India // Intepat (https://www.intepat.com/blog/pct-filing-mistakes-india). 24.03.2026).***

***

«…Система інтелектуальної власності Індії перебуває на вирішальному етапі: спостерігається підвищення ефективності

інституційних структур, зростання позицій у рейтингах інноваційності та збільшення її значення для стартапів, мікро-, малих та середніх підприємств (ММСП) і технологічних компаній. Покращення позицій країни у Глобальному індексі інновацій та видача Індійським патентним відомством понад 100 000 патентів у період з 15 березня 2023 року по 14 березня 2024 року — приблизно 250 на робочий день — свідчать про більш активну та ефективну екосистему інтелектуальної власності… Система інтелектуальної власності Індії базується на ключових законодавчих актах, зокрема Законі про патенти 1970 року, Законі про авторське право 1957 року, Законі про торговельні марки 1999 року та Законі про промислові зразки 2000 року, виконання яких забезпечують IP India та Генеральний контролер з питань патентів, промислових зразків та торговельних марок…

Захист поширюється на патенти, авторські права, торговельні марки, промислові зразки, географічні зазначення та традиційні знання, а Індія є учасницею основних міжнародних угод, таких як Паризька конвенція, Бернська конвенція, Мадридський протокол та Договір про патентну кооперацію, хоча й не є учасницею Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків. Останні реформи були спрямовані на модернізацію та прискорення процедур: Правила щодо патентів (з поправками) 2024 року скоротили строк подання запиту на експертизу з 48 до 31 місяця, спростили зобов'язання щодо розкриття інформації, передбачені розділом 8, запровадили сертифікати авторства винаходу, зменшили частоту подання звітів про стан справ, скоротили строки подання заперечень та запровадили знижки за попередню оплату поновлення в електронному вигляді…

З оглядом на 2025 рік Індія також розглядає проект закону про захист цифрової інтелектуальної власності, спрямований на усунення прогалин цифрової епохи за допомогою інструментів транскордонного правозастосування та оновлених правил щодо порушень в Інтернеті, тоді як загальна увага політиків зосереджується на контенті, створеному штучним інтелектом, проблемах авторського права, пов'язаних з OpenAI, NFT та правами, пов'язаними з блокчейном. Важливі справи 2024 року — такі як спори за участю Tata, Zomato, Google, Novartis, Samsung та Mylan — відображають активну судову діяльність у сферах розмивання торговельних марок, плутанини з брендами, відповідальності пошукових систем, порушення патентів, розділу 3(d) та примусового ліцензування. У секторальному розрізі захист інтелектуальної власності набуває особливого значення у фармацевтиці, програмному забезпеченні, моді, ремеслах та екосистемі стартапів, включаючи збільшення кількості заявок з міст 2-го та 3-го рівнів…

Водночас ефективному захисту прав інтелектуальної власності заважають затримки в судових розглядах, піратство, ринки контрафактної продукції, прогалини в прикордонному контролі та недостатня обізнаність серед творців і малих підприємств. Для індійських компаній найкращими практиками є проведення аудитів інтелектуальної власності, подання заявок на попередні

патенти, дотримання угод про нерозголошення інформації та дотримання ліцензійних схем, захист цифрових активів шляхом реєстрації авторських прав та промислових зразків, моніторинг заявок конкурентів, а також стратегічне використання систем міжнародних договорів. Загалом Індія рухається в напрямку створення більш надійної та цифрово-орієнтованої системи інтелектуальної власності, але для того, щоб цей прогрес мав практичне значення, вирішальне значення матимуть подальші правові реформи, покращення правозастосування та підвищення обізнаності» ***(Paramita Nandy Gupta. The Evolution of IP Protection in India: A 2024 Retrospective on Key Developments – I // De Penning & De Penning (https://depenning.com/blog/the-evolution-of-ip-protection-in-india-a-2024-retrospective-on-key-developments-i/). 24.03.2026).***

***

«…У швидко зростаючій інтелектуальній економіці Індії освіта громадян з питань прав ІВ — таких як патенти, авторські права та торговельні марки — є надзвичайно важливою для захисту інновацій та сприяння розвитку конкурентоспроможної дослідницької екосистеми. Освіта з питань ІВ, яка історично обмежувалася юридичними факультетами, дедалі частіше інтегрується в навчальні програми технічних інститутів, університетів та шкіл, щоб охопити ширшу аудиторію студентів, дослідників та підприємців… Ця зміна в освітній політиці відбувається завдяки спільним зусиллям Всесвітньої організації інтелектуальної власності, Національної політики у сфері прав інтелектуальної власності 2016 року та Національної місії з підвищення обізнаності про інтелектуальну власність, які використовують семінари та навчальні модулі для поширення знань про інтелектуальну власність. Для бурхливо розвиваючої екосистеми стартапів Індії розуміння інтелектуальної власності має вирішальне значення; воно дозволяє новаторам захищати свої конкурентні переваги, залучати інвесторів та успішно впроваджувати технології на ринок, одночасно сприяючи дотриманню етичних академічних стандартів шляхом боротьби з плагіатом…

Незважаючи на ці позитивні зрушення, залишаються значні виклики, зокрема загальна необізнаність дрібних ремісників та незалежних творців, нерівномірний розподіл освіти у сфері інтелектуальної власності, що ставить у нерівне становище сільські навчальні заклади, а також зростаючі ризики цифрового піратства та порушення авторських прав. Щоб зміцнити свої позиції як глобального центру технологій та творчих мистецтв, Індія повинна спиратися на постійну співпрацю між урядом, науковими колами та лідерами галузі з метою демократизації освіти у сфері інтелектуальної власності, що в кінцевому підсумку сприятиме формуванню загальнонаціональної культури інновацій, відповідальності та поваги до прав інтелектуальної власності…» ***(Building IP awareness // The Statesman***

(https://www.thestatesman.com/opinion/building-ip-awareness-1503573845.html). 25.03.2026).

***

«У 2026 році інноваційність вже не оцінюється лише за тим, чи є технологія новою або патентоспроможною, а за тим, чи може компанія безпечно комерціалізувати її, впевнено масштабувати та залучати інвестиції, не стикаючись з перешкодами у вигляді прав третіх осіб. Саме в цьому полягає роль аналізу свободи дій (FTO): визначення того, чи можна легально виробляти, використовувати, продавати, пропонувати до продажу або імпортувати продукт, процес або технологію в певній юрисдикції в певний час без порушення чинних патентів. FTO має територіальний характер, залежить від часу та орієнтований на комерційну діяльність, і він принципово відрізняється від аналізу патентоспроможності…

Компанія може володіти патентом на вдосконалення, але все одно не мати можливості реалізовувати свій продукт, якщо більш рання патентна заявка з ширшим охопленням охоплює базову технологію. Ця відмінність набуває дедалі більшого значення в галузях з високою концентрацією патентів, таких як штучний інтелект, чиста енергетика, фармацевтика, напівпровідники та телекомунікації, де кількість поданих у світі патентних заявок зараз перевищує три мільйони на рік, а патентні зарості перетворюють ненавмисне порушення прав на структурний ризик для бізнесу. Оскільки суди та системи правозастосування стали сильнішими — завдяки таким механізмам, як Єдиний патентний суд у Європі, розвинені комерційні суди в Індії та високі суми відшкодування збитків у США та Канаді — FTO більше не можна розглядати як юридичну формальність на пізній стадії…

Історичні та сучасні прецеденти, від справи «Polaroid проти Kodak» до справи «Dow проти Nova», свідчать про те, що неналежна перевірка на відсутність порушень може призвести до винесення судових заборон, значних збитків, порушення ланцюгів постачання, вимушеного виходу з ринку, тиску з метою отримання ліцензій, шкоди репутації та зниження довіри інвесторів. Як наслідок, досвідчені компанії зараз інтегрують FTO у весь життєвий цикл інновацій: використовують ранній аналіз патентного ландшафту для визначення архітектури продукту, застосовують картування патентних вимог під час створення прототипів, готують офіційні висновки щодо FTO перед запуском або залученням фінансування та продовжують моніторити патенти після комерціалізації у міру розвитку прав.

Окрім запобігання судовим спорам, FTO створює стратегічну цінність, виявляючи можливості для обходу патентів, переговорів щодо ліцензій, придбання прав або використання патентів, термін дії яких закінчився і які перейшли у суспільне надбання. Ефективна практика FTO у 2026 році вимагає тісної координації між юридичними, технічними та бізнес-командами, що спирається на пошукові інструменти, але ґрунтується на експертній

інтерпретації формул винаходу та юридичному аналізі з урахуванням особливостей конкретної юрисдикції. Як для стартапів, так і для компаній, що розширюються, інвесторів та політиків FTO стало ключовим елементом управління та конкурентної стратегії: інновації без перевірки є спекуляцією, тоді як інновації, підкріплені структурованим FTO, є дисциплінованим шляхом до ринку» ***(Anand Barnabas. Why "Freedom-to-Operate" Is the Next Competitive Edge for Innovators // De Penning & De Penning (https://depenning.com/blog/why-freedom-to-operate-is-the-next-competitive-edge-for-innovators/). 25.03.2026).***

***

Республіка Сінгапур

«З початку 2025 року система інтелектуальної власності Сінгапуру зазнала значних змін, спрямованих на підвищення ефективності та відшкодування витрат. Відомство інтелектуальної власності Сінгапуру (IPOS) переглянуло свій тарифний план: більшість змін набули чинності 1 вересня 2025 року, а подальші коригування заплановано на 1 квітня 2026 року, включаючи підвищення плати за надлишкові вимоги та поновлення патентів, збільшення плати за подання заявок на торговельні марки у випадках, коли специфікації відхиляються від попередньо затвердженої бази даних, а також підвищення плати за поновлення та внесення змін до торговельних марок і зареєстрованих промислових зразків, тоді як плата за подання заявок на сорти рослин була знижена…

Одночасно з цим 20 травня 2025 року IPOS запустив внутрішні програми прискорення «SG Patents Fast» та «SG Trade Marks Fast», однак з 4 січня 2026 року призупинило прийом нових заявок до завершення перегляду, змусивши заявників покладатися на існуючі альтернативи, такі як поточна ініціатива, що надає 18-місячне безкоштовне продовження терміну подання запиту на експертизу патентів для заявок, початковий термін яких припадає на період з 1 вересня 2024 року по 31 серпня 2026 року…

Крім того, було вдосконалено процедури розгляду патентних заявок: програма «Швидкісний шлях розгляду патентних заявок» (PPH) тепер включає нову двосторонню угоду з Малайзією (термін дії — до 18 січня 2027 року) та постійну програму з Саудівською Аравією, а заявники, які подають запити в рамках PPH, можуть отримати відшкодування до 30 % від вартості експертизи до 31 грудня 2027 року… Також було розширено програму спільного пошуку та експертизи: діюча програма для В'єтнаму продовжена до 28 лютого 2027 року, а 2 січня 2025 року розпочато нову дворічну ініціативу з Індонезією, яка передбачає об'єднання експертних знань, надсилання перших повідомлень від відомства протягом десяти місяців та відстрочку оплати витрат на переклад. Стандарти класифікації були оновлені до 13-го видання (2026 р.) Ніццької класифікації для торговельних марок, поданих 1 січня 2026 р. або пізніше, та до

15-го видання Локарнської класифікації для промислових зразків, поданих 1 січня 2025 р. або пізніше (крім класу 32)…

Ці зміни в законодавстві збігаються з громадськими консультаціями, що проводилися з 15 жовтня по 28 листопада 2025 року щодо подальших потенційних реформ у сфері всіх прав інтелектуальної власності…» ***(Edward Ng, Violet Lee. Singapore IP Practice Updates // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mnc3-singapore-ip-practice-updates/). 20.03.2026).***

***

Республіка Союз М'янма

«Закон М'янми про торговельні марки 2019 року запровадив сучасну систему реєстрації, забезпечення дотримання прав та захисту, проте сплеск кількості заявок під час попереднього запуску Інформаційного бюро з інтелектуальної власності (IPD) спричинив накопичення незавершених справ: заявки, подані з 2022 року, залишаються на розгляді, тоді як IPD щомісяця публікує заявки за 2021 рік (починаючи з 1 травня 2024 року). У цей перехідний період власники брендів повинні розглядати етап подання заявки як активне управління ризиками. Регулярний моніторинг бюлетеня IPD дозволяє виявляти ідентичні або схожі до ступеня змішування знаки на ранній стадії, щоб будь-яка «зацікавлена сторона» могла своєчасно подати заперечення, а ринковий нагляд за конкурентами, дистриб'юторами та роздрібними продавцями сприяє швидкому вжиттю заходів щодо припинення порушення прав та подачі заперечень… Збереження переконливих доказів використання — записів про продажі, дистрибуцію, маркетинг, упаковку та просування бренду в М'янмі та ширшому регіоні Південно-Східної Азії — підкріплює аргументи щодо розпізнавальної здатності та сприяє захисту прав навіть у рамках системи «першозаявника», передбаченої законодавством. Заявки, що знаходяться на розгляді, все ще можуть слугувати підставою для вжиття тимчасових заходів: на їхню підставі можна оскаржувати або відхиляти пізніші заявки на абсолютних та/або відносних підставах, а добре відомі знаки можуть бути захищені за допомогою принципів заборони видавання чужого товару за свій або недобросовісної конкуренції, причому доступні тимчасові засоби правового захисту для запобігання зловживанню до реєстрації… Заявникам також слід розглянути можливість заявлення пріоритету (наприклад, через механізми СОТ) для забезпечення більш ранньої дати подання заявки, а також завчасно підготуватися до експертизи в Інтелектуальній власності, передбачивши абсолютні та відносні заперечення (описовий характер, відсутність розпізнавальної здатності, схожість) та зібравши підтверджуючі докази для прискорення розгляду. Коротко кажучи, захист торговельних марок у М'янмі починається задовго до видачі свідоцтва; завдяки пильному моніторингу, збиранню доказів, цілеспрямованому проміжному

правозастосуванню, стратегічним заявкам на пріоритет та завчасному підготовці — в ідеалі під керівництвом місцевого юриста — заявлені торговельні марки можуть бути ефективно захищені, а затримки — мінімізовані» ***(Niko Myint Soe and Khin Zar Chi Kyaw Win. Preregistration Strategies for Safeguarding Trademarks in Myanmar // Tilleke & Gibbins (https://www.tilleke.com/insights/preregistration-strategies-for-safeguarding-trademarks-in-myanmar/). 06.03.2026).***

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Останні статистичні дані В'єтнамського відомства інтелектуальної власності (IPVN) за 2025 рік свідчать про помітну тенденцію до зростання активності у сфері інтелектуальної власності в країні. Кількість заявок на патенти від в'єтнамських заявників зросла до 2 586 — це на майже 700 більше, ніж у попередньому році, і приблизно вдвічі перевищує загальний показник 2022 року, — тоді як кількість заявок на промислові зразки зросла дещо скромніше — до 2 134. Це безперервне зростання протягом п'яти років значною мірою пов'язане з інформаційними кампаніями IPVN, навчальними програмами для наукових та бізнес-секторів, а також із потужним економічним розвитком В'єтнаму…

Ще більш вражаючим стало різке зростання кількості виданих патентів та промислових зразків: обидва показники майже подвоїлися порівняно з попередніми роками — кількість виданих патентів перевищила 1 100 (що майже вчетверо більше, ніж у 2022 році, і приблизно дорівнює сумарним показникам за 2023 та 2024 роки), а кількість виданих промислових зразків перевищила 2 000. Цей стрибок відображає успішну роботу IPVN з усунення затримок у розгляді заявок та підвищення швидкості їх опрацювання… Поряд із зміненим Законом про інтелектуальну власність, який набирає чинності 1 квітня 2026 року та скорочує різні процесуальні строки, ці позитивні зміни свідчать про створення дедалі ефективнішого та сприятливішого середовища у сфері інтелектуальної власності як для вітчизняних, так і для міжнародних заявників у В'єтнамі» ***(Dang Cong Thanh. VIETNAM - STATISTICS OF DOMESTIC PATENT AND INDUSTRIAL DESIGN CASES IN 2025 // INVESTIP (https://investip.vn/en/vietnam-statistics-of-domestic-patent-and-industrial-design-cases-in-2025/). 09.03.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Останні статистичні дані Британського управління з податків та мит свідчать, що участь у британській програмі «Patent Box» зростає лише

незначно: у податковому році 2022–2023 до цієї програми приєдналися 1 640 компаній (у порівнянні з 1 630 у попередньому році), а у 2023-2024 роках очікується близько 1 650, що є продовженням тенденції поступового зростання, яка спостерігається з 2017-2018 років. Однак сума заявлених податкових пільг зросла значно різкіше: за прогнозами, вона збільшиться з 1 449 млн фунтів стерлінгів у 2022–2023 роках до 1 977 млн фунтів стерлінгів у 2023–2024 роках — цей стрибок значною мірою зумовлений підвищенням основної ставки податку на прибуток підприємств з 19% до 25% у квітні 2023 року, що збільшує вигоду на одного заявника без необхідності значного зростання кількості учасників…

Дані свідчать про разючу різницю у використанні пільг залежно від розміру підприємства: на великі компанії припадає лише 28 % заявників, проте вони отримують 95 % заявлених пільг, тоді як середні (28 %) та малі (26 %) підприємства разом отримують лише 5 % від загального обсягу пільг, що свідчить про те, що багато МСП нехтують можливістю застосовувати знижену 10-відсоткову ставку податку до прибутку від відповідних запатентованих винаходів. У регіональному розрізі цифри викликають питання щодо недостатнього використання пільг у Шотландії, де, за оцінками, у 2023–2024 роках ними скористалися лише 65 компаній (4 % від загальної кількості) — це напрочуд низький показник, зважаючи на потужну інноваційну екосистему країни, хоча це може частково відображати використання адрес штаб-квартир за межами Шотландії з податковою метою…

Підприємствам рекомендується оцінити, чи мають вони незахищені технології, що підлягають патентуванню, чи є у них діючі або заявлені патенти, а також чи отримують вони прибуток від запатентованих продуктів чи процесів, оскільки навіть незначні, неочевидні вдосконалення існуючих продуктів можуть підпадати під захист і надавати право на подальше застосування пільг у рамках «Patent Box» ***(Kyle Arndt. Could more companies (e.g. SMEs in Scotland) be obtaining financial benefit through Patent Box? // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mm1e-could-more-companies-eg-smes-in-scotland-be-obtaining-financial-benefit-through-patent-box/). 05.03.2026).***

***

«Вичерпання прав інтелектуальної власності — це ключовий принцип, що регулює застосування прав інтелектуальної власності до перепродажу та розповсюдження товарів. Це означає, що, хоча правовласники можуть контролювати перший продаж захищеного товару, після того як цей товар потрапляє на ринок з їхньої ініціативи або за їхньою згодою, їхні права інтелектуальної власності щодо його подальшого перепродажу «вичерпуються». Це стосується лише конкретних фізичних товарів і не поширюється на цифрові товари, контрафактну продукцію або інші права, такі як право на відтворення. Ця концепція тісно пов’язана з паралельним імпортом

— продажем оригінальних товарів за межі країни без дозволу правовласника — законність якого залежить від чинного режиму вичерпання прав. Існують різні системи: національні режими обмежують вичерпання прав внутрішніми продажами, міжнародні режими дозволяють глобальний перепродаж після першого продажу в будь-якому місці, а регіональні режими, такі як Європейська економічна зона (ЕЕА), дозволяють вільний обіг у межах регіону, але блокують імпорт з-поза його меж…

Після виходу з ЄС Великобританія запровадила, а у 2025 році затвердила односторонній режим «UK+», згідно з яким товари, що вперше продаються в ЕЕА, можуть вільно імпортуватися до Великобританії, тоді як товари, що вперше продаються у Великобританії, не можуть імпортуватися до ЕЕА на умовах паралельного імпорту без відповідного дозволу. Ця асиметрія сприяє імпорту до Великобританії та покликана забезпечити нижчі ціни й правову визначеність, хоча й обмежує контроль британських правовласників за межами країни. Судова практика ще більше ілюструє, як ці правила діють на практиці. Суди Великої Британії підтвердили, що вичерпання прав може бути скасоване, якщо перепродавці змінюють товари таким чином, що це може ввести споживачів в оману або зашкодити репутації бренду, як це було у спорі щодо відремонтованих кухонних плит AGA… Водночас судова практика ЄС роз'яснює, що обов'язок доведення вичерпання прав зазвичай покладається на перепродавця, хоча в системах селективної дистрибуції він може переходити до правовласника, як це було продемонстровано у справі в Нідерландах, пов'язаній із незаконним відхиленням партій парфумів. Загалом, еволюція нормативно-правової бази підкреслює важливість для як правовласників, так і перепродавців розуміти територіальні правила, вести чіткий облік ланцюга постачання та ретельно управляти брендингом і модифікаціями продукції під час роботи з вторинними ринками та транскордонною торгівлею…» ***(Chris Rycroft and Victoria Owrid. Exhaustion of IP Rights - A Refresher // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/03/06/exhaustion-of-ip-rights-a-refresher). 06.03.2026).***

***

«Генерицид (genericide) торговельної марки відбувається тоді, коли відмітна назва бренду стає настільки широко вживаною серед громадськості або в торговельних колах, що сприймається як загальна назва товару чи послуги, а не як ознака комерційного походження. Це створює серйозний ризик для власників брендів, оскільки, як тільки знак втрачає свою відмітну здатність, захищати його права перед конкурентами може стати складніше, а сам знак може навіть підлягати анулюванню. У Великій Британії відповідним положенням є пункт 46(1)(c) Закону про торговельні марки 1994 року, згідно з яким реєстрація може бути скасована, якщо внаслідок дій або бездіяльності власника знак став загальноприйнятою назвою у торгівлі для товарів або послуг, для яких він зареєстрований.

Комерційні наслідки можуть бути серйозними: багаторічні інвестиції в репутацію та ділову репутацію можуть знецінитися, якщо споживачі почнуть сприймати знак як назву самого продукту, а не як бренд, що стоїть за ним… Це питання часто виникає в судових процесах, коли відповідач у справі про порушення прав може подати зустрічний позов, стверджуючи, що торговельна марка позивача набула загального вжитку. Це ставить власників торговельних марок у скрутне становище, оскільки відмова від захисту своїх прав може посилити розмивання торговельної марки, а вжиття заходів може спричинити дорогі судові спори та наражати торговельну марку на ризик втрати індивідуальності…

На практиці з цією проблемою зіткнулися чимало торговельних марок. У Великій Британії було встановлено, що термін «GRILLZ» став загальним позначенням декоративних накладок на зуби після того, як Британське відомство з інтелектуальної власності (UKIPO) розглянуло такі докази, як згадки у ЗМІ, результати пошуку та поширене вживання, і зазначило відсутність доказів того, що власник вжив заходів для захисту цього знака. Натомість такі торговельні марки, як Sellotape, Hoover, Biro, Airfix та Cashpoint, залишаються зареєстрованими, незважаючи на певне загальне вживання в побуті. На міжнародному рівні подібні проблеми виникали також у таких брендів, як Pilates, Trampoline, Escalator, Frisbee та Google. Однак перетворення торговельної марки на загальний термін не завжди є фатальним: компанія Pfizer успішно захистила свою торговельну марку VIAGRA в ЄС, продемонструвавши, що вона активно контролювала використання цієї марки і що вона й надалі асоціюється з конкретним фармацевтичним препаратом… Нещодавно у справі «Dryrobe проти Caesr Group (t/a D-Robe)» [2025] англійський суд відхилив твердження про те, що термін «DRYROBE» став загальним, незважаючи на певні випадки його неправомірного використання громадськістю. Суд наголосив, що цей знак все ще виконує функцію позначення походження, та взяв до уваги активні заходи компанії Dryrobe щодо запобігання перетворенню терміна на загальний, зокрема моніторинг використання в Інтернеті, виправлення неправильного використання в ЗМІ, просвітницьку роботу серед громадськості та контроль за соціальними мережами.

Щоб уникнути втрати розпізнавального характеру торгової марки, власники брендів повинні застосовувати проактивний та дисциплінований підхід до управління торговими марками. Їм слід з самого початку обирати знаки, що мають вроджену розпізнаваність, забезпечувати їх реєстрацію на відповідних ринках та використовувати символи торгової марки для позначення прав власності. Крім того, вони повинні обережно використовувати назву бренду в маркетинговій діяльності, поєднуючи її з описовим терміном, а не дозволяючи їй перетворюватися на іменник чи дієслово, а також інформувати співробітників, партнерів, ліцензіатів, інфлюенсерів та споживачів щодо правильного використання… Послідовний та креативний маркетинг може

підкреслити, що певний термін є брендом, а не категорією товарів, про що свідчить відома кампанія «Don’t Say Velcro» від компанії Velcro. Не менш важливо, щоб правовласники відстежували випадки неправильного використання та вживали заходів проти них у ЗМІ, електронній комерції та соціальних мережах, де неправильне вживання може швидко поширюватися. Розширення бренду на ширший асортимент товарів також може допомогти зменшити ризик того, що окремий знак стане синонімом лише одного товару. Загалом, головний урок полягає в тому, що генералізація є реальною і потенційно шкідливою загрозою, але ретельне, послідовне та активне управління брендом може зберегти його відмінність та забезпечити юридичну захищеність» ***(Stephanie Kay. When your brand becomes the word: the risk of trade mark genericide // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/03/10/when-your-brand-becomes-the-word-the-risk-of-trade-mark-genericide). 10.03.2026).***

***

«Серіал Netflix «Бути Гордоном Рамзі» (Being Gordon Ramsay) **— це не лише розвага; це справжній майстер-клас із використання інтелектуальної власності (ІВ) як основної опори бізнесу, необхідної для глобальної експансії.** Як показано в серіалі, Рамзі розглядає свою ІВ як «третій бізнес» поряд зі своїми ресторанами та телевізійною кар’єрою, керуючи потужним портфелем із приблизно 200 зареєстрованих торговельних марок, що охоплюють понад 60 назв брендів. Забезпечивши захист у широкому діапазоні класів — включаючи харчові продукти, кухонне приладдя та одяг — Рамзі гарантує, що його бренд може безперешкодно розширюватися у напрямку прибуткових можливостей з продажу супутніх товарів та франчайзингу… Ця проактивна стратегія подання заявок на широке охоплення зменшує ризик порушення прав третіми особами та дорогого ребрендингу, демонструючи, що для будь-якого бізнесу забезпечення прав на ключових міжнародних ринках на ранньому етапі є набагато економічно вигіднішим, ніж реагування у судовому порядку. Крім того, підхід компанії Ramsay підкреслює важливість контролю в сфері ліцензування; правильно структуровані угоди зі строгими вимогами до якості мають вирішальне значення для збереження самобутності та репутації бренду в розгалуженій глобальній мережі. Зрештою, успіх Рамзі ілюструє, що ефективне управління інтелектуальною власністю полягає не лише в юридичному захисті, а й у створенні та підтримці цінності бренду в усьому світі» ***(Devyani Patel. Being Gordon Ramsay and the business of intellectual property // Venner Shipley (https://www.vennershipley.com/insights-events/being-gordon-ramsay-and-the-business-of-intellectual-property/). 19.03.2026).***

***

«…Звіт UKIPO про участь жінок у винахідницькій діяльності (1997–2024) показує, що, хоча певний прогрес і досягнуто, гендерна рівність в

інноваційній сфері залишається віддаленою метою, а її досягнення відбувається повільно. Кількість жінок-винахідниць зросла з приблизно 4–5 % у 1997 році до близько 8–11 % у 2024 році, але окремі жінки-винахідниці та повністю жіночі команди все ще становлять лише близько 3,5 % заявок на патенти, і за два десятиліття ситуація майже не покращилася. Зростання відбулося переважно за рахунок змішаних за статтю команд, частка яких зросла до близько 18,6 %, хоча чоловіки продовжують домінувати в цих групах. У глобальному масштабі жінки також залишаються недостатньо представленими, складаючи лише близько 13% винахідників за останні 20 років і близько 9% патентів…

Ця нерівність тісно пов'язана з кадровим резервом у галузі STEM, де жінки становлять лише 27 % робочої сили Великої Британії, причому їхня частка особливо низька в інженерних та цифрових галузях, таких як штучний інтелект і напівпровідники, тоді як у таких сферах, як споживчі товари та медичні технології, їхня участь є відносно вищою. Структурні виклики, такі як «протікаючий кадровий резерв», обмежені можливості для лідерства та нерівномірна участь у фінансуваних наукових дослідженнях, ще більше гальмують прогрес. Європейські дані свідчать про дещо вищу представленість, особливо в країнах із політикою підтримки, такою як догляд за дітьми та рівність в оплаті праці, що вказує на те, що системні заходи можуть покращити утримання кадрів…

Академічне середовище демонструє більш позитивні перспективи завдяки значному внеску змішаних команд та молодих науковців, хоча рівень участі виключно жінок залишається низьким. За прогнозами, досягнення гендерної рівності у сфері патентування у Великій Британії може зайняти десятиліття і, ймовірно, не відбудеться до середини століття або пізніше без більш рішучих заходів. Загалом, хоча такі тенденції, як зростання кількості змішаних команд та політичні ініціативи, дають підстави для обережного оптимізму, досягнення значущої гендерної рівноваги в інноваціях вимагатиме постійних зусиль у сфері освіти, наставництва, інклюзивної політики та структурних реформ у екосистемах інтелектуальної власності та STEM» ***(International Women's Day: Reflecting on Women in Intellectual Property // Lewis Silkin (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/03/19/international-womens-day-reflecting-on-women-in-intellectual-property-102mncf). 19.03.2026).***

***

«Міжпартійна парламентська група (APPG) з питань інтелектуальної власності розпочала розслідування щодо захисту прав інтелектуальної власності та боротьби з незаконною торгівлею з метою оцінки ефективності чинної системи правозастосування для творців, правовласників та споживачів... Розпочате напередодні оновлення стратегії боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності, яке планує провести Управління інтелектуальної власності (IPO), розслідування має на меті зібрати

дані про успішні механізми правозастосування, існуючі прогалини, транскордонні виклики та потенційні технологічні рішення для розробки практичних рекомендацій щодо покращення міжвідомчої співпраці, обміну інформацією та ресурсного забезпечення…

Ця ініціатива збігається з нещодавнім зобов'язанням Бюро інтелектуальної власності (IPO) надати підрозділу поліції з боротьби зі злочинами у сфері інтелектуальної власності (PIPCU) базове фінансування на найближчі три роки, протягом яких буде розроблено пілотну програму спільного фінансування за участю представників галузі, запуск якої заплановано на квітень 2027 року. Відповіді на запит слід надати до кінця березня, а парламентська група з питань інтелектуальної власності (APPG) планує опублікувати свій підсумковий звіт до літа» ***(Michael Browne. IP and Illicit Trade Enforcement: Inquiry launched // Wiggin LLP (https://www.wiggin.co.uk/insight/ip-and-illicit-trade-enforcement-inquiry-launched/). 23.03.2026).***

***

«19-річний чинний чемпіон світу з дартсу Люк Літтлер (Luke Littler) **подав у Великій Британії заявку на реєстрацію свого обличчя як торгової марки для широкого спектру товарів і послуг, щоб запобігти несанкціонованому комерційному використанню свого зображення, зокрема за допомогою генеративного штучного інтелекту.** Цей крок відображає його стрімке зростання комерційної цінності — заснованої на значних титулах, багатомільйонних призових виграшах та довгостроковій спонсорській угоді — та приєднує його до інших публічних осіб, які прагнуть обмежити підробку особи та зловживання технологіями deepfake за допомогою штучного інтелекту…

Захист торговельної марки може охоплювати не лише назви та логотипи, а для відомих особистостей — поширюватися й на такі характерні елементи, як обличчя, надаючи власнику більш ефективні інструменти для контролю та монетизації ліцензування сувенірної продукції та реклами, запобігання появі неофіційних товарів та вжиття заходів щодо забезпечення дотримання прав. Хоча інші правові засоби, такі як захист від недобросовісної конкуренції, авторське право та право на приватність, можуть допомогти, у Великобританії відсутні окремі «права на зображення», що робить торговельні марки привабливим і більш чітким шляхом для комерційного контролю, хоча реєстрація вимагає, щоб обличчя виконувало функцію знака походження, і не може блокувати всі види використання, такі як некомерційна діяльність або законне висвітлення новин…» ***(Damon Butler. The new face of intellectual property? Trade marking your face // AJ Park (https://www.ajpark.com/insights/trade-marking-your-face/). 23.03.2026).***

***

«…Інвестиції мають вирішальне значення для розвитку біотехнологічного сектору, оскільки виведення на ринок передових лікарських засобів зазвичай вимагає багатьох років досліджень, клінічних випробувань та роботи з регуляторними органами, що часто коштує мільйони або навіть мільярди доларів задовго до отримання будь-яких доходів від продажів. У таких умовах потужний патентний портфель є одним із найважливіших комерційних активів, які може створити біотехнологічна компанія, оскільки він забезпечує ексклюзивність, завдяки якій такі довгострокові інвестиції стають вигідними. Інвестори повинні бути впевнені, що в разі успіху терапії конкуренти не зможуть легко її скопіювати після того, як компанія понесе витрати та ризики, пов'язані з розробкою… Саме тому комплексна перевірка інтелектуальної власності є ключовою складовою залучення фінансування в біотехнологічному секторі, а вартість компанії часто тісно пов'язана з міцністю, правом власності та можливістю захисту її патентного портфеля, а також з її свободою діяти без порушення прав третіх осіб. Тому підприємства на ранніх стадіях розвитку повинні продумувати стратегію щодо інтелектуальної власності з самого початку, часто починаючи з «базової» інтелектуальної власності, такої як платформні технології, отримані від університетів або інститутів, основні цілі або технології, що забезпечують можливості, які можуть стати основою для початкового фінансування ще до того, як з'явиться кінцевий терапевтичний продукт…

У міру зростання компанії її патентна стратегія повинна розвиватися разом із науковими досягненнями та бізнес-моделлю. Успішні підприємства не розглядають інтелектуальну власність як одноразову процедуру подання заявки, а постійно розширюють свої портфелі, щоб захистити вдосконалення, уточнені рішення, системи доставки, методи виробництва, схеми дозування, нові показання, лікарські форми, комбіновані терапії, біомаркери та підгрупи пацієнтів, виявлені в ході доклінічних і клінічних досліджень. Такий багаторівневий підхід не тільки зміцнює ексклюзивність щодо кінцевого продукту, але й подовжує захист за межі терміну дії найперших патентів на «склад речовини», які можуть значно втратити свою силу до моменту виходу продукту на ринок… Оскільки біотехнологічні компанії зазвичай проходять кілька раундів залучення фінансування і часто прагнуть до партнерських відносин, укладення ліцензійних угод або поглинання більшими фармацевтичними компаніями, ці додаткові заявки можуть суттєво підвищити комерційну цінність та привабливість для інвесторів на кожному етапі. Це можна проілюструватия на прикладі британського урядового спін-оф, який розпочав свою діяльність з ліцензованої базової інтелектуальної власності, з часом стратегічно розширив свій портфель у тісній співпраці з патентним радником і зріс з початкової оцінки в близько 1 мільйона доларів до понад 200 мільйонів доларів на момент поглинання менш ніж за десятиліття. Загальний висновок полягає в тому, що біотехнологічні підприємства, які розглядають патентну стратегію як основну комерційну мету та свідомо формують свої

портфелі паралельно з планами досліджень і розробок та комерціалізації, забезпечують собі набагато сильніші позиції для залучення фінансування, партнерства та довгострокового успіху» ***(Lionel Newton. From Lab to Financing: The Role of IP in Biotech Investment // Mathys & Squire LLP (https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/from-lab-to-financing-the-role-of-ip-in-biotech-investment/). 23.03.2026).***

***

«Фармацевтичний спір між Швейцарією та Великою Британією загрожує зірвати торговельні переговори, оскільки британські урядовці висловлюють занепокоєння, що вимоги Швейцарії можуть призвести до зростання витрат Національної служби охорони здоров'я (NHS). Розбіжності стосуються сертифікатів додаткового захисту (SPC), які подовжують термін патентного захисту лікарських засобів понад стандартні 20 років. Швейцарські переговорники хочуть, щоб ці заходи захисту були чітко включені до розширеної угоди про вільну торгівлю, що закріпило б нинішній рівень захисту інтелектуальної власності для потужної фармацевтичної галузі країни та забезпечило б довгострокову впевненість для інвесторів…

Однак уряд Великої Британії має внутрішні розбіжності з цього питання. Міністерство охорони здоров'я та соціальної допомоги виступає проти вимог Швейцарії, побоюючись, що подовження термінів ексклюзивності може призвести до зростання вартості ліків для Національної служби охорони здоров'я (NHS). Навпаки, Міністерство бізнесу та торгівлі та Управління з питань наук про життя, разом із фармацевтичною галуззю, підтримують прийняття швейцарської пропозиції, аргументуючи це тим, що це сприятиме інноваціям. Ця відмова розлютила швейцарських переговірників та представників галузі, які вважають це відходом від традиційної позиції Великої Британії щодо сильних прав інтелектуальної власності та перешкодою для виведення нових ліків на британський ринок…

Ситуація ще більше ускладнюється триваючим переглядом фармацевтичного законодавства ЄС, що породило припущення про те, що Велика Британія може прагнути отримати можливість послабити власні заходи захисту інтелектуальної власності, аби конкурувати з індустрією генериків ЄС. Поки організації, що відстоюють соціальну справедливість, такі як «Global Justice Now», закликають Велику Британію твердо протистояти «тиску великих фармацевтичних компаній», щоб зберегти доступність ліків, уряд Великої Британії стверджує, що будь-яка торговельна угода буде відповідати національним інтересам і захищатиме NHS. Переговори тривають, але тупикова ситуація щодо захисту інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі є серйозною перешкодою для досягнення остаточної угоди» ***(Sophie Inge, Caroline Hug. UK-Swiss trade deal held up over pharma row // Politico (https://www.politico.eu/article/uk-switzerland-trade-deal-pharmaceutical-row/). 25.03.2026).***

«Хоча за практикою США назва патенту відіграє лише обмежену юридичну роль, її стратегічне значення часто недооцінюють. Оскільки саме формули винаходу в кінцевому рахунку визначають обсяг винаходу, суди при тлумаченні спираються переважно на формулювання формули, опис та історію розгляду заявки, розглядаючи назву як описовий, а не обмежувальний елемент… Правила USPTO вимагають лише, щоб вона була стислою та технічно точною. Проте назва суттєво впливає на те, як сприймають та знаходять патент. Експерти, інвестори, ліцензіати та конкуренти часто формують своє перше враження про винахід саме на основі його назви. Добре сформульована назва ефективно передає технологічну сферу та основну концепцію винаходу, тоді як нечітка або надто вузька назва може недооцінювати масштаб винаходу або ненавмисно натякати на обмеження, яких немає у формулі винаходу…

Окрім сприйняття, назви патентів також впливають на можливості пошуку та видимість. Оскільки назви індексуються у патентних базах даних та аналітичних інструментах, точна термінологія, що відповідає галузевим стандартам, покращує виявлення інформації під час пошуку відомого рівня техніки, аналізу конкурентного середовища та проведення комплексної перевірки. Для компаній, які формують патентні портфелі на основі платформних технологій, послідовне формулювання назв ще більше підсилює стратегічну узгодженість та підкреслює архітектурну єдність у всіх пов’язаних заявках…

Однак необережне формулювання заголовка несе в собі ризики. Надто вузький заголовок може бути використаний опонентами в судовому процесі для доведення того, що винахідник мав намір обмежити обсяг винаходу, тоді як надто широкий або оманливий заголовок може спричинити невідповідності з пунктами формули винаходу та описом, що потенційно може підірвати довіру до винаходу.

Найкраща практика полягає у дотриманні ретельного балансу. Ефективна назва патенту повинна чітко визначати відповідну галузь техніки та основний винахідницький внесок, не вводячи при цьому небажаних обмежень і не перебільшуючи масштаб винаходу. У середовищі, де патенти оцінюються не лише в судових залах, а й у залах засідань, під час переговорів та в базах даних, ретельно продумана назва слугує потужним інструментом, що формує сприйняття задовго до того, як формули винаходу піддаються ретельному аналізу» ***(Jacob Golan, Richard B. Emmons. Patently Enabled March 2026 - Patent Titles in U.S. Practice: Scope, Interpretation, and Strategic Considerations // Day Pitney LLP (https://www.daypitney.com/patently-enabled-march-2026-patent-titles-in-us-practice-scope-interpretation-and-strategic-considerations). 03.03.2026).***

***

«Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) впроваджує значні операційні зміни, що зумовлені загальним федеральним курсом на підвищення економічної ефективності. Незважаючи на те, що USPTO є самофінансованою установою, воно провело скорочення штату, звільнивши близько 1% своїх співробітників у вересні 2025 року, і активно впроваджує обов'язкове повернення до офісу. Щоб забезпечити виконання цього розпорядження, відомство обійшло профспілкові угоди про дистанційну роботу, перекласифікувавши патентний підрозділ як «роботу, пов'язану з національною безпекою», а також скоротило свою фізичну присутність, закривши регіональне відділення в Денвері…

Що безпосередньо впливає на процес розгляду патентних заявок, USPTO також посилило вимоги до ефективності роботи експертів, підвищивши нормативи продуктивності з 95% до 100% і, що особливо важливо, обмеживши кількість співбесід, за які експерти можуть отримати зарахування, до однієї на цикл розгляду без схвалення керівництва… Для заявників на патенти та їхніх адвокатів ці нові вимоги означають необхідність стратегічного переорієнтування: співбесіди слід планувати на ранній стадії процесу розгляду, щоб гарантувати їх проведення, а фахівці повинні приходити на них підготовленими та з чітким планом дій. Хоча повний вплив цих змін на якість експертизи та терміни ще не є очевидним, збільшення навантаження на експертів, обмеження можливостей проведення співбесід та необхідність залучення штатних співробітників є критичними факторами, які заявники на патенти повинні враховувати у своїй стратегії розгляду» ***(Estelle J. Tsevdos. What Do Policy Changes at the USPTO Mean for Patent Prosecution in 2026? // FBT Gibbons LLP (https://fbtgibbons.com/what-do-policy-changes-at-the-uspto-mean-for-patent-prosecution-in-2026/). 04.03.2026).***

***

«…Мері Андерсон, незалежна бізнесвумен і девелопер з Бірмінгема, штат Алабама, винайшла перший склоочисник у 1903 році. Ідея прийшла до неї під час зимової поїздки до Нью-Йорка в 1902 році, коли вона спостерігала, як водії трамваїв намагаються розгледіти дорогу крізь сніг і сльоту, змушені відкривати вікна або зупинятися, щоб вручну очистити скло. Її запатентований «пристрій для чищення вікон» складався з важеля всередині вагона, який запускав пружинний механізм, що тягнув дерев'яний важіль з гумовим краєм по лобовому склу… Незважаючи на оригінальність свого винаходу, Андерсон зіткнулася зі значними труднощами при його комерціалізації. На той час автомобільна промисловість ще перебувала в зародковому стані, і виробники відхилили її пристрій, стверджуючи, що він не має комерційної цінності або може небезпечно відволікати увагу водіїв. Її нащадки припускають, що її статус незаміжньої жінки в діловому світі, де домінували чоловіки, також завадив її успіху. В результаті її патент втратив чинність у 1920 році, не принісши їй жодних роялті… Однак її бачення виявилося випереджаючим свій час; коли

автомобілі, такі як Ford Model T, стали повсюдними, версія її винаходу стала стандартною для автомобілів у 1920-х роках. Хоча вона не отримала прибутку від свого винаходу, Андерсон дожила до того, як склоочисники стали необхідними у всьому світі, і в 2011 році була посмертно включена до Національного залу слави винахідників» ***(Shoshi Parks. Windshield wipers' overlooked female inventor // Recurrent (https://www.popsci.com/technology/windshield-wiper-history-mary-anderson/). 04.03.2026).***

***

«…Галузь конопель у США функціонує в складних регуляторних умовах, опинившись між федеральною забороною, передбаченою Законом про контрольовані речовини (CSA), та поширеною на рівні штатів декриміналізацією та регулюванням. Хоча технічно федеральне кримінальне законодавство залишається чинним, зміни в політиці — такі як положення щодо конопель у «Законі про сільське господарство» 2018 року та нещодавній указ, що доручає Управлінню з боротьби з наркотиками (DEA) перекласифікувати марихуану з Списку I до Списку III — свідчать про тенденцію до зменшення федеральних ризиків та більшої інтеграції з основними галузями промисловості…

Для операторів ринку канабісу ці зміни мають безпосередні наслідки для сфери інтелектуальної власності. На відміну від захисту торговельних марок, який вимагає законного використання у міждержавній торгівлі, патентоспроможність оцінюється за нейтральними критеріями (корисність, новизна, неочевидність та достатній рівень розкриття інформації) незалежно від законності винаходу згідно із CSA. Відповідно, Бюро з патентів і торговельних марок США (USPTO) регулярно видає патенти на інновації, пов'язані з канабісом, зокрема на нові сорти рослин, методи вирощування, технології екстракції та пристрої для вживання. Це дозволяє операторам закріпити свої позиції на ринку, підвищити вартість підприємства та отримати переваги від ліцензування незалежно від регуляторного статусу їхньої основної діяльності… Однак багато ранніх патентів на каннабіс, розроблених в умовах «кримінальних обмежень», мають недоліки у вигляді недостатнього розкриття інформації, обмеженого аналізу рівня техніки та вузьких формул винаходу, що створює приховані вразливі місця. Оператори повинні проактивно оцінювати власні портфелі, розглядаючи аналіз свободи дій як постійну функцію забезпечення відповідності вимогам, щоб мінімізувати ризики порушення прав. Вони також повинні вивчати стратегії проактивної подачі заявок, наприклад, використання попередніх заявок для забезпечення ранніх дат пріоритету, зберігаючи при цьому гнучкість у міру дозрівання нормативно-правового середовища…

Щодо генетичних інновацій, оператори можуть використовувати патенти на рослини для сортів, що розмножуються безстатевим шляхом, патенти на корисні моделі для редагування генів та генетично модифікованих ознак, а

також сертифікати відповідно до Закону про захист сортів рослин (PVPA) для рослин, що розмножуються статевим шляхом. Значення цих заходів захисту, ймовірно, змінюватиметься у міру розвитку федерального законодавства, особливо якщо перегляд класифікації зменшить перешкоди для біологічних депозитів та міжштатного транспортування.

Зрештою, зміни в законодавчому полі не змінюють основних вимог до патентів, але суттєво переформатують їхній економічний та стратегічний контекст. Оператори та інвестори повинні розглядати патенти як сучасні активи, які можна монетизувати та захищати — навіть до повного федерального легалізації — водночас усвідомлюючи, що ретельна перевірка, зосереджена на обсязі формули винаходу, якості реалізації та надійності рівня техніки, є необхідною для орієнтування в цьому складному та зрілому секторі» ***(J. Morgan Dixon and Jonathan R. Wachs. Cannabis Patents: How Evolving Marijuana Laws Affect Plant, Seed, and Processing Innovation // Dickinson Wright PLLC (https://www.dickinson-wright.com/news-alerts/client-alert-dixon-cannabis-patents). 03.2026).***

***

«…Багато політичних еліт займаються «магічним мисленням», чи то про нескінченно високі доходи від акцій, чи то про безболісну лібералізацію торгівлі, і та сама нереальність лежить в основі майже релігійної віри в те, що патентні монополії є єдиним способом фінансування інновацій. Патенти є лише одним із механізмів стимулювання, проте у випадку рецептурних ліків вони створюють особливо негативні наслідки: ліки, виробництво та продаж яких на вільному ринку коштували б 5–10 доларів США, під захистом патентів зазвичай коштують сотні або тисячі доларів, що дає компаніям величезний стимул перебільшувати безпеку та ефективність для максимізації продажів…

Опіоїдна криза наводиться як яскравий приклад такої корупції, поряд із медичними статтями, написаними «привидами», та спікерами конференцій, що мають конфлікт інтересів. Як альтернатива, представник Рашида Тлаїб у своєму законі «Ліки для народу» пропонує створити новий Національний інститут біомедичних досліджень і розробок у складі Національного інституту охорони здоров’я, який фінансуватиме і проводитиме дослідження і розробки ліків — від фундаментальних наукових досліджень до клінічних випробувань і затвердження FDA — а потім випускатиме отримані ліки на ринок без патентів, що дозволить продавати їх за низькими цінами і усуне більшість стимулів для маніпуляцій і секретності… Оскільки місія інституту полягатиме у забезпеченні громадського здоров’я, а не монопольних прибутків, це також сприятиме швидкому та відкритому обміну результатами досліджень… Законопроект має мало шансів бути прийнятим у нинішньому складі Конгресу і може зіткнутися з труднощами навіть під контролем демократів, але автор вважає його важливим відправним пунктом для обговорення кращих способів фінансування інновацій

у сфері лікарських засобів, аргументуючи це тим, що абсурдно, коли патентна модель 19 століття беззаперечно зберігається у 21 столітті, коли існують явно кращі, більш прозорі підходи до державного фінансування» ***(Dean Baker. Medicines For The People: Drugs Are Cheap Unless Patents Jack Up The Price // The National Memo (https://www.nationalmemo.com/research-drugs). 09.03.2026).***

***

«…Організація Trump Organization подала до Відомства патентів і торгових марок США низку нових заявок на реєстрацію торгових марок, що свідчить про намір президента Дональда Трампа широко просувати свій бренд під час святкування 250-річчя Америки цього літа. Заявки, подані компанією, якою зараз керують його сини, включають такі дизайни, як «Trump 250» і графічне зображення винищувача з його ім'ям. Ці логотипи призначені для ексклюзивного комерційного використання на широкому спектрі товарів, включаючи одяг, м'ячі для гольфу та сувеніри. У рамках пов'язаної ініціативи рада опікунів нещодавно перейменованого Меморіального центру виконавських мистецтв імені Дональда Дж. Трампа та Джона Ф. Кеннеді також подала заявку на реєстрацію торгової марки «The Trump Kennedy Center» для використання на різних сувенірах та товарах повсякденного вжитку…

Ці заявки на реєстрацію торгових марок відповідають більш широким, постійним зусиллям президента, спрямованим на те, щоб пов'язати своє ім'я як з комерційними підприємствами, так і з державними установами з моменту повернення до Білого дому. Останні ініціативи включали ребрендинг Американського інституту миру, введення в експлуатацію військових кораблів «класу Трамп» та розміщення банерів з його ім'ям на федеральних будівлях — крок, який викликав різку критику з боку політичних опонентів, які вважають це пропагандою, що фінансується за рахунок платників податків… Для реалізації своєї грандіозної концепції святкування півторастоліття Трамп створив державно-приватне партнерство під назвою Freedom 250. Плановані літні урочистості включатимуть бій UFC у Білому домі, гонку INDYCAR на Національній алеї, будівництво «Арки Трампа» вартістю 100 мільйонів доларів та національні змагання серед середніх шкіл під назвою «Ігри патріотів». ***(Joe Sommerlad. Trump Organization wants to trademark president's name with America's 250th birthday // Independent (https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/trump-trademarks-250th-birthday-celebrations-b2934874.html). 09.03.2026).***

***

«Менеджери повинні застосовувати багаторівневу стратегію, що включає юридичну реєстрацію, юридично обов'язкові договори та надійні заходи безпеки, щоб захистити власні технології компанії, оскільки жоден окремий засіб не здатний усунути всі вразливі місця…

Юридична реєстрація: Федеральна реєстрація патентів, авторських прав та торговельних марок надає право на захист своїх прав у суді…

- Патенти (на корисну модель та промисловий зразок) забезпечують захист функціональних можливостей та зовнішнього вигляду винаходу протягом 20 років, але вимагають повного оприлюднення інформації, ретельної експертизи з боку Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) та сплати тисяч доларів у вигляді початкових та поточних зборів за підтримання чинності.
- Авторські права захищають оригінальні твори, такі як вихідний код програмного забезпечення та технічні посібники. Хоча захист надається автоматично, своєчасна реєстрація (до порушення прав або протягом трьох місяців після публікації) є необхідною для стягнення передбачених законом збитків та витрат на юридичні послуги.
- Торговельні марки захищають ідентифікатори бренду. Федеральна реєстрація створює презумпцію права власності на території всієї країни і повинна поновлюватися кожні десять років…

Комерційна таємниця: Щодо інновацій, публічне розкриття яких є небажаним (наприклад, алгоритми, дані про клієнтів), захист комерційної таємниці має вирішальне значення і діє безстроково. Однак відповідно до Закону про захист комерційної таємниці (DTSA) власники повинні вживати «розумних заходів» для збереження конфіденційності. Важливо, що будь-який трудовий договір, який регулює питання комерційної таємниці, повинен містити передбачене законом повідомлення про процедуру повідомлення про порушення; якщо це не зроблено, втрачається право на стягнення з працівника штрафних збитків та витрат на юридичні послуги…

Договори:

- Угоди про нерозголошення інформації (NDA) є основою для запобігання несанкціонованому розголошенню і повинні бути конкретними та підписаними до передачі конфіденційної інформації.
- Угоди про передачу прав на винаходи та угоди про виконання робіт за наймом мають вирішальне значення. Хоча роботодавці автоматично володіють авторськими правами на роботи, створені працівниками, для отримання патентних прав необхідна підписана угода про передачу прав. Щодо незалежних підрядників, компанія повинна укласти письмову угоду про передачу прав до початку виконання робіт, інакше підрядник зберігає за собою авторські права (наприклад, на програмне забезпечення, розроблене на замовлення).
- Положення про заборону конкуренції обмежують можливість звільнених співробітників працювати на конкурентів, але їхня юридична сила стає дедалі більш сумнівною в умовах державного законодавства та федерального контролю, що робить надійні угоди про нерозголошення та угоди про заборону переманювання співробітників більш безпечними альтернативами…

Безпека та дотримання вимог:

- Технічна/фізична безпека: Цифрові засоби контролю (шифрування, багатофакторна автентифікація, доступ на основі ролей) та фізичні бар'єри (серверні приміщення з обмеженим доступом, системи з ізольованим доступом) є необхідними для виконання вимоги щодо «розумних заходів» стосовно комерційної таємниці.
- Ризики, пов'язані з відкритим кодом: Розробники повинні проводити аналіз складу програмного забезпечення для виявлення ліцензій типу «копілефт» (наприклад, GPL) перед випуском. Включення такого коду до власних продуктів може юридично змусити компанію оприлюднити власний вихідний код.
- Експортний контроль: Компанії, що розробляють чутливі технології або технології подвійного призначення, повинні знати про поняття «вважається експортом». Передача контрольованих технічних даних іноземному працівнику на території США юридично прирівнюється до експорту технології до його країни походження і може вимагати отримання федеральної ліцензії. Порушення тягнуть за собою суворі цивільні та кримінальні санкції…» ***(How Can Managers Protect Their Firm's Proprietary Tech? // LegalClarity (https://legalclarity.org/how-can-managers-protect-their-firms-proprietary-tech/). 10.03.2026).***

***

«У нещодавньому звіті Управління урядової відповідальності (GAO), присвяченому аналізу проекту рекомендацій адміністрації Байдена щодо «прав на втручання», зроблено висновок, що розширення цієї політики з метою конфіскації інтелектуальної власності на винаходи, розроблені за рахунок федерального фінансування, не призведе до істотного зниження вартості рецептурних ліків. Хоча деякі активісти виступають за використання прав втручання як інструменту державного регулювання цін, GAO підкреслило, що Конгрес спочатку встановив ці права відповідно до Закону Бей-Доула для забезпечення успішної комерціалізації досліджень на ранніх стадіях та їх доступності для громадськості, а не для регулювання цін…

Отже, використання їх для регулювання цін суперечило б усталеному за понад 40 років юридичному тлумаченню. Крім того, у звіті зазначається, що така політика мала б мінімальний практичний ефект, оскільки застосовувалася б лише до 2 % лікарських засобів, розроблених протягом останніх чотирьох десятиліть. Окрім своєї неефективності, запропоноване розширення становить серйозну загрозу для ширшої інноваційної екосистеми США. Університети, інвестори та науково-дослідні установи попередили, що використання прав на втручання як механізму ціноутворення спричинить значну регуляторну невизначеність, що, у свою чергу, стримає інвестиції приватного сектору та державно-приватні партнерства, необхідні для перетворення лабораторних досліджень на реальні медичні прориви… Американська торгова палата також зазначила, що така невизначеність може поставити під загрозу прогрес в інших

важливих галузях, що фінансуються приватним сектором, зокрема у виробництві напівпровідників та квантових обчисленнях. Зрештою, звіт GAO демонструє, що перетворення права на втручання у виробництво ліків на інструмент контролю цін не призведе до зниження вартості ліків, а навпаки — підірве саму систему, яка успішно забезпечує американських пацієнтів життєво необхідними ліками» ***(John Manchester. GAO Report Undercuts Push for March-In Property Seizures // U.S. Chamber of Commerce (https://www.uschamber.com/intellectual-property/gao-report-undercuts-push-for-march-in-property-seizures). 10.03.2026).***

***

«Реєстрація фрази як торгової марки в США передбачає багатоетапну процедуру в Відомстві з патентів і торгових марок США (USPTO), в результаті якої надаються виключні права на території всієї країни на використання цієї фрази як ідентифікатора бренду для конкретних товарів або послуг. Щоб відповідати вимогам, фраза повинна мати розпізнавальний характер — від вигадливої чи довільної до натякової — а не бути загальною або суто описовою (за винятком випадків, коли вона набула розпізнавального характеру). Вона також повинна виконувати функцію ідентифікатора джерела в комерційній діяльності, а не бути лише декоративним або загальним повідомленням. Перед сплатою неповернутого реєстраційного збору в розмірі 350 доларів за кожну категорію заявники повинні провести ретельний пошук у базі даних USPTO на предмет точних, фонетичних або перекладених конфліктів, щоб уникнути автоматичної відмови…

Заявка, подана через онлайн-систему TEAS (Електронна система подання заявок на реєстрацію торговельних марок), має містити відомості про заявника, знак (зазвичай у вигляді «стандартних символів» для забезпечення найширшого захисту) та точний опис товарів або послуг. Заявники повинні вибрати підставу для подання: Розділ 1(a) для фраз, що вже використовуються (що вимагає негайного підтвердження або «зразків», таких як етикетки продуктів або скріншоти веб-сайтів), або Розділ 1(b) для наміру використання (що вимагає підтвердження пізніше та додаткових зборів). Після подання заявки її розглядає експерт-юрист — процес, який на даний момент займає близько 4,5 місяців. Експерти часто видають «офіційні повідомлення», в яких зазначають такі проблеми, як ймовірність сплутування або описовий характер, що вимагає офіційної відповіді протягом трьох місяців, щоб запобігти відхиленню заявки…

У разі схвалення заявка публікується в «Офіційному віснику торговельних марок», після чого відкривається 30-денний термін для подання заперечень з боку громадськості. Якщо заперечень не надходить, USPTO видає Свідоцтво про реєстрацію (або Повідомлення про дозвіл у разі подання заявки з наміром використання, що надає заявнику шість місяців для підтвердження використання). Хоча символ ™ можна використовувати в будь-який час для заявлення прав, символ ® суворо призначений для використання лише після

офіційної реєстрації. Щоб реєстрація залишалася чинною, власники повинні подавати документи на продовження реєстрації та сплачувати збори між п’ятим і шостим роками, а потім кожні десять років, інакше реєстрація може бути скасована. З фінансової точки зору заявники повинні передбачити у своєму бюджеті початковий збір у розмірі 350 доларів, подальші збори за продовження реєстрації (325–650 доларів за клас), можливі витрати на продовження терміну дії або послуги адвоката, а також врахувати, що Податкова служба США (IRS) вимагає амортизації цих витрат протягом 15 років, а не їхнього негайного відрахування» ***(How Do You Trademark a Phrase: From Search to Registration // LegalClarity (https://legalclarity.org/how-do-you-trademark-a-phrase-from-search-to-registration/). 10.03.2026).***

***

«…При плануванні спадщини часто не беруть до уваги важливий факт: деякі права інтелектуальної власності — зокрема, права на використання імені, зображення та подоби (NIL) після смерті — зберігають чинність ще довгий час після смерті та вимагають довгострокового стратегічного управління. У штаті Пенсільванія закон надає спадкоємцям контроль над NIL померлої особи протягом 30 років після смерті (42 Pa. C.S.A. § 8316(c)), дозволяючи їм санкціонувати або блокувати комерційне використання ідентичності цієї особи. Ці права застосовуються не тільки до знаменитостей, а й до професіоналів, чия репутація пов’язана з їхньою роботою, і їхня комерційна цінність може досягти піку через роки після завершення спадкового провадження…

Традиційні плани спадкового управління часто не враховують такі тривалі терміни, що створює ризики втрати доходів, несанкціонованого використання або суперечок між спадкоємцями через нечіткість повноважень щодо ліцензування та забезпечення дотримання прав. Оскільки ці права регулюються законодавчими рамками — а не лише заповітами чи трастами — ефективне планування має поєднувати стратегію щодо інтелектуальної власності з управлінням спадковим майном. Це передбачає визначення осіб, які контролюють рішення щодо NIL, передбачення майбутніх можливостей та забезпечення функціонування структур управління ще довгий час після того, як довірені особи залишать свої посади. Завдяки проактивному узгодженню планування спадщини та інтелектуальної власності особи можуть зберегти контроль, захистити спадщину та максимізувати довготривалу цінність своєї ідентичності протягом поколінь» ***(Cara Pinto, Alison Smith. Protecting NIL rights through estate planning // McNees Wallace & Nurick LLC (https://www.mcneeslaw.com/protecting-nil-rights-estate-planning/). 11.03.2026).***

***

«Реєстрація назви підприємства на рівні штату та реєстрація торгової марки на федеральному рівні — це різні форми захисту, і їхнє плутання

може поставити бізнес під загрозу. Реєстрація на рівні штату — шляхом створення ТОВ (LLC) або акціонерного товариства чи подання заявки на DBA (Doing Business As, Ділова назва) — лише закріплює назву юридичної особи в реєстрах цього штату та дозволяє підприємству вести діяльність під цією назвою на місцевому рівні. Натомість федеральний товарний знак захищає бренд на всій території країни, надає власнику сильніші презумптивні права та дозволяє подавати позов до федерального суду, якщо інші використовують знак, схожий до ступеня змішування. Це розрізнення має значення, оскільки, наприклад, реєстрація ТОВ «Sunrise Bakery» в одному штаті не заважає комусь в іншому штаті використовувати або навіть зареєструвати на федеральному рівні той самий знак, що потенційно змусить оригінальне підприємство змінити назву…

Перш ніж подавати будь-які документи, власники повинні перевірити державні реєстри підприємств, реєстри DBA округів, базу даних торговельних марок USPTO, доменні імена та імена користувачів у соціальних мережах, оскільки назва, яка є вільною в одній системі, може вже бути зайнята в іншій. Підприємства також можуть набути прав на торговельну марку за звичаєвим правом просто шляхом використання назви в комерційній діяльності, але ці права мають географічні обмеження і є значно слабшими, ніж права, що випливають із федеральної реєстрації. Для реєстрації на рівні штату необхідні установчі документи, юридична форма, така як LLC (у назві ТОВ має бути зазначено «Limited Liability Company», «LLC» або «L.L.C.») або Inc. (у назві акціонерних товариств зазвичай має бути вказано «Inc.», «Corp.», «Incorporated» або подібний позначник), зареєстрований агент, а також реєстраційні збори, розмір яких залежить від конкретного штату; реєстрація під назвою DBA є простішою і не передбачає створення окремої юридичної особи. Якщо назва доступна, але власник не готовий подавати заявку, багато штатів дозволяють тимчасово зарезервувати назву. Подача заявки на реєстрацію федерального товарного знака є більш складною: заявники повинні визначити відповідні класи товарів або послуг, чітко їх описати, а якщо вже використовують знак, надати зразки, що демонструють, як споживачі з ним стикаються…

Підприємства, які ще не здійснюють продаж, можуть подати заявку на основі наміру використання для забезпечення пріоритету, але згодом вони повинні надати докази фактичного використання. Реєстраційні збори USPTO стягуються за кожним класом і не підлягають поверненню, а заявки подаються через Центр торговельних марок. Після подання заявки знак перевіряється юристом USPTO, який може надіслати офіційні повідомлення, якщо виявляються такі проблеми, як описовий характер, ймовірність введення в оману або недостатність зразків. Якщо заявка проходить експертизу, вона публікується для оскарження, що дає іншим можливість оскаржити її. Захист не закінчується реєстрацією: підприємства повинні підтримувати реєстрацію на рівні штату шляхом подання щорічних або періодичних звітів та зберігати федеральні торговельні марки шляхом подання декларацій про використання

згідно з Розділом 8 та поновлення згідно з Розділом 9 через певні проміжки часу, інакше вони ризикують повністю втратити права… Після реєстрації підприємства йому часто також знадобиться ідентифікаційний номер роботодавця (EIN) від Податкової служби США (IRS), який можна безкоштовно отримати безпосередньо на веб-сайті IRS… Нарешті, якщо підприємство згодом змінить свою назву, воно повинно внести відповідні зміни до державної реєстрації та, як правило, подати нову заявку на реєстрацію федерального товарного знака, а також оновити дані в податкових, банківських, ліцензійних та інших реєстрах. Коротко кажучи, державна реєстрація надає підприємству офіційну назву на папері, але саме реєстрація федерального товарного знака дійсно допомагає захистити цю назву як бренд на всій території країни» ***(How to Own Your Business Name: Registration and Trademarks // LegalClarity (https://legalclarity.org/how-to-own-your-business-name-registration-and-trademarks/). 16.03.2026).***

***

«Федеральна торгова комісія США (FTC) посилює контроль за конкуренцією у фармацевтичному секторі, оскільки термін дії патентів на кілька найпопулярніших ліків добігає кінця, що відкриває можливість виходу на ринок більш дешевих генериків. Керівник відділу конкуренції FTC Ден Гуарнера зазначив, що охорона здоров'я залишається одним із головних пріоритетів у сфері правозастосування через її безпосередній вплив як на економіку, так і на гаманці споживачів, і наголосив, що агентство пильно стежить за тим, чи не порушує поведінка ринку навколо патентів, термін дії яких закінчується, конкуренцію з боку генериків, передбачену патентним законодавством США… FTC закликає виробників генериків та пацієнтські організації надавати свої коментарі в рамках моніторингу цього перехідного періоду, що є особливо важливим у випадку таких провідних препаратів, як «Keytruda» від Merck, «Eliquis» від Bristol Myers Squibb та Pfizer, а також «Darzalex» від Johnson & Johnson, ексклюзивні права на які мають втратити до кінця цього десятиліття. Окрім питань, пов'язаних із патентами, FTC також приділяє увагу злиттям у сфері охорони здоров'я, які можуть обмежити конкуренцію або гальмувати інновації, зокрема угодам, що стосуються препаратів, які перебувають на стадії розробки... Загалом FTC сигналізує про широкий антимонопольний тиск у сфері охорони здоров'я, спрямований на збереження конкуренції, підтримку інновацій та запобігання сплаті споживачами несправедливо високих цін» ***(Jody Godoy. FTC monitoring how drug companies react to patent cliff, official says // Reuters (https://www.reuters.com/legal/litigation/ftc-monitoring-how-drug-companies-react-patent-cliff-official-says-2026-03-17/). 17.03.2026).***

***

«…Назва та логотип ресторану є основними активами бізнесу, а отримання федерального захисту торговельної марки — один із найрозумніших способів, за допомогою якого власник може захистити репутацію бренду, лояльність клієнтів та забезпечити довгострокове зростання. У висококонкурентній ресторанній галузі США федеральна торговельна марка надає виключні права на назву або логотип ресторану на території всієї країни, створює юридичну презумпцію права власності та значно полегшує запобігання використанню конкурентами брендингу, що може ввести в оману через схожість… Процес починається з вибору сильної назви, яку можна захистити, оскільки не кожна назва підходить: вигадані, довільні та натякові назви, як правило, легше зареєструвати, тоді як описові назви можуть бути складними, а загальні назви взагалі не підлягають захисту. Після вибору відповідної назви наступним важливим кроком є ретельний пошук щодо наявності торговельної марки, який повинен виходити далеко за межі бази даних USPTO та охоплювати державні реєстри, бізнес-довідники, домени, соціальні мережі та джерела загального права, оскільки конфлікти можуть виникати не лише через ідентичні назви, а й через знаки, схожі за звучанням, зовнішнім виглядом або значенням…

Якщо назва виявляється вільною, власник ресторану може подати заявку до USPTO, зазвичай у класі 43 для ресторанних послуг, а також, можливо, в інших класах, таких як клас 30 для пакованих харчових продуктів або клас 25 для одягу. Заявники повинні вибрати правильну підставу для подання заявки: «використання в комерційній діяльності», якщо знак вже використовується в діяльності ресторану, або «намір використовувати», якщо ресторан ще не розпочав свою діяльність, але хоче забезпечити собі пріоритет на ранньому етапі… Навіть ресторан, що має лише одне місце розташування, може претендувати на федеральну реєстрацію, якщо він обслуговує мандрівників, які перетинають кордони штатів, або іншим чином впливає на міжштатну торгівлю. Після подання заявки її розглядає експерт з питань інтелектуальної власності Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO); цей процес зазвичай триває від 8 до 12 місяців, протягом яких може знадобитися надати відповіді на запити від відомства, а в разі схвалення знак буде опубліковано для 30-денного періоду оскарження.

Після реєстрації торговельну марку необхідно підтримувати шляхом періодичного подання документів до USPTO, зокрема декларацій згідно з розділом 8, необов’язкових заяв про незаперечність згідно з розділом 15, а також поновлення реєстрації згідно з розділами 8 і 9 кожні 10 років; водночас марку слід постійно використовувати в комерційній діяльності та стежити за тим, щоб її не порушували. Власникам ресторанів також слід розглянути можливість окремої реєстрації своїх логотипів, якщо вони мають впізнаваний візуальний брендинг, а також можуть знадобитися додаткові документи для фірмової упакованої продукції або майбутньої діяльності з франчайзингу та ліцензування… Загалом, реєстрація назви та логотипу ресторану як торгової

марки — це не просто юридична формальність, а стратегічна інвестиція, яка захищає бренд, сприяє розширенню бізнесу та підвищує його довгострокову цінність» ***(Shannon Moore. How Restaurant Owners Can Protect Their Brand with a Trademark // TradeMark Express (https://tmexpress.com/how-to-trademark-restaurant/). 10.03.2026).***

***

«Попередня патентна заявка може бути «достатньою», але лише за умови, що вона не обмежується лише фіксацією дати подання. Справжнє питання полягає в тому, чи забезпечує вона належним чином збереження майбутніх патентних прав, не створюючи при цьому прихованих ризиків у майбутньому. Хоча попередня заявка не вимагає офіційних формул винаходу, досконалої мовної форми чи остаточних креслень, вона все одно повинна містити опис, який належним чином обґрунтовує будь-який винахід, що може бути заявлений у подальшій остаточній заявці. Багато попередніх заявок провалюються, оскільки їх розглядають як миттєвий знімок поточного продукту, а не як основу для майбутнього розвитку винаходу…

Вони часто надто покладаються на зображення, неповні описи або єдиний варіант виконання, який відображає сучасний дизайн, але не враховує передбачуваних змін, альтернатив чи додаткових функцій. Оскільки розробка продукту зазвичай триває й після подання заявки, це може стати серйозною проблемою під час складання остаточної заявки, якщо початкова попередня заявка не підтверджує більш широкого або модифікованого винаходу, який набув комерційного значення. Тому сильна попередня заявка повинна чітко пояснювати винахідницьку концепцію, а не лише поточну структуру, описувати значущі варіації та альтернативи з достатньою конкретністю, щоб зберегти обсяг пізніших формул винаходу, та передбачати ймовірні напрямки розвитку, навіть якщо вони ще не повністю розроблені… Хоча це не означає, що кожна попередня заявка має бути складена так само, як повноцінна остаточна заявка, вона все ж вимагає ретельного підходу до її оформлення. На перший погляд, спрощена попередня заявка може здаватися дешевшою та швидшою, але згодом вона може змусити звузити формулювання вимог, створити проблеми з пріоритетом або вимагати подання додаткових документів, тоді як добре підготовлена попередня заявка може зробити подальше супроводження справи більш ефективним та безпечним. Зрештою, правильне питання полягає не в тому, чи є попередня заявка формально достатньою, а в тому, чи дійсно вона захищає винахід, який, ймовірно, буде важливим для компанії через рік, а не лише ту версію, яка є на сьогодні» ***(Daniel Jones. When Is a Provisional Patent “Good Enough”? // Michael Best & Friedrich LLP (https://www.michaelbest.com/insights/when-is-a-provisional-patent-good-enough-102mkay/). 20.03.2026).***

***

«Головний представник Демократичної партії у Комітеті з питань правосуддя Палати представників Джеймі Раскін звинуватив Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) у тому, що воно сприяє приховуванню інформації про те, хто контролює «Раду миру» (Board of Peace) президента Дональда Трампа та отримує від неї прибуток, подавши заявки на реєстрацію торговельної марки на назву та логотип ради безпосередньо, а не доручивши це самій раді чи її представникам. У листі до директора USPTO Джона Сквайрса Раскін зазначив, що цей незвичайний крок викликає серйозні побоювання, що заявки могли бути використані для приховування юридичних та фінансових структур, які направляють гроші Трампу для його одностороннього використання, а також попередив, що адміністрація може потенційно використовувати торговельні марки для судового переслідування критиків… USPTO відкинуло таку оцінку, заявивши, що воно оперативно вжило заходів після того, як кіберсквотер зареєстрував назву ради, аби захистити суспільні інтереси, тоді як представник адміністрації Трампа зазначив, що подання документів мали на меті лише запобігти зловживанню брендом з боку самозванців та зловмисників, і вказав на публічний статут ради та її установчі збори як доказ прозорості. Трамп оголосив про створення Ради миру у вересні в рамках свого плану щодо припинення війни між Ізраїлем та Газою… USPTO подало у січні дві заявки на реєстрацію назви «Board of Peace», хоча вони ще не пройшли експертизу. Раскін зажадав надати документи, що пояснюють, хто санкціонував подання цих заявок, напередодні запланованих слухань комітету з нагляду за діяльністю USPTO» ***(Blake Brittain. House Democrat grills US trademark office on Board of Peace backers // (https://www.reuters.com/legal/litigation/house-democrat-grills-us-trademark-office-on-board-peace-backers-2026-03-18/). 18.03.2026).***

***

«Коли оборот бізнесу зростає з 1 до 10 мільйонів доларів, інтелектуальна власність перестає бути другорядним юридичним питанням і стає основним активом бізнесу, що захищає рентабельність, цінність бренду та довгострокове зростання. Багато компаній, що розвиваються, припускаються помилки, вважаючи інтелектуальну власність справою, якою можна зайнятися пізніше, але зростання популярності привертає увагу конкурентів, імітаторів та виробників-спекулянтів, які можуть націлитися на найпопулярніші товари та бренди… Однією з головних помилок є ставлення до торговельних марок як до чогось другорядного: багато засновників вважають, що реєстрації назви бізнесу або використання за звичаєвим правом достатньо, але без федеральної торговельної марки компанія може стати вразливою до руйнівного примусового ребрендингу після того, як вона вже вклала значні кошти в рекламу, упаковку та репутацію… Щоб уникнути цього, підприємствам слід провести належну перевірку на наявність торговельних

марок перед випуском ключових продуктів та якомога раніше подати заявку на реєстрацію торговельної марки у федеральному реєстрі Principal Register…

Другою поширеною помилкою є відсутність захисту дизайну продукції. Хоча патенти на корисну модель захищають принцип дії продукту, патенти на промисловий зразок можуть забезпечити швидший та економічно вигідніший захист зовнішнього вигляду продукту, який, як правило, імітують конкуренти-копіювальники в першу чергу… Подання заявок на патенти на промислові зразки до публічного випуску продукту може створити юридичний захист для флагманських продуктів і згодом сприяти захисту зовнішнього вигляду товару, коли зовнішній вигляд продукту стане тісно асоціюватися з брендом...

Третьою помилкою є ігнорування міжнародних прав інтелектуальної власності. Оскільки торговельні марки та патенти мають територіальну дію, права, зареєстровані в США, не забезпечують захисту в таких юрисдикціях з виробництва чи продажу, як Китай, В'єтнам або Європа. Підприємства, які ведуть виробництво за кордоном без захисту торговельної марки на місцевому рівні, можуть зіткнутися з ситуацією, коли іноземні заводи або самовільні користувачі першими зареєструють їхній бренд і заблокують експорт. Виходом із ситуації є своєчасна реєстрація основних прав у важливих юрисдикціях, особливо в тих, де виробляється продукція, а також реєстрація торговельних марок та авторських прав у Службі митної та прикордонної охорони США, що допоможе запобігти ввезенню контрафактної продукції…

Четвертим серйозним ризиком є розголошення комерційної таємниці через недосконалі договори та неефективні внутрішні механізми контролю. У міру зростання компаній та збільшення їхньої залежності від підрядників, агентств, постачальників і співробітників вони часто передають конфіденційну інформацію, таку як списки клієнтів, конструкції продукції та виробничі ноу-хау, без належного захисту. Загальні угоди про нерозголошення та нечіткі договори з постачальниками можуть позбавити компанії можливості запобігти неправомірному використанню прес-форм, інструментів або конфіденційної інформації, тоді як недосконалі угоди зі співробітниками можуть ускладнити запобігання передачі таємниць колишніми працівниками конкурентам. Щоб зменшити цей ризик, підприємствам потрібні індивідуально розроблені угоди про нерозголошення інформації, виробничі угоди, трудові договори, а також чіткі внутрішні механізми контролю, які визначають права власності, обмежують доступ та забезпечують перевагу в разі спорів... Загалом, головний висновок полягає в тому, що інтелектуальну власність слід розглядати не як витрати, а як стратегічний інструмент, який сприяє зростанню, захищає інновації, запобігає зривам у діяльності та підвищує вартість компанії в міру її розширення» ***(Catherine Cavella. IP Pitfalls to Avoid When Scaling Your Business // IP Works Law (https://ipworkslaw.com/ip-pitfalls-to-avoid-when-scaling-your-business/). 20.03.2026).***

***

«…Відмова у реєстрації торговельної марки на підставі її декоративного характеру відбувається, коли USPTO доходить висновку, що слово, слоган, малюнок або зовнішній вигляд товару використовуються на продукті виключно як декоративний елемент, а не як торговельна марка, що вказує на походження товару. Згідно з TMEP 1202.03, головне питання полягає в тому, чи сприйме розсудливий споживач знак як вказівку на виробника або спонсора товару, чи просто як естетичний або рекламний елемент. Це особливо поширено в таких галузях, як виробництво одягу, де великі фрази або графічні зображення на передній або задній частині сорочок, худі або аксесуарів часто сприймаються як прикраса, а не як ознака бренду…

USPTO оцінює це, беручи до уваги такі фактори, як розмір, розміщення та домінуючий характер знака, його загальне комерційне враження, а також галузеву практику. Наприклад, невеликий логотип на нагрудній кишені, швидше за все, виконуватиме функцію торговельної марки, тоді як той самий напис, розміщений на видному місці поперек передньої частини сорочки, швидше за все, буде сприйматися як декоративний елемент. Так само, поширені мотиваційні фрази або широко використовувані символи часто виглядають декоративно, оскільки споживачі звикли бачити їх на сувенірній продукції, не пов’язуючи їх із конкретним джерелом…

Аналіз проводиться за різними критеріями: деякі знаки можуть все ж підпадати під вимоги Основного реєстру, якщо власник зможе довести набуту розпізнаваність, тобто якщо з часом споживачі почали сприймати знак, що має декоративний вигляд, як торговельну марку; інші можуть бути включені до Додаткового реєстру, якщо вони ще не є достатньо розпізнаваними для повного захисту; а деякі можуть бути визнані настільки суто декоративними, що їх неможливо зареєструвати. Пов’язаним поняттям є «вторинне джерело», коли навіть декоративний елемент може виконувати функцію торговельної марки, якщо споживачі сприймають його як ознаку спонсорства або авторизації, наприклад, назва університету, надрукована на ліцензованій продукції.

Якщо підприємство отримує відмову у реєстрації знака як декоративного, у нього все ще можуть бути варіанти дій, зокрема: подання іншого зразка, який демонструє використання знака скоріше як ідентифікатора бренду; заявлення про набуту розпізнаваність із наданням підтверджуючих доказів; внесення змін до Додаткового реєстру; посилання на вторинне джерело; або, в деяких випадках, перехід на основу «наміру використання»…

Оскільки такі заходи вимагають юридичних та стратегічних рішень, часто важливо скористатися професійною консультацією з питань торговельних марок. Загалом, відмова у реєстрації знака не обов’язково означає, що сам бренд є слабким; зазвичай це означає, що спосіб розміщення знака на товарах ще не дозволяє споживачам чітко розпізнати приналежність до бренду» ***(Shannon Moore. What a Trademark Ornamental Refusal Means for Your Brand***

& Application // TradeMark Express (https://tmexpress.com/trademark-ornamental-refusal/). 24.03.2026).

***

«Директор Відомства з патентів і торгових марок США (USPTO) Джон Сквайрс опинився під пильною увагою під час контрольних слухань у Палаті представників щодо ролі відомства у підтримці інтересів адміністрації Трампа. Представник Джеймі Раскін, високопоставлений демократ у Комітеті з питань правосуддя Палати представників, звинуватив USPTO у допомозі президенту Трампу приховати, хто контролює та отримує прибуток від його «Ради миру», подавши заявки на реєстрацію торговельних марок від імені організації — процес, який зазвичай вимагає ідентифікації юридичної особи, що здійснює контроль. Сквайрс захищав подання заявок, посилаючись на міркування національної безпеки та необхідність запобігання «кіберсквоттингу» щодо назви «Рада миру», і заявив, що торговельні марки будуть передані юридичній особі ради після її офіційного створення. Раскін назвав раду, яка вимагає від країн-членів сплатити 1 мільярд доларів за постійне членство, «таємним фондом для хабарів» і, ймовірно, неконституційною…

Окремо від цього, представник від Республіканської партії Даррелл Ісса висловив занепокоєння щодо можливого конфлікту інтересів, пов'язаного з міністром торгівлі Говардом Лутніком, чиє відомство здійснює нагляд за діяльністю USPTO. Ісса поставив під сумнів, чи Лутнік, який є автором сотень американських патентів, повністю позбувся активів, які могли б отримати вигоду від змін, внесених ним до Ради з розгляду патентних спорів та апеляцій (PTAB), яка перевіряє дійсність патентів. Ісса припустив, що Лутнік, можливо, не позбувся всіх відповідних активів, і зазначив, що комітет може викликати його для надання додаткової інформації. Речник Міністерства торгівлі відповів, що Лутнік повністю дотримався всіх вимог щодо етики, відчуження активів та самовідводу…» ***(Blake Brittain. US patent office head faces bipartisan grilling in Congress // Reuters (https://www.reuters.com/legal/government/us-patent-office-head-faces-bipartisan-grilling-congress-2026-03-25/). 25.03.2026).***

***

«…У рамках зусиль, спрямованих на сприяння динамічній конкуренції та збереження лідерства США у сфері технологічних інновацій, Антимонопольний відділ Міністерства юстиції підтвердив ключові принципи, що регулюють взаємодію антимонопольного законодавства та права інтелектуальної власності (ІВ). Насамперед це роз'яснення щодо аналізу ринкової влади: всупереч застарілим поглядам, Відділ, підтриманий Верховним судом та Керівними принципами щодо антимонопольного законодавства та ІВ 2017 року, не припускає, що володіння патентом автоматично надає ринкову владу. Цей принцип поширюється на

патенти, що є необхідними для стандартів (SEP), як підкреслено в нещодавній заяві Відділу щодо справи «Disney проти InterDigital». Замість того, щоб припускати наявність ринкової влади виключно на підставі включення патенту до галузевого стандарту, Відділ наполягає на ретельному, індивідуальному оцінюванні, яке враховує наявність замінних технологій та будь-які добровільні зобов'язання патентовласника щодо надання ліцензії на справедливих, розумних та недискримінаційних (FRAND) умовах. Такий підхід відповідає міжнародним нормам, зокрема тим, яких дотримується Європейська комісія…

Крім того, Відділ відстоює право власників патентів на звернення до суду за захистом своїх прав без загрози притягнення до відповідальності за порушення антимонопольного законодавства. Грунтуючись на Першій поправці та доктрині Ноерра-Пеннінгтона, Відділ стверджує, що захист патентних прав у суді є захищеною петиційною діяльністю, яка не підпадає під антимонопольні позови, якщо тільки судовий процес не є «фіктивним» або патент не було отримано шахрайським шляхом. Цей захист також поширюється на дії перед судовими органами, такими як Міжнародна торгова комісія (ITC), де власники патентів домагаються винесення наказів про заборону імпорту товарів, що порушують патентні права… У спільному коментарі з USPTO щодо нещодавнього розгляду в ITC Відділ виступив проти використання факторів суспільного інтересу як початкового бар'єру для захисту прав, стверджуючи, що висновки про порушення повинні передувати міркуванням щодо суспільного інтересу. Зрештою, ці роз'яснення мають на меті забезпечити надійну систему інтелектуальної власності, яка стимулює інвестиції, підтримує розробку стандартів та захищає «Золоту добу американської інновації». ***(Dina Kallay. Fueling Innovation: Antitrust and Intellectual Property in Support of American Technological Leadership // The Department of Justice (https://www.justice.gov/opa/speech/fueling-innovation-antitrust-and-intellectual-property-support-american-technological). 25.03.2026).***

***

«Реєстрація торгової марки для бренду дитячих товарів має особливе значення, оскільки ринок дитячих товарів характеризується високою конкуренцією та значною мірою залежить від довіри споживачів, лояльності до бренду та розширення асортименту продукції. Стратегія щодо торгових марок у цій сфері є складнішою, ніж здається на перший погляд, оскільки дитячі товари охоплюють багато різних класів USPTO, зокрема одяг, підгузки, засоби для догляду за шкірою, товари для годування, товари для дитячої кімнати, товари для купання, засоби для перевезення, іграшки та товари для здоров'я…

Бренд може починатися з одного товару, але швидко розширюватися на кілька суміжних категорій, а федеральний захист торговельної марки поширюється лише на конкретні товари та послуги, зазначені в заявці. Це означає, що засновникам потрібно думати не лише про випуск першого

продукту, а й планувати подальший розвиток бренду на найближчі кілька років. Цей процес слід розпочинати з всебічного пошуку торговельних марок, що є основою надійної стратегії подання заявки. Цей пошук повинен охоплювати федеральні реєстрації та заявки, бази даних торговельних марок штатів, а також випадки використання за звичаєвим правом, виявлені в ділових документах, доменних іменах, на платформах електронної комерції та в інших ринкових джерелах, а також передбачати перевірку фонетичної, орфографічної та концептуальної схожості у всіх відповідних категоріях товарів. Це має вирішальне значення, оскільки назва, яка здається вільною для дитячого одягу, може вже використовуватися або бути зареєстрованою для засобів по догляду за шкірою або продуктів харчування для немовлят, що створить конфлікт у разі подальшого розширення бренду…

Після завершення перевірки на наявність попередніх прав наступним кроком є підготовка заявки шляхом вибору відповідної підстави для подання: «використання в комерційній діяльності», якщо бренд уже реалізує товари під цією торговою маркою, або «намір використовувати», якщо запуск ще не відбувся, що є типовим для сектору дитячих товарів. Потім заявник повинен точно визначити товари та віднести їх до відповідних міжнародних класів, оскільки широкі назви, такі як «товари для дітей», є неприйнятними, а неправильна класифікація може спричинити офіційні дії та затримки…

Після подання заявки через Центр торговельних марок USPTO вона проходить експертизу, і в разі схвалення публікується для 30-денного періоду оскарження, після чого відбувається реєстрація. Після реєстрації торговельна марка потребує підтримання чинності шляхом подання необхідних документів, зокрема декларації згідно з розділом 8 у період між п’ятим і шостим роком та комбінованих документів згідно з розділами 8 і 9 кожні десять років, при цьому власник торговельної марки повинен також активно стежити за випадками порушення прав або подачею конфліктних заявок на ринку.

Саме для брендів дитячих товарів торговельні марки мають особливе значення, оскільки батьки покладаються на знайомі та перевірені назви; конкуренція з боку власних торгових марок та роздрібних мереж є дуже жорсткою; асортимент продукції часто швидко розширюється; а для міжнародних продажів з часом може знадобитися реєстрація торговельних марок за межами США. Загалом, захист торговельної марки бренду дитячих товарів полягає не лише у закріпленні назви, а й у створенні правової основи, яка сприяє зміцненню довіри, зростанню та довгостроковій цінності бренду» ***(Shannon Moore. Trademark Your Baby Product Brand the Right Way // TradeMark Express (https://tmexpress.com/how-to-trademark-a-baby-product-brand/). 26.03.2026).***

***

«Відомтсво з патентів і торгових марок США (USPTO) перебуває на вирішальному етапі щодо доктрини подвійного патентування на основі

очевидності (OTDP) — норми, розробленої судовими органами з метою запобігання отриманню патентовласниками декількох патентів на незначні варіації одного винаходу. Цей принцип покликаний запобігати продовженню терміну дії патентів та підтримувати збалансоване конкурентне середовище шляхом обмеження практики «вічного оновлення» (evergreening), коли незначні модифікації дають змогу отримати додаткові патенти та продовжувати ринкову ексклюзивність понад виправдані межі. Історично OTDP відігравало вирішальну роль у запобіганні дублюванню інтелектуальної власності, яке могло б гальмувати інновації або сприяти створенню монополій…

Сьогодні дискусії зосереджуються на перегляді підходу до OTDP, з акцентом на більш чіткому та уніфікованому застосуванні, що стане орієнтиром як для патентних експертів, так і для сторін у судових спорах. Ця реформа може суттєво вплинути на фармацевтичну галузь, де спори щодо OTDP є поширеним явищем. Спільнота фахівців з патентного права уважно стежить за потенційними змінами, оскільки будь-які зміни можуть вплинути на стратегії подання заявок та ведення судових спорів…

Ця програма реформ є частиною ширшої модернізації патентного права, що передбачає комплексні зміни, які можуть вирішити питання OTDP, а також інші сучасні виклики у патентній практиці. Для практиків ці дискусії є сигналом про настання критичного моменту для переоцінки стратегій, забезпечення відповідності можливим новим стандартам та оптимізації портфелів інтелектуальної власності у міру розвитку правової бази» ***(USPTO Contemplates Reform in Obviousness-Type Double Patenting to Balance Patent Exclusivity and Innovation // Legal News Feed (https://legalnewsfeed.com/2026/03/27/uspto-contemplates-reform-in-obviousness-type-double-patenting-to-balance-patent-exclusivity-and-innovation/). 27.03.2026).***

***

«Для підприємств, які вже вийшли за межі стадії стартапу, інтелектуальна власність має розглядатися не лише як захисний щит від імітаторів та конкурентів, а й як комплекс цінних бізнес-активів, здатних активно генерувати дохід, розширювати ринок збуту та підвищувати ринкову вартість компанії. Впізнаваність бренду, дизайн продукції, запатентовані технології, матеріали, захищені авторським правом, та власні технологічні процеси можуть бути одними з найцінніших активів у балансі компанії, навіть якщо вони не завжди відображаються у традиційній фінансовій звітності… Замість того, щоб просто захищати ці активи, компанії можуть монетизувати їх таким чином, щоб отримувати масштабований дохід з високою рентабельністю, не беручи на себе всі ризики, пов’язані з виробництвом, запасами та дистрибуцією. Однією з найпоширеніших стратегій монетизації є ліцензування торговельних марок та дизайну, коли інша компанія сплачує роялті за право використовувати бренд або візуальну ідентичність на своїх

продуктах, що дозволяє власнику інтелектуальної власності отримувати дохід, не відволікаючись від основного бізнесу…

Патенти на корисні моделі також можна ліцензувати, особливо якщо інновація компанії має застосування за межами її власного ринку, що створює друге джерело доходу від тих самих інвестицій у НДДКР завдяки передачі технологій. Партнерства з кобрендингу надають ще одну можливість, поєднуючи інтелектуальну власність двох брендів в одному продукті, що дозволяє кожному з них отримати доступ до аудиторії іншого та створити більш сильну спільну пропозицію. Франчайзинг є ще ширшою моделлю монетизації, яка фактично передбачає ліцензування цілої бізнес-системи — включаючи торговельні марки, посібники, маркетингові активи, програмне забезпечення та комерційні таємниці — в обмін на франчайзингові внески та поточні роялті, хоча це вимагає особливо потужних систем захисту та забезпечення дотримання прав для збереження якості та цінності бренду…

Практичним прикладом є компанія з виробництва побутової електроніки, яка запатентувала магнітний зарядний кабель, а згодом надала ліцензію на використання цієї ж технології в автомобільних кріпленнях, отримавши значний дохід із чистою маржею, не виходячи при цьому на ринок нової категорії товарів. Щоб розкрити цей потенціал, підприємствам спочатку потрібно провести ретельний аудит інтелектуальної власності, щоб визначити та перевірити, що саме їм належить на законних підставах і що вони можуть захищати, включаючи зареєстровані торговельні марки, патенти, авторські права та комерційні таємниці. Потім їм потрібно оцінити, де ще ці активи можуть мати ринковий попит, виходячи за межі власної галузі та шукаючи потенційних партнерів з доповнюючими продуктами або потужнішими каналами збуту… Будь-які заходи з монетизації повинні підкріплюватися ретельно розробленими ліцензійними або партнерськими угодами, що визначають сферу застосування, територію, строк дії, структуру роялті та суворі зобов’язання щодо контролю якості, особливо стосовно торговельних марок, оскільки неналежне виконання може завдати шкоди бренду або навіть поставити під загрозу права. Загалом, основний висновок полягає в тому, що інтелектуальна власність — це не лише юридичні витрати, а й стратегічний інструмент зростання, і підприємства, які переходять від суто оборонного мислення до активного підходу до монетизації, можуть створити нові джерела доходу, зміцнити свої ринкові позиції та сформувати довгострокову цінність підприємства» ***(Catherine Cavella. Monetizing Your IP: Turning Intellectual Property into Revenue Streams // IP Works Law (https://ipworkslaw.com/monetizing-your-ip-turning-intellectual-property-into-revenue-streams/). 27.03.2026).***

***

«Міжнародна торгова комісія США (ITC) розпочала розслідування за заявою сонячної енергетичної компанії з Арізони про те, що майже 50

суб'єктів господарювання імпортують до Сполучених Штатів сонячні елементи, які порушують один із її патентів. Ця справа може вплинути на значну частину сонячної енергетичної галузі, а в разі успіху призвести до винесення розпоряджень про заборону ввезення на ринок США продукції, що порушує патентні права…

Ця подія свідчить про посилення контролю за дотриманням патентних прав у секторі відновлюваної енергетики, де стрімкий технологічний прогрес та жорстка конкуренція призвели до зростання кількості суперечок щодо запатентованих сонячних технологій. Оскільки розслідування ITC можуть призвести до жорстких обмежень на імпорт, ця справа, ймовірно, спонукає сонячні компанії та їхні юридичні підрозділи переглянути стратегії щодо дотримання вимог, ліцензування та ланцюгів постачання з метою зменшення ризиків...» ***(U.S. Trade Commission Investigates Alleged Solar Panel Patent Infringements Impacting Industry Import Practices // Legal News Feed (https://legalnewsfeed.com/2026/03/27/u-s-trade-commission-investigates-alleged-solar-panel-patent-infringements-impacting-industry-import-practices/). 27.03.2026).***

***

Сполучені Штати Мексики

«Відповідно до мексиканського законодавства про торговельні марки, як і в більшості юрисдикцій, знак повинен бути розпізнавальним, щоб його можна було зареєструвати, тобто він повинен ідентифікувати комерційне походження товарів або послуг, а не просто описувати їх. Традиційно знаки, що за своєю суттю не мають розпізнавального характеру – описові, загальні, звичні або інші слабкі знаки – просто відхилялися і не могли бути врятовані. Однак з листопада 2020 року Федеральний закон про охорону промислової власності прямо визнає набутий розпізнавальний характер (вторинне значення): знак, який спочатку не мав розпізнавального характеру, може бути зареєстрований, якщо завдяки тривалому та ефективному використанню в Мексиці споживачі почали асоціювати його з певним підприємством…

Це зміщує акцент з абстрактної природи знака на фактичне сприйняття споживачем. Тягар доказування повністю лежить на заявнику, який повинен переконати Мексиканське відомство з питань торговельних марок (МТО) в тому, що відповідна громадськість зараз сприймає знак як показник походження. Не існує закритого переліку доказів або кількісного порогу, тому заявники зазвичай покладаються на поєднання даних про тривале і безперервне використання, продажі та частку ринку, інвестиції в рекламу та її охоплення, географічне поширення, визнання в ЗМІ та галузі, а в ідеалі — на опитування споживачів…

Відсутність детальних адміністративних вказівок робить результати дещо непередбачуваними та підкреслює необхідність надійної стратегії доказування. Набута розпізнаваність не може виправити всі недоліки: знаки, що суперечать громадському порядку або моралі, або функціональні форми та технічні особливості, залишаються незареєстрованими з міркувань громадського інтересу та політики конкуренції. Проте, дозволяючи реєструвати описові або слабкі знаки, які набули здатності ідентифікувати джерело на ринку, Мексика більш тісно узгоджує свою політику з такими системами, як системи Великої Британії та США…

Для власників брендів ця доктрина відкриває стратегічні можливості, такі як інвестування в описові бренди з планом довести вторинне значення з часом, але вона також вимагає ретельного документування використання та обережних очікувань, оскільки успіх залежить від доказової ринкової реальності, а не лише від формальних юридичних аргументів» ***(Fernanda Villalobos. Secondary meaning under Mexican trademark law: recognising acquired distinctiveness // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g36zsja0egwq01a3djpc/sponsored-content/secondary-meaning-under-mexican-trademark-law-recognising-acquired-distinctiveness). 10.03.2026).***

***

Федеративна Республіка Бразилія

«Бразилія швидко стала провідним ринком сільськогосподарських біоресурсів, доходи галузі досягли 4,5 млрд бразильських реалів у 2024 році, що в шість разів більше, ніж у 2019 році, а експорт у 2025 році склав 68,32 млн доларів США, що еквівалентно 7% всього експорту сільськогосподарських ресурсів… Цьому розширенню сприяє сприятлива нормативно-правова база: Закон № 15 070/2024 (Нормативно-правова база для біоінпутів), який набрав чинності в грудні 2024 року в рамках Національної програми біоінпутів, встановлює правила виробництва, маркетингу та використання біоінпутів і має на меті сприяти впровадженню передових практик, заохочувати науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи та зменшити залежність від синтетичних інпутів… Закон широко визначає біоінгредієнти як продукти, процеси та технології рослинного, тваринного або мікробного походження (або їх біотехнологічні еквіваленти), що використовуються у виробництві, захисті, зберіганні та переробці сільськогосподарських культур, і охоплює такі категорії, як біодобрива, біостимулятори, біоінокулянти та засоби біологічного контролю; на даний момент у Бразилії зареєстровано понад 1000 таких продуктів, з них 162 нових зареєстровано лише у 2025 році…

З точки зору промислової власності, аналіз патентних заявок за 2015–2024 роки виявив 1247 бразильських заявок, пов’язаних з біосировиною (майже 60%

через PCT), із помітним зростанням кількості заявок і рішень першої інстанції з 2017 року, а особливо з 2019 року; проте загальний рівень видачі патентів, що становить близько 59 %, відображає законодавчі обмеження на патентування природних продуктів відповідно до Закону Бразилії про промислову власність, причому 15 % відмов базуються на виключеннях для живих організмів та біологічних матеріалів…

Бразильські організації, зокрема Embrapa та провідні університети, займають провідні позиції серед найбільших заявників, а Бразилія та США разом складають понад 65% заявок, що підкреслює стратегічну вагу бразильського ринку. Незважаючи на це, патентна діяльність все ще відстає від комерційного зростання сектору, що вказує на значний потенціал для подальших інновацій та захисту інтелектуальної власності, а також на необхідність постійного моніторингу та вдосконалення правового та регуляторного середовища BRPTO для кращої підтримки патентування в цій швидкозростаючій галузі» ***(Eduardo Hallak, Rafaella Oliveira, Gislaine Zulli. Rapid growth of bio-inputs in Brazil and the patent landscape // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g3008rwr0tecfyiytslc/sponsored-content/rapid-growth-of-bio-inputs-in-brazil-and-the-patent-landscape). 09.03.2026).***

***

«Дискусія щодо правової визначеності в патентній системі Бразилії знову набрала обертів, зосередившись на затримках у розгляді патентних заявок та необхідності механізмів компенсації заявникам у випадках, коли такі затримки скорочують фактичний термін захисту. Хоча патенти в Бразилії надають до 20 років ексклюзивності з дати подання заявки, тривалі процеси затвердження — які іноді перевищують десятиліття — історично скорочували час, протягом якого новатори можуть фактично використовувати свої технології, створюючи невизначеність для інвесторів та підприємств. Зацікавлені сторони з промисловості, уряду та наукових кіл наголошують, що патенти є необхідними для компенсації ризиків, притаманних інноваціям, а непередбачуваність захисту може стримувати інвестиції, ускладнювати оцінку вартості при фінансуванні або злиттях та поглинаннях, а також перешкоджати передачі результатів університетських досліджень на ринок… Хоча Національний інститут промислової власності (INPI) з 2018 року досяг прогресу у скороченні обсягу незавершених справ та прискоренні розгляду заявок, зараз законодавчі ініціативи спрямовані на запровадження механізмів компенсації за адміністративні затримки, особливо після того, як у 2021 році Верховний суд Бразилії скасував автоматичне продовження терміну дії патентів. Ці ініціативи мають на меті забезпечити мінімальний ефективний термін захисту, привівши законодавство Бразилії у відповідність до міжнародної практики. Загалом, дискусія підкреслює, що підвищення

передбачуваності, ефективності та юридичної ясності в патентній системі має вирішальне значення для зміцнення інновацій, залучення інвестицій та підвищення економічної конкурентоспроможності країни» ***(Ricardo Campello. Atraso em patentes reacende debate sobre segurança jurídica na inovação // Licks Advogados (https://www.lickslegal.com/articles/atraso-em-patentes-reacende-debate-sobre-seguranca-juridica-na-inovacao/). 11.03.2026).***

***

«Національний інститут промислової власності (INPI) фіксує значне і постійне зростання кількості заявок на реєстрацію торговельних марок від фізичних осіб, індивідуальних мікропідприємців (MEI) та мікро- і малих підприємств, які на сьогодні становлять майже 80% від загальної кількості заявок. У період з 2021 по 2025 рік кількість заявок від MEI та малих підприємств зросла на 26% (досягнувши 219,7 тис.), тоді як кількість заявок від фізичних осіб стрибнула на 50% (до 146,7 тис.), що призвело до зростання загального обсягу заявок до майже 459 тис. у 2025 році. Експерти зазначають, що ця зміна профілю почалася у 2013 році з цифровізацією процесів — що усунуло необхідність поїздки до Ріо-де-Жанейро — і була прискорена пандемією, яка сприяла розвитку онлайн-підприємництва, а також ініціативами з підвищення обізнаності, що просувалися такими організаціями, як Sebrae. Ринок також усвідомив, що торгова марка — це не лише захист, а й фінансовий актив, який можна ліцензувати; крім того, регулювання нових секторів, таких як онлайн-ставки на спорт та лікарські засоби на основі канабісу, створило нові можливості для реєстрації…

Незважаючи на зростання попиту, кількість виданих патентів у 2025 році (176 599) не досягла історичного піку 2023 року (210 987). INPI пояснює це зниження продуктивності прийомом нових співробітників у 2024 році, що вимагало переведення досвідчених експертів на посади наставників. Наразі середній термін розгляду заявки на реєстрацію торгової марки становить півтора року. Щоб спробувати вирішити це питання, 1-а палата Федерального регіонального суду 2-го регіону (TRF2) ухвалила рішення на користь Бразильської асоціації інтелектуальної власності (ABPI) у справі, порушеній проти федерального уряду, зобов'язавши його виділити додаткові кошти INPI, який сьогодні отримує лише близько половини з понад мільярда реалів, що надходять до бюджету. Однак голова INPI Хуліо Сезар Морейра попередив, що на даний момент відомство не має можливості реалізувати весь цей бюджет, зазначивши, що виділення близько 10% зібраних коштів (без блокування) вже було б достатньо для впровадження плану реструктуризації, який дозволив би задовольнити зростаючий попит ринку» ***(Carolina Caetano. O que gerou a mudança de perfil nos pedidos de registros de marca no INPI // Licks Advogados (https://www.lickslegal.com/articles/o-que-gerou-a-mudanca-de-perfil-nos-pedidos-de-registros-de-marca-no-inpi/). 17.03.2026).***

***

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«Нове дослідження ВОІВ показує, що інтелектуальна власність у сфері музики стрімко перетворилася на один із основних класів глобальних активів: з 2019 року в музичні права було інвестовано щонайменше 20,4 млрд доларів, що має глибокі наслідки для виконавців, інвесторів та політиків. Гучні угоди, такі як продаж каталогу пісень Брітні Спірс, вартість якого, за повідомленнями, склала 200 млн доларів, ілюструють, як пісні дедалі частіше розглядаються не лише як творчі твори, а й як фінансові активи, якими можна володіти, оцінювати, торгувати та використовувати для отримання передбачуваного грошового потоку…

У двох звітах ВОІВ, підготовлених на основі даних інвесторів, записів Бюро з авторських прав США, інформації з платформ цифрових прав, а також інтерв'ю з експертами та артистами, визначено три основні тенденції, що лежать в основі цієї трансформації. По-перше, спостерігається бум придбань каталогів вартістю в мільярди доларів, коли такі компанії, як BlackRock, Blackstone та Apollo, приєднуються до спеціалізованих музичних інвесторів у купівлі прав на пісні від провідних митців; водночас різко зросла увага ЗМІ до сек'юритизації музичних прав, а дані США свідчать як про різке зростання передачі прав, так і про збільшення використання музичних прав як застави, особливо щодо старіших, усталених каталогів. По-друге, економіка стрімінгових сервісів зробила доходи від музики більш прозорими та передбачуваними, перетворивши музику на привабливий об'єкт інвестування, який часто поводиться інакше, ніж традиційні фінансові ринки, та пропонує переваги диверсифікації, що є особливо привабливим для інституційних інвесторів в умовах низьких процентних ставок. По-третє, нові цифрові ринки, такі як Musicow, Royalty Exchange, SongVest та Jukebox, починають демократизувати доступ до інвестицій у музичні права, відкриваючи потоки роялті для дрібних та індивідуальних інвесторів, а також створюючи нові шляхи фінансування для незалежних артистів…

Така фінансовізація музичної галузі відкриває нові можливості, зокрема забезпечує більшу ліквідність, прозорість, професійне управління та альтернативні джерела фінансування, але водночас несе й ризики: капітал може надходити переважно в старі каталоги, а не на підтримку нових талантів; молоді артисти можуть недооцінити свої права та продати їх занадто рано; може зберігатися правова невизначеність; концентрація ринку може спотворити конкуренцію, а спекуляції — посилити волатильність. Оскільки музичні права стають визнаною категорією інвестицій, політикам тепер доводиться вирішувати такі питання, як строк дії авторських прав, розподіл роялті та законодавство про конкуренцію, щоб збалансувати творчі стимули та прибутки інвесторів, особливо з огляду на те, що ця фінансова модель починає

привертати увагу інших творчих галузей, таких як кіно та відеоігри» ***(New WIPO Reports Put Music Royalty Investment and IP Finance in Focus // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/ip-financing/w/news/2026/new-wipo-reports-put-music-royalty-investment-and-ip-finance-in-focus). 03.03.2026).***

***

«Друге видання «Посібника з договорів про авторське право та суміжні права, що адмініструються ВОІВ», є найавторитетнішим виданням, присвяченим системі договорів ВОІВ з авторського права. У ньому містяться оновлені юридичні коментарі до всіх восьми договорів ВОІВ про авторське право та суміжні права, включаючи два найновіші документи — Пекінський договір та Марракешський договір. Посібник містить як загальну інформацію, так і детальне пояснення та тлумачення кожної статті кожного договору, приділяючи особливу увагу тому, як вони пов'язані з новими технологічними розробками. Розроблений як ключовий довідковий ресурс, він призначений для широкої аудиторії, що включає політиків, урядовців, юристів-практиків, суддів, науковців, викладачів та студентів» ***(Guide to the Copyright and Related Rights Treaties Administered by WIPO // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4844). 05.03.2026).***

***

«…У 2025 році Китай другий рік поспіль закріпив за собою позицію світового лідера за кількістю міжнародних патентних заявок, подавши 73 718 патентів, що на 5,3% більше, ніж у попередньому році. Цей показник значно випередив США, де кількість заявок скоротилася четвертий рік поспіль до 52 617. За ними йшли Японія, Південна Корея та Німеччина. Китайський технологічний гігант Huawei зберіг своє домінування як найбільший корпоративний заявник, титул, який він утримує з 2017 року, з 7523 заявками, випередивши таких конкурентів, як Samsung і Qualcomm. Huawei також лідирував за кількістю опублікованих промислових зразків, за ним слідувала інша китайська компанія Xiaomi…

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) повідомила про незначне зростання кількості заявок у світі на 0,7%, до 275 900. Однак ця цифра приховує значні інновації в галузі цифрових технологій. Шістнадцять із 20 найбільших корпоративних заявників працюють у секторі інформаційно-комунікаційних технологій, що підкреслює важливу роль цієї галузі у стимулюванні інновацій… Примітно, що найшвидше зростаючими категоріями були цифрові комунікації та напівпровідникові технології, кожна з яких зросла на 6%. Представники ВОІВ пов'язують цей стрибок із масштабними інвестиціями в штучний інтелект, що стимулює попит на сучасну комп'ютерну інфраструктуру та мікросхеми, позиціонуючи ШІ як новий двигун, що трансформує глобальний інноваційний ландшафт» ***(China Beats US Again in Global Patent Race, Huawei Keeps its Lead // Asia Financial***

(https://www.asiafinancial.com/china-beats-us-again-in-global-patent-race-huawei-keep-its-lead). 06.03.2026).

***

«Розробка та презентація аудіовізуальних проєктів: посібник для незалежних кінематографістів» пояснює, на які ключові фактори слід зважати кінематографістам під час розробки та презентації аудіовізуальних проєктів, щоб забезпечити їх фінансування та дистрибуцію. У посібнику простежується шлях від початкової ідеї до повністю структурованого проєкту та виокремлюються три основні аспекти, на які необхідно звертати увагу протягом усього процесу: художні, фінансові та юридичні міркування» ***(Development and Pitching of Audiovisual Projects: A guide for independent filmmakers // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4802). 09.03.2026).***

***

«Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) запровадила нові тарифні плани, які ненавмисно створили дешевий обхідний шлях для розкриття власників доменних імен, зареєстрованих у приватному режимі, знизивши вартість до всього 20 доларів за домен. Раніше, коли заявник подавав скаргу за Єдиною політикою вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) з метою отримання прихованої інформації Whois від реєстратора, а потім відкликав справу, ВОІВ утримувала 500 доларів реєстраційного збору. Тепер ВОІВ зменшила цей збір за відкликання до лише 100 доларів за до п’яти доменних імен…

Хоча ВОІВ запровадила цю зміну з благими намірами — зокрема, щоб дати змогу позивачам недорого відмовитися від позову, якщо вони виявлять, що реєстрант є ліцензіатом або законним підприємством із відповідною назвою — експерти попереджають про серйозні зловживання. Адвокат з питань UDRP Джон Берріхілл зазначає, що через відсутність ретельної перевірки особи позивача або обґрунтованості початкової «формальної» скарги будь-хто може подати спрощену скаргу за процедурою UDRP, отримати дані про реєстранта, відкликати справу і заплатити лише 100 доларів.

Ця лазівка дозволяє окремим особам видавати себе за власників прав інтелектуальної власності, щоб уникнути дорогих послуг з посередництва у справах про домени, або, що ще гірше, за невелику плату викривати авторів сайтів, присвячених викриттю зловживань, громадянській журналістиці чи висловленню скарг. Окрім цієї зміни, ВОІВ також оголосила про нову опцію прискореного розгляду справ за процедурою UDRP, доступну за додаткову плату» ***(Andrew Allemann. WIPO offers backdoor UDRP privacy buster service from $20 a domain // Brainstorm Labs, LLC (https://domainnamewire.com/2026/03/09/wipo-offers-backdoor-udrp-privacy-buster-service-from-20-a-domain/). 09.03.2026).***

«Посібник «Отримання прав: довідник для незалежних кінематографістів» створено, щоб допомогти кінематографістам зрозуміти процес отримання прав та врахувати його на найраніших етапах розробки концепції, планування та виробництва, приділяючи особливу увагу правам інтелектуальної власності. Викладаючи практичні кроки, посібник заохочує кінематографістів розпочинати процес отримання прав якомога раніше, щоб уникнути типових помилок та складних проблем із ліцензуванням на пізніших етапах виробничого циклу» ***(Rights Clearance: A guide for independent filmmakers // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4801). 09.03.2026).***

***

«У новій економічній дослідницькій роботі ВОІВ під назвою «Загальновідомі факти? Гендерні відмінності в обізнаності щодо прав інтелектуальної власності» аналізуються гендерні розбіжності в обізнаності щодо інтелектуальної власності (ІВ) на основі даних опитувань WIPO Pulse за 2023 та 2025 роки, в яких взяли участь понад 58 000 осіб із 74 країн. Дослідження показує, що, хоча авторські права є найбільш широко визнаною формою ІВ у світі, патенти, торговельні марки та географічні зазначення є найменш відомими. На індивідуальному рівні жінки демонструють нижчий рівень знань про патенти та торговельні марки, але вищу обізнаність щодо промислових зразків та авторських прав порівняно з чоловіками, і ця тенденція зберігається навіть після врахування соціально-економічних факторів. Ці відмінності відповідають гендерній спеціалізації в освіті та професіях, де жінки переважають у творчих галузях, а чоловіки домінують у технічних та підприємницьких секторах.

Важливим висновком є ефект поколінь: хоча у старших поколінь спостерігаються значні гендерні розбіжності у рівні обізнаності з питань інтелектуальної власності, ці відмінності зникають серед молодших поколінь, що свідчить про зміну у свідомості, яка не залежить від рівня освіти чи професійної діяльності. Крім того, дослідження показує, що жінки загалом мають більш позитивне ставлення до продуктів, захищених правами інтелектуальної власності. Ці висновки підкреслюють необхідність проведення цільових інформаційно-просвітницьких кампаній і вказують на те, що гендерні особливості обізнаності з питань інтелектуальної власності, сформовані освітніми та професійними шляхами, можуть сприяти поглибленню загального гендерного розриву в сфері інновацій» ***(Common Knowledge? Gender Differences in IP Rights Awareness // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4845). 09.03.2026).***

***

«У 2025 році Арбітражний та посередницький центр Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) (WIPO AMC) розглянув 1461

спір, пов'язаний з інтелектуальною власністю (ІВ), інноваціями та технологіями, що на 70% більше, ніж у 2024 році. Кількість спорів, що розглядалися в рамках Програми спільного адміністрування ВОІВ з відомствами інтелектуальної власності та авторського права, яка надає електронне подання документів, управління справами та онлайн-інструменти для слухань, а також навчання та керівництво персоналу, зросла на 87% у річному обчисленні. Кількість справ, що розглядаються відповідно до Правил ВОІВ щодо посередництва та арбітражу, зросла на 42%. У сукупності ці цифри відображають помітне зростання використання послуг ВОІВ з вирішення спорів.

Спори щодо авторського права та цифрового контенту становили більшість справ (71%), далі йдуть торговельні марки (23%), тоді як патенти та інші комерційні питання становили решту. Серед залучених сторін було понад 1500 малих та середніх підприємств, стартапів, творців та новаторів» ***(WIPO ADR Highlights 2025 // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/wipo-adr-highlights-2025-2026-03-10_en). 10.03.2026).***

***

«13-те видання Ніццької класифікації набуло чинності 1 січня 2026 року та передбачає одні з найзначніших змін у класифікації за останні кілька років. Як міжнародна система, що використовується багатьма країнами для класифікації товарів і послуг у заявках на реєстрацію торговельних марок, Ніццька класифікація зазвичай оновлюється шляхом внесення відносно незначних виправлень та додавання кількох нових термінів, що відображають зміни на ринку. Однак цього разу, окрім звичних нових записів, деякі товари було фактично перенесено з одного класу до іншого…

Серед нових термінів — ті, що відображають сучасні тенденції у сферах штучного інтелекту, розумних технологій, здорового способу життя та екологічної стійкості, зокрема: роботи-мийники вікон, віртуальні дзеркала, NFC-мітки, розумні тростини для людей з вадами зору, дозатори мила з можливістю повторного наповнення, аксесуари для йоги, килимки для медитації, сервіси передплати на мультимедійний контент, «кімнати розбивання» та «кімнати гніву» для розваг, а також «штучний інтелект як послуга». До переліку також увійшли товари для домашніх тварин, такі як рятувальні жилети та сонцезахисні окуляри для тварин. Що ще важливіше, низка товарів, що вже існують, змінила класифікацію з метою більш точного відповідності їхньому призначенню: оптичні вироби, такі як окуляри, сонцезахисні окуляри, оправи та футляри, перейшли з класу 9 до класу 10; аварійні та рятувальні засоби, такі як рятувальні човни та евакуаційні крісла, перейшли з класу 9 до класу 12; одяг з електричним обігрівом перейшов з класу 11 до класу 25, оскільки тепер він класифікується за призначенням як одяг; а ефірні олії більше не обмежуються класом 3, а тепер можуть належати до класів

1, 3, 5 або 10 залежно від їхнього використання…» ***(Sarah Neil. From AI to pet accessories: The major shifts in the 13th edition of the Nice Classification // Venner Shipley (https://www.vennershipley.com/insights-events/from-ai-to-pet-accessories-the-major-shifts-in-the-13th-edition-of-the-nice-classification/). 12.03.2026).***

***

«Албанія увійшла в історію, ставши першою країною, яка ратифікувала Рійдський договір про право на промислові зразки (RDLT) ВОІВ, здавши документ про ратифікацію на зберігання Генеральному директору ВОІВ Дарену Тангу. Прийнятий консенсусом 22 листопада 2024 року в Ер-Ріяді, договір має на меті гармонізувати та спростити адміністративні процедури захисту промислових зразків у всьому світі — від моди та меблів до упаковки — тим самим підвищуючи конкурентоспроможність та ринкову вартість продуктів, що базуються на дизайні. Договір набере чинності через три місяці після того, як 15 відповідних сторін ратифікують його або приєднаються до нього…

RDLT зробить міжнародний захист промислових зразків швидшим, простішим і доступнішим — особливо для окремих творців та малих підприємств. Ця підтримка стає дедалі важливішою: у 2024 році кількість реєстрацій промислових зразків у світі сягнула 6,1 мільйона, що вдвічі перевищує показник десятирічної давнини, тоді як інвестиції у промислові зразки в країнах з високим рівнем доходу, Індії та Бразилії перевищили 800 мільярдів доларів, що становить майже 10% від загальних інвестицій у нематеріальні активи. З 2000 року інвестиції у промислові зразки в розвинених країнах зростали майже вдвічі швидше, ніж інвестиції у матеріальні активи. Лише в ЄС галузі, що інтенсивно використовують дизайн, створили 28 мільйонів робочих місць (13,1 % зайнятості) та забезпечили 2,5 трильйона євро (16,1 % ВВП) у період з 2021 по 2023 рік.

Після набрання чинності RDLT уніфікує вимоги до подання заявок, забезпечить більшу передбачуваність транскордонних процедур та надасть технічну допомогу країнам, що імплементують договір, допомагаючи дизайнерам захищати свої права як на національному, так і на міжнародному рівнях завдяки оптимізованій та модернізованій системі, яка визнає дизайн ключовим чинником формування культурної та економічної цінності…» ***(Albania is First to Join WIPO's Riyadh Design Law Treaty // WIPO (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2026/article_0004.html). 13.03.2026).***

***

«ВОІВ запустила Ініціативу з обміну інформацією щодо інфраструктури штучного інтелекту (AIII) — нову ініціативу, покликану сприяти діалогу експертів щодо технічних та операційних аспектів взаємодії штучного інтелекту та інтелектуальної власності, доповнюючи

при цьому існуючі дискусії на інших форумах ВОІВ. Оголошена в штаб-квартирі ВОІВ у Женеві перед понад 1 700 зареєстрованими учасниками, ця ініціатива відображає думку генерального директора ВОІВ Дарена Танга про те, що ШІ змінює інновації та творчість і тому вимагає еволюції супутньої інфраструктури інтелектуальної власності, подібно до того, як колись це сталося з сумісними залізничними мережами та системами потокового відтворення музики, що забезпечують дотримання прав…

АІІІ об'єднає творців, правовласників, розробників, технічних експертів та інших зацікавлених сторін для вирішення таких питань, як доступ до великих масивів даних, стандарти ідентифікації та атрибуції, нанесення водяних знаків, відбитків, управління правами, а також використання штучного інтелекту для захисту прав інтелектуальної власності та розвитку відповідної інфраструктури. Для підтримки цієї роботи ВОІВ створила Мережу технічного обміну, до якої увійшли понад 90 експертів із десятків країн, що представляють технологічні компанії, розробників штучного інтелекту, творців, наукові кола, громадянське суспільство та групи правовласників. Її першим завданням стане новаторська робота з картографування існуючої інфраструктури авторського права, а також технічних викликів і можливостей, що створюються штучним інтелектом у креативній економіці; очікується, що отримані результати допоможуть визначити пріоритетні напрямки для подальшої роботи… Про результати роботи буде повідомлено на щорічних загальних зборах АІІІ 2 жовтня 2026 року, де свої пропозиції висловлять держави-члени та зацікавлені сторони...» ***(WIPO Launches Artificial Intelligence Infrastructure Interchange // WIPO (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2026/article_0005.html). 17.03.2026).***

***

«Рекомендації ВОІВ для гравців у кіберспорті присвячені зростаючій кількості професійних гравців у кіберспорті, які стикаються з проблемами у сфері інтелектуальної власності під час змагань як індивідуально, так і у складі команд. У рекомендаціях визнається, що гравці повинні не тільки управляти своїми правами інтелектуальної власності та оптимізувати їх, а й уникати порушення прав організаторів турнірів, видавців відеоігор та інших зацікавлених сторін галузі. На підтвердження цього у публікації висвітлюються основні проблеми у сфері інтелектуальної власності, з якими зазвичай стикаються гравці у сфері кіберспорту, та надаються практичні покрокові вказівки, що допоможуть їм вжити простих заходів для кращого управління правами інтелектуальної власності» ***(WIPO Guidelines for Esports Players // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4817). 24.03.2026).***

***

«Інтелектуальна власність та кіберспорт: огляд галузі» присвячений дослідженню взаємозв'язку між інтелектуальною власністю та сектором

кіберспорту, що стрімко розвивається. У міру того, як змагальні ігри набирають обертів, приваблюють великі спільноти шанувальників та виховують зірок міжнародного рівня, у виданні розглядається, як цей новий вид спорту вписується в існуючі рамки інтелектуальної власності та бізнес-моделі. У ньому визначено основних учасників кіберспорту та пояснено основні складові галузі» ***(Intellectual Property and Esports: An overview of the game // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4815). 24.03.2026).***

***

«У «Рекомендаціях для організаторів кіберспортивних турнірів» пояснюється, що відеоігри захищені комплексом прав інтелектуальної власності, а проведення кіберспортивних заходів значною мірою залежить від використання прав, що належать видавцям відеоігор. Оскільки кіберспорт продовжує розвиватися та залучати професійних гравців, організаторів, спонсорів та вболівальників, ці рекомендації допомагають організаторам турнірів зрозуміти питання інтелектуальної власності, пов'язані з використанням відеоігор у змаганнях. Вони також містять практичний покроковий посібник щодо отримання необхідних дозволів та прав для законного проведення турнірів та створення життєздатних бізнес-моделей у секторі кіберспорту» ***(Guidelines for Esports Tournament Organizers // WIPO (https://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=4816). 24.03.2026).***

***

«BOIB започаткувала премію «Місто інновацій BOIB» з метою відзначення міст, які демонструють виняткову відданість справі сприяння інноваціям та творчості завдяки потужним місцевим екосистемам та ефективному використанню інтелектуальної власності. Ця ініціатива відображає зростаючу важливість стратегії на міському рівні у світі, що дедалі більше урбанізується, де вже понад половина людства мешкає у містах, а до 2050 року ця частка, як очікується, сягне 70%. BOIB наголошує, що хоча міста природним чином об'єднують різноманітних людей, навички та ідеї, справжні інновації залежать від систем, які захищають нові ідеї, надають можливості інноваторам та допомагають перетворювати рішення з концепції на реальність…

Програма буде винагороджувати конкретні зобов'язання, взяті на себе міськими керівниками протягом 12 місяців з метою сприяння інноваціям та творчості, а міста-переможці отримають світове визнання та платформу для презентації своїх інноваторів, творців та підприємців. BOIB також документуватиме та поширюватиме інформацію про прогрес міст-переможців, щоб допомогти іншим муніципалітетам переймати їхній досвід та створити міжнародну мережу міст, орієнтованих на інновації. Заявки оцінюватиме міжнародне журі, виходячи з відповідності між баченням та профілем міста, амбіційністю його обіцянок та надійністю його зобов'язань. Для участі у

конкурсі 2026 року прийом заявок триватиме з 1 квітня до 30 червня 2026 року» ***(WIPO Launches New Award for Cities of Innovation // WIPO (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2026/article_0006.html). 25.03.2026).***

***

Інтелектуальна власність в Україні

«…Багато підприємців і креаторів розуміють важливість реєстрації торговельної марки, патенту чи промислового зразка, однак часто помиляються, вважаючи, що сам факт отримання охоронного документа автоматично гарантує захист. Насправді відповідальність за моніторинг ринку та реагування на порушення повністю лежить на правовласнику, а не на державному органі, який здійснив реєстрацію…

Порушення прав інтелектуальної власності — це будь-яке використання охоронюваного об'єкта без згоди власника, але конкретні ознаки залежать від виду права. У випадку торговельної марки йдеться про використання схожого позначення, яке може вводити споживачів в оману, зокрема при продажу контрафактних товарів онлайн. Для патентів порушенням є виготовлення, використання чи продаж запатентованого винаходу без дозволу, причому відповідальність може нести навіть непрямий учасник, наприклад постачальник компонентів. Щодо промислових зразків — це виробництво чи реалізація виробів із дизайном, що суттєво не відрізняється від зареєстрованого. У сфері авторського права порушенням є копіювання або публічне відтворення твору без дозволу, а також посягання на моральні права автора — право авторства та право на недоторканність твору.

Перед початком активних дій важливо провести аналіз витрат і вигод. Необхідно встановити, хто саме є порушником і чи є він платоспроможним, які права порушено, яку шкоду завдано та чи існує ризик визнання вашого права недійсним у відповідь на позов. Така попередня оцінка допомагає уникнути зайвих витрат і обрати адекватну стратегію…

Захист прав може здійснюватися різними способами — від м'яких до радикальних. Найпоширеніший перший крок — лист-претензія з вимогою припинити порушення. Однак він потребує обережності, оскільки необґрунтовані чи некоректні звинувачення можуть спричинити відповідальність самого правовласника. Альтернативою може бути ліцензування — укладення договору з порушником і монетизація права через роялті. Також можливі митний контроль для блокування контрафакту та адміністративні процедури в окремих юрисдикціях. Найрадикальнішим інструментом є судовий позов, який дозволяє отримати компенсацію та заборону порушення, але пов'язаний із витратами та тривалістю процесу. Часто такі спори завершуються мировими угодами.

Крім того, варто розглядати альтернативні способи вирішення спорів: переговори, медіацію або арбітраж. Вони дозволяють досягти обов'язкового

для сторін результату без повноцінного судового процесу, що особливо актуально у міжнародних спорах…

Водночас необґрунтовані звинувачення у порушенні прав можуть мати серйозні наслідки. Якщо порушення не буде доведене, відповідач може подати зустрічний позов або оскаржити чинність ваших прав. Тому будь-які дії мають базуватися на достатніх доказах і правовій оцінці.

Захист прав інтелектуальної власності — це не автоматичний процес, а стратегічне управління активами. Ефективність залежить від своєчасного реагування, належної підготовки та професійного юридичного супроводу…» ***(Захист та примусове виконання прав інтелектуальної власності: що потрібно знати кожному правовласнику // Management.com.ua (https://www.management.com.ua/partners/2026/03/02/zahist-ta-primusove-vikonannya-prav-intelektualnoyi-vlasnosti-shho-potribno-znati-kozhnomu-pravovlasniku/). 02.03.2026).***

***

«Оформлення патенту на винахід в Україні є важливим кроком для правового захисту інновацій і їх подальшого впровадження. Щоб отримати патент, винахід має відповідати ключовим вимогам: бути новим, мати винахідницький рівень (тобто не бути очевидним для фахівців), бути придатним для практичного застосування, а також не належати до категорій, що не підлягають патентуванню, як-от наукові теорії чи математичні методи…

Процес починається з підготовки заявки, що включає попереднє дослідження для перевірки новизни, збір інформації про винахід, підготовку опису, креслень і доказів, а також оформлення документів відповідно до вимог законодавства. Важливо правильно структурувати заявку і уникнути помилок, адже це безпосередньо впливає на результат.

Після цього заявка подається до Українського державного патентного відомства, де спочатку проходить формальну перевірку, а потім — експертизу по суті, під час якої оцінюються всі критерії патентоздатності. За результатами ухвалюється рішення про надання або відмову у видачі патенту. У разі позитивного рішення винахід отримує правовий захист, однак сам процес зазвичай триває від двох до трьох років…» ***(Як оформити патент на винахід в Україні? // Рівне вечірнє (https://rivnepost.rv.ua/news/yak-oformiti-patent-na-vinakhid-v-ukraini/). 04.03.2026).***

***

«У сучасній економіці торговельна марка перетворилася з маркетингового елементу на ключовий нематеріальний актив і інструмент правового захисту бізнесу, адже значна частина вартості компаній формується саме інтелектуальною власністю. Попри це, серед малого й середнього бізнесу досі поширене хибне уявлення, що реєстрацію ТМ можна відкласти, хоча на практиці саме зростання популярності бренду без належного

захисту робить його вразливим до атак конкурентів і патентних тролів. В Україні діє принцип «перший подав — перший отримав», тому відсутність реєстрації означає ризик втрати прав на власну назву, що для малого бізнесу може завершитися банкрутством. Реєстрація ТМ також передбачає попередню перевірку унікальності, допомагає уникнути порушень чужих прав і має враховувати майбутній розвиток бізнесу через правильний вибір класів товарів і послуг…

Значення торговельної марки особливо зростає на етапах масштабування: без неї неможливо ефективно працювати з маркетплейсами, захищати бренд у соціальних мережах, отримати домени чи розвивати франчайзинг. Водночас правова охорона має територіальний характер, тому для виходу на міжнародні ринки необхідна міжнародна реєстрація, інакше бізнес ризикує втратити право на власний бренд за кордоном. ТМ також виконує фінансову функцію: вона може бути джерелом роялті, інструментом податкового планування, активом для інвестицій, внеском до статутного капіталу або предметом спадкування. Наявність захищеної інтелектуальної власності є критичною під час залучення інвесторів, адже її відсутність може стати підставою для відмови у фінансуванні…

Окрім цього, реєстрація ТМ відкриває доступ до митного контролю за контрафактом і дозволяє ефективно боротися з недобросовісною конкуренцією, включно з можливістю вилучення підробок та притягнення порушників до відповідальності. У цифровому середовищі вона є єдиним дієвим інструментом для блокування фейкових акаунтів і зловживань брендом. Врешті, торговельна марка формує довіру споживачів і репутацію компанії. Тому своєчасна реєстрація — це не формальність, а стратегічна інвестиція з високою віддачею, яка дозволяє уникнути юридичних ризиків і забезпечити стабільний розвиток бізнесу…» ***(Дмитро Слободянюк. Захист бренду: коли доцільно реєструвати торговельну марку // Юридична практика (https://pravo.ua/zakhyst-brendu-koly-dotsilno-reiestruvaty-torhovelnu-marku/). 13.03.2026).***

***

«…Станом на 2025 рік Україна виконала 84% зобов’язань за Угодою про асоціацію з ЄС, що на 3% більше, ніж у 2024 році. Найбільший прогрес за рік досягнуто у фінансовому секторі, соціальній політиці та трудових відносинах, митній сфері та сільському господарстві… Водночас найвищий загальний рівень виконання зафіксовано у сферах статистики та обміну інформацією (100%), освіти та молоді (99%), а також інтелектуальної власності (98%). Найменший прогрес спостерігається у галузях науки, технологій та інновацій, транспортної інфраструктури, а також фінансової співпраці та боротьби з шахрайством. За період 2014–2025 років Кабінет Міністрів виконав 81% заходів, Верховна Рада — 74%, інші органи влади — 68%... Цей звіт є останнім у межах чинного формату, а надалі всі євроінтеграційні зобов’язання України будуть інтегровані в Національну програму адаптації законодавства до

права ЄС» ***(Україна виконала 84% угоди про асоціацію з ЄС // daily.com.ua (https://daily.com.ua/ukraine/ukraina-vykonala-84-uhody-pro-asotsiatsiiu/). 16.03.2026).***

***

«Трансформація української економіки у бік креативних індустрій і ІТ призвела до того, що ключовими активами сімейного бізнесу дедалі частіше стають нематеріальні — зокрема торговельні марки та доходи від їх використання (роялті), які нерідко стають предметом спорів під час розлучення. За загальним правилом сімейного права майнові права інтелектуальної власності, набуті під час шлюбу, є спільною сумісною власністю, навіть якщо ТМ зареєстрована на одного з подружжя; водночас важливо розрізняти особисті немайнові права автора і майнові права на комерційне використання… Додаткові складнощі виникають, коли бренд пов'язаний із ім'ям чи прізвищем одного з подружжя, а також через те, що ТМ неможливо «поділити фізично», а спільне володіння часто призводить до управлінських конфліктів і втрати вартості активу. Доходи у вигляді роялті, отримані під час шлюбу, підлягають поділу як спільні кошти, а питання майбутніх доходів зазвичай враховується при визначенні компенсації…

На практиці застосовуються три основні підходи: виплата одному з подружжя грошової компенсації за частку в ТМ (найпоширеніший варіант), встановлення спільного володіння (найризикованіший через необхідність спільного управління) або передача прав одному з подружжя з укладенням ліцензійного договору та виплатою роялті іншому. Ключовою проблемою є оцінка вартості ТМ, яка базується на витратному, ринковому або, найточніше, дохідному підході з прогнозуванням майбутніх доходів, визначенням ставки роялті та дисконтуванням. Без професійної оцінки існує ризик суттєво заниженої компенсації… Водночас під час судового спору власник ТМ може відчужити права або видати ліцензію, що фактично нівелює її вартість, тому важливим є своєчасне накладення обмежень на такі дії. Для запобігання конфліктам доцільно заздалегідь врегульовувати статус інтелектуальної власності через шлюбні та корпоративні договори. Загалом поділ прав на торговельні марки та роялті вимагає поєднання юридичного аналізу з фінансовим моделюванням, адже у сучасній економіці бренд часто має більшу цінність, ніж матеріальні активи бізнесу…» ***(Дмитро Слободянюк. Невидима частка спільного майна: стратегії поділу торговельних марок та роялті при розірванні шлюбу // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/nevidima-chastka-spilnogo-mayna-strategiyi-podilu-torgovelnih-marok-ta-royalti-pri-rozirvanni-shlyub.html). 18.03.2026).***

***

«Український стартап AiSDR, заснований у 2023 році братами Юрієм та Олегом Зарембами, отримав патент на технологію автоматизованого AI-

SDR — систему, яка може самостійно генерувати холодні листи, надсилати їх і вести повноцінне листування з потенційними клієнтами. Платформа фактично виконує функції Sales Development Representative: знаходить ліди, створює персоналізовані списки контактів, запускає email-кампанії та обробляє відповіді, включно з роботою із запереченнями. Компанія вже залучила $3 млн інвестицій, зокрема від Y Combinator, і конкурує з такими гравцями, як Artisan AI та 11x.ai.

Співзасновник AiSDR заявляє, що запатентована технологія охоплює повний цикл автоматизованої комунікації на базі LLM, і навіть підкреслює, що інші подібні рішення можуть порушувати цей патент. Водночас компанія не планує використовувати його для судових суперечок, розглядаючи передусім як маркетинговий інструмент і стратегічний актив, що допомагає виділитися на ринку та захиститися від потенційних патентних претензій, особливо у США.

Загалом патенти для технологічних компаній виконують одразу кілька функцій: вони слугують інструментом диференціації, підтвердженням інженерної експертизи та засобом юридичного захисту або стримування конкурентів. Українські компанії, зокрема Grammarly, Ajax Systems, Skylum, People.ai та Petcube, активно формують власні портфелі інтелектуальної власності, використовуючи патенти як частину довгострокової стратегії розвитку.

Юристи зазначають, що у сфері ШІ патентуються не абстрактні ідеї, а конкретні технічні рішення та способи їх реалізації. При цьому реальна сила патенту залежить від його формулювання: саме воно визначає, чи можна обмежити конкурентів. Патенти можуть бути оскаржені або визнані недійсними, особливо якщо йдеться про корисні моделі, які проходять спрощену процедуру реєстрації…» ***(Маркетинговий хід чи реальний юридичний захист? Стартап AiSDR запатентував свою технологію — навіщо це компанії*** *// ТОВ "АІН"* ***(https://ain.ua/2026/03/18/aisdr-patent/). 18.03.2026).***

***

«Торговельну марку «ОЩАД» визнано добре відомою в Україні щодо фінансових, банківських і кредитно-грошових послуг рішенням Апеляційної палати Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій від 5 грудня 2025 року, ухваленим на підставі доказів її тривалого та широкого використання разом із основним брендом «Ощадбанку»… Такий статус, встановлений станом на 1 січня 2017 року, надає підвищений рівень правового захисту, зокрема дозволяє протидіяти використанню схожих позначень, блокувати імітації бренду в цифровому середовищі, оскаржувати недобросовісні заявки на реєстрацію подібних торговельних марок і поширює захист навіть на інші товари та послуги. Це забезпечує банку додаткові правові механізми для захисту пріоритету використання бренду та реагування на будь-які спроби його копіювання,

зокрема у доменних іменах, онлайн-сервісах і цифрових продуктах, що має посилити боротьбу з недобросовісним використанням назви…» ***(Торговельну марку «ОЩАД» офіційно визнано добре відомою в Україні // Юридична практика (https://pravo.ua/torhovelnu-marku-oshchad-ofitsiino-vyznano-dobre-vidomoiu-v-ukraini/). 18.03.2026).***

***

«…17 березня 2026 року в іспанському Аліканте очільниця Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) Олена Орлюк та Виконавчий директор Відомства з інтелектуальної власності ЄС (EUIPO) Жоао Неграу підписали Робочий план співпраці на 2026–2027 роки. Цей документ, ухвалений у межах щорічного заходу міжнародного проєкту EU4IP, визначає ключові пріоритети взаємодії: розвиток ІТ-рішень, посилення правозастосування, розширення міжнародного партнерства та інтеграцію української системи до інструментів Мережі інтелектуальної власності ЄС (IP Network). Крім того, передбачається обмін методологією економічних досліджень, підвищення інституційної спроможності та популяризація сфери ІР. За словами Олени Орлюк, така співпраця допоможе адаптувати українську систему до європейських стандартів і підтримає вітчизняний бізнес під час виходу на ринки ЄС…

Загалом поглиблення партнерства з EUIPO є прямою рекомендацією Єврокомісії, а реалізація ініціатив у межах європейського проєкту EU4IP (який підтримує Україну, Молдову та Вірменію) сприятиме виконанню євроінтеграційних зобов'язань України, зокрема підготовці до переговорів та імплементації законодавства ЄС за розділом «Право інтелектуальної власності»…» ***(Цифровізація, партнерство та правозастосування: УКРНОІВІ та EUIPO затвердили пріоритети співпраці на 2026–2027 роки // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/ukrnoivi-euipo-spivpratsia-2026-2027/). 19.03.2026).***

***

«…У сучасному бізнесі реєстрація торговельної марки є не формальністю, а необхідним інструментом захисту бренду, репутації та інвестицій. Виключні права на назву, логотип чи інші позначення належать не тому, хто першим почав їх використовувати, а тому, хто офіційно зареєстрував ТМ і отримав свідоцтво, що робить своєчасне оформлення прав критично важливим. Без цього бізнес ризикує втратити власний бренд, зіткнутися з судовими спорами, забороною використання назви або навіть необхідністю повного ребрендингу. Крім того, зареєстрована ТМ потрібна для практичних речей, зокрема отримання домену в зоні .ua, роботи з партнерами та масштабування бізнесу…

Процес реєстрації включає кілька ключових етапів: попередню перевірку позначення на унікальність, вибір відповідних класів товарів і послуг з урахуванням майбутнього розвитку, підготовку та подання заявки, а також проходження формальної та кваліфікаційної експертиз. Важливу роль відіграє професійний супровід, який дозволяє уникнути типових помилок, правильно сформувати стратегію і підвищити шанси на успішну реєстрацію. Після завершення процедури власник отримує свідоцтво, що надає юридичний захист, право використовувати позначення ®, забороняти іншим використовувати схожі знаки та ефективно відстоювати свої права…

Зареєстрована торговельна марка стає повноцінним нематеріальним активом, який підвищує впізнаваність бренду, довіру клієнтів і партнерів, відкриває можливості для ліцензування, франчайзингу та виходу на нові ринки. Натомість відсутність реєстрації або помилки в процесі можуть призвести до значних фінансових втрат і втрати контролю над брендом. Тому реєстрація ТМ є стратегічною інвестицією в розвиток і безпеку бізнесу, а найкращі результати досягаються завдяки комплексному підходу та залученню фахівців…» ***(Юрченко Наталія. Кейс: успішна реєстрація торговельної марки – отримання клієнтом свідоцтва на ТМ // ТОВ «МАНІФАЙ» (https://monefy.ua/blog/kejs-uspishna-reiestratsiia-tm/). 24.03.2026).***

***

«Українська медична VR-розробка VRNOW, створена під час війни для лікування фантомного болю у пацієнтів після ампутацій, отримала патент у Німеччині та готується до впровадження в європейську медичну практику. Раніше технологію вже було запатентовано в Україні та протестовано в клінічних умовах, а нині її застосовують у понад 13 медичних закладах, зокрема в центрі UNBROKEN і «Охматдиті», де реабілітацію пройшли понад 1500 пацієнтів…

Основою рішення є режим Virtual Limb Mode, який дозволяє створити віртуальну модель втраченої кінцівки та відновлювати сенсомоторні зв’язки мозку, зменшуючи біль і повертаючи контроль над тілом; технологія використовується також при реабілітації після травм, інсультів та інших порушень. Після презентації в University Hospital Essen і завершення сертифікації в ЄС VRNOW може бути інтегрована в європейські клініки, а патентні заявки вже подані в низці інших країн Європи з очікуваним розглядом у 2026 році…» ***(Марія Молдавчук. Українська VR-технологія VRNOW отримала патент у Німеччині та готується до інтеграції в клініки ЄС // vctr.media (https://vctr.media/ua/ukrayinska-vr-tehnologiya-vrnow-otrymala-patent-u-nimechchyni-ta-gotuyetsya-do-integracziyi-v-kliniky-yes-322938/). 24.03.2026).***

***

«Для пивоварень інтелектуальна власність є ключовим інструментом захисту бренду, рецептур і конкурентних переваг, а не формальністю. Основою виступає торговельна марка, яка охоплює назву, логотип, слоган і дизайн етикетки та забезпечує виключні права і захист від копіювання… Рецептури та технології зазвичай охороняються як комерційна таємниця, що дозволяє зберігати їх без розкриття і без обмеження строку дії, тоді як патенти доцільні для інноваційних рішень, надаючи монополію до 20 років. Важливу роль відіграють промислові зразки, що захищають зовнішній вигляд продукції, а також авторське право на дизайн, ілюстрації та рекламні матеріали. Додатковими інструментами можуть бути географічні зазначення для підвищення цінності продукту та доменні імена разом із присутністю в соцмережах…

Разом із цим пивовари часто припускаються типових помилок: не перевіряють назву перед запуском, запізно реєструють торговельну марку або обмежуються лише логотипом, неправильно обирають класи товарів і послуг, копіюють чужий стиль, не оформлюють права з дизайнерами, розкривають рецептуру без NDA, ігнорують міжнародний захист і не займають домени та соцмережі. Поширеною є й хибна думка, що малий бізнес не становить інтересу для конкурентів, хоча саме такі бренди найчастіше стають об'єктом копіювання… У підсумку базовий захист для пивоварні має включати реєстрацію торговельної марки, збереження рецептури як комерційної таємниці та охорону дизайну, адже своєчасне оформлення прав дозволяє уникнути втрат і забезпечити стабільний розвиток бренду…» ***(Патентно-правова фірма «Пахаренко і партнери» — Головний Юридичний партнер медіа-групи «Технології та Інновації» та XVI Форуму пивоварів, дистиляторів та виробників напоїв Beer&Craft Drink Forum 2026 // Ягідник (https://www.jagodnik.info/patentno-pravova-firma-paharenko-i-partnery-golovnyj-yurydychnyj-partner-media-grupy-tehnologiyi-ta-innovatsiyi-ta-xvi-forumu-pyvovariv-dystylyatoriv-ta-vyrobnykiv-napoyiv-beer-amp-craft-drink-forum-2/). 25.03.2026).***

***

«Під час «гарячої лінії» Тернопільської митниці, присвяченої імпорту брендових товарів, головний спеціаліст зі сприяння захисту прав інтелектуальної власності Мар'яна Івасечко пояснила, як уникнути затримок під час митного оформлення. Насамперед імпортеру слід переконатися, що він має законні підстави користуватися торговельною маркою: необхідний договір з правовласником або з офіційним дистриб'ютором. Далі варто перевірити, чи внесений бренд до Митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, адже саме на цей перелік спираються митники, проводячи контроль. Уся товаросупровідна документація має бути повною та коректною: її нестача або неточності часто спричиняють затримки.

Якщо під час перевірки виникне підозра щодо порушення прав ІВ, митниця може призупинити оформлення: або на підставі даних реєстру (ст. 399 МКУ), або за власною ініціативою (ст. 400 МКУ). У разі підтвердження контрафакту товар не допускається до обігу, а до імпортера застосовуються санкції, передбачені ст. 476 МКУ. Найчастіші помилки бізнесу — робота з неперевіреними постачальниками, неповний пакет документів, використання бренду без належних прав і нехтування інформацією про включення марки до митного реєстру. Завчасна підготовка та уважність до цих деталей дають змогу мінімізувати ризики й забезпечити оперативне митне оформлення…» ***(Ввезення брендових товарів: практичні роз'яснення для імпортерів // НТФ «Інтес» (https://www.qdpro.com.ua/uk/news/vvezennya-brendovih-tovariv-praktichni-rozyasnennya-dlya-importeriv). 25.03.2026).***

***

«Інтелектуальна власність охоплює результати творчої та інноваційної діяльності, що мають економічну цінність для бізнесу, зокрема торговельні марки, винаходи й корисні моделі, промислові зразки та об'єкти авторського права, такі як програмне забезпечення чи дизайн. Правильне визначення виду об'єкта є ключовим для вибору способу його правової охорони… Без належного юридичного оформлення компанія фактично втрачає контроль над своїми інтелектуальними активами, що створює ризики копіювання бренду або продукту, ускладнює захист прав у суді та знижує інвестиційну привабливість бізнесу. Натомість оформлені права перетворюють ці активи на повноцінний елемент бізнес-стратегії…

Захист інтелектуальної власності здійснюється через різні інструменти залежно від типу об'єкта: реєстрацію торговельних марок для брендів, патентування для технічних рішень, авторське право для творчих результатів, а також через договори про передачу чи використання прав і запровадження режиму комерційної таємниці з NDA. Поєднання цих механізмів дозволяє створити комплексну систему захисту та ефективно контролювати використання нематеріальних активів… У сучасній економіці саме такі активи часто визначають конкурентоспроможність і вартість компанії, тому їх правове оформлення потребує системного підходу та професійного супроводу…» ***(Інтелектуальна власність у бізнесі: як правильно оформити та захистити свої права // Товариство з обмеженою відповідальністю "Інформаційна Агенція Житомир Інфо" (https://www.zhitomir.info/news_233832.html). 26.03.2026).***

***

«…Попри поширений серед українського бізнесу стереотип, що захист інтелектуальної власності (ІР) є «розкішшю» для великих компаній, світова практика доводить протилежне: саме рання інтеграція ІР у бізнес-стратегію та корпоративну культуру є запорукою успіху. У сучасній

економіці нематеріальні активи, основу яких становить інтелектуальна власність, формують до 90% вартості провідних компаній, а для стартапів наявність зареєстрованих прав суттєво підвищує шанси залучення інвестицій. Водночас багато компаній відкладають оформлення прав до моменту виникнення проблем, що ускладнює захист і знижує комерційний потенціал їхніх ідей…

Ефективний підхід передбачає формування культури поваги до IP на всіх рівнях компанії, починаючи з освіти працівників і розуміння цінності інтелектуальних активів, і закінчуючи залученням споживачів до усвідомлення важливості легального контенту та боротьби з піратством. Успішні компанії активно стимулюють інновації як всередині організації, заохочуючи працівників до створення нових рішень, так і зовні — через краудсорсинг та відкриті платформи, знаходячи баланс між захистом і відкритістю. Важливу роль відіграє і використання державних інструментів підтримки, консультацій та освітніх програм, що допомагають бізнесу правильно оформлювати та комерціалізувати інтелектуальну власність…

У підсумку бізнес без чіткої IP-стратегії є вразливим і нестійким, тоді як компанії, які системно працюють із інтелектуальними активами, швидше розвиваються, легше залучають інвестиції та формують сильні бренди. Для України це особливо актуально в умовах економічної трансформації, де розвиток економіки знань і захист інновацій стають основою довгострокового зростання…» ***(Олена Орлюк. Беремо приклад з найкращих: як інтегрувати повагу до IP в корпоративну культуру // (https://delo.ua/business/beremo-priklad-z-naikrashhix-yak-integruvati-povagu-do-ip-v-korporativnu-kulturu-462577/). 27.03.2026).***

***

«Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій 2 березня 2026 року визнав торговельну марку Eva добре відомою в Україні станом на 1 січня 2017 року, що забезпечує їй підвищений рівень правової охорони відповідно до міжнародних стандартів... Рішення було ухвалене Апеляційною палатою з урахуванням ключових критеріїв, зокрема рівня впізнаваності бренду, тривалості та географії його використання, масштабів маркетингової діяльності та ринкової присутності… Дані досліджень засвідчили надзвичайно високий рівень знання бренду серед споживачів — 98,4%. Марка Eva використовується в Україні з 2002 року і за цей час стала одним із провідних гравців drogerie-ритейлу та найбільшою національною мережею цього формату, представленою в сотнях населених пунктів. Додатково її висока вартість підтверджена незалежною оцінкою майнових прав інтелектуальної власності у 2023 році, а наданий статус офіційно закріплює значну впізнаваність і ринкову вагу бренду…» ***(Оксана Дудка. Торговельну марку Eva визнано добре відомою в Україні // The***

Association of Retailers of Ukraine (https://rau.ua/news/torgovelnu-marku-eva-vyznano-dobre-vidomoiu-v-ukrayini/). 27.03.2026).

***

«25 березня 2026 року відбулися установчі збори, на яких понад 150 учасників із понад 130 організацій (переважно закладів вищої освіти та наукових установ) створили Український альянс трансферу технологій (UTTA). Це відкрите професійне об'єднання покликане стати ключовим елементом національної інноваційної екосистеми та ефективною платформою для взаємодії між наукою, освітою, бізнесом та інноваційною інфраструктурою. Під час заходу учасники офіційно затвердили Концепцію розвитку та Регламент діяльності альянсу, а також обрали його керівництво… До складу Координаційної ради UTTA увійшла представниця українського IP офісу Ольга Кронда. Ініціатива зі створення альянсу отримала підтримку від Міністерства освіти і науки України та Ради проректорів з наукової роботи. За словами Ольги Кронди, належний захист інтелектуальної власності є базовою передумовою успішного трансферу технологій, тому подальша спільна робота альянсу та розвиток міжнародних партнерств сприятимуть доступу до передових практик і суттєво підвищать конкурентоспроможність українських наукових розробок…» ***(УКРНОІВІ долучився до створення Українського альянсу трансферу технологій // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/utta-ustanovchi-zbory/). 27.03.2026).***

***

«У сфері ІТ ризики, пов'язані з неналежним управлінням нематеріальними активами та неправильним оформленням договорів, можуть призвести до значних фінансових втрат, тому професійний юридичний супровід є критично важливим. Особливо це актуально під час розроблення програмних продуктів, укладання партнерських угод і виходу на міжнародні ринки, адже грамотні договори дозволяють запобігти конфліктам і уникнути дорогих судових спорів. До ключових об'єктів інтелектуальної власності належать авторські права (програми, бази даних, контент), патенти, торговельні марки та комерційна таємниця, і відсутність їх належного захисту може призвести до втрати прав або незаконного використання розробок без можливості компенсації. Юрист з інтелектуальної власності забезпечує реєстрацію прав, розроблення й перевірку договорів (зокрема NDA та ліцензійних угод), виявлення порушень і, за потреби, судовий захист, а також допомагає врахувати вимоги іноземного законодавства при міжнародній діяльності. У підсумку залучення досвідченого фахівця є значно вигіднішим, ніж ліквідація наслідків правових помилок, і потребує індивідуального підходу замість використання шаблонних рішень…» ***(Юрист з інтелектуальної власності: навіщо він потрібен вашому проєкту // Кременчуцький Телеграф***

(https://www.telegraf.in.ua/advertisement/yuryst-z-intelektualnoyi-vlasnosti-navishho-vin-potriben-vashomu-proyektu.html). 28.03.2026).

***

«Попри війну та складні умови, сфера інтелектуальної власності в Україні у 2025 році демонструє поступове відновлення і зростання активності. Загалом було подано 32 386 заявок на об'єкти промислової власності, що на 3,8% більше, ніж роком раніше. Найбільше зростання зафіксовано у сфері корисних моделей (+7,5%) та торговельних марок (+3,7%), також збільшилась кількість заявок на винаходи (+2,4%), тоді як промислові зразки показали незначне зниження (-2,8%). Водночас кількість реєстрацій загалом також зросла: особливо помітно для торговельних марок (+37,6%), промислових зразків (+20,6%) і корисних моделей (+17,1%), хоча реєстрації винаходів дещо зменшилися (-3%). Окрім цього, було зареєстровано окремі об'єкти, як-от географічне зазначення та компонування напівпровідникових виробів.

У сфері авторського права також спостерігається зростання поданих заявок: їх кількість збільшилась на 6,3% і сягнула понад 11 тисяч, а заявки на реєстрацію договорів — на 0,7%. Водночас кількість фактичних реєстрацій зменшилась, що пов'язано зі змінами у процедурі реєстрації: реєстрації авторського права скоротилися на 8,9%, а договорів — на 23,3%. Загалом ці показники свідчать про збереження інтересу бізнесу та авторів до захисту інтелектуальних прав навіть в умовах кризи, попри певні процедурні ускладнення…» ***(Інформаційний дашборд: презентуємо показники діяльності IP офісу за 2025 рік // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/ip-infodashboard-2025/). 30.03.2026).***

***

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«Зловмисники все частіше реєструють доменні імена, схожі до ступеня змішування, та створюють веб-сайти-двійники, щоб обманювати споживачів, викрадати дані, поширювати шкідливе програмне забезпечення та продавати підроблені товари — ця проблема набуває дедалі більших масштабів: кількість справ щодо доменних спорів у ВОІВ зросла більш ніж удвічі за період з 2015 по 2025 рік. Така діяльність не лише відбирає продажі, а й підриває цінність бренду, коли клієнти, які стали жертвами шахрайства або отримали неякісні підробки, звинувачують у цьому законну компанію…

Дві основні тактики: (1) «кіберсквотинг», коли зловмисник реєструє домен, що імітує домен бренду — наприклад, використовуючи типові помилки в написанні (<brandname.com>), різні коди країн (<brandname.co.uk>), описові суфікси (<brandname.sale>) або шляхом придбання домену, термін реєстрації якого закінчився, з метою продажу домену бренду за завищеною ціною або використання його для фішингу чи поширення шкідливого програмного забезпечення; та (2) «підробні веб-сайти», які працюють під іншим (часто загальним) доменом, але ретельно копіюють макет, брендинг і навіть юридичні повідомлення справжнього сайту, заманюючи покупців розпродажними цінами на товари, які є або підробленими, або неіснуючими…

Бренди можуть протидіяти цьому, застосовуючи комплекс активних та реактивних заходів. До активних заходів належать реєстрація основних назв та логотипів бренду як торговельних марок, постійний моніторинг реєстрації нових доменів, а також інформування споживачів про те, як розпізнавати підробки. Коли з'являється сайт, що порушує права, першим кроком зазвичай є надсилання повідомлення про видалення до реєстратора домену або хостинг-провайдера з повідомленням про порушення прав на торговельну марку… Якщо це не допоможе, офіційні процедури вирішення спорів — такі як Єдина політика вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) або Єдина система швидкого призупинення дії доменів (URS) — пропонують спрощений шлях до скасування, призупинення дії або передачі домену, за умови, що власник торгової марки зможе довести: домен є схожим до ступеня змішування з його торговою маркою; реєстрант не має законних інтересів щодо нього; а також що домен був зареєстрований і використовується недобросовісно» ***(Scott Steinberg and Ashkon Camyab. Imitation websites and domain squatting: how to protect your brand online // Fox Williams LLP (https://www.foxwilliams.com/2026/03/04/imitation-websites-and-domain-squatting-how-to-protect-your-brand-online/). 04.03.2026).***

***

«Xsolla, глобальна компанія, що займається комерцією у сфері відеоігор, запустила Xsolla Agency — комплексну послугу, яка з'єднує розробників ігор із преміальною інтелектуальною власністю (ІВ) у сфері розваг, одночасно надаючи комерційну та операційну підтримку, необхідну для її монетизації в усьому світі. Нова послуга покликана вирішити три основні завдання для творців: доступ до високоцінної інтелектуальної власності у сфері кіно, телебачення та музики; структурування доступних ліцензійних угод, орієнтованих на монетизацію; та робота в глобальному масштабі без необхідності створення складної внутрішньої інфраструктури…

Завдяки налагодженим зв'язкам у розважальній індустрії та переговорам під керівництвом експертів, Xsolla Agency отримує та забезпечує ліцензії на інтелектуальну власність на умовах, спрямованих на максимальну рентабельність інвестицій, а не на просту рекламу бренду. Ці стратегічні

партнерства в галузі інтелектуальної власності мають на меті підвищити популярність, зменшити витрати на залучення користувачів та збільшити витрати гравців за допомогою заходів LiveOps та рекламних кампаній. Агентство спирається на існуючий комерційний стек Xsolla, який використовують понад 1500 розробників у більш ніж 200 регіонах. Він включає обробку платежів у понад 200 регіонах з більш ніж 1000 способами оплати, дистрибуцію та підтримку платформ, аналітику та інструменти для боротьби з шахрайством, орієнтовані на творців, а також підтримку у дотриманні нормативних вимог. Окрім ігор, такі самі операційні послуги тепер поширюються на кінематографістів та музикантів, пропонуючи голлівудським студіям та музичним творцям глобальний охоплення та стабільну монетизацію без значної залежності від платформи…» ***(Xsolla Agency Launches to Empower Creators Across Entertainment-Based Intellectual Property // BERNAMA (https://mrem.bernama.com/viewsm.php?idm=53696). 06.03.2026).***

***

«Фонд історії відеоігор (VGHF) допоміг «звільнити» Cookie's Bustle, дивну і надзвичайно рідкісну японську комп'ютерну гру кінця 90-х років, яка була практично видалена з Інтернету в результаті агресивної, фальшивої кампанії з захисту авторських прав. З 2022 року особа, яка називала себе Брендоном Вайтом, під ім'ям Graceware подавала позови DMCA проти майже всіх онлайн-слідів гри — відео на YouTube (зокрема від культового архівіста ClassicsOfGame), стрімів на Twitch, фанатського мистецтва, сайтів ROM, навіть дописів на Discord. Це більше нагадувало не захист прав, а скоординовані зусилля з метою знищення гри. Коли VGHF отримала фізичну копію гри та створила архівну сторінку, її хост видалив сторінку після скарги Graceware, що спонукало Фонд провести розслідування…

Директор бібліотеки VGHF Філ Сальвадор докладно розповів, як вони відстежили діяльність Вайта через мережу сумнівних служб захисту авторських прав та оманливу асоціацію з британською торговою організацією Ukie, де «Gracewear» була зареєстрована, але не надала жодних надійних доказів права власності. Працюючи через Ukie (Асоціація інтерактивних розваг Великої Британії), VGHF змусила вирішити питання: або Graceware підтвердить свої права на Cookie's Bustle, або видалення буде припинено. Доказів так і не було надано, і архівна сторінка фонду, а також інший онлайн-контент, були відновлені. Оригінальний творець гри залишається невідомим, що робить її сирітською, а не суспільним надбанням, але тепер вона знову доступна для дослідників і шанувальників. ClassicsOfGame знову завантажила видалені відео, і Cookie's Bustle, після дивної і необґрунтованої спроби цифрового знищення, можна вільно переглядати, транслювати і згадувати» ***(Zack Kotzer. One Person's Unhinged Crusade To Erase An Obscure PC Game From Existence Has Finally Been Stoppe // KOTAKU USA LLC. (https://kotaku.com/one-persons-unhinged-***

crusade-to-erase-an-obscure-pc-game-from-existence-has-finally-been-stopped-2000677017). 07.03.2026).

***

«…Ідея прямих інвестицій у людей, яка колись була рідкістю, набирає обертів, оскільки індивідуальна репутація та увага аудиторії все частіше розглядаються як економічні активи у спорті, розвагах та економіці творців. Такі платформи, як Royaltiz, є піонерами цього зрушення, дозволяючи шанувальникам інвестувати в кар'єрний успіх спортсменів та публічних осіб за допомогою цифрових активів. Ця концепція базується на історичних прецедентах, таких як «Bowie Bonds» Девіда Боуї 1997 року, які були забезпечені майбутніми роялті за музику, але зараз вона набула нового імпульсу завдяки можливості вимірювати вплив та увагу в режимі реального часу за допомогою соціальних медіа та доступності мобільних торгових платформ…

Royaltiz, який залучив близько 20 000 активних користувачів на місяць в Європі і зараз запускається в США, функціонує як свого роду ринок венчурного капіталу для особистих брендів. Він намагається оцінити «людський капітал», пов'язуючи його активи з показниками уваги громадськості, такими як зростання і залучення в соціальних мережах. Хоча ця інноваційна модель викликає етичні питання щодо фінансовізації репутації та потенціалу спекулятивної динаміки, співзасновник Royaltiz Кевін Крувізьє підкреслює, що їхня структура розроблена таким чином, щоб уникнути підводних каменів, забезпечуючи фінансову участь інвесторів без здійснення контролю над кар'єрою талантів…

У міру розвитку цих ринків вони привертають увагу регуляторних органів, і компанія Royaltiz отримала кваліфікацію відповідно до Положення A+ Комісії з цінних паперів і бірж (SEC) для деяких своїх пропозицій у США. Злиття особистих брендів, цифрової ідентичності та інтелектуальної власності стирає межі між фінансовими активами та продуктами для залучення шанувальників. Ця концепція може навіть вийти за межі людського світу і поширитися на особистості, створені штучним інтелектом, та віртуальних інфлюенсерів. Хоча довгострокова життєздатність цих ринків є невизначеною, цей експеримент відображає фундаментальну зміну в тому, як сучасні економіки визначають цінність, що свідчить про те, що інвестування в людей може стати більш поширеною і прийнятною практикою в майбутньому» ***(Sean Lee. Can Human Capital Become An Investable Asset Class? // Forbes Media LLC. (https://www.forbes.com/sites/digital-assets/2026/03/08/can-human-capital-become-an-investable-as-set-class/). 08.03.2026).***

***

«…Для компаній, які використовують YouTube як маркетинговий канал, ризики, пов'язані з авторським правом, є не лише проблемою для

авторів контенту, а й серйозною операційною та комерційною проблемою, оскільки претензія може призвести до перенаправлення монетизації, обмеження поширення, зниження ефективності реклами, переривання рекламних кампаній та шкоди як ефективності використання бюджету, так і іміджу бренду. Ці проблеми часто виникають через використання музики, відеоматеріалів, візуальних ресурсів, шрифтів або контенту з соціальних мереж без належних дозволів, навіть якщо порушення є ненавмисним…

Рекламне відео, покликане спонукати клієнтів до покупки, може втратити свою ефективність, якщо його заблокують, доопрацюють або завантажать заново, а витрати на маркетинг зростають, коли командам доводиться замінювати матеріали та створювати контент заново. Щоб зменшити ці ризики, компаніям потрібні чіткі стандартні операційні процедури (SOP) для перевірки ліцензій та зберігання підтверджень дозволів, оскільки ретельне документування може запобігти повторним проблемам з авторським правом. До типових помилок брендів належать: використання популярних пісень як фонової музики; вставлення уривок з фільмів, телешоу або відео інших авторів; репости контенту клієнтів чи інфлюенсерів без письмового дозволу; а також використання ліцензованих зображень, ілюстрацій або шрифтів у комерційних рекламних кампаніях, якщо ліцензія дозволяє лише особисте використання…

Більш надійна стратегія полягає в тому, щоб з самого початку враховувати питання дотримання авторських прав під час планування контенту: слід з’ясувати, чи буде матеріал використовуватися в комерційних цілях, перевірити точні умови ліцензій на музику та звукові ефекти, підтвердити наявність прав на стокові відеоматеріали, шаблони та шрифти, отримати письмову згоду від виконавців та авторів користувацького контенту, а також зберігати всі рахунки-фактури, договори, дозволи та оригінальні файли в одному місці. Як правило, у компаній є три основні варіанти захисту: придбання належним чином ліцензованих активів для забезпечення швидкості та ефективності; створення повністю оригінального контенту для посилення контролю та зміцнення впізнаваності бренду; а також реєстрація авторських прав на ключові довгострокові активи, такі як джингли, анімовані логотипи, дизайни персонажів або відеоролики великих рекламних кампаній…

Найефективніший підхід, як правило, полягає у поєднанні всіх трьох складових: придбання ліцензій для задоволення поточних виробничих потреб, створення оригінальних творів для забезпечення унікальності та реєстрація найцінніших активів з метою отримання більш вагомих юридичних доказів права власності. Зрештою, брендовий контент, такий як джингли, логотипи, шаблони та основні матеріали кампаній, слід розглядати як цінні бізнес-активи, а їхній своєчасний захист за допомогою належного ліцензування, документації та реєстрації авторських прав допоможе забезпечити безпечне довгострокове комерційне використання на YouTube та інших платформах» ***(Darga Ananthara. Cara Mengelola Hak Cipta YouTube untuk Konten Jualan // Jasa Merek (https://jasamerek.com/blog/mengelola-hak-cipta-youtube/). 13.03.2026).***

«…BIMI (Brand Indicators for Message Identification) — це специфікація електронної пошти, яка дозволяє компаніям відображати свої логотипи поруч із автентифікованими повідомленнями у папках «Вхідні» одержувачів, підвищуючи впізнаваність бренду, рівень довіри та безпеку. Технологія BIMI, яку підтримують такі провідні поштові сервіси, як Gmail, Apple Mail та Yahoo Mail, базується на стандартних протоколах автентифікації (SPF, DKIM, DMARC) і вимагає наявності запису BIMI, для чого часто необхідний сертифікат Mark Certificate для підтвердження права власності на логотип…

Існує два основних типи сертифікатів логотипу: сертифікат перевіреного логотипу (VMC) та сертифікат загального логотипу (CMC). Сертифікати VMC, для отримання яких необхідна зареєстрована торгова марка, забезпечують найвищий рівень автентифікації — зокрема, підтвердження у вигляді «синьої галочки» в Gmail — що ускладнює їх зловживання зловмисниками. Сертифікати CMC, хоча й дешевші та швидші у впровадженні, не вимагають реєстрації торгової марки, але потребують підтвердження використання логотипу протягом щонайменше 12 місяців і не приймаються всіма платформами (наприклад, Apple Mail)…

Впровадження BIMI дає значні переваги, зокрема підвищення рівня відкриття листів, покращення впізнаваності бренду та зменшення ризиків фішингу завдяки візуальному підтвердженню автентичності. Щоб максимально використати ці переваги, бренди повинні узгодити свої портфелі торговельних марок зі стратегією BIMI, переконавшись, що конкретні логотипи, які використовуються (часто це спрощені версії або фавікони), зареєстровані відповідно до вимог для отримання VMC. Крім того, власники брендів повинні залишатися пильними, відстежуючи несанкціоноване використання своїх цифрових активів та налаштовуючи служби моніторингу торговельних марок, щоб запобігти реєстрації їхніх логотипів третіми сторонами з зловмисними намірами. Для малих та середніх підприємств перехід від CMC до VMC може бути економічно ефективним способом інтегрувати BIMI у свою ширшу стратегію захисту бренду» ***(Megan Rannard, John Ferdinand. Digital brand protection and exploitation in online communications - the value of BIMI, VMC and CMC certification // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mm9s-digital-brand-protection-and-exploitation-in-online-communications-the-value-of-bimi-vmc-and-cmc-certification/). 16.03.2026).***

***

«…Здобуття премії «Оскар» за найкращий фільм, як і раніше, є головним каталізатором інтернет-піратства, і ця тенденція яскраво проявилася після церемонії вручення премії «Оскар» 2026 року. Згідно з даними моніторингу торрент-мереж, кількість незаконних завантажень фільму-переможця в номінації «Найкращий фільм» — «Одна битва за іншою» —

потроїлася на наступний день після церемонії. Це зростання на 300 % перевищило пік, зафіксований після вручення «Оскара» фільму «Оппенгеймер» у 2024 році, але не досягло чотирикратного зростання, яке спостерігалося у випадку з фільмом «Анора» минулого року. І навпаки, фільм «Грішники», який був явним фаворитом, не зазнав жодного зростання піратства, незважаючи на те, що отримав чотири «Оскари» з рекордних шістнадцяти номінацій; аналітики припускають, що попит піратів на цей фільм вже був задоволений завдяки масовому сплеску завантажень, коли номінації були вперше оголошені в січні…

Інші фільми, такі як «Франкенштейн» і «Бугонія», зазнали незначного зростання піратства — приблизно на 50% — завдяки увазі, яку їм приділила церемонія, тоді як у фільму «Марті Супрем», який отримав дев'ять номінацій, але не здобув жодної нагороди, кількість незаконних завантажень не змінилася. Ця тенденція до зростання попиту після церемонії «Оскар» відбилася і на легальних каналах: пошукова система для стрімінгових сервісів JustWatch повідомила про зростання легального інтересу до фільму «Одна битва за іншою» на 231% та до фільму «Грішники» на 136%. Як це зазвичай буває з подіями, що висвітлюються у ЗМІ, ці різкі сплески як легального стрімінгу, так і незаконного завантаження почали вирівнюватися вже через кілька днів після церемонії» ***(Ernesto Van der Sar. Oscar Winner 'One Battle After Another' Sees Piracy Surge, While 'Sinners' Stays Flat // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/oscar-winner-one-battle-after-another-sees-piracy-surge-while-sinners-stays-flat/). 20.03.2026).***

***

«…На підставі повідомлення про видалення, надісланого антипіратською компанією Remove Your Media LLC від імені правовласників, таких як Crunchyroll і VIZ Media, GitHub видалив понад 900 репозиторіїв та форків, пов'язаних із інструментами для потокового перегляду аніме. Код, що став об'єктом претензій, включав API, які спиралися на велику систему хостингу MegaCloud та гіганта піратства HiAnime (раніше Aniwatch). Його звинуватили у розповсюдженні технологій обходу систем управління цифровими правами та платних підписок... Цікаво, що GitHub відхилив конкретну претензію щодо порушення DMCA про обхід захисту — відмежувавши цю ситуацію від минулих суперечок, таких як видалення youtube-dl — але зрештою все одно видалив репозиторії після виявлення інших дійсних стандартних порушень авторських прав…

Ці заходи з примусового виконання збігаються у часі з раптовим добровільним закриттям сайту HiAnime, який міг похвалитися понад 150 мільйонами відвідувань на місяць і який нещодавно, поряд із MegaCloud, був названий Торговим представником США «відомим ринком». Хоча ці конкретні сторонні сервіси були ліквідовані й залишилися без джерела контенту, стійкість онлайн-піратства свідчить про те, що в майбутньому, ймовірно, з'являться

перейменовані альтернативні сервіси…» ***(Ernesto Van der Sar. GitHub Nukes 900+ Anime Piracy Repos and Forks, But Rejects 'Circumvention' Claims // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/github-nukes-900-anime-piracy-repos-and-forks-but-rejects-circumvention-claims/). 24.03.2026).***

***

Україна

«…Контент блогера — це не лише лайки та охоплення, а години роботи, творчі рішення й реальний бізнес-актив. І коли хтось використовує ваші матеріали без дозволу та ще й заробляє на цьому, йдеться не просто про неприємність, а про порушення ваших прав. Щодня платформи розглядають десятки скарг на крадіжку контенту, однак багато авторів навіть не знають, що можуть захистити себе ще до того, як виникне проблема…

Для блогера контент — це комплекс об'єктів авторського права: відео на YouTube, Reels, Shorts, фото, тексти постів, сценарії, подкасти, онлайн-курси, інфографіка, навіть творчий монтаж. Усе це охороняється законом, якщо є оригінальним результатом вашої творчої діяльності. Водночас ідеї, концепції чи жанри захисту не підлягають — охороняється саме конкретне вираження: ваш текст, ваше відео, ваша композиція кадру…

В Україні авторське право виникає автоматично з моменту створення твору, без обов'язкової реєстрації. Достатньо, щоб робота була зафіксована в об'єктивній формі — у файлі, записі чи тексті. Навіть неопубліковані матеріали охороняються законом. Водночас авторське право складається з двох груп прав: немайнових (право називатися автором, право на недоторканність твору) та майнових (право відтворювати, розповсюджувати, монетизувати). Немайнові права залишаються з автором назавжди, а майнові можуть передаватися або ліцензуватися…

Найкраща стратегія — профілактика. Інфлюенсеру варто: зареєструвати авторське право через УКРНОІВІ (свідоцтво значно спрощує доведення авторства у спорі); зберігати вихідні файли (RAW-фото, чернетки відео, первинні тексти); фіксувати цифрові докази (метадані, листування, історію редагування в Google Docs); використовувати водяні знаки та вбудовані метадані. Такі кроки займають мінімум часу, але стають юридичним щитом у разі конфлікту.

Якщо ж порушення вже сталося, важливо діяти системно: зафіксувати факт порушення (скріншоти, архівування сторінки, нотаріальне засвідчення), ідентифікувати порушника (через профіль, WHOIS або юридичний запит), подати DMCA-скаргу на платформі, надіслати претензійний лист із чіткими вимогами, а за потреби — звернутися до суду або медіації. На кожному етапі доцільно залучати юриста, щоб уникнути помилок і мінімізувати ризики…

Захист контенту — це частина стратегії розвитку особистого бренду. Авторське право, реєстрація, торговельна марка, правильно оформлені

договори з командою — це не формальність, а інструменти збереження вашої репутації та доходу. Один превентивний крок сьогодні може вберегти від значних фінансових і репутаційних втрат у майбутньому…» ***(Дарія Сівченко. Як блогеру-мільйоннику захистити свій контент // Legal IT Group (https://legalitgroup.com/yak-blogeru-miljonnyku-zahystyty-svij-kontent/). 02.03.2026).***

***

«…В інтернеті копіювання чужого контенту відбувається швидко, однак це не позбавляє автора правового захисту, адже українське законодавство поширює охорону авторського права і на цифрове середовище, включаючи вебсайти, сторінки та онлайн-контент. Захист поширюється на форму вираження твору — тексти, фото, відео, дизайн, програмний код та інші оригінальні результати творчої діяльності, але не на ідеї чи факти як такі. Ефективний захист починається з правильної фіксації порушення: необхідно зберегти посилання, зробити скриншоти, зафіксувати дату, зібрати оригінальні файли та докази первинного створення. Далі важливо оперативно подати обґрунтовану вимогу про видалення контенту власнику сайту або хостингу, дотримуючись встановленої процедури…

У разі ігнорування вимог автор може звернутися до суду з вимогою припинити порушення, видалити контент і стягнути компенсацію, яка часто визначається як подвоєна або потроєна вартість ліцензійного використання. Судовий захист потребує підготовки доказів авторства і порушення, а також обґрунтованого розрахунку вимог. У складніших випадках можливе навіть кримінальне переслідування порушників. Загалом успіх у таких спорах залежить не від емоцій, а від швидкості та правильності дій: чіткої кваліфікації об’єкта, своєчасної фіксації порушення, грамотного звернення до порушника та підготовки доказової бази для захисту своїх прав…» ***(Киричук Діана Сергіївна. Як захистити авторські права на фото, відео та тексти // Центр правової допомоги (https://urist24.com.ua/blog/yak-zahystyty-avtorski-prava-na-foto-video-ta-teksty/). 06.03.2026).***

***

«Авторське право виникає автоматично з моменту створення оригінального твору в будь-якій формі — тексту, фото, відео чи коду — і не потребує обов’язкової реєстрації, однак у цифрову епоху ефективний захист вимагає активних дій. Охорона поширюється лише на форму вираження, а не на ідеї, і діє протягом життя автора плюс 70 років, тоді як немайнові права є безстроковими. У сучасних умовах, коли контент легко копіюється та поширюється, ключовим стає поєднання юридичних, технічних і організаційних заходів: фіксація факту створення через email, хмарні сервіси, метадані чи нотаріальні інструменти; використання водяних знаків, цифрових

підписів і позначок ©; а також, за потреби, державна реєстрація, яка спрощує доказування прав…

Важливою складовою є регулярний моніторинг порушень за допомогою пошукових і спеціалізованих сервісів, що дозволяє швидко реагувати. У разі виявлення незаконного використання слід оперативно зафіксувати докази, подати вимогу про видалення контенту або скористатися інструментами платформ і міжнародними механізмами, такими як DMCA, а за потреби — звертатися до суду для припинення порушення та стягнення компенсації. Особливу увагу слід приділяти новим викликам, зокрема використанню ШІ: повністю згенерований контент охороняється правом особливого роду, тоді як твори з творчим внеском людини підпадають під класичне авторське право...

Ефективний захист також передбачає уникнення типових помилок — відсутності фіксації дати створення, ігнорування моніторингу чи зволікання з реагуванням. У підсумку авторське право в інтернеті — це не одноразова дія, а системний процес, що поєднує превенцію, контроль і швидку реакцію, дозволяючи перетворити творчість на захищений і керований актив навіть у динамічному цифровому середовищі…» ***(Максим Кальник. Як захистити авторське право в інтернеті // nfront.org.ua (https://nfront.org.ua/yak-zahystyty-avtorske-pravo-v-interneti/). 15.03.2026).***

***

«У 2026 році блогерство перетворилося на повноцінну індустрію монетизації знань, де інфопродукти приносять більше доходу, ніж реклама, однак їх успіх напряму залежить від належного юридичного оформлення… Інфопродукт є комплексом різних об’єктів авторського права — відео, текстів, дизайну, аудіо — які охороняються окремо з моменту створення за умови оригінальності та фіксації. Водночас ідеї, методи чи назви курсів не підлягають авторському праву, тому для захисту бренду необхідна реєстрація торговельної марки, яка забезпечує монополію на використання назви та запобігає копіюванню конкурентами…

Хоча авторське право виникає автоматично, його державна реєстрація значно посилює позиції у разі спорів, дозволяє вимагати компенсацію, ефективно блокувати піратський контент і підвищує цінність продукту як бізнес-активу. Важливим елементом також є публічна оферта — юридичний договір із клієнтом, який визначає умови використання контенту, права сторін і політику повернення коштів. Прозорі правила рефандів стають обов’язковими відповідно до вимог регуляторів у різних країнах…

Окрему увагу потрібно приділяти захисту персональних даних: автор інфопродукту виступає контролером даних і має дотримуватися принципів мінімізації збору інформації, прозорості обробки та отримання згоди користувачів відповідно до міжнародних стандартів, зокрема GDPR. Загалом ефективний запуск і масштабування інфопродукту сьогодні базується не лише на маркетингу та якості контенту, а й на комплексному юридичному захисті,

що забезпечує стабільність і безпеку бізнесу…» ***(Світлана Овсієнко. Юридичний щит інфопродукту 2026: як не «злити» контент, захистити бренд та уникнути повернень // ТОВ "Діджитал Економіка" (https://speka.ua/business/yuridicnii-shhit-infoproduktu-2026-yak-ne-zliti-kontent-zaxistiti-brend-ta-uniknuti-povernen-9de8y5). 18.03.2026).***

***

«…Безкоштовна онлайн-бібліотека «Чтиво», яка існувала понад 20 років і стала великою платформою з десятками тисяч книг та активною спільнотою, припинила свою роботу через «зміну умов існування» та неможливість продовжувати діяльність у сталий і відповідальний спосіб… Проєкт відігравав важливу роль у популяризації української літератури та забезпеченні доступу до неї, однак його закриття викликало неоднозначну реакцію: частина користувачів підтримала рішення через звинувачення у поширенні піратського контенту, тоді як інші наголосили на втраті доступу до рідкісних і старих видань. Водночас експерти зазначають, що існують альтернативні легальні онлайн-бібліотеки, які працюють без порушення авторських прав, хоча вони менш відомі…

Ситуація з «Чтивом» відображає ширший контекст посилення уваги до дотримання авторських прав у цифровому середовищі, зокрема на тлі судових позовів великих світових видавництв проти тіньових бібліотек…» ***(Марина Пилипенко. Закрилася українська онлайн-бібліотека «Чтиво» // ГО «Детектор медіа» (https://ms.detector.media/internet/post/39087/2026-03-21-zakrylasya-ukrainska-onlayn-biblioteka-chtyvo/). 21.03.2026).***

***

Австралійський Союз

«…Можливість захисту віртуального дизайну як зареєстрованого промислового зразка значною мірою залежить від юрисдикції, в якій подається заявка на захист. До віртуальних дизайнів належать візуальні елементи, що існують виключно в електронному середовищі, такі як графічні інтерфейси користувача, піктограми, шрифти, анімовані переходи та елементи змішаної реальності. Їхньою визначальною рисою є тимчасовий характер: вони з’являються лише тоді, коли пристрій увімкнено і він працює в певному програмному стані… Ця тимчасовість є особливо проблематичною в контексті австралійського законодавства, оскільки австралійський Закон про промислові зразки захищає загальний зовнішній вигляд «виробу», який визначається як щось виготовлене промисловим або ручним способом, а не суто цифровий досвід. Як наслідок, в Австралії сформувалася система, яку часто називають «реєстрацією без реальних наслідків»: багато зразків, пов’язаних із графічним інтерфейсом користувача, можна подати на розгляд і навіть зареєструвати, але саме на етапі сертифікації, необхідної для ефективного забезпечення

дотримання прав, вони часто зазнають невдачі… Перший опір з'явився у справі Comshare, де піктограми на екрані були відхилені як миттєві зображення, і цей підхід згодом був підкріплений у справі Apple, в якій було встановлено критерій «продукту в стані спокою». Згідно з цією логікою, відповідний продукт оцінюється так, ніби він вимкнений, тобто екран порожній, а графічний інтерфейс користувача не береться до уваги, залишаючи лише сам фізичний дисплей. Більш пізні рішення, зокрема у справах DRiV та GEA, підтвердили, що тимчасові цифрові зображення не розглядаються як кваліфікуючі візуальні ознаки товару згідно з чинним законодавством Австралії. Перший опір з'явився у справі Comshare, де піктограми на екрані були відхилені як миттєві зображення, і цей підхід згодом був підкріплений у справі Apple, в якій було встановлено критерій «продукту в стані спокою». Згідно з цією логікою, відповідний продукт оцінюється так, ніби він вимкнений, тобто екран порожній, а графічний інтерфейс користувача не береться до уваги, залишаючи лише сам фізичний дисплей. Більш пізні рішення, зокрема у справах DRiV та GEA, підтвердили, що тимчасові цифрові зображення не розглядаються як кваліфікуючі візуальні ознаки товару згідно з чинним законодавством Австралії…» ***(Phil Burns. Protecting Virtual Designs - Registrability and Practical Filing Strategies for Australia, Europe and the United States // Wrays (https://wrays.com.au/insights/protecting-virtual-designs/). 10.03.2026).***

***

«Захоплення (сквотинг або кіберсквотинг) доменів, також відоме як кіберсквотинг, становить значну загрозу для австралійських малих підприємств, коли третя сторона реєструє доменне ім'я, яке є схожим до ступеня змішування з їхнім брендом, з метою отримання прибутку за рахунок їхньої репутації. Це може включати продаж домену за завищеною ціною, перенаправлення трафіку, показ реклами або навіть видавання себе за це підприємство, що призводить до втрати продажів, шкоди репутації та плутанини серед клієнтів. Типові сценарії включають схеми «викупу», домени з помилками в написанні (типосквотинг), реєстрацію того самого імені з іншим розширенням та додавання модифікаторів місця розташування або послуг до назви бренду…

Щоб запобігти незаконному захопленню доменів, підприємствам слід завчасно реєструвати основні варіанти доменних імен, зокрема з різними розширеннями (.com, .au) та типовими помилками в написанні. Що ще важливіше, реєстрація торгової марки для назви бренду є потужним юридичним інструментом у разі суперечок щодо доменів, оскільки вона закріплює визнані права на цю назву. Важливими профілактичними заходами є також підтримка актуальності доменних реєстрацій та моніторинг нових реєстрацій доменів і випадків підробки в Інтернеті за допомогою таких інструментів, як Google Alerts…

У разі виявлення доменного сквоттингу вкрай важливо реагувати методично та оперативно. Першим кроком є збір доказів сквоттингової діяльності, таких як скріншоти веб-сайту-порушника та будь-яке листування зі сквотером. Далі підприємствам слід здійснити пошук у базі даних WHOIS, щоб встановити власника домену та реєстратора, а потім оцінити власні юридичні права, зокрема наявність зареєстрованих торговельних марок та докази використання бренду. Офіційний, добре складений лист із вимогою припинити порушення часто дозволяє швидко вирішити проблему. Якщо це не допомагає, ефективними способами передачі права власності на домен є офіційні процедури вирішення спорів, такі як Політика вирішення спорів щодо доменів .au (auDRP) для доменів .au або Єдина політика вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) для загальних доменів верхнього рівня…

Окрім цих реактивних заходів, наявність чітких юридичних документів, орієнтованих на клієнтів, таких як Умови використання веб-сайту та Політика конфіденційності, може допомогти зменшити плутанину серед клієнтів та зміцнити довіру. Зрештою, поєднання проактивного захисту бренду, зокрема реєстрації торговельної марки, та продуманої стратегії реагування забезпечує найкращий захист від комерційної шкоди, спричиненої доменним сквотингом» ***(Alex Solo. How To Prevent And Respond To Domain Squatting In Australia // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/how-to-prevent-and-respond-to-domain-squatting-in-australia/). 23.03.2026).***

***

Держава Ізраїль

«Від національного уряду очікується дотримання авторського права та законодавства про інтелектуальну власність, проте останні події підкреслюють, як часто цей стандарт ігнорується. Дональд Трамп і його адміністрація неодноразово використовували пісні таких артистів, як Елтон Джон, Foo Fighters, ABBA, Том Петті, Принс, The Rolling Stones, Ніл Янг, Бейонсе, Radiohead, Сінед О'Коннор і Джек Вайт без дозволу та оплати, що є явним порушенням правил авторського права… Тепер ізраїльські збройні сили зробили щось подібне, використавши хіт Franz Ferdinand «Take Me Out» у глянцевому військовому відео, що рекламує нещодавні удари по Ірану, під назвою «Операція «Ревучий лев: ось як це робиться», де приспів пісні «take me out» був перероблений під зображення винищувачів і вибухів.

Лідер гурту Franz Ferdinand Алекс Капранос гнівно відреагував у Instagram, засудивши несанкціоноване використання і назвавши винних «воєнними вбивцями», чиї дії викликали у гурту «нудоту і лють». Він додав, що такий крок здається «типовим», звинувативши їх у зарозумілому привласненні того, що їм не належить» ***(Alan Cross. The Israeli Defense Forces used a Franz Ferdinand song. The band is angry // Alan Cross' A Journal of Musical Things***

(https://www.ajournalofmusicalthings.com/the-israeli-defense-forces-used-a-franz-ferdinand-song-the-band-is-angry/). 09.03.2026).

***

Європейський Союз

«Зростання електронної комерції та транскордонної торгівлі зробило захист бренду основною проблемою для бізнесу. Інтернет-ринки, соціальні мережі та пошукові системи створюють величезні можливості, але також сприяють підробці, «дублюванню», захопленню торгових марок і доменів, створенню сайтів-двійників, зловживанню ключовими словами та імпорту на сірому ринку (паралельному). Масштаби цього явища зростають: у 2025 році ВОІВ розглянула понад 6282 спори щодо доменних імен, що є значним зростанням порівняно з 2015 роком, а кількість вилучень товарів, що порушують права інтелектуальної власності в ЄС, зросла на 12% у порівнянні з попереднім роком. Тому ефективна стратегія захисту бренду починається з реєстрації основних прав інтелектуальної власності в ключових юрисдикціях, визначення місць і способів діяльності зловмисників та швидкого реагування у разі виявлення проблем, щоб моніторинг був цілеспрямованим, а збитки від порушень — мінімальними…

Ключові стратегії для внутрішніх команд включають використання процедур «повідомлення та видалення», що регулюються такими нормативно-правовими актами, як Закон ЄС про цифрові послуги, який зобов'язує платформи видаляти незаконний контент після отримання відповідного повідомлення. Власники прав також повинні використовувати системи ідентифікації контенту, специфічні для платформ (такі як Brand Registry від Amazon або Content ID від YouTube), і застосовувати заходи щодо порушень умов надання послуг платформи, щоб призупиняти діяльність повторюваних порушників. Крім того, деіндексація пошукових систем, зокрема через Google, є важливим інструментом для запобігання пошуку споживачами веб-сайтів, що порушують права, навіть якщо сам сайт залишається активним. У разі спорів щодо доменних імен арбітражні служби, такі як Nominet DRS (для .uk) або UDRP (для глобальних доменів), пропонують швидші та дешевші альтернативи судовим процесам. Все частіше для автоматизації моніторингу цих поширених онлайн-загроз використовуються інструменти захисту бренду на основі штучного інтелекту…

Для забезпечення ефективності бренди повинні спочатку зареєструвати свою інтелектуальну власність у відповідних юрисдикціях, вести організований облік цих прав та розробити цілеспрямовану стратегію на основі аналізу тенденцій. Однак спеціалізована юридична консультація стає необхідною, коли стандартні механізми не працюють, наприклад, коли платформи не реагують, порушення має комерційний масштаб або коли вимагається грошова компенсація чи судовий заборонний наказ» ***(Amy Earnshaw, Megan Kerr.***

Online Brand Protection Strategies and Enforcement Tools // Lewis Silkin LLP (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/03/10/online-brand-protection-strategies-and-enforcement-tools-102mmhp). 10.03.2026).

***

«Соціальні мережі кардинально змінили те, як бренди спілкуються, розвиваються та взаємодіють зі споживачами, а також вплинули на те, як використовуються, зловживаються, захищаються та забезпечуються права на торговельні марки. Такі платформи, як TikTok та Instagram, можуть зробити бренд відомим за лічені години, але вони можуть так само швидко поширювати інформацію про копіювальників, імітаторів та оманливе використання ідентифікаторів бренду. Вірусний контент та контент, створений користувачами, включаючи ремікси, пародії, меми та огляди, можуть створювати юридичні проблеми, особливо коли хештеги, ніки та імена користувачів починають функціонувати як ідентифікатори бренду або коли коментарі переходять у несанкціоноване комерційне використання…

Соціальні мережі надають власникам брендів важливі переваги, такі як швидше виявлення порушень, наявність цифрових доказів та можливість публічно реагувати на дезінформацію. Водночас вони створюють серйозні виклики, зокрема неоднакове застосування правових норм на різних платформах та в різних юрисдикціях, підвищений ризик розмивання бренду, масові випадки видавання себе за іншу особу, а також практичні труднощі з припиненням зловживань після їх поширення в Інтернеті…

У відповідь на це власники брендів повинні запровадити стратегію активного захисту, яка передбачає своєчасну реєстрацію основних імен користувачів та хештегів, використання інструментів моніторингу та послуг з відстеження, розробку плану оперативного реагування спільно з юристами з питань торговельних марок, навчання маркетингових команд правильному використанню торговельних марок та інформування їх про ризики в Інтернеті, а також дотримання політики щодо захисту прав, що поєднує оперативність із виваженим підходом. Коротко кажучи, соціальні мережі сьогодні відіграють ключову роль у стратегії бренду, і компанії повинні відповідно адаптувати свої заходи щодо захисту торговельних марок, якщо вони хочуть скористатися можливостями, які вони надають, та водночас ефективно управляти пов'язаними з ними ризиками» ***(Christina Frame. How social media has rewritten the trade mark rulebook: what brand owners need to know // Venner Shipley (https://www.vennershipley.com/insights-events/how-social-media-has-rewritten-the-trade-mark-rulebook-what-brand-owners-need-to-know/). 17.03.2026).***

***

«…Франція зробила новий крок у боротьбі з піратством, вперше зосередивши увагу на окремих користувачах IPTV: 19 абонентів були оштрафовані на суму від 300 до 400 євро за результатами кримінального

розслідування, розпочатого за скаргою Професійної футбольної ліги (LFP)… Раніше боротьба зосереджувалася переважно на операторах та реселерах, оскільки ідентифікувати користувачів послуг IPTV складніше, ніж у випадку з піратством через мережі peer-to-peer, але дані про абонентів, отримані під час затримання реселера, дали змогу владі притягнути до відповідальності кінцевих користувачів. Хоча штрафи є відносно невеликими, вони свідчать про зміну стратегії та містять попередження, що покарання можуть сягати 7 500 євро…

Цей крок наближає Францію до таких країн, як Італія, де тисячі користувачів IPTV вже були оштрафовані та зобов'язані виплатити додаткові цивільні відшкодування. LFP назвала цю акцію засобом стримування «мафіозної екосистеми», що завдає шкоди спортивній галузі, та зазначила, що можуть бути порушені й інші кримінальні справи… Однак, з огляду на те, що, за оцінками, у Франції близько двох мільйонів людей переглядають піратський контент Ліги 1, масштабне правозастосування залишається нереальним, що спонукає правовласників наполягати на вжитті більш жорстких заходів, таких як автоматичне блокування сайтів у режимі реального часу, особливо напередодні великих подій, таких як Чемпіонат світу з футболу 2026 року…» ***(Ernesto Van der Sar. France Fines First Batch of Pirate IPTV Subscribers Following Reseller Bust // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/france-fines-first-batch-of-pirate-iptv-subscribers-following-reseller-bust/). 25.03.2026).***

***

«Відповідно до п'ятирічної угоди, Відомство Європейського Союзу з інтелектуальної власності (EUIPO) надаватиме Європейській комісії консультативну та технічну підтримку у боротьбі з порушеннями прав інтелектуальної власності в Інтернеті, такими як підробка та піратство, відповідно до Закону про цифрові послуги (DSA). Основним завданням EUIPO є надання допомоги Комісії у нагляді за дуже великими онлайн-платформами (VLOP) та дуже великими онлайн-пошуковими системами (VLOSE) шляхом аналізу їхніх внутрішніх звітів з метою оцінки ефективності їхніх заходів щодо боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності…

Крім того, EUIPO проведе спеціалізовані тренінги для національних та судових органів, надасть експертну підтримку Європейській раді з цифрових послуг та розробить спільні найкращі практики, щоб допомогти дрібнішим посередникам запобігати зловживанню їхніми послугами. Ці зусилля підтримують загальні цілі DSA, який зобов'язує цифрові платформи впроваджувати механізми «повідомлення та реагування» для повідомлення про незаконний контент та зменшення системних ризиків, що в кінцевому підсумку створить безпечніше, прозоріше та підзвітніше онлайн-середовище для споживачів ЄС, законних підприємств та правовласників» ***(The EUIPO and the European Commission join forces to fight counterfeiting and piracy online // European Union Intellectual Property Office***

(https://www.euipo.europa.eu/en/news/the-euipo-and-the-european-commission-join-forces-to-fight-counterfeiting-and-piracy-online). 30.03.2026).

***

Південно-Африканська Республіка

«У цифровій економіці доменні імена стали важливою складовою стратегії бренду, оскільки часто є першим пунктом контакту між компанією та її клієнтами, але зростання їхнього значення також призвело до постійного збільшення кількості спорів. Хоча на практиці доменне ім'я може збігатися з торговою маркою, юридично ці два поняття відрізняються: торгова марка — це передбачене законом право інтелектуальної власності, що захищає знак, який використовується для розрізнення товарів або послуг, тоді як доменне ім'я — це, по суті, договірна реєстрація, що дозволяє використовувати інтернет-адресу протягом певного періоду часу. Ця відмінність означає, що особа може законно зареєструвати доменне ім'я, але все одно порушувати права на торгову марку іншої особи через його використання. Суперечки щодо доменів можуть виникати у різних формах, зокрема у вигляді кіберсквотингу, коли домен реєструється переважно з метою його подальшого продажу власнику торговельної марки з метою отримання прибутку; типосквоттингу, який експлуатує помилки в написанні відомих брендів; зворотного викрадення доменного імені, коли власник торгової марки неправомірно намагається заволодіти законно зареєстрованим доменом; техноджекінгу, коли розробник або постачальник послуг зберігає контроль над доменом, зареєстрованим для бізнесу; та кібергріпінгу, коли домени використовуються для протесту або критики і можуть порушувати питання репутації, дифамації або недобросовісної конкуренції…

Для вирішення цих конфліктів існують різні правові механізми залежно від розширення домену. У Південній Африці спори щодо доменів .za вирішуються відповідно до Положень про альтернативне врегулювання спорів (ADR) щодо доменів .za, прийнятих на підставі Закону про електронну комерцію та транзакції (ECT Act), що забезпечує економічно вигідну альтернативу судовому розгляду через такі органи, як SAIIPL (Південноафриканський інститут права інтелектуальної власності). Що стосується загальних доменів верхнього рівня (gTLD), таких як .com, спори регулюються Єдиною політикою вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) ICANN та адмініструються такими провайдерами, як WIPO. Зрештою, ефективний захист цінності бренду в Інтернеті вимагає від підприємств пильного моніторингу та проактивного забезпечення дотримання прав, визнаючи, що управління цифровим брендом є постійним зобов'язанням, а не одноразовою дією...» ***(Domain name disputes unpacked // Creamer Media (https://www.polity.org.za/article/domain-name-disputes-unpacked-2026-03-27). 27.03.2026).***

Республіка Індія

«…Цифровізація перетворила законодавство про торговельні марки з територіально обмеженої системи, орієнтованої на ризик введення споживачів в оману, на складну платформоорієнтовану систему, що формується під впливом алгоритмів, транскордонної торгівлі та розмитих ролей посередників, продавців і користувачів. Інтернет-торгові майданчики, соціальні мережі та реклама в пошукових системах створюють можливості для нових масштабних форм порушення прав — таких як перенаправлення за ключовими словами, фальшиві оголошення, видавання себе за іншу особу та зловживання метаданими — де шкода виникає не лише від плутанини, а й від розмивання знака, недобросовісної конкуренції та ризиків для безпеки споживачів, навіть коли користувачі свідомо купують підробки…

Суди, зокрема в Індії, пристосувалися до ситуації, тлумачачи чинне законодавство таким чином, щоб воно охоплювало цифрові форми використання (наприклад, доменні імена, онлайн-рекламу), проте прогалини залишаються, особливо щодо відповідальності посередників та обсягу відповідальності платформ. Хоча механізми «безпечної гавані» передбачають нейтральність, сучасні платформи активно впливають на видимість контенту та транзакції, що спонукає до переходу до функціональної відповідальності, заснованої на контролі та економічній вигоді, хоча надмірно широка відповідальність загрожує гальмувати інновації. Забезпечення дотримання прав стикається з практичними проблемами, включаючи швидкоплинність цифрових доказів, фрагментацію юрисдикцій та асиметрію даних між платформами та правовласниками, що змушує суди застосовувати такі інструменти, як динамічні судові заборони, хоча вони залишаються реактивними та ресурсомісткими. Водночас забезпечення дотримання прав на торговельні марки має збалансувати суперечливі цінності, такі як конкуренція, свобода вираження поглядів та законні практики, як-от порівняльна реклама, одночасно запобігаючи зловживанням з боку домінуючих компаній через непрозорі системи видалення контенту…

З точки зору структури, цифрова екосистема розподіляє відповідальність між автоматизованими системами та архітектурою платформ, що ускладнює застосування традиційних моделей, заснованих на визначенні вини, та вимагає переходу до регулювання на основі екосистемного підходу, який враховує технологічні та економічні реалії. Новітні технології, такі як штучний інтелект та віртуальні торговельні майданчики, ще більше розмивають межі між поняттями «використання» та відповідальності, створюючи як можливості для забезпечення дотримання законодавства, так і нові ризики. Загалом, ефективний захист торговельних марок у цифрову епоху вимагає гібридної моделі управління, що поєднує судову адаптацію, чіткіше регулювання, відповідальність платформ та технологічні інструменти, переходячи від вузької доктрини, заснованої на плутанині, до ширшої структури, яка захищає

цілісність ринку, зберігаючи інновації та відкритість» ***(Ananya Chauhan. Trademark Enforcement in the Digital Marketplace: Combating Online Infringement // Khurana & Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/trademark-enforcement-in-the-digital-marketplace-combating-online-infringement). 09.03.2026).***

***

«…У швидко зростаючій цифровій економіці Індії доменні імена стали важливими бізнес-активами, пов'язаними з ідентичністю бренду, довірою та електронною комерцією, проте вони дедалі частіше стають об'єктом кіберсквоттингу, спуфінгу та інших форм цифрового шахрайства. Хоча з 2019 по 2025 рік було зареєстровано 296 випадків порушення прав інтелектуальної власності — переважно спорів щодо торговельних марок — ці цифри, ймовірно, занижують справжній масштаб порушень, багато з яких залишаються невиявленими або незареєстрованими через недостатню обізнаність та легкість зловживання в Інтернеті… Правова база Індії щодо спорів про домени є гібридною системою, що поєднує законодавство про торговельні марки (зокрема положення про недобросовісну конкуренцію згідно із Законом про торговельні марки 1999 року), Закон про інформаційні технології (щодо елементів кіберзлочинності) та специфічні для доменів процедури, такі як INDRP (Політика вирішення спорів щодо доменних імен в Індії) для доменів «.in» та глобальна процедура UDRP (Єдина політика вирішення спорів щодо доменних імен) для загальних доменів, наприклад «.com». Хоча ці механізми дозволяють застосовувати відносно швидкі засоби правового захисту, такі як передача або скасування домену, їхнє виконання ускладнюється автоматизованим, глобальним характером реєстрації доменів та обмеженою проактивною роллю реєстраторів, які здебільшого діють реактивно після виникнення спорів…

Суди відіграли ключову роль у формуванні цієї ситуації. Такі знакові справи, як «Satyam Infoway проти Sifynet», підтвердили, що доменні імена виконують функцію ідентифікаторів бізнесу, подібних до торговельних марок, тоді як пізніші рішення, наприклад у справі «Hindustan Unilever проти Endurance Domain», підкреслили практичні обмеження щодо забезпечення дотримання прав, зазначивши, що від реєстраторів не можна вимагати моніторингу або блокування всіх доменів, що порушують права. Більш пізні рішення, зокрема у справах Dabur проти Ashok Kumar та ухвала Tata щодо John Doe, свідчать про перехід до більш широких та проактивних заходів проти великомасштабного або анонімного кіберсквоттингу та шахрайства. Незважаючи на ці зміни, залишаються значні виклики: правозастосування є фрагментарним та дорогим, транскордонні спори важко врегулювати, а кожен домен часто вимагає окремих дій…

З огляду на ці реалії, суперечки щодо доменів дедалі тісніше пов'язуються з більш загальними кіберризиками, такими як фішинг, крадіжка

особистих даних та підроблені сайти електронної комерції, що робить їх одним із найважливіших питань у сфері запобігання цифровому шахрайству. Для стартапів та підприємств захист доменів має розглядатися як ключовий елемент управління ризиками, а не як одноразове адміністративне завдання. Це включає захист торговельних марок, реєстрацію захисних варіантів та альтернативних доменів, моніторинг підозрілих реєстрацій та готовність використовувати INDRP, UDRP або судові позови, якщо це необхідно. Хоча в Індії дедалі частіше лунають заклики до створення більш комплексної правової бази щодо доменів, нинішня система вже надає інструменти для захисту — за умови, що їх використовують проактивно. Зрештою, захист доменного імені сьогодні вимагає поєднання правової обізнаності, стратегічного планування та постійної пильності у дедалі складнішому та глобалізованому онлайн-середовищі» ***(Rommel Pandit. Rising Digital Frauds & the Fight for Secure Domain Names in India // De Penning & De Penning (https://depenning.com/blog/rising-digital-frauds-the-fight-for-secure-domain-names-in-india/). 09.03.2026).***

***

«…Міністерство інформації та телерадіомовлення наказало Telegram видалити понад 3000 каналів, звинувачених у розповсюдженні матеріалів, що порушують авторські права…

У наказі Telegram було надано лише три години на видалення згаданих каналів. Незрозуміло, чи зробили вони це, оскільки компанія не прокоментувала наказ…

Цей наказ є частиною ширших зусиль в Індії, спрямованих на боротьбу з різними посередниками, звинуваченими у сприянні піратству та іншим формам порушення авторських прав. За даними уряду, список каналів було складено безпосередньо на основі скарг різних власників контенту…» ***(Centre orders Telegram to disable over 3,100 channels for alleged copyright violations // Storyboard18 (https://www.storyboard18.com/social-media/centre-orders-telegram-to-disable-over-3100-channels-for-alleged-copyright-violations-91925.htm). 12.03.2026).***

***

«…Швидко зростаюча цифрова екосистема Індії відкрила нові можливості для створення та поширення контенту, але водночас сприяла поширенню онлайн-піратства через стрімінг, торренти, дзеркальні сайти та несанкціоновані завантаження, що робить ефективне забезпечення дотримання авторських прав надзвичайно важливим. Правова база, заснована на Законі про авторське право 1957 року, режимі ІТ, Законі «Jan Vishwas» 2023 року та Законі про внесення змін до Закону про кінематографію 2023 року, еволюціонувала для вирішення цієї проблеми шляхом переведення рутинних порушень у сферу цивільних санкцій, зберігаючи при цьому

кримінальні санкції за масштабне піратство, а також шляхом посилення заходів щодо боротьби з незаконним розповсюдженням фільмів…

Суди відіграли ключову роль завдяки інноваційним засобам правового захисту, таким як динамічні та динамічні+ судові заборони, які дозволяють блокувати не лише існуючі сайти, що порушують авторські права, а й майбутні дзеркальні сайти без необхідності повторних судових розглядів, як це було продемонстровано у знакових справах, таких як UTV проти 1337X та MySpace проти Super Cassettes, які також прояснили питання відповідальності посередників після того, як платформи отримують повідомлення про порушення. Індійська система повідомлення та видалення відповідно до Правил авторського права 2013 року вимагає від платформ вживати заходів протягом 36 годин, тоді як захист «безпечної гавані» застосовується лише в тому випадку, якщо посередники дотримуються вимог та реагують на повідомлення. Однак при забезпеченні дотримання законодавства виникають такі проблеми, як швидкоплинність цифрових доказів, питання юрисдикції та залежність від співпраці платформ, що спонукає суди застосовувати такі інструменти, як накази «John Doe» та директиви щодо блокування доменів…

Правовласникам рекомендується поєднувати правові та практичні стратегії: фіксацію порушень, надсилання вимог про припинення порушень, використання систем подання скарг на платформах та, за необхідності, звернення до суду, поряд із такими превентивними заходами, як нанесення водяних знаків, моніторинг на основі штучного інтелекту та тегування метаданими. Загалом, хоча правові та судові механізми Індії стають дедалі гнучкішими та надійнішими, ефективний захист авторських прав у цифрову епоху залежить від проактивного, комплексного підходу, що поєднує правове забезпечення та технологічні засоби захисту» ***(Riya Sharma. Online Copyright Enforcement in India: Statutes, Cases, and Remedies // Khurana & Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/online-copyright-enforcement-in-india-statutes-cases-and-remedies). 13.03.2026).***

***

«У міру того як індійські підприємства все активніше працюють у цифровій економіці, порушення прав на торговельні марки в Інтернеті стало серйозною загрозою, що постійно еволюціонує, і проявляється у таких формах, як розміщення підроблених товарів на платформах електронної комерції, реєстрація оманливих доменних імен, створення фейкових акаунтів у соціальних мережах, реклама за ключовими словами з використанням торговельних марок конкурентів, а також несанкціоноване використання логотипів у рекламних кампаніях в Інтернеті. В Індії порушення прав на торговельні марки має місце, коли ідентичний або оманливо схожий знак використовується без дозволу таким чином, що це спричиняє плутанину у споживачів, і масштаби цієї проблеми стрімко зросли з розвитком таких платформ, як Amazon, Flipkart, Meesho, та каналів продажів у соціальних

мережах… Ефективний захист починається з надійної реєстрації торговельної марки відповідно до Закону про торговельні марки 1999 року, оскільки, хоча попереднє використання залишається важливим у системі загального права Індії, реєстрація надає виключні законодавчі права та посилює можливості їхнього забезпечення. Підприємствам слід реєструвати не лише свої основні знаки, а й логотипи, стилізовані варіанти, слогани та знаки у всіх відповідних класах, тоді як компанії з міжнародними інтересами також повинні розглянути можливість подання заявок за Мадридським протоколом. Однак самої реєстрації недостатньо: власники брендів повинні активно стежити за цифровим простором, включаючи торгові майданчики, соціальні мережі, реєстри доменів та Інтернет загалом, в ідеалі за допомогою поєднання автоматизованих інструментів захисту бренду та юридичної експертизи досвідчених фахівців у галузі торговельних марок…

Великі платформи пропонують інструменти захисту прав, такі як Amazon Brand Registry та аналогічні системи повідомлення на інших торгових майданчиках, але їхня ефективність часто залежить від наявності зареєстрованого знака та подання запитів на видалення з використанням юридично обґрунтованих повідомлень. У випадках, пов’язаних з доменними іменами, індійські підприємства також можуть скористатися процедурами UDRP або INDRP, щоб повернути домени, зареєстровані недобросовісно, швидше та дешевше, ніж у рамках повномасштабного судового розгляду. Якщо механізми платформ є недостатніми або порушення є серйозним, індійське законодавство пропонує потужні засоби правового захисту відповідно до Закону про торговельні марки, включаючи цивільні позови про заборону, відшкодування збитків та стягнення прибутку, а суди часто готові надавати односторонні заходи захисту в термінових онлайн-справах, де порушники можуть швидко зникнути або перенести свою діяльність…

Також можуть мати значення адміністративні заходи, такі як подання заперечень та внесення виправлень до Відомства з питань торговельних марок. Зрештою, захист бренду в Інтернеті в Індії вимагає не лише наявності юридичних прав, а й постійної пильності, скоординованої внутрішньої та зовнішньої підтримки, а також оперативного забезпечення дотримання прав, щоб підприємства могли зберегти довіру споживачів, захистити цінність бренду та ефективно конкурувати на швидкозростаючому цифровому ринку Індії» ***(Rejal Mongia. How Indian Companies Can Protect Their Brand From Online Trademark Infringement // Ahlawat & Associates (https://www.ahlawatassociates.com/blog/online-trademark-infringement-india-protect-your-brand). 14.03.2026).***

***

Республіка Індонезія

«…Для багатьох підприємств рекламні матеріали, такі як фотографії товарів, дизайн каталогів, ілюстрації на упаковці, маркетингові візуальні матеріали, а також контент для соціальних мереж та відео, відіграють важливу роль у впливі на рішення покупців та стимулюванні продажів. Компанії часто вкладають значні кошти у створення цих матеріалів за допомогою професійної фотозйомки, графічного дизайну та виробництва рекламних відео, і, як тільки ці матеріали виявляються ефективними, їх повторно використовують на торгових майданчиках, у рекламних кампаніях у соціальних мережах, у цифровій рекламі, під час презентацій продажів та на упаковці товарів…

Оскільки ці твори мають комерційну цінність, їх легко можуть скопіювати конкуренти, якщо вони не захищені законом, тому все більше підприємств приділяють увагу реєстрації авторських прав у рамках управління та захисту своїх маркетингових активів. Процес реєстрації авторських прав зазвичай починається з визначення того, які твори потребують захисту, а потім — з підготовки необхідних документів, таких як дані про особу власника, зразки твору, опис твору та заява про право власності… Після цього заявка подається через онлайн-систему Головного управління інтелектуальної власності, де вона проходить адміністративну перевірку на предмет дотримання всіх вимог. Якщо чогось бракує, заявника, як правило, просять виправити заявку, перш ніж процес продовжиться. Після виконання всіх умов твір офіційно реєструється та видається свідоцтво про авторське право, яке потім слугує важливим доказом права власності у разі порушення…

Хоча багато підприємців вважають, що цей процес є складним, насправді він досить чітко структурований: визначення об’єкта авторського права, підготовка документів, подання заявки, проходження експертизи в компетентному органі та отримання свідоцтва. Без такого захисту підприємства наражаються на такі ризики, як копіювання чи плагіат рекламних матеріалів конкурентами, втрата візуальної ідентичності бренду, суперечки щодо прав власності, а також додаткові витрати, пов’язані з необхідністю відтворення контенту в разі виникнення конфліктів… З огляду на ці ризики захист авторських прав дедалі частіше розглядається не як юридична формальність, а як важлива складова управління активами підприємства, особливо для онлайн-бізнесу та компаній, що орієнтуються на маркетинг і значною мірою покладаються на візуальний контент. Загалом, реєстрація авторських прав на ключові рекламні матеріали допомагає підприємствам отримати чіткі докази права власності та надійніший захист контенту, який сприяє розвитку їхнього бренду та збільшенню обсягів продажів» ***(Darga Ananthara. Alur Pendaftaran Hak Cipta untuk Konten Promosi Produk // Jasa Merek (https://jasamerek.com/blog/alur-pendaftaran-hak-cipta/). 31.03.2026).***

***

«Цифрові двійники — комп'ютерні моделі фізичних або біологічних систем, що постійно синхронізуються з оперативними даними, — стрімко стають основними інструментами у сфері медичного обладнання, біовиробництва та клінічних платформ на базі штучного інтелекту. У галузі охорони здоров'я вони дають змогу здійснювати найрізноманітніші завдання: від моделювання хірургічних процедур на моделях, створених під конкретного пацієнта, до координації розробки лікарських засобів та проведення масштабних клінічних випробувань «in silico». Однак ця здатність до прогнозування, що ґрунтується на моделюванні, аналізі даних та машинному навчанні (ШІ/МН), створює значні патентні ризики, зокрема щодо придатності об'єкта патентування згідно з 35 U.S.C. § 101. Оскільки цифрові двійники часто функціонують як абстрактні програмні моделі, що обробляють біологічні дані, формулювання формул винаходу на високому рівні абстракції — що описують лише збір даних або ітеративне навчання — є вразливими до відхилення…

Щоб забезпечити надійний патентний захист, заявники повинні чітко сформулювати конкретні технічні вдосконалення, а не обмежуватися лише абстрактним моделюванням. У формулі винаходу слід описати, як «цифровий двійник» забезпечує конкретний прогрес у обчислювальній архітектурі або продуктивності фізичної системи — наприклад, шляхом зазначення конкретних алгоритмів, що відтворюють біомеханіку легенів, або шляхом детального опису того, як терапевтичний пристрій коригує параметри лікування на основі прогнозів моделі в режимі реального часу. Недавні рішення Федерального апеляційного суду, такі як Recentive Analytics, та рекомендації USPTO у справі Ex parte Desjardins підкреслюють, що простого використання ШІ або «динамічного коригування» недостатньо; у формулі винаходу має бути пояснено, як конкретні обчислювальні методи покращують функціональність…

Окрім відповідності критеріям, серйозними перешкодами є питання забезпечення дотримання вимог та виявлення. Багато інновацій у сфері цифрових двійників пов'язані з внутрішніми хмарними процесами (наприклад, моделюванням фізіології органів або метаболічних шляхів), які не є видимими для конкурентів. Щоб покращити виявлення, заявлені характеристики слід пов'язувати з спостережуваними проявами поведінки системи, такими як дані, отримані за допомогою візуалізації, автоматичне регулювання пристроїв або вимірювані зміни в лікуванні…

Нарешті, для формування надійного патентного портфеля необхідний стратегічний, багаторівневий підхід. Описи повинні всебічно документувати весь життєвий цикл цифрового двійника — збір даних, оновлення моделей, архітектури штучного інтелекту та фізіологічні параметри — щоб забезпечити відповідність вимогам щодо патентоспроможності та письмового опису, водночас залишаючи можливість для подання заяв про продовження терміну дії патентів у майбутньому. Стратегії захисту прав повинні зосереджуватися на

обчислювальній архітектурі та методах фізіологічного моделювання, а не на даних, що дозволяють ідентифікувати пацієнтів, що гарантуватиме можливість захисту патентів без необхідності доступу до захищеної медичної інформації. Передбачаючи як ретельну перевірку відповідності вимогам, так і практичні реалії виявлення порушень у розподілених системах, компанії можуть забезпечити значний захист цих трансформаційних технологій» ***(Digital Twins in Life Sciences: Patent Strategy Across Eligibility, Enforcement, and Architecture // Baker Botts L.L.P (https://www.bakerbotts.com/thought-leadership/publications/2026/march/digital-twins-in-life-sciences). 03.2026).***

***

«**Компанія Pokémon Company International засудила Білий дім за використання її зображень, зокрема персонажа Пікачу, в інтернет-мемі з написом «Make America Great Again» («Зробимо Америку знову великою»).** Речниця компанії заявила, що Pokémon не брала участі у створенні чи поширенні мему, не давала дозволу на використання своєї інтелектуальної власності та наголосила, що її місія об'єднати світ не має жодного стосунку до будь-яких політичних програм…

Хоча компанія не підтвердила, чи буде вона подавати позов до суду, це вже другий випадок, коли вона висловлює критику на адресу адміністрації Трампа. У вересні Pokémon розкритикувала відео, в якому використовувалася її тема і слоган «Gotta catch 'em all» («Злови їх усіх») для просування кампанії з депортації, яку проводили прикордонна служба та імміграційні агенти США. У відповідь на нещодавню скаргу Білий дім припустив, що 30-річний бренд має політичні упередження… Спірний мем, схоже, використовує зображення з нещодавно випущеної гри Nintendo Pokopia, використовуючи подібний шрифт і зображуючи маленького Пікачу, який визирає з-за тексту» ***(Max Matza. Pokémon condemns White House for using its imagery // BBC (https://www.bbc.com/news/articles/cj4z0l8wvvdo). 06.03.2026).***

***

«12 березня 2026 року Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) опублікувало додаткові рекомендації щодо експертизи, які суттєво модернізують критерії розгляду заявок на патенти на промислові зразки стосовно інтерфейсів та іконок, створених за допомогою комп'ютера. З огляду на відгуки зацікавлених сторін та стрімкий розвиток цифрових технологій, ці рекомендації скасовують історичну вимогу, згідно з якою креслення повинні зображати дисплейну панель або екран, щоб відповідати критеріям «виробу» відповідно до статті 35 USC § 171. Раніше заявники були змушені ілюструвати цифровий дизайн як поверхневе оздоблення на матеріальному об'єкті, часто використовуючи штрихові лінії; однак за новими правилами зображення дисплейної панелі тепер є

необов’язковим, за умови що формулювання формули винаходу достатньо пов’язує дизайн із комп’ютером або системою…

Оновлена політика роз’яснює, що заголовки пунктів формули винаходу, в яких використовується прийменник «для» — наприклад, «інтерфейс віртуальної реальності для комп’ютера» — належним чином ідентифікують основний виріб, не претендуючи на захист абстрактного зображення. Ця зміна є особливо корисною для нових технологій, оскільки вона чітко визнає та розширює критерії придатності для проекційних, голографічних, інтерфейсів доповненої реальності (AR) та віртуальної реальності (VR), які можуть існувати поза межами традиційних екранів. Ці рекомендації, що набирають чинності негайно для всіх заяв, що знаходяться на розгляді, та нових заяв, надають заявникам більшу гнучкість у формулюванні назв та підготовці простіших креслень, одночасно забезпечуючи дотримання вимог щодо письмового опису. Ці зміни, які будуть включені до Посібника з процедури розгляду патентів (MPEP), є стратегічним кроком USPTO, спрямованим на забезпечення того, щоб практика патентування промислових зразків йшла в ногу з технологіями імерсивних обчислень» ***(John L. Hemmer and Sandhal Olds. USPTO Expands Design Patent Protection for Computer-Generated Interfaces and Icons // Morgan Lewis & Bockius LLP (https://www.morganlewis.com/pubs/2026/03/uspto-expands-design-patent-protection-for-computer-generated-interfaces-and-icons). 13.03.2026).***

***

«Компанія Operation Bluebird Inc. має намір запустити конкуруючу соціальну мережу під назвою «twitter.new» і звернулася до Відомства з патентів і торгових марок США (USPTO) з проханням визнати, що компанія X Corp. Ілона Маска відмовилася від торгових марок «Twitter», «tweet» та «blue bird». X Corp. відповіла поданням позову до Окружного суду США округу Делавер 16 грудня, стверджуючи, що Operation Bluebird порушує її права на торговельні марки, представляючи себе як правонаступника бренду Twitter. Суперечка точиться навколо того, чи є ребрендинг Twitter у X, здійснений Маском у 2023 році, разом із його публічною заявою про те, що компанія попрощається з брендом Twitter та «усіма птахами», відмовою від торговельної марки відповідно до законодавства про торговельні марки…

Згідно із Законом Ланхема, відмова від торговельної марки вимагає як невикористання знака, так і наміру не відновлювати його використання, а три роки поспіль невикористання створюють спростовну презумпцію відмови. Щоб відхилити таку претензію, власник торгової марки повинен продемонструвати або поточне добросовісне комерційне використання знака, або об’єктивні докази планів щодо відновлення використання, такі як бізнес-плани, маркетингові матеріали або записи про розробку продуктів; самого лише захисного застосування, внутрішніх посилань або залишкових технічних слідів зазвичай недостатньо…

Ця судова суперечка висвітлює суперечність між стратегією брендингу та законодавством про торговельні марки, особливо коли відомий бренд навмисно виводять з обігу на користь нової ідентичності. Хоча компанія X Corp. поновила дію торговельної марки «Twitter» у 2023 році і досі вказує на залишкові згадки, такі як домен twitter.com або результати пошуку, де згадується «X (Twitter)», організація Operation Bluebird, ймовірно, буде стверджувати, що це лише пасивні залишки, а не справжнє використання торговельної марки… Тому суди та USPTO повинні будуть вирішити, чи дійсно X Corp. зберегла або має намір відродити послуги під брендом Twitter, чи її дії свідчать про остаточний відхід від цього бренду. Якщо в результаті буде встановлено, що торговельні марки були залишені, X Corp. втратить права на них, і ці торговельні марки фактично стануть доступними для використання та реєстрації іншими особами відповідно до звичайних правил щодо торговельних марок. Отже, ця справа може визначити не лише долю одного з найвідоміших брендів в Інтернеті, а й те, наскільки компанія може змінити свій бренд, зберігаючи при цьому права на виведений з обігу назву» ***(Stephen H. Hall and Lucie Hunter Fisher. Have Iconic Twitter Trademarks Been Abandoned? // Bradley Arant Boult Cummings LLP (https://www.bradley.com/insights/publications/2026/03/have-iconic-twitter-trademarks-been-abandoned). 13.03.2026).***

***

«…Зіткнувшись із постійними труднощами в отриманні патентів на програмне забезпечення відповідно до суворої доктрини «абстрактної ідеї», викладеної в розділі 101, технологічні компанії все частіше звертаються до патентів на промислові зразки, а нові рекомендації USPTO значно розширюють їхню корисність. Оновлені правила спрощують захист комп'ютерних іконок, графічних інтерфейсів користувача (GUI) і навіть проекційних, голографічних та AR/VR-інтерфейсів завдяки скасуванню попередніх обмежень — зокрема, вимоги зображувати фізичний екран на кресленнях — та явному дозволу на використання гнучких формулювань у формулі винаходу, таких як «іконка для комп'ютера». Ці рекомендації підтверджують, що дизайн цифрових інтерфейсів може кваліфікуватися як «вироби», що підлягають захисту, навіть без традиційних дисплеїв, за умови, що вони належним чином описані та розкриті, при цьому все ще вимагаючи достатньої кількості креслень для визначення дизайну…

Ці зміни мають зворотну силу та відкривають нові можливості для перегляду заяв, що знаходяться на розгляді або були раніше відхилені. Патенти на промислові зразки є особливо привабливими, оскільки вони захищають візуальні та інтерактивні аспекти програмного забезпечення і не підпадають під ті самі вимоги щодо придатності, що й патенти на винаходи. Проте заявники все одно повинні забезпечити технічну чіткість, належну структуру формули винаходу та вичерпне візуальне розкриття інформації. Це оновлення також

підкреслює зростаючу важливість інтеграції патентів на промислові зразки в більш широкі стратегії інтелектуальної власності поряд із патентами на винаходи, авторським правом та комерційною таємницею. Загалом, зміна курсу USPTO означає значне розширення захисту елементів цифрового дизайну, що робить патенти на промислові зразки більш доступним та стратегічним інструментом для захисту інновацій у сучасних програмних продуктах» ***(James G. Gatto and Brian M. Restauro. Design Patents for Computer- Generated Icons and Interfaces: How the USPTO's Major Updated Guidance Creates More Flexibility // Sheppard (https://www.sheppard.com/en/insights/blogs/design-patents-for-computer-generated-icons-and-interfaces-how-the-usptos-major-updated-guidance-creates-more-flexibility). 17.03.2026).***

***

«У сучасному динамічному цифровому середовищі соціальні мережі перетворилися на головні арени суперечок щодо інтелектуальної власності (ІВ), де підприємства часто стикаються з порушеннями прав на торговельні марки та авторських прав, а також з підробками. Щоб ефективно захистити свої бренди та творчі активи, власники прав інтелектуальної власності повинні застосовувати проактивний і стратегічний підхід, що базується на чотирьох ключових кроках…

Основним заходом є офіційна реєстрація всіх торговельних марок, авторських прав та патентів для створення надійних юридичних доказів права власності. Після забезпечення правового захисту бренди повинні активно моніторити соціальні мережі та електронні торговельні майданчики, використовуючи інструменти соціального моніторингу та відстеження контенту, щоб виявляти несанкціоновані згадки про бренд, вкрадений контент або підроблені товари. У разі виявлення порушення власники повинні використовувати вбудовані процедури повідомлення та механізми видалення контенту, передбачені Законом про авторські права в цифрову епоху (DMCA), які пропонують платформи, щоб видалити контент, що порушує права…

Нарешті, якщо ці заходи на рівні платформи виявляться неефективними, може виникнути необхідність перевести справу на офіційний юридичний рівень, починаючи з надіслання листа з вимогою припинити порушення і, можливо, завершивши судовим розглядом. Зрештою, успішне забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в соціальних мережах вимагає постійної пильності та комплексної багаторівневої стратегії захисту» ***(Daniel Grossman, Zachary Moen. 4 Strategies for Enforcing IP Rights on Social Media Platforms // Clark Hill PLC (https://www.clarkhill.com/news-events/news/4-strategies-for-enforcing-ip-rights-on-social-media-platforms/). 17.03.2026).***

***

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«Швидка інтеграція штучного інтелекту в креативні галузі є глибокою зміною, яка надає бізнесу безпрецедентну ефективність і масштабованість, але водночас порушує тривожні питання для митців щодо авторства та цінності. Для підприємств інструменти штучного інтелекту є двигунами продуктивності, які значно знижують виробничі витрати та терміни виконання замовлень, дозволяючи швидко експериментувати в маркетингу та дизайні… Однак така ефективність створює юридичні та етичні неоднозначності. Генеративні моделі навчаються на величезних наборах даних, які часто містять матеріали, захищені авторським правом, що спонукає митців стверджувати, що їхні роботи використовуються для створення прямої конкуренції, тоді як компанії заявляють, що результати є трансформативними та законними. Крім того, суди наразі вважають, що мистецтво, створене виключно машинами, може не підлягати захисту авторським правом, що ставить як творців, так і підприємства перед значним ризиком та невизначеністю щодо права власності…

Хоча прихильники хвалять ШІ за демократизацію творчості, надаючи кожному доступ до високоякісних інструментів дизайну, ця демократизація часто приховує витіснення людських працівників. Фріланс-ілюстратори та молодші дизайнери відчувають зниження кількості замовлень та можливостей для початківців, оскільки клієнти переходять на генеративні платформи… Ця технологічна революція змушує філософськи переоцінити саму творчість, хоча деякі художники та підприємства обирають співпрацю, використовуючи ШІ як засіб для генерації концепцій, які потім вдосконалюються під наглядом людини. Найбільший ризик полягає не у зникненні творчості, а у концентрації її економічних вигод серед великих технологічних компаній, що може залишити незалежних творців без стабільних джерел доходу, якщо законодавці, керівники корпорацій та юристи не зможуть успішно модернізувати рамки інтелектуальної власності та адаптуватися до швидких темпів цих змін» ***(Nick Patterson. Why AI Art Is Redefining Creativity — and Who's Getting Left Behind // MarylandReporter.com (https://marylandreporter.com/2026/03/03/ai-art-redefining-creativity/). 03.03.2026).***

***

«У зв'язку з вибуховим зростанням популярності додатків для створення музики на основі штучного інтелекту, компанія Suno досягла двох мільйонів платних передплатників і 300 мільйонів доларів річного доходу, дозволяючи користувачам створювати музику за допомогою текстових підказок. Це стрімке зростання породило судові суперечки щодо порушення авторських прав. Незважаючи на те, що Warner Music Group

нещодавно уклала угоду з Suno, компанія все ще стикається з численними судовими позовами, зокрема від німецької організації з захисту музичних прав GEMA. Suno захищає своє визнане використання навчальних даних, захищених авторським правом, посилаючись на «добросовісне використання» і стверджуючи, що музика, створена за допомогою штучного інтелекту, не є прямою конкуренцією оригінальному матеріалу…

Однак ця захисна позиція була потенційно підірвана К.К. Гонг, директором Menlo Ventures і провідним інвестором Suno, яка в своєму твіті, що згодом був видалений, заявила, що «особисто перейшла на прослуховування переважно музики з Suno», оскільки втомилася від рекомендацій Spotify. Критики, такі як композитор Ед Ньютон-Рекс, стверджують, що це зізнання доводить, що музика, створена за допомогою штучного інтелекту, шкодить традиційному музичному ринку, і, ймовірно, буде використано проти Suno в суді. Окрім юридичних наслідків, твіт Гонг викликав глибшу філософську реакцію щодо майбутнього людської творчості. Письменники та музиканти висловлюють занепокоєння тим, що штучний інтелект «демократизує» створення контенту, зводивши музику до соліпсистичного, зручного повторення існуючих творів, тим самим знецінюючи людські зв'язки, глибоку роботу та культурний контекст, які визначають справжнє художнє вираження» ***(Victor Tangermann. Lead Investor in Music Generation App Suno Deletes Tweet That Contradicts Its Argument in High Stakes Court Cases // Recurrent (https://futurism.com/future-society/lead-investor-music-generation-suno-tweet-court). 03.03.2026).***

***

«На ринку, що керується штучним інтелектом, основоположні принципи інтелектуальної власності зазнають серйозного випробування, і ця тема стане центральною на конференції INTA 2026. Справи щодо патентів DABUS, в яких перевірялося, чи можна назвати ШІ винахідником, порушили аналогічні питання щодо торговельних марок: якщо ШІ створює логотип, назву або слоган, хто є їх власником, чи можна їх зареєструвати та хто несе відповідальність у разі порушення існуючої торговельної марки? Фахівці повинні тепер консультувати клієнтів щодо різних рівнів залучення ШІ — від повного створення машиною до вдосконалення під керівництвом людини — щоб гарантувати, що отримані торговельні марки залишатимуться захищеними…

Ця правова невизначеність поширюється не лише на питання власності, а й на сферу регулювання. Органи влади ретельно перевіряють рекламні твердження, пов'язані з «використанням штучного інтелекту», з такою ж суворістю, як і твердження щодо користі для здоров'я, вимагаючи їх обґрунтування, а в деяких випадках — обов'язкового розкриття інформації про роль штучного інтелекту. Такі закони, як каліфорнійський AB 2013 та Закон ЄС про штучний інтелект, вимагають прозорості щодо навчальних даних та

контенту, створеного штучним інтелектом, що робить мовчання ризикованою стратегією. Крім того, регулятори жорстко борються з «темними паттернами», що базуються на ШІ, — маніпулятивними інтерфейсами користувача, які можуть зашкодити репутації бренду, навіть якщо їх не розробляв жоден людина…

Мабуть, найбільший виклик пов'язаний із «агентним ШІ» — системами, які приймають рішення про покупку на основі даних та технічних характеристик, а не впізнаваності бренду, що ставить під загрозу саму концепцію споживчої плутанини. Так само, як компанії оптимізували свої сайти для пошукових систем, тепер їм, можливо, доведеться оптимізувати свою інтелектуальну власність для агентів ШІ, використовуючи структуровані дані та специфікації, придатні для машинного зчитування. Зрештою, зростання ролі ШІ як творця та споживача змушує переоцінити те, як функціонують торговельні марки, як їх захищають та як забезпечують дотримання прав у світі, де ключовими гравцями вже не є виключно люди» ***(Jayde Wood. Built for humans challenged by AI: global survey insights on IP's newest stress test // Gowling WLG (https://gowlingwlg.com/fr/insights-resources/articles/2026/built-for-humans-challenged-by-ai). 05.03.2026).***

***

«…Оскільки інструменти штучного інтелекту все частіше клонують і реміксують роботи музикантів без їх згоди, дослідники з Університету Бінгемтона та стартапу Cauth AI розробили систему «My Music My Choice» (MMMC) — превентивну систему, призначену для захисту артистів шляхом унеможливлення використання їхніх записів для клонування штучним інтелектом. Замість того, щоб намагатися виявляти та видаляти підробки після їх появи, MMMC тонко «отруює» треки перед їх випуском, вбудовуючи мікроскопічні зміни, які не чутні для людського вуха і не впливають на якість звуку на таких платформах, як Spotify…

Однак, коли ці оброблені записи вводяться в моделі клонування, отруєний аудіосигнал заплутує алгоритми і дає лише спотворений шум, що заважає точному відтворенню голосу або стилю. Цей підхід спрямований на захист доходів і репутації артистів, запобігаючи використанню іншими переконливо клонованих голосів для висловлювання або співу речей, яких оригінальний виконавець ніколи не робив — проблема, на яку нещодавно звернули увагу невиявні копії зірок, таких як Drake і Bad Bunny, створені за допомогою штучного інтелекту. Після тестування на 150 треках різних жанрів, MMMC зараз готується до більш широкого впровадження, а його творці позиціонують його як основний інструмент для збереження музичних авторських прав в епоху штучного інтелекту…» ***(Luke Edwards. This music protection software punches back at AI cloning songs and artists – hope for a copyright future? // Future Publishing Limited (https://www.t3.com/tech/ai/this-***

music-protection-software-punches-back-at-ai-cloning-songs-and-artists-hope-for-a-copyright-future). 07.03.2026).

***

«Штучний інтелект відіграє дедалі важливішу роль у створенні бізнес-цінності, проте багато малих та середніх підприємств (МСП) досі розглядають його як витрати, а не як стратегічний актив, що обмежує можливості його захисту, монетизації та привабливості для інвесторів. За умови належної класифікації, управління та захисту активи штучного інтелекту можуть кваліфікуватися як нематеріальні активи згідно зі стандартами бухгалтерського обліку, що дозволяє капіталізувати їх, надавати ліцензії на їх використання та залучати для фінансування або забезпечення зростання… Для цього МСП повинні запровадити структуровану систему, яка розділяє ШІ на ключові категорії активів — такі як навчальні дані, моделі, алгоритми, інфраструктура та розгорнуті додатки — підкріплену такими елементами, як системи управління та інструменти оцінки. Кожен рівень сприяє створенню інтегрованого «капітального стеку ШІ», де дані живлять моделі, моделі покладаються на алгоритми, а всі компоненти об'єднуються в продукти, орієнтовані на ринок…

Ефективний захист вимагає прив'язки кожного виду активів до відповідних інструментів інтелектуальної власності, зокрема патентів, авторських прав, комерційних таємниць, торговельних марок та договорів, при цьому забезпечуючи належну документацію, контроль доступу та чіткість щодо прав власності. Окрім захисту, малі та середні підприємства також повинні оцінювати ризики з боку конкурентів шляхом проведення пошуків у базах даних інтелектуальної власності та гарантувати, щоб договірні рамки чітко визначали права на дані, моделі ліцензування та відповідальність. Оцінка відіграє вирішальну роль, поєднуючи бухгалтерські стандарти з ринковими підходами для перетворення інновацій у сфері штучного інтелекту на вимірювану вартість підприємства…

Постійне управління має вирішальне значення: малі та середні підприємства повинні регулярно проводити аудити інтелектуальної власності, визначати пріоритетність найцінніших активів та узгоджувати стратегії захисту з бізнес-цілями. Не менш важливим є управління, яке забезпечує нагляд, дотримання вимог щодо конфіденційності даних та нормативних актів у сфері штучного інтелекту, а також управління ризиками, такими як упередженість, системні збої чи юридичні ризики. Практична структура управління може залишатися гнучкою, водночас охоплюючи такі ключові аспекти, як підзвітність, безпека та прозорість…

Зрештою, малі та середні підприємства, які розглядають ШІ як керовану форму капіталу — підкріплену правовим захистом, методами оцінки та механізмами управління — можуть досягти вищої комерційної віддачі та конкурентоспроможності. Поетапний підхід, що починається з ідентифікації

активів, продовжується їх захистом та монетизацією і завершується управлінням та звітуванням, дає змогу підприємствам систематично перетворювати ШІ з технічної можливості на основний чинник створення стійкої вартості» ***(James E. Malackowski, Eric Carnick and David Ngo. AI as IP™ Framework: A Practical Guide for SMEs to Classify, Protect, and Monetize AI Assets // Ocean Tomo Investments (https://oceantomo.com/insights/ai-as-ip-framework-a-practical-guide-for-smes-to-classify-protect-and-monetize-ai-assets/). 09.03.2026).***

***

«Організації, що розробляють штучний інтелект, стоять перед важливим стратегічним вибором: захищати свої інновації за допомогою патентів чи комерційної таємниці, оскільки стрімкий розвиток та складність ШІ ускладнюють застосування обох механізмів. Патенти забезпечують офіційну ексклюзивність та надійний захист, але мають суттєві недоліки: визначити винахід у сфері ШІ складно через взаємопов'язаність його компонентів, а система вимагає детального публічного розкриття інформації, чого компанії, можливо, воліли б уникнути. Крім того, величезний масив відкритих джерел попередніх розробок ускладнює доведення новизни, а непрозорий, постійно мінливий характер моделей ШІ ускладнює забезпечення дотримання виданих патентів…

З іншого боку, комерційна таємниця забезпечує гнучкий захист, що дозволяє уникнути публічного розголошення та природним чином охоплює критично важливі елементи, які не підлягають патентуванню, такі як курація даних та власні робочі процеси. Однак цей підхід значною мірою залежить від суворої організаційної дисципліни та контролю доступу для збереження конфіденційності. Комерційні таємниці також можуть бути складними для конкретного визначення в юридичних спорах і вразливі до остаточної втрати, якщо їх вивести, реконструювати або виточити. Оскільки системи штучного інтелекту постійно розвиваються і часто отримують свою конкурентну перевагу завдяки базовим даним, а не архітектурі, покладатися виключно на один метод рідко є оптимальним рішенням…

Отже, найбільш стійким підходом є гібридна стратегія. Запатентувавши справді нові, чітко сформульовані архітектури та механізми інтеграції, а також застосовуючи суворі договірні та процедурні заходи безпеки для збереження конфіденційних операційних знань, методів оптимізації та вибору даних як комерційної таємниці, організації можуть ефективно поєднувати ексклюзивність та конфіденційність» ***(Kate Bernier. Protecting AI Innovations: Patents, Trade Secrets, or Both? // NLO (https://www.nlo.eu/en/news/protecting-ai-innovations-patents-trade-secrets-or-both). 12.03.2026).***

***

«Компанія Anthropic, яка вже стала фігурантом судового позову 2024 року про порушення авторських прав щодо даних, використаних для навчання її великих мовних моделей, потрапила під пильну увагу Фонду вільного програмного забезпечення (FSF). FSF виявила, що одним із творів у навчальному корпусі Anthropic є «Free as in Freedom: Richard Stallman's Crusade for Free Software» (Вільний, як свобода: хрестовий похід Річарда Столмана за вільне програмне забезпечення), права на який належать фундації і який вона поширює за ліцензією GNU Free Documentation License. Ця ліцензія дозволяє копіювання та модифікацію, але вимагає, щоб усі похідні твори — потенційно включаючи моделі штучного інтелекту, навчені на цьому тексті — залишалися вільно доступними на тих самих умовах…

Стверджуючи, що використання Anthropic, отже, породжує зобов'язання щодо «копілефту», передбачені ліцензією, FSF закликала компанію (та інших розробників, які використовують набори даних веб-масштабу) опублікувати свої навчені моделі, конфігурації навчання та вихідний код під вільною ліцензією. Хоча FSF заявляє, що віддає перевагу діалогу над судовими позовами, вона попереджає, що у разі виявлення порушення її авторських прав вимагатиме «свободи користувачів» як частини будь-якої угоди. Ця апеляція знову розпалила дискусію про те, як авторське право та копілефт повинні застосовуватися до навчання ШІ, і чи є оприлюднення повних ваг моделей та коду доцільним — або навіть бажаним. Реакції в спільнотах відкритого програмного забезпечення та ШІ розділилися: деякі критики ставлять під сумнів практичність та правову основу позиції FSF, тоді як прихильники вважають це необхідним кроком для приведення розвитку ШІ у відповідність до давніх принципів вільного програмного забезпечення» ***(FSF Requests Anthropic to Release AI Models Under Free License Due to Copyright Concerns // Killbait (https://killbait.com/posts/post/d25a7631-8640-4fe7-822e-e3abe669e0bd). 16.03.2026).***

***

«Генеративний штучний інтелект досяг переломного моменту, коли його здатність створювати гіперреалістичний аудіовізуальний контент ставить під сумнів традиційні засади індустрії розваг та правової системи. Недавні приклади, такі як переконливий діпфейк, на якому Том Круз і Бред Пітт б'ються, та несанкціоноване клонування голосу провідного виконавця Spotify Аріджита Сінга, демонструють, як ШІ загрожує творчій діяльності людей та правам інтелектуальної власності. Поза межами розваг ця технологія несе серйозні ризики для суспільства, про що свідчать вірусні сексуальні діпфейки Тейлор Свіфт та згенеровані ШІ політичні автоматичні дзвінки, що імітують голос президента Байдена, що спонукає до закликів щодо прийняття нового законодавства для захисту особистої гідності та чесності виборів…

Чинні правові рамки, такі як авторське право та право на публічність, не встигають адаптуватися до цих нових видів шкоди, оскільки вони не були

розроблені для регулювання питань статистичного навчання чи синтезу рис особистості. Відповідно, законодавчі органи приймають спеціальні закони, спрямовані проти «діпфейків», особливо в сексуальному та політичному контекстах, хоча ці заходи мають враховувати суперечність із гарантіями Першої поправки. Крім того, поширення синтетичних медіа підриває презумпцію надійності аудіовізуальних доказів у суді, що вимагає нових норм автентифікації та технічних рішень. Щоб орієнтуватися в цьому швидкозмінному середовищі, зацікавленим сторонам у розважальній індустрії рекомендується стежити за технологічними розробками, ретельно захищати та забезпечувати дотримання своїх прав інтелектуальної власності, чітко регулювати питання прав на штучний інтелект та клонування голосу в контрактах, а також бути в курсі новітнього законодавства щодо діпфейків» ***(James Rosenfeld, Bianca G. Chamusco. The Generative Slate: As Digital Replicas Improve, Legal Issues Grow // Davis Wright Tremaine LLP (https://www.dwt.com/insights/2026/03/genai-creates-realistic-audiovisual-content). 19.03.2026).***

***

«Поява технології «цифрових двійників», створених за допомогою штучного інтелекту, у галузі медичних наук дає змогу моделювати реакції пацієнтів та оптимізувати клінічні випробування шляхом створення динамічних віртуальних моделей, пов'язаних із реальними даними. Ці цифрові двійники можуть відтворювати перебіг захворювання та прогнозувати результати лікування, що дозволяє фармацевтичним компаніям підвищити ефективність за допомогою комп'ютерного моделювання та оптимізації дозування. Однак ця інновація породжує складні проблеми щодо інтелектуальної власності, зокрема стосовно права власності, оскільки цифрові двійники є результатом взаємопов'язаних зусиль, що охоплюють алгоритми, науку про дані та біомедичний аналіз…

Основні юридичні питання стосуються того, кому належать права власності на навчену модель штучного інтелекту, базові набори даних, отримані від пацієнтів, а також будь-які подальші вдосконалення, що з'являються у міру розвитку моделі. Щоб запобігти суперечкам, необхідно укласти надійні угоди про співпрацю та ліцензування, які чітко визначатимуть права на базову модель, навчальні дані та майбутні похідні продукти. Крім того, оскільки цифрові двійники базуються на різноманітних і конфіденційних наборах медичних даних, організації повинні ретельно управляти правами на дані та їх конфіденційністю, щоб уникнути регуляторних і договірних ризиків…

Ще однією перешкодою є патентоспроможність, оскільки в багатьох юрисдикціях абстрактні алгоритми не вважаються об'єктами, що підлягають захисту. Щоб отримати патенти, розробники повинні акцентувати увагу на технічному ефекті технології — наприклад, на фізіологічному моделюванні або

її інтеграції в робочий процес медичного обладнання — замість того, щоб заявляти права на широкі концептуальні процеси. Зрештою, компанії, які завчасно вирішують ці питання щодо інтелектуальної власності, даних та патентоспроможності за допомогою кваліфікованих юристів, матимуть найкращі можливості для використання цифрових двійників у клінічних дослідженнях» ***(Kate Hamson-Maguire and Charlotte Tillett. Digital twins in clinical trials: emerging IP considerations // Stevens & Bolton LLP (https://www.stevens-bolton.com/insights/102mnf3/digital-twins-in-clinical-trials-emerging-ip-considerations/). 20.03.2026).***

***

«Генеративний штучний інтелект все частіше використовується маркетологами, дизайнерами та агентствами для створення назв брендів, логотипів, слоганів та рекламних матеріалів, забезпечуючи швидшу та дешевшу розробку креативних рішень, що може бути особливо привабливим для стартапів та малих підприємств. Однак використання ШІ у брендингу не зменшує і не змінює застосування законодавства про торговельні марки та інтелектуальну власність, і може створити значні юридичні ризики, якщо не керувати ним обережно. Оскільки системи ШІ навчаються на великих наборах даних, які можуть містити існуючий комерційний контент, їхні результати можуть ненавмисно нагадувати торговельні марки третіх осіб або відображати звичні для галузі шаблони найменування, що створює можливість плутанини серед споживачів, позовів про порушення прав та дорогого ребрендингу…

Ідеї, згенеровані штучним інтелектом, також можуть ввести підприємства в оману, створюючи помилкове відчуття безпеки, оскільки пошук за допомогою ШІ не замінює належного перевірки торговельних марок: часто він не має доступу до вичерпних баз даних торговельних марок і не дозволяє надійно оцінити ключові юридичні фактори, такі як пов’язані товари та послуги або ринковий контекст. Ризик посилюється швидкістю та обсягом, з якими ШІ може генерувати варіанти брендингу, що полегшує використання неперевірених концепцій… Ці проблеми також поширюються на зовнішні маркетингові агентства, фрілансерів та постачальників, багато з яких зараз використовують ШІ у своїх робочих процесах, не завжди розкриваючи це; якщо результати, згенеровані ШІ, згодом порушують чиїсь права, використання матеріалу клієнтом може спричинити відповідальність незалежно від того, як він був створений. Щоб впоратися з цим, підприємствам слід оновити контракти, щоб вимагати розкриття інформації про використання ШІ, включити запевнення та гарантії щодо відсутності порушень, уточнити право власності та передачу результатів роботи, а також розподілити відповідальність за відшкодування збитків у разі претензій третіх осіб…

Водночас, оскільки штучний інтелект спростив іншим створення потенційно незаконного контенту у великих обсягах, компаніям слід посилити

моніторинг бренду та захист прав за допомогою сповіщень, періодичних пошуків і, за необхідності, реєстрації торговельних марок на федеральному рівні, щоб розширити можливості захисту прав та забезпечити видалення таких матеріалів з торгових майданчиків… Загалом, підприємства можуть отримати вигоду від використання генеративного штучного інтелекту в брендингу, але лише за умови поєднання його з традиційними пошуками торговельних марок, юридичною експертизою, структурованими процесами затвердження та чіткими заходами захисту від постачальників, що дозволить зменшити юридичні ризики…» ***(Timothy D. Kroninger. Using Generative AI in Branding-Trademark Risks and Practical Guardrails for Businesses // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/using-generative-ai-branding-trademark-risks-and-practical-guardrails-businesses). 25.03.2026).***

***

«Після 25 років використання перевірених знань, отриманих від людей, Вікіпедія офіційно заборонила використання великих мовних моделей (LLM), таких як ChatGPT та Google Gemini, для створення або переробки змісту своїх статей. Платформа ввела цю заборону, оскільки текст, згенерований штучним інтелектом, часто порушує її основні правила щодо вмісту, що несе високий ризик помилок, галюцинацій та плагіату. Однак Вікіпедія допускає кілька суворих винятків: редактори можуть використовувати штучний інтелект для виправлення основних друкарських помилок та форматування у статтях, які вони спочатку написали — за умови перевірки волонтерами — а також для перекладу існуючих статей з інших мов Вікіпедії, за умови, що перекладач вільно володіє обома мовами, щоб гарантувати точність… Хоча поки що незрозуміло, як саме Вікіпедія буде забезпечувати дотримання цього правила та карати порушників, ця політика відповідає останнім зусиллям Фонду Вікімедіа, спрямованим на те, щоб запобігти безконтрольному збиранню даних компаніями, що займаються штучним інтелектом…

Зрештою, рішення Вікіпедії є відображенням зростаючої напруженості в інтернеті, коли платформи намагаються знайти баланс між швидкою зручністю інструментів штучного інтелекту та незмінною потребою у людському судженні та достовірності фактів» ***(Dashia Milden. Wikipedia Bans AI-Generated Content, With Only Two Exceptions // Ziff Davis company. (https://www.cnet.com/tech/services-and-software/wikipedia-bans-ai-generated-content-in-new-policy-change-with-only-two-exceptions/). 26.03.2026).***

***

Україна

«В Україні поряд із живими артистами в чартах дедалі частіше з’являються треки, повністю або частково згенеровані штучним

інтелектом. Якщо ще десять років тому музична індустрія асоціювалася з боротьбою проти піратства, то сьогодні вона стикається з новим викликом — масовим виробництвом «віртуальної» музики, яка створюється без участі традиційних виконавців, студій і продюсерів…

ШІ значно спростив вхід до музичної індустрії: тепер невідомі автори можуть генерувати десятки пісень на день, завантажувати їх через дистриб'юторів на Spotify, Apple Music чи YouTube і розраховувати, що хоча б одна композиція стане вірусною. В Україні ця тенденція вже помітна: якщо на початку 2025 року серед сотні найпопулярніших пісень в українському YouTube було лише кілька треків із ознаками ШІ-генерації, то наприкінці року їхня частка зросла в рази — за окремими оцінками, щонайменше кожна п'ята композиція в топах може бути створена нейромережею.

Такі треки зазвичай публікуються на каналах із шаблонними назвами на кшталт «Українські хіти 2025» чи «Популярні пісні про любов». Вони масово генеруються, супроводжуються згенерованими відео та просуваються за допомогою алгоритмів платформ. Модель проста: якщо один трек «вистрілить», він приведе трафік до інших. За словами експертів, канал із десятками мільйонів переглядів може принести десятки тисяч доларів доходу від монетизації. Водночас ця стратегія короткострокова: YouTube поступово відключає монетизацію таким майданчикам, тому їхні власники часто працюють через мережі взаємопов'язаних каналів…

Для української індустрії це створює кілька проблем. По-перше, платформи перенасичуються автоматично згенерованим контентом, і справжнім артистам стає складніше пробитися до слухача. По-друге, більшість аудиторії не відрізняє ШІ-треки від музики, створеної людиною — різницю здебільшого помічають лише професіонали. Якщо частину ефірного часу радіостанцій чи закладів займуть такі композиції, це потенційно вплине на роялті українських виконавців. Наразі масового витіснення немає, але ринок уже реагує…

Водночас в Україні питання правового статусу ШІ-музики частково врегульоване. Закон «Про авторське право і суміжні права», що діє з 2023 року, визначає: автором може бути лише людина. Тому твір, повністю згенерований ШІ без творчого внеску людини, не охороняється класичним авторським правом. Натомість передбачено право особливого роду (sui generis), яке дозволяє комерційно використовувати такий контент і забороняти його використання іншим протягом 25 років. Це право належить користувачу або визначається умовами ліцензії сервісу.

Окрему дискусію викликає питання потенційного копіювання: ШІ навчається на великому масиві музики, і межа між натхненням та плагіатом стає дедалі тоншою. Представники української індустрії наголошують, що музика — це не лише звук, а й особистість артиста, його досвід, концерти, взаємодія з аудиторією. Алгоритм може імітувати стиль, але не здатен відтворити людський контекст і емоцію...

Отже, для України поява ШІ-музики — це не просто технологічний тренд, а структурна зміна ринку. Вона відкриває нові можливості для монетизації, але водночас створює ризики для авторських прав, роялті та позицій живих виконавців. Питання вже не в тому, чи буде ШІ частиною музичної індустрії, а в тому, як український ринок навчиться з цим працювати — юридично, економічно й культурно…» ***(Ігор Пилипів, Христина Головко. AI виходить на сцену. Кожна п'ята пісня в українських чартах створена штучним інтелектом // ТОВ "УП Медіа Плюс" (https://epravda.com.ua/tehnologiji/yak-shtuchniy-intelekt-zminyuye-muzichnu-industriyu-hitovi-shi-treki-ta-zarobitok-818566/). 02.03.2026).***

***

«Штучний інтелект (ШІ) перестав бути концепцією з наукової фантастики, ставши невід'ємною частиною повсякденності. Стрімкий розвиток генеративних моделей, таких як ChatGPT та MidJourney, спровокував не лише технологічний бум, а й серйозні дискусії щодо майбутнього творчих професій та правового статусу згенерованого контенту. Центральним питанням сучасної юриспруденції стало визначення того, чи можуть твори ШІ охоронятися авторським правом і кого вважати їхнім автором: розробника алгоритму, користувача, який надав запит, чи безпосередньо саму систему…

Україна продемонструвала прогресивний підхід, ставши однією з небагатьох країн, що закріпили специфічне регулювання результатів роботи комп'ютерних програм. Нова редакція Закону України «Про авторське право і суміжні права» запровадила право особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерними програмами без безпосередньої участі людини. Згідно з цим підходом, штучний інтелект не визнається автором, а особисті немайнові права на такі об'єкти не виникають. Натомість майнові права на 25 років отримують розробники програми, їхні спадкоємці або правомірні користувачі (ліцензіати). Це дозволяє комерціалізувати результати роботи ШІ, зберігаючи при цьому класичне розуміння авторства як продукту творчої праці людини…

Важливу роль у визначенні прав на ШІ-контент відіграють також умови користування конкретними сервісами. Популярні платформи зазвичай дозволяють користувачам використовувати згенерований контент, але забороняють привласнювати собі авторство, видаючи роботу ШІ за людську. Якщо ж людина використовує ШІ лише як допоміжний інструмент для втілення власного творчого задуму, такий твір може бути визнаний оригінальним і отримати повноцінний авторський захист…

Отже, сфера інтелектуальної власності в епоху ШІ вимагає гнучкого та адаптивного регулювання. Поки законодавство та судова практика в усьому світі лише формуються, ключовим інструментом захисту інтересів стають спеціальні договори між розробниками та замовниками. Подальший розвиток галузі залежатиме від здатності правників, законодавців та технологічних

експертів знайти баланс між захистом людської творчості та стимулюванням технологічних інновацій.» ***(Тетяна Харебава. Експертна думка. Авторські права на об'єкт, створений штучним інтелектом // Асоціація правників України (АПУ) (https://uba.ua/ukr/news/ekspertna-dumka-avtorsk-prava-na-obkt-stvorenijj-shtuchnim-ntelektom). 25.03.2026).***

***

Австралійський Союз

«Австралійські творці та захисники авторських прав закликають федеральний уряд протистояти тиску з боку великих технологічних компаній, які прагнуть послабити захист авторських прав у сфері навчання штучного інтелекту (ШІ). Незважаючи на те, що у жовтні минулого року уряд лейбористів відхилив виняток щодо текстового та даних майнінгу, що означає, що компанії, які займаються ШІ, не можуть вільно використовувати австралійську музику, літературу та мистецтво, творчий сектор побоюється, що постійне лобіювання з боку технологічних гігантів підриває цю впевненість…

Представники галузі, такі як співголова Mushroom Music Кріс Маунд, стверджують, що технологічні компанії повинні платити за використання плодів людської праці, і вказують на те, що відносно простий існуючий ринок ліцензій вже полегшує доступ до творів, захищених авторським правом. Прихильники, такі як Емма Джонсен, член правління Австралійського товариства авторських прав, відкидають твердження компаній, таких як Meta і Google, що суворі закони про авторське право гальмують інновації та інвестиції в штучний інтелект, підкреслюючи, що великі креативні галузі вже успішно працюють з ліцензованим контентом у великих масштабах…

У відповідь генеральний прокурор Мішель Роуленд підтвердила зобов'язання уряду захищати митців, заявивши, що «немає планів послаблювати захист авторських прав». Вона підкреслила очікування, що технологічні компанії підтримуватимуть творчий сектор, і зазначила, що урядова Референтна група з питань авторського права та штучного інтелекту активно консультується із зацікавленими сторонами. Ця група наразі вивчає практичні рішення, включаючи потенційне створення нової системи оплачуваних колективних ліцензій та більш доступних і менш витратних методів забезпечення дотримання законів про авторське право, таких як форум з розгляду дрібних позовів, щоб забезпечити справедливу компенсацію творцям, одночасно підтримуючи технологічні інновації» ***(Australian artists warn government to 'hold its nerve' on AI copyright // ABC (https://www.abc.net.au/news/2026-03-05/australian-artists-warning-to-government-on-ai-copyright/106415900). 04.03.2026).***

***

«Хоча великі мовні моделі (LLM) забезпечують очевидну економію часу та коштів при складанні патентних заявок, вони становлять серйозну загрозу для дійсності та комерційної цінності патентних прав. Ключовою вимогою для дійсного патенту є новизна на дату пріоритету; введення конфіденційної технічної інформації в LLM — особливо в ту, умови обслуговування якої дозволяють навчання на даних користувачів — може становити публічне розкриття, що призведе до втрати чинності патенту. Навіть преміум-моделі, що рекламують нульове зберігання даних, залишаються вразливими до перехоплення, галюцинацій або атак з введенням підказок, залишаючи повністю ізольовані системи єдиним справді безпечним варіантом…

Крім того, на відміну від листування із зареєстрованими патентними повіреними в таких юрисдикціях, як Австралія та Нова Зеландія, запити, що надсилаються до великої мови (LLM), не захищені адвокатською таємницею і можуть бути витребувані в судовому процесі. Окрім конфіденційності, LLM, як правило, надають перевагу мовній плавності над фактичною та юридичною точністю, ризикуючи генерувати спотворені, неправильні або упереджені технічні описи, які не відображають належним чином новизну винаходу. Навіть спеціально розроблені, навчені в галузі патентів LLM мають труднощі з довгими вхідними даними, типовими для технічних специфікацій, і не можуть замінити стратегічне, комерційно орієнтоване судження кваліфікованого патентного повіреного… Зрештою, оскільки неякісно складена первинна заявка може безповоротно поставити під загрозу всю патентну сім'ю, новаторам слід віддавати перевагу надійності та індивідуальному підходу професійного юриста, а не ризикованій «ефективності» інструментів штучного інтелекту» ***(Cecily Tighe and Justin Negler. The invisible leak: AI-assisted patent drafting can be risky business // Davies Collison Cave (https://dcc.com/news-and-insights/the-invisible-leak-ai-assisted-patent-drafting-can-be-risky-business/). 17.03.2026).***

***

Європейський Союз

«На тлі триваючої юридичної та регуляторної боротьби між власниками авторських прав та розробниками технологій щодо даних для навчання штучного інтелекту, прозорість значно знизилася, оскільки компанії надають пріоритет секретності для отримання конкурентних переваг. Однак важливе положення Закону Європейського Союзу про штучний інтелект тепер зобов'язує розробників моделей штучного інтелекту загального призначення публікувати детальні резюме своїх навчальних даних, використовуючи спеціальний шаблон Європейської комісії. Ця вимога щодо розкриття інформації є надзвичайно важливою для правовласників, органів нагляду за конфіденційністю та дослідників, щоб перевірити, звідки походять

дані, забезпечити дотримання переваг та перевірити використання конфіденційної інформації…

Нещодавнє рецензоване дослідження, підтримане Mozilla, розробило систему оцінки дотримання цього мандату, виявивши різке розмежування в галузі. Дослідження показало, що розробники відкритого програмного забезпечення, такі як Hugging Face і Swiss AI, успішно опублікували вичерпні резюме, довівши, що ця вимога є цілком здійсненною навіть для невеликих команд. Натомість провідні лідери в галузі штучного інтелекту, такі як OpenAI, Google і xAI, повністю провалили виконання мандату, надавши лише мінімальну, недостатню документацію… Ці технологічні гіганти, схоже, використовують тимчасову правову сіру зону, оскільки Європейська комісія не має повних повноважень щодо забезпечення дотримання законодавства до кінця цього року. З огляду на ці висновки, дослідники закликають Управління ЄС з питань штучного інтелекту підготуватися до суворого та об'єктивного забезпечення дотримання законодавства, щоб великі корпорації, що працюють у сфері штучного інтелекту, не ставилися до зобов'язань щодо правової прозорості як до необов'язкових, що наразі ставить у нерівне становище дрібних розробників, які діють добросовісно» ***(Dick Blankvoort, Harshvardhan Pandit, Maximilian Gahntz. How Big AI Developers are Skirting a Mandate for Training Data Transparency // Tech Policy Press (https://www.techpolicy.press/how-big-ai-developers-are-skirting-a-mandate-for-training-data-transparency/). 04.03.2026).***

***

«У 2026 році перетин генеративного ШІ та законодавства про інтелектуальну власність (ІВ) буде визначатися не стільки новим законодавством, таким як Закон ЄС про ШІ, скільки судовими баталіями та суперечками щодо прозорості даних. Хоча майбутні нормативні акти вимагатимуть розкриття інформації високого рівня щодо даних для навчання ШІ, творці та правовласники, ймовірно, вважатимуть ці загальні резюме недостатніми для відстеження походження, забезпечення атрибуції або отримання компенсації. Як наслідок, прозорість перетвориться з простої процедури дотримання вимог на значний юридичний та репутаційний ризик, що стимулюватиме попит на ефективні механізми відмови та моделі ліцензування… Одночасно судові спори щодо інтелектуальної власності виходитимуть за межі створення зображень і охоплюватимуть музику, літературу та торговельні марки, випробовуючи межі традиційних рамок авторського права на глобальних системах штучного інтелекту, які генерують результати на основі статистичного прогнозування, а не прямого копіювання. Оскільки законодавчі процеси не встигають за швидким розвитком штучного інтелекту, судові рішення заповнюватимуть ці прогалини в законодавстві, надаючи найбільш практичні рекомендації щодо прийнятних практик у сфері інтелектуальної власності…

Однак така залежність від прецедентного права, ймовірно, призведе до суперечливих рішень у різних юрисдикціях, що посилить проблеми з виконанням рішень і сприятиме «пошуку найвигіднішого суду» розробниками ШІ, які навчають моделі в регіонах з ліберальним законодавством про інтелектуальну власність. Зрештою, щоб орієнтуватися в цьому суперечливому, заснованому на прецедентах середовищі, підприємствам доведеться суворо контролювати та документувати свої джерела даних, а творці повинні все більше покладатися на чіткі договірні стратегії та проактивне ліцензування поряд із судовими позовами для захисту своїх прав» ***(Frida S Holmer. AI and Intellectual Property in 2026: why transparency and court rulings will define the next phase of governance // The AI Journal (https://aijourn.com/ai-and-intellectual-property-in-2026-why-transparency-and-court-rulings-will-define-the-next-phase-of-governance/). 07.03.2026).***

***

«Європейський парламент прийняв доповідь про авторське право та генеративний штучний інтелект, підготовлену депутатом Європарламенту Акселем Воссом, яку Європейська федерація журналістів (EFJ) привітала як важливий перший крок у напрямку захисту інтелектуальної власності журналістів. У доповіді розглядається сучасна ситуація, коли компанії, що займаються штучним інтелектом, використовують журналістський контент для навчання та генерації без згоди, прозорості чи винагороди — практика, яка загрожує економічній життєздатності журналістики. Крім того, існуючі ліцензійні угоди часто вигідні лише великим медіакомпаніям, що ставить під загрозу плюралізм і різноманітність ЗМІ…

Напередодні перегляду Директиви про авторське право 2019 року, який відбудеться у 2026 році, у звіті Парламенту міститься заклик до швидкого вирішення питання надання авторам повного контролю над використанням їхнього контенту штучним інтелектом. У ньому наголошується на необхідності повної прозорості з боку розробників штучного інтелекту та заохочується справедлива, пропорційна винагорода через прозору систему ліцензування. У звіті чітко визнаються обмеження чинних директив, підкреслюються недоліки існуючої моделі відмови від участі (відхилення централізованого реєстру відмов) та наголошується, що журналісти повинні контролювати свій контент як для навчання ШІ, так і для генерації результатів. Крім того, у звіті закликається Європейська комісія запропонувати механізми, які забезпечать компенсацію постачальниками ШІ всім засобам масової інформації, особливо місцевим та регіональним, за перенаправлення трафіку та доходів, з метою зменшення ризику ШІ для різноманітності новин…» ***(EFJ welcomes European Parliament's call for an EU regulatory framework that protects copyright in the age of AI // European Federation of Journalists (EFJ) (https://europeanjournalists.org/blog/2026/03/10/efj-welcomes-european-***

parliaments-call-for-an-eu-regulatory-framework-that-protects-copyright-in-the-age-of-ai/). 10.03.2026).

***

«…Компанії, які вирішили використовувати сторонні системи штучного інтелекту під власною торговою маркою, а не розробляти їх самостійно, стикаються із значними проблемами в галузі регулювання та інтелектуальної власності, особливо при веденні діяльності в Європейському Союзі. Відповідно до статті 25 Закону ЄС про штучний інтелект, компанія, яка розміщує свою назву або торгову марку на системі штучного інтелекту «високого ризику», юридично перекваліфіковується з «розгортача» на «постачальника». Ця критична зміна означає, що компанія бере на себе повну регуляторну відповідальність за весь життєвий цикл системи, включаючи оцінку відповідності, технічну документацію та моніторинг після виходу на ринок… Оскільки ця відповідальність не може бути передана назад оригінальному розробнику на підставі договору і передбачає суворі фінансові санкції — до 15 мільйонів євро або 3% від глобального обороту — за невиконання вимог, компанії повинні впровадити суворі внутрішні правила управління, щоб гарантувати, що вони використовують тільки системи без високого ризику або належним чином документують свою кваліфікацію для отримання конкретних винятків…

Окрім дотримання нормативних вимог, підприємства також повинні активно управляти своїми правами інтелектуальної власності. Це передбачає перегляд та розширення існуючих портфелів торговельних марок, щоб забезпечити їх охоплення додатків ШІ на всіх відповідних географічних ринках перед їх впровадженням. Крім того, власники брендів повинні скласти суворо обмежені ліцензії, що дозволяють оригінальним розробникам ШІ застосовувати логотип компанії виключно в межах узгоджених параметрів, таких як користувальницький інтерфейс, без надання більш широких маркетингових прав… Нарешті, необхідно встановити надійні договірні гарантії та компенсації з оригінальним постачальником, щоб захистити власника бренду від відповідальності за збої в системі, шкоду, заподіяну третім особам, або порушення прав інтелектуальної власності. Зрештою, хоча біле маркування пропонує швидкий шлях до ринку, це набагато більше, ніж проста операція з брендингу, і вимагає всебічного юридичного аналізу, щоб запобігти надмірному навантаженню з дотриманням вимог та захистити репутацію компанії» ***(Raj Shah, Louisa Dixon. Thinking of affixing your logo to an AI system developed by someone else? Read this first // Mishcon de Reya LLP (https://www.mishcon.com/news/thinking-of-affixing-your-logo-to-an-ai-system-developed-by-someone-else-read-this-first). 10.03.2026).***

***

«Стрімкий розвиток штучного інтелекту спричиняє хвилю динамічних змін у законодавстві та нормативно-правовій сфері в Європі та в усьому світі, що вимагає від компаній проактивно адаптувати свої стратегії дотримання нормативних вимог…

У Європейському Союзі суворі вимоги до систем штучного інтелекту високого ризику, передбачені Законом про штучний інтелект, які спочатку планувалося ввести в серпні 2026 року, наразі можуть зазнати затримки. За допомогою запропонованого пакету «Digital Omnibus» законодавці розглядають можливість відтермінування цих зобов'язань, оскільки необхідні технічні стандарти та офіційні настанови ще не повністю розроблені. Ця пропозиція передбачає прив'язку термінів дотримання вимог до майбутнього оприлюднення цих настанов, що може перенести остаточні терміни введення в дію на кінець 2027 року або середину 2028 року… Водночас на взаємодію між штучним інтелектом та законодавством про авторське право активно впливають останні судові та політичні рішення. Німецькі суди, зокрема Франкфуртський регіональний суд у справі, розглянутій наприкінці 2025 року, що стосувалася пісні, створеної за допомогою штучного інтелекту на основі тексту, написаного людиною, чітко визначили, що обробка творів людини за допомогою штучного інтелекту не скасовує оригінального авторського права, а отже, несанкціоновані адаптації є порушенням авторських прав. Ця захисна позиція відповідає нещодавній резолюції Європейського парламенту, в якій міститься вимога щодо забезпечення більшої прозорості стосовно даних, захищених авторським правом, що використовуються для навчання моделей штучного інтелекту, а також щодо розробки надійних механізмів ліцензування, які гарантують справедливу винагороду та право відмови для авторів…

На національному рівні Німеччина вдосконалює свою інституційну базу для нагляду за штучним інтелектом за допомогою запланованого Закону про нагляд за ринком штучного інтелекту та інновації (KI-MIG), який визначає Федеральне агентство з питань мереж як центральний координаційний орган, що працюватиме разом з існуючими галузевими регуляторними органами. Тим часом на міжнародному рівні з'являються незалежні регуляторні підходи, прикладом чого є Закон про штучний інтелект штату Колорадо у Сполучених Штатах… Закон штату Колорадо, який набере чинності в середині 2026 року, значною мірою спрямований на запобігання алгоритмічній дискримінації та забезпечення суворого дотримання вимог щодо управління ризиками та прозорості для систем штучного інтелекту, що використовуються у чутливих секторах з високим рівнем ризику, таких як ринок праці, житловий сектор та охорона здоров'я… З огляду на цей дедалі складніший та фрагментований правовий ландшафт, підприємствам настійно рекомендується негайно розпочати оцінку своїх програм ШІ на предмет потенційних класифікацій високого ризику, ретельно перевіряти використання ними контенту, захищеного авторським правом, у процесі генерації ШІ з метою запобігання порушенням, а також постійно відстежувати зміни у світових нормативних

актах для забезпечення всебічної відповідності вимогам різних юрисдикцій» ***(Hans Markus Wulf, Theresa Marie Bardenhewer. Einsatz künstlicher Intelligenz - Was ist aktuell rechtlich zu beachten? // HEUKING (https://www.heuking.de/de/news-events/newsletter-fachbeitraege/artikel/kuenstliche-intelligenz-was-ist-aktuell-rechtlich-zu-beachten.html). 11.03.2026).***

***

«Європейське патентне відомство (EPO) уклало партнерську угоду з компанією Mistral AI з метою розробки передового рішення на основі штучного інтелекту, покликаного оптимізувати обробку європейських патентних заявок. Співпраця зосереджена на інтеграції спеціалізованої системи оптичного розпізнавання символів (OCR), здатної точно обробляти складні багатомовні патентні документи, що містять такі технічні елементи, як формули, зображення та хімічні структури. Це індивідуально розроблене рішення значно покращує вилучення даних та підвищує ефективність процесу видачі патентів… Ця ініціатива відображає більш широке прагнення до цифрової трансформації, інновацій та європейського технологічного суверенітету, гарантуючи, що конфіденційні дані обробляються у рамках європейських правових та етичних норм. Надалі EPO планує вдосконалювати та розширювати систему відповідно до своєї Політики щодо штучного інтелекту та Стратегічного плану до 2028 року, які наголошують на відповідальному використанні штучного інтелекту для покращення послуг та підтримки майбутнього зростання…» ***(EPO adopts cutting-edge AI solution developed in Europe // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/epo-adopts-cutting-edge-ai-solution-developed-europe). 11.03.2026).***

***

«Штучний інтелект стрімко змінює сфери розваг та спорту, проте провідні спортсмени, які надають свої біометричні дані, рухи та голоси для навчання систем штучного інтелекту, часто отримують за це нестабільну винагороду або взагалі не отримують її. Щоб усунути цю прогалину, компанія Callondor Group розробила перший спеціалізований реєстр інтелектуальної власності у сфері спорту в епоху штучного інтелекту, який надає спортсменам та організаціям інструменти для управління, захисту та монетизації їхніх цифрових ідентичностей…

На відміну від нинішньої ситуації, коли зображення зірок можуть використовуватися в моделях штучного інтелекту без дотримання прозорості та стандартних роялті, ця платформа дає спортсменам можливість ліцензувати свої цифрові образи та отримувати роялті, коли системи штучного інтелекту використовують дані про їхні виступи. Для клубів та студій, що створюють контент, цей реєстр пропонує законний механізм комерціалізації відеоархівів як

навчальних матеріалів для розробників штучного інтелекту, що, зокрема, відповідає вимогам Закону Європейського Союзу про штучний інтелект. Маючи значний потенціал на таких ринках, як європейський футбол, цей підхід усуває давню прогалину в сфері монетизації інтелектуальної власності у спорті, пропонуючи структурований спосіб реалізації потенціалу та забезпечення справедливої винагороди в умовах мінливого середовища, що розвивається на основі штучного інтелекту» ***(Samuel Mailer. AI Registries to Protect Athlete Likenesses and Digital IP // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mncs-ai-registries-to-protect-athlete-likenesses-and-digital-ip/). 19.03.2026).***

***

Канада

«…Згідно з канадським законодавством про авторське право, музика та плейлисти, створені за допомогою штучного інтелекту, викликають невирішені питання, оскільки авторське право захищає оригінальні «твори», а також може захищати «компіляції», що базуються на підборі або компоновці творів чи даних; однак Верховний суд Канади у справі CCH Canadian Ltd проти Society of Upper Canada (CCH) постановив, що оригінальність вимагає від автора прояву «майстерності та розсуду» — що історично розуміється як інтелектуальні зусилля людини, а не суто механічний процес… Як наслідок, пісні чи плейлисти, створені виключно штучним інтелектом без істотної участі людини у виборі, аранжуванні, композиції чи доопрацюванні результату, навряд чи відповідатимуть критеріям оригінальності, тоді як твори, створені спільно людиною та штучним інтелектом, можуть відповідати цим критеріям, якщо людина проявляє творче судження через підказки, вибір треків чи музичних елементів, послідовність, редагування, доопрацювання або відхилення результату роботи штучного інтелекту. Це питання зараз розглядається Федеральним судом у справі CIPPIC проти Генерального прокурора Канади, яка ставить під сумнів антропоцентричні припущення, що лежать в основі канадської системи авторського права, шляхом спроби скасувати або змінити реєстрацію, в якій ШІ зазначений як автор…

Навіть у випадках, коли на спільно створеному творі можуть зберігатися авторські права, право власності залежатиме від обсягу людського внеску та умов використання інструменту штучного інтелекту, оскільки договори платформ значно відрізняються між собою щодо питань власності на результати, ліцензування, повторного використання вихідних даних та комерційних обмежень. Автори-люди також можуть зберігати моральні права на зазначення авторства та цілісність твору, якщо до його створення було залучено їхнє творче судження, а це означає, що подальше реміксування, модифікація або комерціалізація можуть спричинити проблеми за відсутності

відповідної відмови від прав. З метою управління ризиками організаціям слід документувати творчий внесок людей, обирати платформи штучного інтелекту з чіткими та зрозумілими для користувачів умовами, договірним чином визначати питання власності та ліцензування, враховувати моральні права, а також звертатися за юридичною консультацією в умовах, коли законодавство Канади продовжує розвиватися» ***(Benjamin Reingold, Makda Yohannes, Stephen Burns. AI-Generated Music and Playlists Under Canadian Law // Bennett Jones LLP (https://www.bennettjones.com/Insights/Blogs/Copyright-in-Compilations-AI-Generated-Music-and-Playlists-Under-Canadian-Law). 17.03.2026).***

***

Південно-Африканська Республіка

«…Законодавство Південної Африки про авторське право, що регулюється Законом про авторське право № 98 від 1978 року, забезпечує певну ясність щодо результатів, створених штучним інтелектом, визнаючи «твори, створені комп'ютером», такими, що підлягають захисту. Згідно із цим Законом, право власності належить «особі, яка здійснює необхідні заходи для створення твору» — це положення, ймовірно, вказує на програміста системи штучного інтелекту, а не на кінцевого користувача, який вводить запит, за умови, що результат відповідає іншим законодавчим вимогам. Однак ця правова позиція часто суперечить умовам використання багатьох платформ ШІ, які зазвичай надають користувачам право власності на створений контент. Оскільки такі договірні умови не можуть мати переваги над законодавством Південної Африки, ця розбіжність створює значну невизначеність щодо фактичного права власності на авторські права…

Для підприємств, що використовують матеріали, створені за допомогою штучного інтелекту, ця неоднозначність несе реальні ризики, зокрема можливі позови про порушення прав, шкоду репутації, ризик притягнення до відповідальності та труднощі з реалізацією прав на відшкодування збитків. Щоб вирішити ці проблеми, компаніям слід запровадити надійні механізми управління штучним інтелектом та політику щодо інтелектуальної власності, ретельно розробляти договори для уточнення прав власності та розподілу ризиків, а також встановити процедури для реагування на звинувачення третіх осіб у порушенні прав. Проактивне управління інтелектуальною власністю є надзвичайно важливим для забезпечення дотримання законодавчих вимог та захисту бізнес-інтересів у мінливому середовищі штучного інтелекту» ***(Carla Dennehy. Decoding copyright and ownership of AI-generated content under SA law // Bizcommunity (https://www.bizcommunity.com/article/decoding-copyright-and-ownership-of-ai-generated-content-under-sa-law-399068a). 12.03.2026).***

***

Республіка Еквадор

«…У конституційному правопорядку Еквадору захист права на власний образ охоплює «візуальну ідентичність» як невід'ємний і самостійний елемент особистості людини, що означає: несанкціоноване використання цього образу є незаконним втручанням, навіть якщо зображення створено штучно за допомогою таких технологій, як штучний інтелект (діпфейки). Стаття 66 Конституції та судова практика Конституційного суду (наприклад, рішення 751-15-EP/21) встановлюють, що кожна особа має виключне право контролювати та розпоряджатися своїм зображенням та фізичними рисами. Головним критерієм для визначення порушення є не технічний засіб, що використовується — чи то традиційна фотографія, чи то синтезований контент, створений за допомогою алгоритмів, — а «ідентифікованість» суб'єкта та відсутність його згоди…

Несанкціоноване використання в цифровому середовищі може набувати різних форм, таких як публікація в соціальних мережах, використання в рекламних кампаніях, імітація дій, яких не було, або монетизація візуальної ідентичності. Окрім порушення права на зображення, створення діпфейків безпосередньо суперечить Органічному закону про захист персональних даних, оскільки використання ідентифікованих рис обличчя без згоди становить неналежне поводження з чутливими біометричними даними... Судова практика, за допомогою таких засобів, як habeas data (наприклад, рішення 2064-14-EP/21), захищає інформаційне самовизначення від поширення інтимних зображень, що є прецедентом, який за аналогією застосовується до синтетичних зображень. Щоб гарантувати ефективність цих прав, цивільна система Еквадору дозволяє вимагати відповідальності, що включає припинення шкідливих дій, видалення контенту та повне відшкодування моральної та майнової шкоди, таким чином адаптуючи правовий захист до викликів цифрової ери» ***(****Santiago Mosquera-Alcocer. Deepfakes y derecho a la propia imagen en el ordenamiento ecuatoriano // Marcasur* ***(****https://marcasur.com/noticia/deepfakes-y-derecho-a-la-propia-imagen-en-el-ordenamiento-ecuatoriano&f=03-2026****). 12.03.2026).***

***

Республіка Індія

«…Поширення генеративного штучного інтелекту в медіа та розважальній галузі створило «вакуум відповідальності», в якому питання власності, авторства та відповідальності за контент, створений ШІ, залишаються невирішеними, а відповідальність розподіляється між користувачами, розробниками та платформами. Чинне законодавство про авторське право, зокрема Закон Індії про авторське право 1957 року, не дає чіткої відповіді на питання, чи вважаються результати, згенеровані ШІ, «оригінальними творами», а також хто є їх власником, особливо з огляду на те,

що такий контент часто походить з існуючих даних. Це посилило суперечки щодо навчальних даних, оскільки системи ШІ навчаються на матеріалах, захищених авторським правом, що викликає занепокоєння щодо того, що результати можуть становити похідні твори, тоді як розробники стверджують, що таке використання підпадає під поняття «добросовісного використання» через його трансформативний характер…

Окрім питань авторського права, поширення «діпфейків» та цифрових реплік породжує серйозні проблеми, пов'язані з ідентичністю, гідністю та правом на публічність, оскільки інструменти штучного інтелекту можуть відтворювати голоси та зовнішність без згоди з комерційною або шкідливою метою. Хоча певні правові механізми захисту існують — такі як прецедентне право США та нові законодавчі акти, наприклад, Закон DEFIANCE та проєкт Закону NO FAKES — регулювання залишається розрізненим і недостатнім, часто покладаючи тягар дотримання законодавства на окремих осіб, а не на платформи чи розробників. Інциденти, такі як пісні, створені ШІ, що імітують справжніх артистів, та експлуатація цифрових зображень акторів, підкреслюють зростаючі ризики…

Загалом, чинне законодавство відстає від технологічних реалій, що вимагає переходу до чіткіших правил щодо авторства у сфері штучного інтелекту, посилення захисту творчого внеску людини та перегляду відповідальності платформ, а також запровадження проактивного регулювання, яке б запобігало зловживанням, водночас підтримуючи інновації» ***(Medha Banta and Jyoti Shukla. Legal Challenges of AI-generated Content in Media & Entertainment Law-The Accountability Vacuum- "Everyone Profits, Nobody is Liable" // Khurana & Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/legal-challenges-of-ai-generated-content-in-media-entertainment-law-the-accountability-vacuum-ev). 24.03.2026).***

***

Республіка Корея

«…У відповідь на безпрецедентну загрозу, яку становить генеративний штучний інтелект, шість основних організацій музичної індустрії Південної Кореї об'єдналися, щоб сформувати Коаліцію взаємного зростання організації K-Music Rights Organization, оголосивши «надзвичайний стан» і «війну» проти порушення авторських прав штучним інтелектом. Очолювана новообраним президентом KOMCA Лі Сі-ха, коаліція охоплює весь ланцюжок прав корейської музичної індустрії та має підтримку таких великих компаній, як HYBE, SM Entertainment, Sony, Warner та Universal Music…

Щоб захистити людську творчість від алгоритмів, група випустила спільну декларацію, в якій вимагає заборонити несанкціоноване навчання ШІ без згоди творця, обов'язкову прозорість процесів генерації ШІ та чіткі

стандарти для відрізнення творів, створених людьми, від результатів роботи ШІ. Відходячи від розрізнених індивідуальних відповідей, організації тепер будуть діяти через спільну робочу групу, систему переговорів «єдиного вікна» та спільний фонд… В основі їхньої стратегії лежить розробка єдиної інфраструктури на основі блокчейну, призначеної для консолідації глобальних і внутрішніх ідентифікаційних кодів, таких як ISWC, ISRC і Content ID YouTube, що дозволяє відстежувати і розподіляти роялті в режимі реального часу. Створюючи цю інтегровану «стандартну модель K-Copyright», коаліція прагне не тільки захистити південнокорейську музичну індустрію, але й встановити глобальний стандарт, позиціонуючи Корею як розробника правил у сфері міжнародного управління авторськими правами. Цей єдиний фронт знаменує собою значне посилення і без того суворого підходу країни до штучного інтелекту, ґрунтуючись на попередній політиці галузі, яка карає творців за нерозкриття інформації про використання штучного інтелекту в їх зареєстрованих творах» ***(Mandy Dalugdug. South Korea's music industry unites to declare 'war' on AI copyright infringement // Music Business Worldwide (https://www.musicbusinessworldwide.com/south-koreas-music-rights-groups-form-coalition-to-confront-ai-copyright-crisis/). 04.03.2026).***

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«…Наприкінці 2025 року В'єтнам вніс зміни до Закону про інтелектуальну власність (ІВ), додавши до нього новаторське положення, що регулює взаємовідносини між штучним інтелектом та правами інтелектуальної власності. Керуючись амбітними національними цілями щодо досягнення швидкого економічного зростання завдяки технологічному прогресу, нововодана стаття 7, пункт 5, дозволяє використовувати законно опубліковані та загальнодоступні тексти та дані для наукових досліджень, експериментів та навчання систем ШІ. Такий ліберальний підхід дозволяє розробникам ШІ використовувати об'єкти ІВ, що підлягають захисту, без попереднього дозволу, за умови, що таке використання не завдає необґрунтованої шкоди законним інтересам правовласників…

Законодавство стало результатом складних дебатів між обережними правознавцями, які вважали за краще дочекатися світових законодавчих моделей, компаніями-виробниками контенту, що виступали за суворий контроль за авторським правом, та технологічними компаніями, що працюють на основі даних і наполягали на необмеженому доступі…

Зрештою, прийнятий закон є компромісом, який є одночасно і ліберальним, і обмежувальним; хоча він встановлює широке, безпосереднє право систем штучного інтелекту на використання даних інтелектуальної власності, він водночас наголошує, що використання матеріалів, які конкретно захищені авторським правом та суміжними правами, регулюватиметься

майбутніми урядовими нормами, які ще мають бути прийняті… Доки ці конкретні рекомендації не будуть затверджені, розробники штучного інтелекту у В'єтнамі можуть скористатися цією нещодавно визнаною правовою нішею, що дозволить країні зайняти лідируючі позиції у сфері законодавства про інтелектуальну власність, пов'язану зі штучним інтелектом, і водночас залишить простір для майбутніх змін у нормативно-правовій базі» ***(Loc Xuan Le. Is Vietnam Pioneering the Legal Framework for AI and IP? // Tilleke & Gibbins (https://www.tilleke.com/insights/is-vietnam-pioneering-the-legal-framework-for-ai-and-ip/). 13.03.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Перетин генеративного штучного інтелекту та законодавства про торговельні марки все частіше наражає платформи ШІ на відповідальність за порушення прав на основі результатів, які вони генерують. Історично технологічні платформи уникали відповідальності за порушення прав на торговельні марки, виступаючи в ролі пасивних посередників, але нещодавнє рішення у справі Getty проти Stability AI суттєво ставить під сумнів цей прецедент. Щоб відбулося порушення прав на торговельну марку, платформа повинна активно використовувати марку у власній «комерційній комунікації», що є стандартом, який вимагає достатньої залученості платформи, щоб пересічний споживач вважав, що платформа займається маркетингом відповідних товарів… У спорі з Getty компанія Stability AI стверджувала, що її користувачі несуть виключну відповідальність за створення результатів, що містять знаки, схожі на водяні знаки Getty. Однак суд не погодився з цим, постановивши, що Stability здійснювала значний активний контроль над базовими навчальними матеріалами, оперативним маркуванням та фільтруванням результатів. Крім того, суд визначив, що користувачі не відчуватимуть відповідальності за ненавмисні водяні знаки і, ймовірно, вважатимуть, що Stability має офіційне партнерство з Getty або її згоду, що задовольняє вимогу щодо використання знака в процесі торгівлі…

Це історичне рішення відкриває шлях для майбутніх спорів щодо торговельних марок, особливо в секторах реклами та видавничої діяльності. Хоча чат-боти на базі штучного інтелекту наразі використовують торговельні марки для надання корисних рекомендацій щодо продуктів, що можуть бути захищені як «чесні комерційні практики», така захисна позиція може зникнути, оскільки платформи на базі штучного інтелекту все частіше замінюють традиційні пошукові системи та впроваджують комерційні рекламні стимули. Аналогічно, платформи на базі штучного інтелекту, які узагальнюють та перевидають онлайн-новини, часто вказують оригінальних видавців, використовуючи їхні торговельні марки… Оскільки ці ШІ-резюме

безпосередньо конкурують з оригінальними видавцями і часто створюються шляхом несанкціонованого збору даних, суди можуть все частіше розглядати таке використання торгової марки як порушення, а не як чесну комерційну практику. Зрештою, ця мінлива правова ситуація, яка буде більш чітко визначена в ході розгляду справи Getty в Апеляційному суді, вказує на майбутнє, в якому ШІ-компанії повинні укладати офіційні ліцензійні угоди на використання та відтворення брендованого контенту» ***(Oliver Fairhurst, Victoria Owrid. Trade mark liability in the age of Generative AI // Lewis Silkin (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/03/06/trade-mark-liability-in-the-age-of-generative-ai). 06.03.2026).***

***

«…Уряд Великобританії наразі приймає важливе рішення щодо взаємодії штучного інтелекту та законодавства про авторське право, провівши останні два місяці консультацій щодо перегляду своєї системи інтелектуальної власності. Суперечлива пропозиція, яка дозволить компаніям, що займаються штучним інтелектом, таким як OpenAI, використовувати матеріали, захищені авторським правом, без згоди власника, викликала значний негативний відгук з боку творчого сектору, включаючи таких артистів, як Елтон Джон та членів парламенту. Комітет з питань комунікацій та цифрових технологій Палати лордів опублікував звіт, в якому попередив, що такий крок може зруйнувати британську креативну індустрію вартістю 124 мільярди фунтів стерлінгів заради «спекулятивних вигод від штучного інтелекту». Для захисту творців комітет рекомендував модель «відмови», більшу прозорість від розробників штучного інтелекту та «підхід, що надає пріоритет ліцензуванню»…

Незважаючи на нагальність, висловлену творчим сектором, який вважає, що його робота вже експлуатується без винагороди, останні звіти свідчать про те, що уряд може відкласти остаточне рішення. Джерело, близьке до консультацій, вказало, що питання може бути «відкладено на потім», а ще один рік буде витрачено на збір доказів — затримка, яка подається як поступка протестам художників. Хоча такі технологічні гіганти, як Alphabet, підтримують запропоновану модель відмови, медіакомпанії стверджують, що вона становить «екзистенційну загрозу», оскільки такі системи, як правило, призводять до високого рівня автоматичної згоди. Критики зазначають, що хоча ця затримка, начебто, має на меті заспокоїти митців, вона в кінцевому підсумку принесе користь технологічним компаніям, які зможуть продовжувати безперешкодно розвивати свої моделі штучного інтелекту, поки регуляторне середовище залишається нестабільним» ***(Harrison Jacobs. UK Government Looks to Allow AI Firms to Use Copyright-Protected without Owner's Consent, Drawing Ire from Artists // Art Media, LLC. (https://www.artnews.com/art-news/news/uk-government-ai-copyright-rules-decision-1234775962/). 06.03.2026).***

***

«Майже 10 000 авторів, серед яких такі видатні особистості, як сер Кадзуо Ісігуро та Жаклін Вілсон, видають порожню книгу під назвою «Не крадіть цю книгу», щоб висловити протест проти того, що технологічні компанії використовують їхні авторські роботи для навчання моделей штучного інтелекту без дозволу та компенсації. Організатори кампанії стверджують, що галузь генеративного штучного інтелекту побудована на вкраденому контенті, який в кінцевому підсумку конкурує з творцями, на яких вона покладається, та загрожує їхньому існуванню. На тлі такого широкого спротиву з боку творчого сектору уряд Великої Британії, як повідомляється, відкладає суперечливе рішення про зміну законів про авторське право на користь компаній, що займаються штучним інтелектом…

Хоча технологічні гіганти стверджують, що винятки з авторського права необхідні для стимулювання інновацій та економічного зростання, нещодавно проведений незалежний огляд, замовлений консалтинговою компанією Oliver and Ohlbaum, відкинув ці твердження як «економічну фантазію».

Тобто, економічні моделі, на які покладається галузь штучного інтелекту, не доводять, що послаблення авторського права забезпечить Великобританії конкурентну перевагу або чистий економічний ріст. Натомість консультанти дійшли висновку, що технологічні компанії помилково вважають авторське право головним бар'єром для впровадження штучного інтелекту, ігноруючи більш нагальні проблеми, такі як дефіцит енергії та кваліфікованих кадрів, і повністю нехтуючи катастрофічними фінансовими наслідками, які послаблення захисту матиме для провідних у світі креативних та медійних галузей Великобританії» ***(CLAIRE ELLICOTT. Nearly 10,000 authors publish empty book to protest against AI stealing their work // Associated Newspapers Limited (https://www.dailymail.co.uk/news/article-15629623/Nearly-10-000-authors-publish-book-protest-against-AI-stealing-work.html). 10.03.2026).***

***

«Незалежний аналіз, проведений компанією Oliver & Ohlbaum (O&O) на замовлення Асоціації новинних ЗМІ (NMA), Асоціації видавців (PA) та Служби ліцензування видавців (PLS), спростував твердження про те, що послаблення законодавства про авторське право з метою запровадження широкого винятку для навчання штучного інтелекту сприятиме економічному зростанню у Великій Британії. Проаналізувавши три звіти з економічного моделювання від Microsoft/Public First, CCIA та Centre for British Progress, компанія O&O не знайшла переконливих доказів того, що виняток з авторського права принесе чистий економічний ефект…

Лідери галузі піддали жорсткій критиці аргументи технологічного лобі, назвавши їх «економікою фантазій», яка ґрунтується на хибних припущеннях та ігнорує серйозну шкоду, яку така політика завдасть провідним у світі креативним та медійним секторам Великої Британії. Аналіз показав, що ці протехнологічні моделі не враховують реальних обмежень у впровадженні ШІ

та повністю ігнорують існуючий процвітаючий і масштабований ринок ліцензування ШІ. На думку експертів ліцензування забезпечує перевірену систему, яка надає розробникам ШІ законний доступ до високоякісного контенту, гарантуючи при цьому справедливу винагороду видавцям та авторам…

Замість того, щоб скасовувати закони про авторське право з метою сприяння «масовому перерозподілу вартості» на користь великих американських технологічних компаній, ці представники галузі закликають уряд Великої Британії зберегти надійну та чітку систему авторського права, яка сприятиме як процвітанню сектору штучного інтелекту, так і подальшому успіху творчих галузей країни» ***(Big tech 'fantasy economics' fails to demonstrate weakening UK copyright law will lead to growth // InPublishing Ltd (https://www.inpublishing.co.uk/articles/big-tech-fantasy-economics-fails-to-demonstrate-weakening-uk-copyright-law-will-lead-to-growth-26343). 10.03.2026).***

***

«Опублікований 18 березня 2026 року довгоочікуваний звіт уряду Великої Британії щодо авторського права та штучного інтелекту значною мірою розчарував зацікавлені сторони, запропонувавши обережний підхід «почекати і подивитися», а не конкретні законодавчі заходи. Після консультацій, що супроводжувалися інтенсивним лобіюванням, уряд офіційно відмовився від своєї попередньої пропозиції щодо запровадження широкого винятку для текстового та даних-майнінгу (TDM) з механізмом відмови, залишивши чинну систему авторського права без змін. Єдиною помітною зміною в політиці є пропозиція з часом скасувати захист авторських прав на твори, створені виключно за допомогою комп'ютера, хоча конкретних термінів не було зазначено…

Крім того, уряд відмовився втручатися в ринок ліцензування, створювати новий регулятор у сфері штучного інтелекту або встановлювати обов'язкові вимоги щодо прозорості даних для навчання ШІ та результатів його роботи, вирішивши натомість стежити за міжнародними тенденціями — зокрема в ЄС та США — та заохочувати галузь до добровільного впровадження найкращих практик. Водночас у звіті було обіцяно провести влітку консультації щодо цифрових копій та прав особистості, визнавши, що нинішні правові гарантії є недостатніми…

Зрештою, відсутність чітких нормативно-правових рамок та конкретних термінів залишає як представників креативних галузей, так і розробників штучного інтелекту в правовій невизначеності, змушуючи їх покладатися на мінливу національну судову практику, таку як справа «Getty Images проти Stability AI», та міжнародні прецеденти. Критики зазначають, що ця тривала законодавча неоднозначність суперечить одночасним обіцянкам канцлера та значним інвестиціям, спрямованим на те, щоб зробити Велику Британію світовим лідером у впровадженні та інноваціях у сфері штучного інтелекту…»

(Rebecca O'Kelly-Gillard, William Wortley, Laura Gray. Copyright & AI in the UK: The Debate Rolls On // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/uk/copyright-,-a-,-aiin-the-uk-the-debate-rolls-on). 19.03.2026).

***

«Видавнича група Hachette Book Group вилучила з продажу роман «Сором'язлива дівчина» Мії Баллард після того, як в інтернеті з'явилися звинувачення, що книга значною мірою базується на штучному інтелекті. Роман, який спочатку був самостійно опублікований у лютому 2025 року, а згодом придбаний видавництвом Orbit, що входить до складу Hachette, вже вийшов у Великобританії в листопаді 2025 року і розійшовся там тиражем близько 1 800 примірників, але його дистрибуція у Великобританії тепер припинена, а запланований на цю весну вихід у США скасовано. Книга також була вилучена з продажу в таких магазинах, як Amazon…

Цей крок став наслідком кількатижневої бурхливої дискусії на Goodreads, Reddit та YouTube, де читачі стверджували, що окремі фрагменти прози нагадують тексти, згенеровані ChatGPT; одне з популярних відео на YouTube, в якому книгу звинувачували у тому, що вона є «шматом, згенерованим ШІ», набрало понад 1,2 мільйона переглядів. Після внутрішнього розслідування видавництво Hachette заявило, що й надалі залишається відданим захисту оригінального творчого самовираження та розповіді історій…

Баллард заперечила, що особисто використовувала штучний інтелект для написання роману, заявивши газеті «New York Times», що знайомий, якого вона найняла для роботи над попередньою версією, виданою власним коштом, застосовував інструменти штучного інтелекту, і зазначила, що ця суперечка серйозно зашкодила її психічному здоров'ю та репутації. Цей випадок підкреслює зростаючі труднощі видавничої галузі, пов'язані з авторством та автентичністю творів, створених за допомогою штучного інтелекту...» ***(Emma Loffhagen. Hachette pulls horror novel Shy Girl after suspected AI use // Guardian News & Media Limited (https://www.theguardian.com/books/2026/mar/20/hachette-horror-novel-shy-girl-suspected-ai-use-mia-ballard). 20.03.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«Центр з питань авторських прав (CCC) значно розширив свій портфель ліцензій на штучний інтелект, щоб вирішити проблему ескалації юридичних і фінансових суперечок, пов'язаних з навчанням штучного інтелекту та контентом, захищеним авторським правом. Оголошене 3 березня 2026 року розширення передбачає два нових пропозиції: рівень прав на повторне використання ШІ, доступний лише для внутрішнього використання,

доданий до існуючої щорічної ліцензії на авторські права для вищої освіти США (ACLHE), та модель «транзакційних прав на ШІ» з оплатою за використання, яка спочатку зосереджується на узагальненні контенту. Ці доповнення збільшують загальну кількість варіантів ліцензування ШІ від CCC до чотирьох, доповнюючи існуючу ліцензію для підприємств та зовнішню ліцензію на навчання системам ШІ…

Пропонуючи сегментований підхід, CCC прагне задовольнити різні потреби, бюджети та профілі ризиків різних споживачів, від окремих університетів, що використовують внутрішні чат-боти, до великих технологічних компаній, що створюють базові моделі для громадського використання. Діючи як добровільний посередник у колективному ліцензуванні, CCC об'єднує права численних видавців і пропонує їх у вигляді керованих, легальних продуктів. Це забезпечує важливе структурне рішення для галузі штучного інтелекту, яка в даний час стикається з масовими судовими позовами про порушення авторських прав, мільярдними виплатами та новим двопартійним законодавством про розкриття інформації, таким як Закон TRAIN… Запланована до проведення Лондонської книжкової ярмарки, щоб показати видавцям реальний шлях до диверсифікації доходів, багаторівнева система ліцензування CCC створює інфраструктуру, що відповідає вимогам, яка, ймовірно, вплине на майбутній розвиток, ціноутворення та використання інструментів штучного інтелекту в різних секторах, включаючи академічні дослідження та маркетингові технології для підприємств» ***(Luis Rijo. CCC launches four AI licensing options, including pay-per-use for universities // PPC Land (https://ppc.land/ccc-launches-four-ai-licensing-options-including-pay-per-use-for-universities/). 03.03.2026).***

***

«4 березня 2026 року Рада з розгляду та апеляцій у справах про торговельні марки (TTAB) США у справі «In re OpenAI OpCo, LLC» постановила, що термін «CHATGPT» є за своєю суттю описовим, але дозволила продовжити розгляд заявки на реєстрацію торговельної марки завдяки «набутій розпізнаваності». OpenAI прагнула зареєструвати цю назву для свого програмного забезпечення штучного інтелекту, обробки природної мови та чат-ботів… Спочатку USPTO відхилило заявку, оскільки згідно з американським законодавством терміни, що безпосередньо описують функцію або характеристику товару, не підлягають реєстрації…

TTAB розглянула назву у двох частинах: «CHAT» описує діалогову функцію програмного забезпечення, тоді як «GPT» — це широко визнаний у галузі акронім, що означає Generative Pre-Trained Transformer; у поєднанні вони не створюють нового чи несподіваного значення, а просто описують чат-бота, заснованого на цій технології. Однак, з огляду на широке визнання громадськості, OpenAI успішно доводила на підставі розділу 2(f), що споживачі асоціюють цей термін саме з її компанією, що надає йому набутої

розпізнаваності... Це рішення має вирішальне значення для технологічної галузі, оскільки демонструє, що, хоча дуже описова назва може полегшити початковий маркетинг, вона ускладнює захист торговельної марки, якщо компанія не може довести, що ринок ідентифікує її виключно як її торговельну марку» ***(Augusto Perera. Tribunal de Apelaciones de Marcas: CHATGPT es descriptivo, pero puede registrarse // Marcasur (https://marcasur.com/noticia/tribunal-de-apelaciones-de-marcas-chatgpt-es-descriptivo-pero-puede-registrarse&f=03-2026). 09.03.2026).***

***

«У міру того як штучний інтелект дедалі ширше впроваджується в ігрову індустрію — від тематики та візуального оформлення ігрових автоматів до користувацьких інтерфейсів і маркетингового контенту — виникає важливе юридичне питання: кому належать ігрові ресурси, створені за допомогою ШІ? Згідно із законодавством США про авторське право, захист поширюється лише на твори, створені людьми, і Бюро з авторських прав США послідовно дотримується позиції, що контент, повністю створений ШІ без істотного творчого вкладу людини, не може бути захищений авторським правом. Це створює значний ризик для ігрових компаній, конкурентна перевага яких часто базується на унікальній інтелектуальній власності; якщо символи, ілюстрації, звукові ефекти або макети, створені ШІ, не мають захисту авторським правом, конкуренти можуть вільно їх копіювати…

Крім того, інструменти штучного інтелекту, навчені на величезних масивах даних, можуть мимоволі відтворювати елементи з існуючих ігор, що наражає розробників на потенційні позови про порушення авторських прав — особливо в галузі, де візуальні та тематичні подібності ретельно аналізуються. Щоб уникнути цих ризиків, ігрові компанії повинні розглядати штучний інтелект як допоміжний інструмент, а не як самостійного творця. До найкращих практик належать забезпечення того, щоб дизайнери-люди активно керували творчим процесом за допомогою детальних підказок та рекомендацій щодо стилю, ітеративно модифікували результати роботи ШІ шляхом редагування та відбору, а також вели ретельну документацію — таку як журнали підказок, чернетки та записи про затвердження — щоб у разі оскарження довести авторство людини… Крім того, компаніям слід запровадити протоколи перевірки для виявлення ненавмисних схожостей у контенті, створеному за допомогою штучного інтелекту, а також узгодити договори з постачальниками та підрядниками з метою уточнення прав власності, закріплення контролю з боку людини та розподілу ризиків порушення авторських прав. Коротко кажучи, у епоху штучного інтелекту для забезпечення захисту, обґрунтованості та оригінальності ігрового контенту вкрай важливо, щоб людина залишалася невід'ємною частиною творчого процесу» ***(Nichole Hayden, Zahra Asadi. Leveling Up or Losing Rights? Copyright Challenges of AI-Generated Content in***

Gaming // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/leveling-or-losing-rights-copyright-challenges-ai-generated-content-gaming). 12.03.2026).

***

«Наприкінці 2025 року під новим керівництвом Відомство з патентів і торговельних марок США (USPTO) значно пом'якшило підхід до патентування технологій штучного інтелекту (ШІ), що змусило компанії терміново переглянути свої стратегії щодо інтелектуальної власності. Нещодавні адміністративні настанови роз'яснили, що складні алгоритми машинного навчання не повинні автоматично відхилятися як «розумові процеси», що не підлягають патентуванню, та запровадили нові механізми доказування, щоб допомогти заявникам підтвердити відповідність патентним вимогам. Відповідно, інновації в галузі ШІ, які раніше вважалися надто абстрактними, тепер можуть мати реальний шлях до захисту. Однак новатори повинні діяти обережно, оскільки федеральні суди США не пом'якшили своєї позиції…

Суди продовжують застосовувати суворі критерії «Аліс/Майо», що особливо проявилося у рішенні Федерального апеляційного суду від квітня 2025 року, яким було визнано недійсними патенти, що передбачали лише застосування загальних методів машинного навчання у новій галузі без вдосконалення самої базової технології. Тим часом глобальна ситуація також змінюється: у лютому 2026 року Верховний суд Великої Британії ухвалив рішення, яким знизив поріг придатності для патентів на штучний інтелект, щоб привести його у відповідність до європейських стандартів. Щоб орієнтуватися у зростаючому розриві між тим, що видає USPTO, і тим, що фактично підтримують американські суди, компанії повинні покладатися на досвідчених юристів з інтелектуальної власності… Замість того, щоб зловживати лояльним підходом USPTO, подаючи надмірно широкі формули винаходу, заявники повинні складати надзвичайно точні патенти, в яких детально описуються конкретні технічні вдосконалення архітектури, процесів навчання або механізмів виведення даних моделі штучного інтелекту, щоб гарантувати, що їхні патенти витримають майбутні судові спори» ***(Andrew (A.J.) Tibbetts. Recalibrating AI Patent Strategy: What the USPTO Shift Means — and What it Doesn't // Greenberg Traurig, LLP. (https://www.gtlaw.com/en/insights/2026/3/published-articles/recalibrating-ai-patent-strategy-what-the-uspto-shift-means--and-what-it-doesnt). 13.03.2026).***

***

«20 березня 2026 року Білий дім опублікував необов'язкові законодавчі рекомендації в рамках Національної концепції політики щодо штучного інтелекту, продемонструвавши федеральний підхід, який забезпечує баланс між конкурентоспроможністю та регулюванням, уникаючи при цьому введення нових радикальних норм. У пропозиціях

пріоритет надається безпеці дітей: закликається запровадити заходи щодо підтвердження віку, батьківський контроль та обмеження використання даних щодо неповнолітніх, а також висловлюється застереження щодо нечітких стандартів відповідальності. У них розвиток штучного інтелекту пов'язується з інфраструктурною та енергетичною політикою, закликаючи до захисту споживачів від зростання вартості електроенергії, спрощення процедур отримання дозволів для центрів обробки даних та розширення підтримки впровадження штучного інтелекту у малих підприємствах, а також до посилення інструментів боротьби з шахрайством із використанням штучного інтелекту та оцінки ризиків для національної безпеки…

Щодо інтелектуальної власності адміністрація дотримується позиції, що навчання ШІ на матеріалах, захищених авторським правом, саме по собі не порушує законодавства про авторське право, залишаючи вирішення цього питання на розсуд судів, водночас заохочуючи створення потенційних механізмів ліцензування та підтримуючи федеральні заходи захисту від несанкціонованих цифрових копій, створених ШІ. У рекомендаціях також наголошується на захисті свободи слова шляхом обмеження впливу уряду на модерацію контенту, заохочується інноваційна діяльність через регуляторні пісочниці та галузевий нагляд замість створення нового центрального регулятора, а також відстоюється ідея федерального пріоритету над обтяжливими законами штатів у сфері ШІ при збереженні певних повноважень штатів… Загалом у документі окреслено перехід до єдиної на національному рівні, проінноваційної політики у сфері штучного інтелекту, яка зосереджується на безпеці, інфраструктурі та цілеспрямованому нагляді, а не на широкому горизонтальному регулюванні» ***(Robert M. Botkin, Caroline McCracken. White House Outlines AI Policy Agenda in New National Framework // Parker Poe Adams & Bernstein LLP (https://www.parkerpoe.com/news/2026/03/white-house-outlines-AI-policy). 20.03.2026).***

***

«Адміністрація Трампа ще раз підтвердила свою позицію, що навчання моделей штучного інтелекту на матеріалах, захищених авторським правом, є справедливим використанням, і водночас закликала Конгрес не втручатися в роботу судів, які продовжують вирішувати це питання. У своєму більш широкому документі «Національна політична рамка щодо штучного інтелекту» Білий дім пропонує всеосяжну федеральну політику щодо ШІ, яка також охоплює такі питання, як безпека дітей, шахрайство з використанням ШІ, впровадження ШІ у малий бізнес та захист цифрових копій, але щодо авторського права займає навмисно обережну законодавчу позицію…

Хоча адміністрація вважає, що навчання ШІ на захищених творах не порушує закон про авторське право, вона визнає, що існують серйозні аргументи проти, і заявляє, що Конгрес повинен дозволити судовій владі вирішити, чи є таке навчання справедливим використанням…

Водночас Білий дім закликає законодавців створити механізми ліцензування або системи колективного управління правами, які б дозволили правовласникам домовлятися про компенсацію з розробниками штучного інтелекту, не наражаючись на антимонопольну відповідальність, при цьому спеціально уникаючи будь-яких законодавчих заяв щодо того, чи є таке ліцензування юридично обов'язковим…

Нещодавні судові справи щодо авторських прав у сфері штучного інтелекту дали неоднозначні результати для правовласників, хоча ті самі правовласники продемонстрували, що можуть впливати на випуск продуктів штучного інтелекту за допомогою комерційного та політичного тиску, в тому числі за кордоном. У пропозиції адміністрації йдеться про те, що Конгрес повинен і надалі стежити за розвитком судової практики та пізніше вирішити, чи потрібні додаткові заходи захисту для творців. Чи зможе Конгрес створити цілісну систему захисту авторських прав у сфері штучного інтелекту, залишається невідомим, особливо з огляду на його труднощі з ухваленням інших заходів, пов'язаних зі штучним інтелектом, таких як закон «No Fakes Act»…» ***(Dylan Smith. White House Reiterates Support for Fair Use AI Training, Says the Courts Should 'Resolve This Issue,' and Backs a Law Enabling Rightsholders 'To Collectively Negotiate Compensation from AI Providers' // Digital Music News (https://www.digitalmusicnews.com/2026/03/23/white-house-ai-regulation-proposal/). 23.03.2026).***

***

«Організація «America's Newspapers» позитивно оцінила нещодавно оприлюднену адміністрацією Трампа комплексну національну законодавчу концепцію щодо штучного інтелекту, особливо відзначивши акцент на захисті інтелектуальної власності та підтримці творців. У цій концепції, яка визначає шість основних цілей політики у сфері ШІ, визнається, що системи ШІ потребують доступу до інформації для навчання, а також те, що творчі доробки та особистість американських новаторів, зокрема видавців новин, мають поважатися…

Керівники організації назвали це визнання життєво важливим для підтримки високоякісної журналістики, зазначивши, що газети вкладають значні кошти в оригінальні репортажі та залежать від можливості монетизувати цей контент… Вони наголосили, що в міру розвитку інструментів штучного інтелекту видавці повинні зберігати реальний контроль над тим, як використовуються їхні матеріали, особливо для навчання та впровадження систем штучного інтелекту, інакше це призведе до зменшення обсягу новин та ослаблення демократичного й економічного ландшафту. Описуючи включення захисту інтелектуальної власності як обнадійливий крок, організація America's Newspapers заявила, що з нетерпінням чекає на співпрацю з адміністрацією та Конгресом для розробки політики, яка забезпечить баланс між інноваціями та надійними заходами захисту оригінальних репортажів, і закликала до постійних

консультацій з видавцями та іншими зацікавленими сторонами, щоб законодавство у сфері ШІ сприяло розвитку американської творчості, економічному зростанню та інформованості громадськості» ***(Trump administration announces AI legislative framework // America's Newspapers (https://www.newspapers.org/stories/americas-newspapers-applauds-trump-administrations-ai-legislative-framework,4166733). 23.03.2026).***

***

«…OpenAI раптово оголосила про закриття свого відеододатку Sora AI. Поряд з цим Disney оголосила про вихід з угоди на 1 мільярд доларів, яку вона уклала з компанією у грудні минулого року…

Sora була запущена минулої осені як щось на кшталт застосунку в стилі TikTok для створення та перегляду відео, згенерованих штучним інтелектом. Однак застосунок майже одразу привернув небажану увагу, оскільки кіностудії скаржилися, що користувачі створюють відео, що порушують авторські права, на основі їхньої інтелектуальної власності…

Однак Disney пішла проти цієї тенденції та погодилася інвестувати 1 мільярд доларів в OpenAI та ліцензувати своїх персонажів для використання в Sora. Однак, лише через кілька місяців OpenAI оголосила про закриття Sora, а Disney заявила про вихід з угоди. За даними OpenAI, вони вирішили зосередитися на інших речах. Для Disney це може звільнити їм час для підписання угоди з іншою компанією, що займається штучним інтелектом…» ***(Alex Weprin. Disney Exits OpenAI Deal After AI Giant Shutters Sora // The Hollywood Reporter, LLC (https://www.hollywoodreporter.com/business/digital/openai-shutting-down-sora-ai-video-app-1236546187/). 24.03.2026).***

***

«Використання працівниками інструментів генеративного штучного інтелекту, таких як ChatGPT, Claude та Google Gemini, становить серйозну загрозу для правового захисту комерційної таємниці компанії. Коли працівники вводять на ці платформи власний вихідний код, списки клієнтів або конфіденційні бізнес-стратегії, вони можуть ненавмисно порушити «розумні заходи», необхідні для збереження таємниці відповідно до Закону про захист комерційної таємниці (DTSA) та Єдиного закону про комерційну таємницю (UTSA). Історично такі заходи безпеки, як угоди про конфіденційність та контроль доступу, були достатніми, але легкість і швидкість, з якою власні дані можуть бути передані стороннім платформам штучного інтелекту, умови обслуговування яких можуть дозволяти використання вхідних даних для навчання моделей, створюють нову та складну проблему…

Правові наслідки не є суто гіпотетичними. У нещодавньому рішенні федерального суду у справі «Сполучені Штати проти Геппнера» було визнано, що адвокатська таємниця не поширюється на документи, підготовлені за

допомогою загальнодоступної платформи штучного інтелекту, оскільки користувачі не мають істотних інтересів щодо конфіденційності у своєму спілкуванні з такими інструментами. Ця логіка, ймовірно, буде поширена на судові спори щодо комерційної таємниці, де добровільне розкриття компанією таємниць загальнодоступному інструменту штучного інтелекту може розглядатися як порушення обов'язку збереження таємниці, що, відповідно, позбавляє сили будь-які подальші позови щодо комерційної таємниці…

При розробці політик щодо допустимого використання штучного інтелекту роботодавці також повинні враховувати обмеження, передбачені Національним законом про трудові відносини (NLRA). Надто широкі політики, які можуть бути витлумачені як обмеження прав працівників на обговорення заробітної плати чи умов праці, можуть призвести до звинувачень у недобросовісних трудових практиках. Тому політики щодо штучного інтелекту повинні бути чітко сформульовані з метою захисту законних інтересів бізнесу, зокрема комерційної таємниці та конфіденційної інформації…

Щоб створити надійну систему захисту, компаніям слід застосовувати комплексний підхід. Це передбачає впровадження письмової політики щодо допустимого використання ШІ, яка визначає заборонену інформацію та розмежовує дозволені корпоративні інструменти та інструменти для споживачів; проведення перевірок угод із постачальниками ШІ для розуміння механізмів використання даних та заходів безпеки; а також впровадження технічних засобів контролю, таких як інструменти запобігання втраті даних (DLP) та обмеження на рівні мережі. Крім того, вирішальне значення мають цілеспрямоване навчання співробітників на основі конкретних сценаріїв та оновлені трудові договори й угоди про інтелектуальну власність, в яких прямо згадується генеративна ШІ. Якщо розглядати управління ШІ як ключове питання захисту комерційної таємниці, компанії зможуть краще захистити свої цінні активи та бути готовими до захисту своїх прав у разі порушення» ***(Kazim A. Naqvi, John J. Mysliwiec. The AI Knows Too Much: When Employees Feed Trade Secrets into Generative AI Tools // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/ai-knows-too-much-when-employees-feed-trade-secrets-generative-ai-tools). 26.03.2026).***

***

«Штучний інтелект дедалі частіше застосовується в патентній практиці для підвищення ефективності пошуку відомого рівня техніки, аналізу даних, розробки винаходів, складання патентних заявок та супроводу патентних справ, проте він залишається лише інструментом, а не заміною для винахідників-людей чи фахівців у галузі патентів. У патентній системі США до ключових правових питань, пов'язаних із ШІ, належать авторство винаходу, патентоспроможність, розкриття інформації, якість формули винаходу, безпека та відповідальність фахівців. USPTO вже впровадило аналіз із використанням ШІ на внутрішньому рівні: патентні

експерти провели понад 1,3 мільйона пошуків за допомогою ШІ та протестували автоматизовані інструменти попередньої експертизи, що свідчить про те, що ШІ стає важливою частиною патентного ландшафту…

Проте законодавство США чітко визначає, що ШІ не може бути винахідником. Відповідно до Розділу 35 та підтверджено рішенням у справі «Thaler v. Vidal», винахідником може бути лише фізична особа, а в рекомендаціях USPTO щодо винаходів, створених за допомогою ШІ, зазначено, що системи ШІ — зокрема генеративний ШІ — є лише інструментами, які використовують винахідники-люди. Це означає, що ШІ може допомагати вдосконалювати ідеї, аналізувати дані та генерувати пропозиції, але патентоспроможність все одно залежить від того, чи саме людина сформувала чітку та остаточну ідею заявленого винаходу…

Отже, традиційні критерії визнання винахідника продовжують застосовуватися, зокрема критерій задуму та правила щодо спільного авторства винаходу, як це було роз'яснено у таких справах, як «Burroughs Wellcome» та «Pannu проти Iolab». Винаходи, пов'язані з ШІ, можуть бути патентоспроможними, але вони повинні відповідати тим самим юридичним вимогам, що й будь-які інші винаходи: патентоспроможність згідно з §101, новизна згідно з §102, неочевидність згідно з §103, а також письмовий опис та можливість реалізації згідно з §112.

Найскладнішим питанням часто є відповідність об'єкта патентування критеріям патентоспроможності, особливо в рамках концепції «Alice», яка виключає абстрактні ідеї, реалізовані лише на звичайних комп'ютерах. Однак винаходи у сфері штучного інтелекту, що подаються як конкретні технологічні вдосконалення — такі як підвищення продуктивності комп'ютерів, медична візуалізація або технічні процеси на основі правил — можуть все ж відповідати критеріям патентоспроможності, про що свідчать такі судові справи, як «Enfish» і «McRO», а також рекомендації USPTO щодо патентоспроможності. На практиці ШІ є найбільш корисним як допоміжний інструмент для семантичного пошуку попередніх розробок, аналізу патентної інформації, аналізу патентного ландшафту та допомоги у складанні певних розділів, але він не є надійним як одноразова заміна досвідченого судження щодо складання патентів або їхнього супроводження…

Фахівці з патентного права можуть використовувати штучний інтелект для підготовки відповідей на офіційні повідомлення та виконання інших завдань у процесі патентного розгляду, проте вони залишаються особисто відповідальними за правдивість, юридичну точність та доказове підкріплення всіх поданих матеріалів, а також зобов'язані дотримуватися принципів відвертості, добросовісності та професійної етики відповідно до патентного законодавства. Найбільші небезпеки використання ШІ в патентній роботі полягають у вигаданому рівні техніки, помилкових посиланнях, технічних деталях, що не мають підстав, надто широких або слабких формулах винаходу

та недоліках розкриття інформації, що може поставити під загрозу дійсність патенту або призвести до професійних наслідків.

Безпека є ще однією важливою проблемою, оскільки введення конфіденційних винаходів у недостатньо контрольовані інструменти штучного інтелекту може спричинити ризик витоку даних, несанкціонованого зберігання або втрати захисту. Як наслідок, винахідники та патентні повірені повинні ретельно оцінювати заходи безпеки, що вживаються постачальниками, зокрема щодо зберігання даних, використання для навчання, контролю конфіденційності та стандартів відповідності вимогам. Загалом, штучний інтелект, ймовірно, відіграватиме дедалі більшу роль у патентній практиці, але правова система все ще вимагає людського авторства винаходу, людської перевірки та людської відповідальності на кожному критичному етапі» ***(AI for Patents // Sierra IP Law, PC (https://sierraiplaw.com/ai-for-patents/). 30.03.2026).***

***

Наука в сфері інтелектуальної власності

«Хоча за останні три десятиліття публікації у відкритому доступі (OA) досягли значного прогресу, створення повністю справедливої та стійкої екосистеми залишається складним завданням, особливо для наукових монографій. Монографії мають важливе значення для гуманітарних та соціальних наук, але вони пов’язані з високими виробничими витратами та тривалими циклами публікації, що робить традиційні методи фінансування, такі як оплата авторами витрат на обробку рукописів (BPC), важкими для масштабування та принципово несправедливими. Щоб подолати ці обмеження, бібліотеки та університетські видавництва впроваджують інноваційні моделі, що базуються на участі та фінансуються спільнотою, які знімають фінансовий тягар з авторів та спонсорів. Два яскраві приклади такого переходу — це Direct to Open (D2O) та Path to Open, які покладаються на колективні інвестиції бібліотек для сталого фінансування монографій у відкритому доступі…

Програма «Direct to Open», започаткована видавництвом MIT Press у 2021 році та розширена до 2026 року за рахунок залучення інших видавництв, передбачає диференційовані динамічні внески від бібліотек, що забезпечують відкритий доступ до обраних монографій з новинного каталогу одразу після їхньої публікації. Натомість бібліотеки-учасниці отримують доступ до великих колекцій архівних видань та знижки на комерційні електронні книги. Ця модель виявилася надзвичайно успішною: понад 400 установ-учасниць фінансують сотні відкритих видань, які мають значно вищі показники використання та цитування, ніж їхні аналоги за платним доступом… Натомість модель «Path to Open», запроваджена JSTOR у 2023 році, використовує підхід із відстроченим відкритим доступом для підтримки невеликих університетських видавництв. Бібліотеки-учасниці сплачують внесок за негайний ексклюзивний доступ до нових видань із «фронт-листа», які потім автоматично переходять у режим

повного відкритого доступу через три роки після публікації. Перші результати пілотної програми свідчать, що видання, які переходять на відкритий доступ за цією моделлю, демонструють значне зростання кількості читачів у всьому світі…

Ці ініціативи, що базуються на широкій участі, підкреслюють еволюцію ролі бібліотек, перетворюючи їх із традиційних споживачів контенту на активних розповсюджувачів відкритих знань. Стратегічно використовуючи свої бюджети на формування фондів, бібліотеки безпосередньо фінансують інфраструктуру справедливого видавництва, об'єднують попит через консорціуми та інформують наукові спільноти про сталі альтернативи. Хоча довгостроковий успіх цих моделей залежатиме від стабільності бюджетів бібліотек, більшої участі країн Глобального Півдня та ширшої інтеграції в політику, моделі «Direct to Open» та «Path to Open» є важливим кроком уперед. Узгоджуючи наукові публікації з основними цінностями справедливості, глобального доступу та спільного управління, ці моделі демонструють, що співпраця, спрямована на інтереси спільноти, може створити більш інклюзивне та стійке майбутнє для академічної літератури» ***(Shamprasad M. Pujar, Anjaneya Reddy N. M. How Participatory Funding is Transforming Open Access // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2026/how-participatory-funding-is-transforming-oa). 03.03.2026).***

***

«Видавництво IOP Publishing (IOPP) значно розширило свою програму фінансової підтримки, щоб зробити публікації у відкритому доступі (OA) більш доступними для світової наукової спільноти. Видавництво, яке охоплює весь свій власний портфель журналів з відкритим доступом та гібридних журналів, запровадило нову трирівневу структуру для 122 економік: 100% звільнення від оплати для країн з низьким рівнем доходу, 70% знижку для регіонів з нижчим середнім рівнем доходу та нововведену 30% знижку для економік з вищим середнім рівнем доходу…

Для спрощення доступу ці пільги застосовуються автоматично, якщо всі члени дослідницької групи знаходяться у країнах, що відповідають критеріям. У разі міжнародної співпраці підтримка надається за запитом за умови, що відповідальний автор та більшість співавторів відповідають критеріям придатності…» ***(Faye Holst. IOP Publishing expands APC discounts and waivers to over 120 economies // IOP Publishing (https://ioppublishing.org/news/iop-publishing-expands-apc-discounts-and-waivers-to-over-120-economies/). 09.03.2026).***

***

«…Прихильники відкритої науки вже давно стверджують, що обмін наборами даних прискорює наукові відкриття, проте не мали надійного способу довести, що дослідники насправді повторно використовують дані

один одного. Відстеження на основі ідентифікаторів фіксує лише формальні цитування, а отже, не враховує більшість випадків повторного використання в реальному житті, про які часто свідчать лише реєстраційні номери, URL-адреси або описові посилання. Щоб виявити цю приховану діяльність, DataSeer у співпраці з PLOS, ширшою спільнотою відкритої науки та Фондом Майкла Дж. Фокса (MJFF) створив «Data Reuse LLM» — систему на основі великої мовної моделі, яка сканує повний текст статей, визначає, чи дані або код були новостворениими чи повторно використаними, і, де це можливо, пов'язує повторно використаний матеріал із його джерелом, навіть якщо цитування є неповними або неструктурованими…

Застосована до 6 000 статей, профінансованих MJFF (2005–2025 рр.), модель виявила факти повторного використання наборів даних у 43 % статей, тоді як методи на основі DOI виявили лише близько 2 % таких випадків; загалом модель виявила 79 % випадків повторного використання проти 59 % за традиційними підходами. Аналіз також показав, що невелика кількість наборів даних має непропорційно велику частку подальшого впливу — це неможливо виявити, якщо вплив вимірювати лише на рівні статті — і продемонстрував, що нещодавні політики MJFF щодо відкритої науки працюють: у період з 2022 по 2024 рік частка статей, що повторно використовують дані, зросла з 72 % до 86 %, обмін новими даними зріс з 43 % до 55 %, а обмін кодом — з 24 % до 38 %...

Завдяки тому, що модель Data Reuse LLM робить повторне використання наборів даних видимим, кількісно оцінюваним та відстежуваним, вона перетворює дані на повноцінний результат наукових досліджень, вплив якого можна відстежувати в науковій літературі. Ця можливість дозволяє спонсорам та науковим установам оцінювати ефективність інвестицій у відкриту науку, на ранньому етапі виявляти набори даних, що мають значний вплив, вдосконалювати практики управління даними та, зрештою, розуміти, як спільне використання даних сприяє науковому прогресу…» ***(Uncovering hidden data reuse: New AI technology from DataSeer measures downstream impact of research data // DataSeer (https://dataseer.ai/2026/03/12/uncovering-hidden-data-reuse-new-ai-technology-from-dataseer-improves-the-ability-to-measure-the-downstream-impact-of-research-data/). 12.03.2026).***

***

«Угоди «Read & Publish» (R&P) — трансформаційні угоди, що поєднують передплату з підтримкою публікацій у відкритому доступі (OA) — дають змогу авторам, які є співробітниками відповідних установ, користуватися покриттям витрат на публікацію (APC) за рахунок щорічних фондів, кредитних пулів або (рідко) необмежених пільг для гібридних та/або «золотих» журналів OA, що відрізняє їх від класичних «великих угод». Запропоновані Цифровою бібліотекою Макса Планка у 2015 році та швидко прийняті в Європі та США, вони були проголошені мостом до

повністю відкритої системи, проте навіть такі ранні прихильники, як cOAlition S та Jisc, зараз висловлюють сумніви…

З позитивного боку, механізми R&P та модель APC допомогли збільшити частку відкритого доступу (OA) до приблизно 50 % щорічного обсягу статей (хоча зростання зупинилося) і пропонують зручне рішення для авторів, що отримують федеральне фінансування та стикаються з обмеженнями на оплату за публікацію. Однак, як стверджують критики, R&P фактично зберігає динаміку великих угод та закріплює APC, перекладаючи витрати з читачів на авторів та ставлячи в нерівне становище недофінансовані галузі, установи без покриття R&P та значну частину країн Глобального Півдня; вона стимулює збільшення обсягів публікацій, що створює навантаження на рецензування та корелює з більшою кількістю відкликань; а гібридні журнали отримують «подвійний прибуток», збираючи як передплату, так і APC, при цьому переходячи на «золотий» відкритий доступ з надзвичайно повільною швидкістю (за оцінками Jisc, приблизно 70 років за темпами 2018–2022 років), і все це на тлі значних прибуткових марж видавців (наприклад, ~38%, ~1,5 млрд доларів)…

Хоча деякі університетські видавництва та наукові товариства експериментують із більш справді перехідними моделями — такими як схеми післяплати, що пов’язують витрати з конкретними статтями — початкова концепція у великих видавництв значною мірою зайшла у глухий кут. У своїй типовій формі, характерній для великих видавців, угоди R&P ризикують ще більше віддати контроль над науковою комунікацією комерційним журналам, спрямовуючи авторів до цих майданчиків і гальмуючи залучення до альтернативних моделей, таких як «діамантовий» відкритий доступ, препринти та самоархівування, що робить дедалі складнішим аргумент про те, що мета виправдовує засоби, коли враховуються роздуті пакети передплати» (***Sam Winemiller. The Read & Publish Dilemma // ACRLog (https://acrlog.org/2026/03/11/the-read-publish-dilemma/). 11.03.2026).***

***

Україна

«Атестаційна колегія Міністерства освіти і науки України позбавила наукових ступенів двох дослідниць — Юлію Коваленко та Наталію Волошинович — через виявлений академічний плагіат у їхніх дисертаціях. У випадку Коваленко, яка працює в Київському авіаційному університеті, скарга стосувалася її кандидатської роботи: за даними заявника, близько 73% тексту містили запозичення, часто з незначними змінами формулювань. Також було виявлено копіювання таблиць і некоректні зміни даних. У результаті МОН відмовило їй у присудженні ступеня доктора технічних наук, оскільки її дослідження не відповідало вимогам академічної доброчесності….

Наталію Волошинович, асистентку Буковинського державного медичного університету, позбавили ступеня кандидата медичних наук через приблизно 74% плагіату в дисертації, включно з текстами та таблицями, що збігалися з роботами інших дослідників. Також було вказано на відсутність підтвердження публікацій результатів її дослідження. Обидві справи ініціював один заявник, який звернувся до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти…

Окремо звертає увагу те, що науковим керівником Волошинович та ще кількох авторів із подібними порушеннями був один і той самий професор, що свідчить про можливі системні проблеми контролю якості наукових робіт… Загалом ці рішення підкреслюють посилення уваги до академічної доброчесності в Україні та готовність переглядати раніше присуджені наукові ступені у разі виявлення порушень…» ***(МОН позбавило наукових ступенів двох науковиць через плагіат у дисертаціях // Судово-юридична газета (https://sud.ua/uk/news/ukraine/355624-mon-lishilo-nauchnykh-stepeney-dvukh-uchenykh-iz-za-plagiata-v-dissertatsiyakh). 12.03.2026).***

***

«Рівненська Мала академія наук учнівської молоді отримала перший у 2026 році державний патент на власну наукову розробку — систему біологічного очищення стічних вод із використанням озону. Технологія передбачає вдосконалений процес контакту води з озоном завдяки спеціальній інженерній конструкції з патрубками та блоком автоматичного очищення, що дозволяє збільшити тривалість обробки і підвищити ефективність знезараження. Це особливо важливо для об'єктів із підвищеним біологічним навантаженням, таких як медичні заклади, лабораторії чи інфекційні лікарні, оскільки система зменшує ризик потрапляння небезпечних мікроорганізмів у довкілля та підвищує санітарну безпеку…

Отримання патенту підтверджує новизну та практичну цінність розробки і демонструє високий потенціал учнівської науки у сфері інженерії та екології. Цей результат свідчить про можливість переходу від навчальних досліджень до реальних технологічних рішень, які можуть застосовуватися на практиці, а також підкреслює важливість розвитку молодих дослідників у галузі інновацій» ***(Олександр Шевчук. Учні Рівненської МАН отримали державний патент на систему очищення стічних вод // ОГО.ua (https://ogo.ua/uchni-rivnenskoyi-man-otrymaly-derzhavnyj-patent-na-systemu-ochyshhennya-stichnyh-vod/). 16.03.2026).***

***

«Кожен п'ятий суддя в Україні (загалом 916 осіб) отримує державні доплати за наявність наукового ступеня, на що за останні чотири роки з держбюджету було витрачено 490 мільйонів гривень, зокрема 123 мільйони лише за минулий рік. Розслідування журналістів NGL.media показало, що

надбавка за ступінь кандидата чи доктора наук становить 15–20%, що додає в середньому 15–20 тисяч гривень до стотисячної суддівської зарплати… Проте системні перевірки, які проводять громадська організація "Дисергейт" та Громадська рада доброчесності (через відсутність відповідного державного контролю), виявили плагіат у понад половині проаналізованих дисертацій. Деякі наукові роботи відзначаються не лише запозиченнями, а й абсурдністю: наприклад, суддя Андрій Соловйов у своїй кандидатській скопіював статтю з російської газети 1986 року про нібито здатність чоловіків виношувати людський зародок. Експерти наголошують, що наукові ступені часто здобуваються суддями "для галочки" та заради фінансової вигоди, а не задля внеску в науку. Показово, що найбільша концентрація суддів-науковців зафіксована у Верховному суді (понад 65%), на чиї доплати щорічно йде 30 млн грн, а понад 2,3 млн грн отримали навіть судді ліквідованого Окружного адмінсуду Києва... Втім, завдяки розголосу вже з'явилися прецеденти, коли викриті на плагіаті судді повертають гроші державі — зокрема, суддя із Закарпаття Петро Тарасевич повернув 642 тисячі гривень…» ***(Юлія Гринишина. Як судді заробляють мільйони на наукових ступенях: шокуючі деталі схеми з фейковими дисертаціям // ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"» (https://24tv.ua/ukrayini-suddi-zahishhayut-disertatsiyi-abi-otrimati-doplati_n3028803). 15.03.2026).***

***

«Руслан Гурак, який понад десять років очолює орган контролю якості освіти в Україні, опинився в центрі суспільної критики через звинувачення у можливому плагіаті в кандидатській дисертації 2006 року. За даними медіа, йдеться про значні неатрибутовані запозичення з російських джерел, зокрема перекладені фрагменти без належних посилань; судова експертиза нібито виявила ознаки плагіату, однак питання позбавлення наукового ступеня не було розглянуте. Сам Гурак відкидає ці звинувачення, називаючи їх тиском і шантажем... Окрім цього, обговорюються його політичні та професійні зв'язки, а також можливий вплив на перевірки навчальних закладів, що викликає сумніви щодо неупередженості системи контролю якості освіти... На цьому тлі в суспільстві знову порушується питання відповідності посадовців принципам академічної доброчесності. Подібні звинувачення також лунають на адресу ректора КПІ Анатолія Мельниченка, якого підозрюють у використанні запозичень без належного цитування…» ***(Голова служби якості освіти опинився в центрі скандалу через плагіат // ТОВ «ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО „НЬЮЗ ФЛЕШ“» (https://ua.news/ua/ukraine/golova-sluzhbi-iakosti-osviti-opinivsia-v-tsentri-skandalu-cherez-plagiat). 26.03.2026).***

***

«…Нещодавно виявлена кореспонденція поставила під сумнів оригінальність частини знаменитої роботи Георга Кантора 1874 року, яка допомогла започаткувати сучасну теорію множин, продемонструвавши, що деякі нескінченності більші за інші. Давно втрачений лист Ріхарда Дедекінда до Кантора від 1873 року, виявлений в архіві Галльського університету, містить доказ про алгебраїчні числа, який пізніше майже дослівно з'явився в статті Кантора, авторство якої було приписано виключно Кантору… Згодом стосунки між Кантором і Дедекіндом погіршилися і натяки на цю помилкову атрибуцію протягом багатьох років залишалися практично непоміченими. Хоча нові докази не скасовують головного досягнення Кантора — він все одно був першим, хто довів, що реальних чисел більше, ніж цілих чисел — вони вимагають перегляду історичних даних про те, хто саме зробив який внесок у фундаментальний результат. За кількома науковими свідченнями, Кантор мав труднощі у спілкуванні з іншими, що, можливо, вплинуло як на його співпрацю, так і на його ставлення до ідей Дедекінда» ***(John Johnson. Letters Suggest Math Genius Plagiarized a Landmark Paper // Newser, LLC. (https://www.newser.com/story/384906/letters-suggest-math-genius-plagiarized-a-landmark-paper.html). 08.03.2026).***

***

«Влітку 2025 року проект «Сервісний центр Diamond Open Access» (SeDOA), що фінансується Німецьким науковим товариством, провів онлайн-опитування з метою систематичного вивчення потреб, викликів та очікувань німецької спільноти Diamond Open Access. У опитуванні, проведеному ZBW – Інформаційним центром економіки імені Лейбніца, взяли участь 239 осіб, серед яких переважно були співробітники наукових бібліотек (34 відсотки), науковці (20 відсотків) та видавці періодичних видань (18 відсотків)…

Результати показують, що майже в усіх розглянутих тематичних сферах існує значна потреба у підтримці, причому особливо виділяються такі питання, як фінансування та стійкі бізнес-моделі, стандарти якості у видавничій діяльності, а також індексація у відповідних базах даних, кожне з яких отримало понад 70 відсотків схвальних відповідей. Також важливими питаннями були визнані технічні аспекти програмних рішень, зміна видавців, питання управління та юридична підтримка, зокрема в галузі авторського та договірного права… У своїх відкритих відповідях учасники насамперед наголошували на необхідності створення довгострокових стійких структур фінансування, цільових програм підтримки та практичних правових рекомендацій. Щодо форматів підтримки, спільнота віддає перевагу коротким, компактним матеріалам, таким як інформаційні листки або короткі віртуальні семінари, оскільки часові та фінансові ресурси часто є обмеженими. Для

проекту SeDOA, який має на меті підвищити ефективність публікацій у форматі Diamond Open Access у Німеччині завдяки кращій координації та видимості існуючих децентралізованих інфраструктур, ці висновки становлять важливу основу для розробки майбутніх пропозицій, що відповідають потребам» ***(Juliane Finger, Helene Strauss, Bente Steinecke. Was die Diamond-OA-Community wirklich braucht – Ergebnisse einer SeDOA-Befragung aus dem Jahr 2025 // open-access.network (https://open-access.network/blog/was-die-diamond-oa-community-wirklich-braucht-ergebnisse-einer-sedoa-befragung-aus-dem-jahr-2025). 09.03.2026).***

***

«Компанія Elsevier та Irish Research eLibrary (IReL) — консорціум ірландських наукових бібліотек — уклали нову трирічну угоду про доступ до публікацій та їх опублікування, покликану підтримати триваючий перехід Ірландії до відкритого доступу… Спираючись на попередні національні угоди, ця співпраця дозволить ірландським науковцям відкрито публікувати понад 70 відсотків своїх досліджень без сплати авторських гонорарів, тоді як установи-учасниці продовжуватимуть отримувати доступ до портфеля журналів Elsevier. Поєднуючи доступ до читання та права на публікацію в єдиній системі, угода покликана спростити адміністративні процедури для установ, зменшити перешкоди для дослідників та підвищити глобальну видимість і вплив ірландських досліджень… Elsevier та IReL описують цю угоду як стабільну, довгострокову модель, що підтримує відкриті дослідження, зберігаючи при цьому доступ до авторитетного наукового контенту» ***(Elsevier and IReL confirm new three-year Read & Publish collaboration // RI Media Ltd (https://www.researchinformation.info/news/elsevier-and-irel-confirm-new-three-year-read-publish-collaboration/). 16.03.2026).***

***

«AEGIS-OA — новий проєкт, що фінансується програмою «Горизонт Європа» та стартував у Брюсселі 19–20 березня 2026 року, має на меті зміцнити прозору, сталу та високоякісну екосистему наукових публікацій у відкритому доступі в Європі шляхом розвитку та розширення послуг European Diamond Capacity Hub (EDCH). Об’єднавши консорціум із 24 партнерів із 16 європейських країн, включаючи дослідницькі організації, постачальників послуг та національні центри потенціалу, проект покликаний розвивати та координувати європейську інфраструктуру відкритого доступу «Diamond» без дублювання існуючої роботи. Натомість він спирається на результати попередніх ініціатив, що фінансувалися ЄС, таких як DIAMAS, CRAFT-OA та PALOMERA… Головною метою проекту AEGIS-OA є розширення нинішньої сфери діяльності EDCH за межі журналів з метою охоплення книг у відкритому доступі, з урахуванням важливості монографій та збірників у науковій комунікації. Для цього в рамках проєкту буде проведено

роботу з поширення стандартів якості, таких як «Стандарт відкритого доступу «Diamond», на книги, створення систем сертифікації, розробки навчальних програм та ініціатив з підвищення кваліфікації для фахівців у галузі видавничої справи, вдосконалення інструментів та технологій, а також координації національних механізмів фінансування та національних центрів потенціалу для забезпечення довгострокової стійкості. Загалом AEGIS-OA прагне об'єднати та посилити існуючі зусилля в різних дисциплінах та за межами кордонів, щоб створити більш узгоджену та стійку європейську систему відкритого доступу до публікацій «Diamond». ***(A New Shield for Diamond Open Access in Europe: Launching the AEGIS-OA Project // European Diamond Capacity Hub (EDCH) (https://edch.eu/new-shield-diamond-open-access-europe-launching-aegis-oa-project). 24.03.2026).***

***

«Diamond Open Access» (DOA - «Діамантовий» відкритий доступ) часто представляють як наступну велику революцію в науковій публікації: це журнали, доступ до яких є безкоштовним як для читачів, так і для авторів, які в ідеалі керуються спільнотою або фінансуються з державного бюджету, а не контролюються комерційними видавництвами. Ця концепція обіцяє більш справедливу альтернативу моделям з платним доступом або на основі гонорарів, проте, як і попередні ініціативи з відкритого доступу, вона не змінила систему так, як сподівалися. Незважаючи на багаторічний ентузіазм, частка DOA залишається на рівні приблизно 6% наукової продукції, тоді як великі комерційні видавці продовжують домінувати на світовому ринку, який у 2024 році випустив близько 6,2 мільйона статей…

Цей «ефект плато» свідчить про те, що перешкодою є не брак інфраструктури, а стійкість академічних стимулів, усталених практик та престижних структур. Навіть визначення «відкритого доступу за моделлю Даймонда» залишається нечітким: окрім безкоштовності для авторів і читачів, деякі також очікують, що він буде некомерційним, керованим науковцями та ліцензованим за ліцензією CC BY, хоча ці риси не завжди чітко узгоджуються між собою. Поза колами відкритого доступу багато дослідників ледь усвідомлюють такі відмінності і часто вважають ці дебати абстрактними або непрактичними. Хоча науковці зазвичай підтримують відкритий доступ у принципі — часто через невдоволення високими прибутками та ринковою владою великих видавництв — вони все ж схильні обирати журнали, орієнтуючись на репутацію, довіру до редакції та користь для кар'єри, а не на модель доступу, і неохоче публікують у режимі відкритого доступу, якщо це означає втрату престижу…

DOA також не є справді «безкоштовним»: публікація все одно вимагає фінансування редакційної роботи, управління рецензуванням, метаданих, платформ, архівування та технічних оновлень, причому ці витрати часто приховані за рахунок інституційної підтримки або добровільної праці. Ця

модель може функціонувати в невеликих масштабах, але стикається з труднощами при розширенні, особливо з огляду на те, що від журналів очікується забезпечення складної інфраструктури, такої як XML-робочі процеси, постійні ідентифікатори, сумісність та індексація…

Деякі некомерційні платформи навіть стали жертвами власного успіху: вони не змогли задовольнити попит, і в деяких випадках журнали перейшли до комерційних видавництв. Проте існують успішні приклади DOA, особливо коли він розвивається органічно в рамках сильних наукових спільнот, як-от LIPIcs в інформатиці чи SciPost у фізиці, де спільне управління, довіра та чітка потреба спільноти допомагають вирішити проблему престижу.

Загалом, модель DOA слід розглядати не як універсальну заміну традиційному видавництву, а як перспективну, орієнтовану на цінності, але обмежену в структурному плані модель, яка добре працює в певних нішах; замість того, щоб очікувати, що вона повністю змінить видавничу систему, реалістичніше буде розглядати її як цілеспрямований коригувальний механізм у середовищі, яке й досі визначається престижем, метриками та інституційними стимулами» ***(Ulrich Herb. Diamond Open Access: A Boutique Model for Scholarly Publishing? // Scholcomm & More (https://pulse49.com/2026/03/23/diamond-open-access-a-boutique-model-for-scholarly-publishing/). 23.03.2026).***

***

«Європейська організація з ядерних досліджень (CERN) було обрано місцем проведення наступного етапу програми «Open Research Europe» (ORE) — масштабної ініціативи з відкритого наукового публікування, що підтримується Європейською комісією та консорціумом національних грантодавців і наукових організацій з Австрії, Франції, Німеччини, Італії, Нідерландів, Норвегії, Португалії, Словенії, Іспанії, Швеції та Швейцарії. Розроблена відповідно до Плану дій на 2022 рік щодо «діамантового» відкритого доступу, оновлена платформа позиціонується як керована спільнотою некомерційна альтернатива традиційним академічним виданням, причому публікація залишатиметься безкоштовною як для дослідників, що фінансуються Європейською комісією, так і для авторів, пов’язаних з установами в країнах-учасницях, після запуску розширеної платформи…

CERN забезпечить технічну та операційну інфраструктуру на базі системи з відкритим кодом Open Journal Systems, тоді як управління та редакційний контроль залишаться у віданні консорціуму ORE, а Європейська комісія виступатиме в ролі постійного спостерігача та надаватиме цільову фінансову підтримку. ORE використовує модель «публікація–рецензування–кураторство», за якою подані матеріали перевіряються на цілісність та відповідність вимогам, потім публікуються та відкрито рецензуються колегами, а публічні рецензійні звіти та статті, що пройшли відбір, об’єднуються у тематичні збірки, поєднуючи прозорість, ретельність та можливість рецензування після публікації…

З моменту запуску в 2021 році для учасників наукових програм ЄС платформа ORE постійно розвивалася, опублікувавши понад 1 200 статей за участю більше ніж 6 300 авторів із понад 3 000 установ по всьому світу. Роль CERN ґрунтується на його досвіді у сфері відкритої науки, набутому завдяки таким інфраструктурам, як Zenodo, Invenio та SCOAP3, і очікується, що новий етап поглибить співпрацю між CERN, Європейською комісією, національними представниками та дослідницькими організаціями, а інформаційно-просвітницька діяльність, що підтримується OPERAS, сприятиме розширенню участі та зміцненню справедливої та прозорої наукової комунікації в Європі та за її межами» ***(CERN to host Europe's flagship open access publishing platform // CERN (https://home.cern/news/news/cern/cern-host-europes-flagship-open-access-publishing-platform). 26.03.2026).***

***

«Ініціатива «Open Research Europe» (ORE), яка раніше була обмежена науковцями, що отримували фінансування в рамках рамкових програм ЄС, перетворюється на ширшу некомерційну платформу відкритого доступу, яку підтримує консорціум наукових та фінансуючих організацій з одинадцяти європейських країн. Тепер вона дозволяє всім науковцям німецьких наукових установ публікувати свої роботи на цій платформі безкоштовно, незалежно від наявності фінансування проектів. У Німеччині у консорціумі бере участь Федеральне міністерство досліджень, технологій та космосу, тоді як Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) відповідає за реалізацію на національному рівні та представляє Німеччину в керівних органах ORE…

Реорганізована платформа створена як інфраструктура, керована науковим співтовариством, що встановлює сучасні стандарти відкритих досліджень і функціонує за моделлю «публікація-рецензування-кураторство», за якою статті спочатку проходять перевірку на цілісність, потім піддаються відкритому рецензуванню, а в разі позитивного результату додаються до тематичних колекцій. Ця система рецензування, що піддається відкритій перевірці, покликана зміцнити наукову комунікацію, забезпечити прозорість контролю якості та надати можливість цитувати саму рецензійну роботу й визнавати її як науковий внесок. Узгоджуючи процеси публікації з потребами науковців, ORE прагне уникнути проблем, пов'язаних із комерційним видавництвом, перенести акцент з престижу журналів на зміст окремих публікацій та надійну інфраструктуру, а також скасувати авторські внески за публікацію. Усі дисципліни мають на меті допомогти сформувати майбутнє платформи через реорганізовану Наукову консультативну раду, тоді як стратегічне керівництво здійснюватиме Група спонсорів, а технічні операції виконуватиме CERN за підтримки OPERAS у сфері гуманітарних та соціальних наук…

До складу консорціуму входять провідні спонсори та установи з Франції, Італії, Нідерландів, Норвегії, Австрії, Португалії, Словенії, Іспанії, Швеції, Швейцарії та CERN, а Європейська комісія виступає постійним спостерігачем і додатковим спонсором…» ***(New Publishing Opportunities for Researchers: Germany Joins Open Research Europe // DFG (https://www.dfg.de/en/news/news-topics/announcements-proposals/2026/ifr-26-21). 26.03.2026).***

***

Королівство Норвегія

«Компанія MDPI продовжила дію національної угоди з Норвезьким агентством спільних послуг в галузі освіти та досліджень (Sikt), продовживши підтримку публікацій у відкритому доступі по всій Норвегії до 2026 року. Згідно з угодою, норвезькі установи-учасниці й надалі отримуватимуть знижки на плату за обробку статей у рамках Інституційної програми відкритого доступу MDPI, що сприятиме ширшому поширенню результатів досліджень, профінансованих за рахунок державних коштів… Завдяки централізації фінансування ця угода покликана підвищити ефективність інституційних інвестицій у відкритий доступ, спростити робочі процеси публікації та сприяти досягненню більш широких цілей Норвегії у сфері відкритої науки, одночасно підвищуючи видимість та сталість результатів норвезьких наукових досліджень. Поновлення угоди також відображає незмінне лідерство Норвегії у сфері відкритої науки та тривалі відносини MDPI з науковим співтовариством країн Північної Європи, в рамках яких з 2020 року авторами, пов'язаними з Норвегією, було опубліковано понад 9 300 статей у видавництві MDPI» ***(MDPI renews national open access agreement with Norway's Sikt // RI Media Ltd (https://www.researchinformation.info/news/mdpi-renews-national-open-access-agreement-with-norways-sikt/). 18.03.2026).***

***

Республіка Індія

«…Понад 95 % докторських дисертацій, поданих до Університету Лакнау в січні та лютому 2024 року, були виявлені програмним забезпеченням DrillBit як такі, що містять плагіат та написані за допомогою штучного інтелекту. З 121 дисертації, поданих за всіма дисциплінами, 116 показали значну схожість з існуючими текстами у світі, що свідчить про значну залежність від чат-ботів на базі штучного інтелекту. Хоча університет допускає до 5% плагіату (близько 180 слів) для стандартних цитат, виявлені роботи мали рівень схожості від 20% до 50%. Згідно з правилами університету, науковці повинні подати електронну копію своєї дисертації до бібліотеки Тагора для перевірки; будь-яка робота, яка не проходить перевірку DrillBit, повертається студенту для доопрацювання… Викладацький склад та

справжні науковці схвально відреагували на ці жорсткі заходи, зазначивши, що вони заохочують оригінальне критичне мислення, а не зловживання інструментами штучного інтелекту.

Хоча експерти з штучного інтелекту визнають, що чат-боти можуть бути корисними для виконання рутинних завдань, вони застерігають, що використання їх для власне «мислення» позбавляє дослідження оригінальності. Щоб ще ефективніше боротися з цією проблемою, університет планує впровадити програмне забезпечення Turnitin для перевірки курсових робіт як на бакалаврському, так і на магістерському рівнях» ***(Anjanaya Singh. Academic integrity alert: LU flags plagiarism in 95% of PhD theses submitted this year // Bennett, Coleman & Co. Ltd. (https://timesofindia.indiatimes.com/city/lucknow/academic-integrity-alert-lu-flags-plagiarism-in-95-of-phd-theses-submitted-this-year/articleshow/129665165.cms). 20.03.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«…У Великобританії спостерігається зростаюча тенденція до перетворення наукових досліджень в комерційні проекти, що сприяє стрімкому зростанню кількості університетських спін-офів, патентних заявок та інвестицій. Тільки в Університетському коледжі Лондона (UCL) кількість науковців, які прагнуть комерціалізувати свої роботи, зросла на понад 25% з 2022-23 навчального року, а кількість патентних заявок збільшилася на 20%. UCL Business, підрозділ університету, що займається комерціалізацією, зараз контролює 95 активних спін-офів, які працевлаштовують понад 2300 осіб, генерують сукупний оборот у розмірі 147,3 млн фунтів стерлінгів і залучили 3,06 млрд фунтів стерлінгів зовнішніх інвестицій за останні п’ять років. Цей стрибок зумовлений зміною мислення науковців у різних галузях, які прагнуть перетворити прориви в таких сферах, як біотехнології, глибокі технології та штучний інтелект, на реальні застосування…

Прикладами таких впливових спін-офів є Autolus, яка розробляє імунотерапію для боротьби з раком і зібрала 1,1 мільярда доларів; Endomag, яка створила технологію магнітних наночастинок для поліпшення хірургічного лікування раку молочної залози в усьому світі; та Satalia, компанія з штучного інтелекту, що оптимізує логістику бізнесу. Цей локальний успіх відображає більш широку національну тенденцію, оскільки інвестиції в спін-аути британських університетів у 2024 році досягли 3,35 млрд фунтів стерлінгів, що на 44% більше, ніж у попередньому році. Хоча залишаються виклики щодо забезпечення раннього фінансування та побудови мереж, розширення портфеля цих науково-дослідних підприємств свідчить про те, що університети стають дедалі важливішим двигуном інноваційної економіки та економічного

зростання Великобританії…» ***(Saskia Koopman. University spinouts boom as startups pull in billions // City AM Limited (https://www.cityam.com/university-spinouts-boom-as-startups-pull-in-billions/). 06.03.2026).***

***

«У звіті Британської академії міститься застереження, що перехід до публікації повноформатних матеріалів у відкритому доступі у Великій Британії застряг у «глухому куті» і не відбудеться вчасно до наступної оцінки наукової діяльності (Research Excellence Framework - REF), якщо вже зараз не розробити скоординовану національну стратегію. Хоча науковці, бібліотекарі та видавці в цілому підтримують відкритий доступ до книг, у звіті зазначається, що перехід гальмується через відсутність стратегічної та практичної узгодженості між авторами, установами, грантодавцями, бібліотеками та видавцями. Дослідження, проведене на замовлення після того, як Research England вирішила не включати довгоформатні публікації до своєї політики відкритого доступу для REF 2029, виявило, що «зелений» відкритий доступ — доступ до рукописів авторів через репозитарії — широко вважається непривабливим і потенційно шкідливим, особливо серед науковців, які часто сприймають його як погану заміну відредагованій, відформатованій опублікованій книзі і виявляють мало інтересу навіть до обговорення цього питання…

Модель «Gold OA», за якою остаточна опублікована книга стає загальнодоступною, вважалася кращим варіантом, але для багатьох установ вона була фінансово недосяжною, оскільки витрати на обробку книг можуть сягати 20 000 фунтів стерлінгів. У звіті робиться висновок, що багато університетів досі не мають спеціальної стратегії щодо відкритого доступу до великих за обсягом публікацій і марно намагаються застосувати до книг політику, розроблену для журналів. Хоча Британська академія стверджує, що виключення книг із вимог REF щодо відкритого доступу на 2029 рік було правильним рішенням, вона вважає, що якщо публікації у форматі «longform» мають бути включені до наступного циклу REF, зацікавлені сторони повинні негайно розпочати роботу над національним планом із чітким фінансуванням та спільним напрямком. Автори звіту залишаються оптимістичними щодо того, що Велика Британія може стати лідером у цьому питанні, якщо об’єднає сектор для розробки спільного підходу» ***(Fiona McIntyre. Academy urges end to ‘gridlock’ on open access for books // Research Professional News (https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-uk-open-access-2026-3-academy-urges-end-to-gridlock-on-open-access-for-books/). 31.03.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«Університет Алабами в Хантсвіллі (UAH) та аерокосмічна компанія ASKA підписали меморандум про взаєморозуміння з метою вивчення можливостей співпраці над створенням гібридно-електричного автономного літального апарата вертикального зльоту та посадки (VTOL) типу «drive-and-fly», поєднуючи науково-дослідні можливості UAH з галузевим досвідом ASKA. Хоча це партнерство відкриває широкі можливості для інновацій, воно також підкреслює складні питання щодо інтелектуальної власності (ІВ), характерні для державно-приватних партнерств. Ключові питання включають чітке визначення права власності на спільно розроблені технології — чи то через розподіл власності за технічними сферами, передачу з домовленостями про зворотну ліцензію, чи, що рідше, спільну власність — а також вирішення питань щодо прав на непередбачені інновації, які можуть виникнути під час досліджень і розробок… Також необхідно чітко визначити, чи відбувається передача прав інтелектуальної власності, чи надання ліцензії, а також забезпечити належну передачу прав від окремих винахідників за допомогою трудових договорів та офіційних документів про передачу прав. Додаткові складнощі пов'язані з участю державного університету та можливим державним фінансуванням, що може спричинити застосування таких нормативних обмежень, як Закон Бей-Доула, обмежити гнучкість ліцензування та накласти суворі зобов'язання щодо звітності; недотримання цих вимог може навіть призвести до втрати прав інтелектуальної власності… Загалом, ця співпраця ілюструє важливість проактивного формування структури власності на інтелектуальну власність та механізмів дотримання вимог, щоб уникнути суперечок та максимізувати цінність спільно розроблених технологій…» ***(Ningxi Sun. Proposed UAH-ASKA Agreement for Drive-And-Fly Aircraft: IP Ownership Issues in Joint Development and Public-Private Partnerships // Knobbe Martens (https://www.knobbe.com/blog/proposed-uah-aska-agreement-for-drive-and-fly-aircraft-ip-ownership-issues-in-joint-development-and-public-private-partnerships/). 06.03.2026).***

***

«Політика щодо відкритого доступу в США з'явилася відносно недавно: вона розпочалася у 2004 році з рекомендації Національного інституту охорони здоров'я (NIH) про розміщення результатів досліджень, що фінансуються з федерального бюджету, у відкритому репозитарії, і поступово розвивалася протягом наступних двох десятиліть завдяки законодавчим ініціативам та меморандумам Білого дому. Ключовими віхами стали Федеральний закон про відкритий доступ до наукових досліджень, закон FASTR (Закон про справедливий доступ до наукових і технологічних досліджень), Меморандум Холдрена 2013 року та Меморандум Нельсона 2022

року, який зобов’язав усі федеральні агентства, що надають фінансування, забезпечити відкритий доступ до результатів досліджень до кінця 2025 року.

Цікаво Як велике видавництво, що працює за передплатою і має багато чого втратити від обов’язкового відкритого доступу, Elsevier виступало проти відкритого доступу різними способами. Воно опосередковано підтримало «Закон про наукові праці» 2011 року — законопроект, який мав скасувати положення про відкритий доступ до досліджень, що фінансуються NIH, — шляхом внесення внесків на передвиборчу кампанію та публічної заяви, в якій стверджувалося, що видавців не слід виключати з процесу прийняття рішень щодо поширення результатів досліджень. Пізніше Elsevier відкликав свою підтримку після різкої критики з боку наукових та бібліотечних спільнот, які стверджували, що цей законопроект підірве прозорість та довіру громадськості до науки. У відповідь на запит адміністрації Трампа 2020 року щодо інформації про політику публічного доступу Elsevier знову виступила проти розширення вимог щодо публічного доступу, стверджуючи, що хоча необроблені результати, такі як дані, код та звіти, що фінансуються платниками податків, повинні бути публічними, рецензовані та відредаговані статті не повинні автоматично розглядатися так само, оскільки видавці додають цінність через рецензування, редагування та презентацію. Така позиція мінімізує цінність самого дослідження та праці, виконаної дослідниками. зупинитися на ролі, яку видавці могли відігравати у спробах їх формування або протидії їм, використовуючи видавництво Elsevier як приклад для аналізу…

Після оприлюднення адміністрацією Байдена у 2022 році «Меморандуму Нельсона» та подальшого прийняття NIH політики, що вимагає негайного розміщення прийнятих до друку рукописів у PubMed Central одразу після публікації, практичною реакцією видавництва Elsevier, за повідомленнями, стало відтермінування виконання цих вимог: у своїх рекомендаціях видавництво й до лютого 2026 року продовжує наказувати авторам, що отримують фінансування від NIH, розміщувати рукописи лише після 12-місячного ембарго. Такі дії Elsevier — підтримка несприятливого законодавства, подання заперечних публічних коментарів та уповільнення виконання вимог — ілюструють, як великі видавці можуть намагатися впливати на політику публічного доступу з метою захисту бізнес-моделей, заснованих на передплаті, навіть публічно позиціонуючи свою позицію як підтримку відкритої науки…

Хоча аналогічну позицію зайняли й інші великі видавництва, такі як SAGE, Wiley, Taylor & Francis та Springer Nature, доступних документів з цього приводу менше, що ускладнює встановлення прямого причинно-наслідкового зв’язку між діяльністю видавців та результатами формування політики. Загалом можна сказати, що, хоча від дослідників, які отримують державне фінансування, очікується, що вони задокументують та пояснять, як вони будуть поширювати результати своєї роботи, політики та впливові приватні суб’єкти часто формують політику доступу з набагато меншою прозорістю. Отже,

політика публічного доступу є не лише механізмом поширення результатів досліджень, що фінансуються з федерального бюджету, а й частковим засобом виправлення цього ширшого дисбалансу в підзвітності» ***(Jonathan Grunert. When Public Access Policy Meets Publishing Power // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2026/when-public-access-policy-meets-publishing-power). 17.03.2026).***

***

Японська Держава

«Японія представила власний «Монітор відкритої науки», створений за зразком французького пілотного проекту «Baromètre de la science ouverte» (BSO), започаткованого у 2018 році. Французький інструмент, розроблений під час реалізації першого Національного плану відкритої науки, відстежує не лише публікації з відкритим доступом, а й оприлюднення результатів клінічних випробувань, даних досліджень, вихідного коду, програмного забезпечення, докторських дисертацій, а також впровадження політик відкритої науки окремими установами, кожна з яких може генерувати локальну інформаційну панель…

Франція надала доступ до методології, коду та даних BSO на умовах відкритої ліцензії, а регулярні двосторонні обміни дозволили японським експертам адаптувати цю технологію та досвід до власної дослідницької екосистеми. Мікіко Таніфуджі, директорка Дослідницького центру з відкритої науки та платформ даних при Національному інституті інформатики, зазначила, що новий моніторинговий інструмент надаватиме «надійні та перевірені показники», які можна порівнювати на міжнародному рівні, і слугуватиме основою для формування науково обґрунтованої політики у сфері досліджень в Японії…

Міністерство вищої освіти, досліджень та інновацій Франції високо оцінило цей проєкт як доказ важливості міжнародної співпраці в галузі відкритої науки та підтвердило, що французька система BSO й надалі розвиватиметься завдяки щорічним оновленням та вдосконаленням на основі штучного інтелекту. Очікується, що франко-японське партнерство спонукає більше країн впроваджувати подібні інструменти моніторингу у сфері відкритої науки» ***(Japan adopts France's Open Science Monitor model // Committee for Open Science (https://www.ouvrirlascience.fr/japan-adopts-frances-open-science-monitor-model/). 03.03.2026).***

***

«Відносини Японії зі світовим рухом за відкритий доступ формувалися під впливом унікального комплексу економічних та інституційних обставин, через що її політика часто не відповідала міжнародним нормам. Хоча глобальний рух за відкритий доступ виник на

початку 2000-х років як пряма реакція на кризу серійних видань — зростання вартості передплати на журнали, що спонукало до таких ініціатив, як Будапештська ініціатива з відкритого доступу, а згодом і Plan S — Японія була значною мірою захищена від цього тиску завдяки Plaza Accord 1985 року, яка різко зміцнила ієну та раптово зробила передплату на іноземні журнали доступною. Цей економічний захист означав, що коли решта світу мобілізувалася навколо відкритого доступу, японські науковці не відчували нагальної потреби, а інституційні репозитарії, коли їх запровадили, були задумані насамперед як цифрові архіви для нерецензованих університетських бюлетенів, а не як інструменти «зеленого» відкритого доступу…

Урядове розпорядження 2013 року, яке вимагало розміщення докторських дисертацій у репозитаріях, дійсно збільшило їхню кількість до понад 850, але основною мотивацією було забезпечення прозорості та якості, а не протистояння комерційним видавництвам. Коли економічна політика прем'єр-міністра Абе після 2012 року змінила курс єни, передплата знову стала недоступною, проте зв'язок із глобальним рухом за відкритий доступ для більшості японських науковців залишався незрозумілим. Натомість під керівництвом директора Національного інституту інформатики (NII) Масару Кіцурегави Японія зосередилася на управлінні даними досліджень та інфраструктурі відкритої науки, створивши такі платформи, як NII Research Data Cloud, водночас значною мірою відсунувши відкритий доступ до публікацій на другий план у наступних національних планах розвитку науки та технологій… Потім, у лютому 2024 року, уряд несподівано оголосив про введення негайного обов'язкового відкритого доступу до наукових досліджень, що фінансуються з державного бюджету, який у деяких аспектах був ще сміливішим за Plan S, вимагаючи розміщення як статей, так і їхніх «базових даних» в інституційних репозитаріях. Однак ця політика була погано донесена до відома та містила внутрішні суперечності: вона заплутала науковців щодо того, чи «базові дані» означають додаткові файли чи повні набори даних досліджень; не мала жодної стратегії збереження прав, яка б допомогла авторам орієнтуватися в ембарго видавців; і, зрештою, підірвала власну негайність, порадивши дослідникам зачекати, якщо «якась проблема» заважає розміщенню — фактично відновивши періоди ембарго, які вона нібито скасовувала…

Університети висловили протест, стверджуючи, що у них занадто мало персоналу для реєстрації всіх публікацій, а ця політика одночасно підтримувала сплату APC та переговори щодо трансформаційних угод, надаючи комерційним видавцям переваги навіть тоді, коли нібито кидала їм виклик. Ця загальна тенденція відображає схильність Японії переймати міжнародні модні терміни та політичні рамки без повного розуміння їхнього первісного контексту, що призводить до плутанини всередині країни. З огляду на те, що в майбутньому 7-му Основному плані з науки, технологій та інновацій термін «відкрита наука» повністю виключено, натомість наголошується на штучному інтелекті для науки, Японія, здається, продовжує йти своїм власним, своєрідним шляхом, і

спостерігачі вважають, що настав час для країни розробити послідовний, самостійно обґрунтований підхід до наукової комунікації, який справді слугуватиме японській науковій спільноті, а не поверхнево віддзеркалюватиме міжнародні тенденції» ***(Miho Funamori. How Japan Lost the Plot on Open Access // Annual Reviews (https://katinamagazine.org/content/article/open-knowledge/2026/how-japan-lost-the-plot-on-open-access). 11.03.2026).***

***

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«Наказом Міністерства фінансів України від 4 березня 2026 року №132 затверджено узагальнюючу податкову консультацію щодо утримання податку на доходи нерезидентів із джерелом їх походження з України… Вона роз'яснює ситуацію, коли український резидент (ліцензіат) сплачує роялті нерезиденту (ліцензіару) не безпосередньо, а через уповноваженого агента-резидента, який лише збирає кошти та перераховує їх нерезиденту і не створює його постійного представництва в Україні. Відповідно до Податкового кодексу, будь-який резидент, який здійснює виплату доходу нерезиденту, зобов'язаний утримати податок за ставкою 15% (якщо інше не передбачено міжнародними договорами) під час такої виплати. У цій ситуації вважається, що платіж через агента є виплатою саме на користь нерезидента, тому обов'язок утримати та сплатити податок покладається на ліцензіата в момент перерахування коштів агенту. При цьому слід враховувати положення міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування за наявності відповідних підстав. Ліцензіат також має відобразити такі виплати та утриманий податок у додатку ПН до декларації з податку на прибуток. Повторне оподаткування при подальшому перерахуванні коштів агентом нерезиденту не здійснюється…» ***(Роялті нерезиденту через агента: Мінфін в узагальнюючій податковій консультації пояснив, хто утримує податок // Uteka (https://uteka.ua/ua/publication/news-14-novosti-zakonodatelstva-1-royalti-nerezidentu-cherez-agenta-minfin-v-obobshhayushhej-nalogovoj-konsultacii-obyasnil-kto-uderzhivaet-nalog). 13.03.2026).***

***

«В Україні готується масштабна реформа системи захисту торговельних марок, пов'язана з адаптацією законодавства до норм ЄС, яка змінює сам підхід до охорони брендів. Якщо раніше держава через УКРНОІВІ перевіряла заявки як за абсолютними, так і за відносними підставами (зокрема на наявність схожих уже зареєстрованих марок), то нова

модель передбачає, що відомство перевірятиме лише базові критерії — відповідність загальним вимогам, тоді як відповідальність за виявлення конфліктів із іншими марками покладається на самих власників…

Запроваджується європейська система post-grant opposition: після реєстрації торговельної марки вона публікується, і протягом трьох місяців власники більш ранніх прав можуть подати заперечення. Таким чином, держава відходить від ролі активного арбітра, а бізнес має самостійно моніторити ринок і захищати свої інтереси. Водночас процедура реєстрації стає швидшою, але зростають ризики для заявників, адже навіть після отримання свідоцтва марку можуть скасувати заднім числом у разі успішного заперечення…

Проєкт закону також вводить нові важливі поняття: «більш рання ТМ», яка дає право на оскарження; «ТМ із репутацією», що отримує розширений захист навіть поза межами споріднених товарів і послуг; а також механізми боротьби з недобросовісними заявниками. Окремо передбачено принцип «мовчазної згоди»: якщо власник ранішої марки протягом п’яти років не реагує на використання схожого позначення, він втрачає право його оскаржити…

У підсумку реформа означає перехід до більш сучасної, європейської моделі, яка забезпечує швидші процедури та кращу інтеграцію з ринком ЄС, але водночас вимагає від бізнесу більшої активності — регулярного моніторингу нових заявок, проведення попередніх пошуків і стратегічного управління своїми брендами…» ***(Назар Костенко. Торговельна марка по-новому: що зміниться в Україні й чому це важливо для вашого бізнесу // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/torgovelna-marka-ponovomu-shcho-zminitsya-v-ukrayini-y-chomu-ce-vazhlivo-dlya-vashogo-biznesu.html). 23.03.2026).***

***

«Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України оприлюднило для громадського обговорення проєкт Закону «Про захист комерційних таємниць», який є частиною зобов’язань України в межах переговорів про вступ до ЄС (кластер 2 «Внутрішній ринок») та спрямований на імплементацію європейських норм, зокрема Директиви ЄС 2016/943 і положень Угоди про асоціацію… Необхідність ухвалення такого закону зумовлена відсутністю в Україні спеціального регулювання захисту нерозкритих ноу-хау та комерційної інформації, а також виявленими розбіжностями з правом ЄС. Законопроєкт визначає комерційну таємницю як інформацію, що є не загальновідомою, має комерційну цінність і належно захищена власником, та встановлює, що її незаконне отримання, використання або розкриття (зокрема через несанкціонований доступ, копіювання чи дії, що суперечать чесній діловій практиці) підлягає правовому захисту…

Передбачено судові механізми захисту, включаючи забезпечення конфіденційності під час розгляду справ (обмеження доступу до матеріалів, закриті засідання, надання відредагованих рішень), а також заходи впливу на

порушників: заборону використання чи розкриття інформації, вилучення або знищення товарів і матеріалів, припинення їх обігу, арешт продукції та інші коригувальні дії. Суд може застосовувати забезпечувальні заходи, вимагати гарантії для відшкодування можливих збитків, а у разі безпідставності позову — зобов'язати заявника компенсувати шкоду. Законопроєкт також передбачає відшкодування збитків або альтернативну разову грошову виплату (не меншу за умовні роялті чи в межах 2–200 прожиткових мінімумів), а також можливість оприлюднення рішення суду без розкриття таємниці… Розробка документа здійснювалася спільно з профільними державними органами, науковими установами та за участі судової влади…» ***(Тарас Лученко. Мінекономіки оприлюднило законопроєкт про захист комерційних таємниць з новими судовими процедурами // Судово-юридична газета (https://sud.ua/uk/news/publication/356761-minekonomiki-obnarodovalo-zakonoproekt-o-zaschite-kommercheskikh-tayn-s-novymi-sudebnymi-protsedurami). 26.03.2026).***

***

Австралійський Союз

«Спільно з Міністерством бізнесу, інновацій та зайнятості Нової Зеландії організація IP Australia опублікувала консультаційний документ, у якому пропонується провести значні реформи австралійської системи інтелектуальної власності; термін подання коментарів від громадськості закінчується 2 квітня 2026 року… 13 основних пропозицій спрямовані на модернізацію та оптимізацію процесів у сферах патентів, торговельних марок, промислових зразків та прав селекціонерів (PBR). Основні зміни, пов'язані з патентами, включають розширення визначення «виключних ліцензіатів», щоб дозволити частковим ліцензіатам ініціювати процедури щодо порушення прав, скорочення процесу оскарження продовження терміну дії фармацевтичних патентів шляхом їх перекласифікації як процедурних, а також перехід від фіксованого терміну «до моменту прийняття» до більш суворої системи, заснованої на відповідях, за зразком США. Крім того, у документі пропонується дозволити віртуальне маркування продукції (наприклад, за допомогою QR-кодів) та уточнити, що адвокати можуть контролювати роботу дистанційно, а не вимагати фізичної присутності в офісі…

Щодо торговельних марок, реформи передбачають надання реєстратору повноважень присуджувати судові витрати, що перевищують встановлені ліміти, з метою запобігання недобросовісній поведінці під час розгляду заперечень, автоматичне оновлення законодавчих посилань на Мадридський протокол та Ніццьку угоду, а також надання повноважень відхиляти занедбані заперечення або виправляти помилки щодо права власності. У сфері прав на сорти рослин пропозиції включають запровадження шестимісячного пільгового періоду для сплати зборів за поновлення та переведення здачі зразків до

гербарію у добровільний порядок для місцевих сортів рослин. Консультація також має на меті отримати відгуки щодо низки питань політики, щодо яких ще не сформовано остаточної думки, таких як скасування вимог щодо подання декларацій у разі коротких продовжень строків, реформування практики подання роздільних заявок, спрощення процедури подання заявок на кілька дизайнів та уточнення принципів вичерпання прав у Законі про права на сорти рослин» ***(Mathew Lucas, Paul Johns and Sally Paterson. IP Australia Proposes Changes to "Streamline and Simplify" Australia's IP System // Pearce IP (https://www.pearceip.law/2026/03/19/ip-australia-proposes-changes-to-streamline-and-simplify-australias-ip-system/). 19.03.2026).***

***

Європейський Союз

«Бельгія проводить значну реформу своєї системи оподаткування авторських прав за допомогою двох законодавчих ініціатив, які одночасно розширюють і обмежують відповідні пільги… З одного боку, Проект програми від лютого 2026 року скасовує давно існуючі одноразові відрахування витрат для всіх платників податків, які не мають звичайного або «плюс»-сертифіката на твори мистецтва, що означає, що більшість несертифікованих осіб — включаючи багатьох професіоналів поза традиційним сектором мистецтва — тепер будуть оподатковуватися на валовий дохід від авторських прав, якщо вони не зможуть довести фактичні витрати. Ця зміна, яка набирає чинності з 1 січня 2026 року, обґрунтовується законодавцем як спосіб краще відобразити економічну реальність сертифікованих митців, уникнути адміністративної складності та запобігти подвійним відрахуванням для тих, хто має інший основний дохід…

З іншого боку, окремий законопроект від грудня 2025 року знову включає розробників програмного забезпечення до режиму оподаткування авторських прав, скасовуючи їхнє виключення у 2022 році та відновлюючи рівність з іншими представниками цифрових професій. Однак, оскільки розробники програмного забезпечення навряд чи зможуть отримати сертифікати на твори мистецтва, вони, як правило, відновлять доступ до цього режиму, не отримавши при цьому переваг від одноразових відрахувань, що обмежить його практичну користь. Реформи також уточнюють, що замовлення або оплата твору не надають автоматично пільгового податкового режиму без дотримання суворих умов, і підкреслюють триваючі юридичні дискусії навколо таких понять, як «публічне повідомлення» проти «відтворення»…

Загалом, сукупний ефект цих заходів полягає у розширенні кола осіб, які мають право на участь у цій системі, при цьому значно знижуючи її фінансову привабливість для платників податків, що не мають відповідного сертифіката, та підвищуючи важливість належного сертифікування, документального обґрунтування витрат і податкового планування» ***(Brent Springael. Belgian***

Copyright Tax Regime: Two Key Reform Proposals // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/belgium/belgian-copyright-tax-regime-two-key-reform-proposals). 04.03.2026).

***

«6 березня 2026 року Болгарія прийняла комплексний пакет поправок до Закону про торговельні марки та географічні зазначення (TMGIA), спрямований на модернізацію національної системи інтелектуальної власності та її приведення у відповідність до стандартів Європейського Союзу. Однією з фундаментальних змін є розширення переліку типів знаків, що підлягають реєстрації: окрім традиційних візуальних знаків, закон тепер визнає будь-який знак — включаючи мультимедійні або нетрадиційні форми — який можна чітко та стабільно зобразити за допомогою доступних технологій. З точки зору структури реформа значно розширює повноваження Болгарського патентного відомства (BPO), зокрема надаючи йому право встановлювати факт недобросовісності безпосередньо в рамках процедур оскарження та скасування. Ця зміна покладає край виключній юрисдикції судів щодо позовів про недобросовісність, усуваючи тим самим необхідність призупинення адміністративних процедур та пропонуючи швидший і економічно ефективніший шлях вирішення спорів, подібний до системи EUTM…

Законодавство також запроваджує жорсткі заходи щодо забезпечення дотримання законодавства, спрямовані як на фізичні, так і на цифрові порушення. З метою боротьби з незаконним обігом контрафактної продукції TMGIA тепер чітко класифікує відправлення товарів поштою або кур'єрською службою як «використання» торговельної марки, усуваючи лазівку, якою часто користувалися для відправки незаконних товарів на західні ринки. Крім того, закон забезпечує конкретну правову основу для боротьби з «сірим» імпортом, кваліфікуючи несанкціоновану паралельну торгівлю товарами, термін реалізації яких ще не закінчився, як порушення прав на торговельну марку, а не як загальний делікт. У цифровій сфері BPO наділено оперативними повноваженнями, що дозволяють видавати розпорядження про видалення контенту, що порушує права, протягом трьох днів, вимагати від провайдерів послуг блокування доступу та навіть примушувати до припинення дії доменних імен. Ці цифрові виконавчі накази підлягають негайному виконанню незалежно від наявності апеляції та підкріплені системою штрафів, розмір яких зростає у міру порушення. Нарешті, ці поправки спрощують процедуру подання адміністративних заяв, дозволяючи подавати їх електронною поштою та уточнюючи підстави для відмови щодо географічних зазначень та сільськогосподарських термінів» ***(Maxim Hristov and Andrea Andreev. Bulgaria introduces major updates to Trade Mark Law // CMS Legal (https://cms.law/en/bgr/legal-updates/bulgaria-introduces-major-updates-to-trade-mark-law#utm_campaign=redirect_law-now). 11.03.2026).***

«Європейська комісія ухвалила новий Імплементаційний регламент ЄС щодо промислових зразків, який набере чинності 1 липня 2026 року та передбачає суттєву модернізацію системи реєстрації промислових зразків в ЄС. Найбільш помітною зміною є скасування попереднього обмеження у вигляді семи ракурсів для зображення промислових зразків, що надає заявникам більшу гнучкість у зображенні складних, динамічних та цифрових зразків. Регламент також дозволяє використовувати ширший спектр форматів файлів, включаючи відео, анімацію, CAD-моделі та інші цифрові зображення, що відображає зростаючу важливість нефізичних та інтерактивних продуктів, таких як графічні інтерфейси користувача та віртуальні середовища…

Хоча це підвищує чіткість та гнучкість, заявники повинні забезпечити узгодженість усіх поданих описів, оскільки саме вони в сукупності визначають обсяг охорони. Зміни спрямовані на приведення системи у відповідність до сучасних технологічних реалій, хоча очікується, що EUIPO надасть додаткові роз'яснення щодо технічних деталей. Загалом реформа забезпечує більш гнучкі та досконалі інструменти для охорони промислових зразків, що особливо вигідно галузям, які працюють із цифровими та складними продуктами» ***(Michael Shaw, Gregory Carty-Hornsby. The New EU Designs Implementing Regulation No. 2026/138: Key Changes and Practical Implications for EU Design Filing Practice // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102mo9o-the-new-eu-designs-implementing-regulation-no-2026138-key-changes-and-practical-implications-for-eu-design-filing-practice/). 27.03.2026).***

***

Канада

«З моменту набрання чинності 1 квітня 2025 року значними змінами до канадського законодавства про торговельні марки у сфері інтелектуальної власності відбулося кілька помітних змін у судовій та адміністративній практиці. Введення компенсації судових витрат — у розмірі до приблизно 11 000 канадських доларів — спонукало опонентів дедалі частіше посилатися на «недобросовісність» у процедурах оскарження. Судові органи ретельно розглядають такі заяви, вирішуючи, що сама лише обізнаність про попередні права опонента є недостатньою для доведення недобросовісності. Однак детальні звинувачення, що стосуються наміру завдати шкоди бізнесу опонента, копіювання візуальних стилів, незаконного використання доменних імен або порушення юридичних зобов'язань, виявилися більш успішними, причому докази, надані після подання заявки, допускаються для встановлення наміру на момент подання. Крім того, Рада з оскарження торговельних марок (ТМОВ) почала розглядати запити на нові розпорядження про конфіденційність, хоча вони залишаються винятковими; станом на початок 2026 року було задоволено лише сім із п'ятнадцяти запитів, що підкреслює

необхідність для сторін чітко довести необхідність до того, як докази потраплять до публічного реєстру…

Водночас Федеральний суд виніс перші рішення, в яких дав тлумачення нової норми, що вимагає від сторін отримання дозволу перед подачею нових доказів під час оскарження рішень ТМОВ. Суд окреслив ключові фактори для надання дозволу — такі як релевантність, істотність, упередження та причини затримки — виступаючи за гнучкий підхід, особливо у перехідних випадках, коли чутливі докази були приховані до появи наказів про конфіденційність. Надалі Канадське відомство інтелектуальної власності (CIPO) продовжує адміністративну модернізацію після перегляду у 2025 році. Найбільш очікуваною зміною є розширення програми прискореного розгляду, яка незабаром може бути застосована до обставин, що виходять за межі активного порушення прав, і може забезпечити розгляд протягом 10 днів. CIPO також планує надати експертам більші повноваження щодо запиту на внесення поправок по телефону для прискорення розгляду, продовжуючи при цьому внутрішні дискусії щодо усунення обтяжливих вимог до доказів, що відрізняються в кожній провінції, які наразі необхідні для подолання суворих відмов на підставі описовості та відмітності» ***(Jean-Philippe Mikus. A Year After the Reform of Trademark Law in Canada: How Are the Changes Playing Out and What Comes Next? // Fasken Martineau DuMoulin LLP (https://www.fasken.com/en/knowledge/2026/03/a-year-after-the-reform-of-trademark-law-in-canada). 24.03.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«24 лютого 2026 року Державне управління з регулювання ринку Китаю (SAMR) опублікувало Положення про захист комерційної таємниці, яке замінило норми 1995 року та набере чинності 1 червня 2026 року. Нова нормативна база надає чітке, трикомпонентне визначення комерційної таємниці — інформації, яка не є загальновідомою, має комерційну цінність та підлягає відповідним заходам щодо забезпечення конфіденційності — та детально описує, що саме становить порушення, включаючи «неправомірні засоби», такі як крадіжка, хабарництво та електронне вторгнення, а також непряме порушення шляхом підбурювання або сприяння. Положення звільняє від відповідальності незалежну розробку та реверс-інжиніринг…

Для забезпечення дотримання вимог Положення встановлює чітку адміністративну процедуру: стандартизовані вимоги до доказів для правовласників, чітко визначену юрисдикцію (на рівні повіту або вище, причому питання щодо технічних секретів, як правило, розглядаються на рівні префектури), а також розширені повноваження органів влади щодо проведення розслідувань, включаючи перевірки на місці, вилучення документів та запити щодо банківських рахунків, які здійснюються з дотриманням суворих вимог

щодо конфіденційності. Штрафи становлять від 100 000 до 1 000 000 юанів за стандартні порушення та до 5 000 000 юанів за серйозні обставини, причому ці правила прямо поширюються на транскордонні порушення, що завдають шкоди вітчизняним правовласникам…

Порівняно з проектом 2025 року, остаточний текст є більш лаконічним і гнучким: з нього вилучено жорсткі формули розрахунку збитків та окремі положення щодо програмного забезпечення, що забезпечує більшу практичну адаптивність. Завдяки посиленню адміністративного нагляду, уточненню правових стандартів та наданню надійних інструментів правозастосування це Положення знаменує собою суттєве вдосконалення системи захисту комерційної таємниці в Китаї, пропонуючи підприємствам більш чіткі засоби правового захисту та більшу впевненість у збереженні критично важливих конкурентних активів» ***(Leslie Xu. China's Biggest Trade Secret Reform in 30 Years: What Businesses Need to Know // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/3964.html). 04.03.2026).***

***

Королівство Саудівська Аравія

«…Новий закон про авторське право Саудівської Аравії, який набирає чинності через 180 днів після його опублікування 2 лютого, має на меті посилити захист інтелектуальної власності та підтримати цифрову трансформацію Королівства. Законодавство забезпечує більш чіткі рамки для творців, виконавців та мовників, одночасно модернізуючи винятки, щоб дозволити розвиток штучного інтелекту, аналізу даних та хмарних послуг без порушення прав. Під наглядом Саудівського управління інтелектуальної власності (SAIP) закон, зокрема, регулює історично неоднозначну сферу творів, створених працівниками, встановлюючи правила за замовчуванням відповідно до статті 18… Ці правила роз'яснюють розподіл економічних прав залежно від того, чи пов'язана робота — така як програмне забезпечення, навчальні матеріали або маркетинговий контент — з бізнесом роботодавця, створена для третьої сторони або не пов'язана з основною діяльністю роботодавця. Оскільки ці правила застосовуються за замовчуванням, якщо інше не передбачено письмовою угодою, підприємствам краще скористатися 180-денним перехідним періодом для перегляду та оновлення трудових договорів, політик та ліцензійних угод, щоб чітко задокументувати право власності на інтелектуальну власність, тим самим зменшивши ризик майбутніх суперечок» ***(Sairah Narmah-Alqasim, Martin Hayward. Saudi Arabia's new copyright regime impacts innovators and employers // Pinsent Masons LLP (https://www.pinsentmasons.com/out-law/news/saudi-copyright-law). 10.03.2026).***

***

Королівство Таїланд

«17 березня 2026 року Кабінет міністрів Таїланду затвердив значну поправку до структури управління Національного комітету з питань політики інтелектуальної власності, що ознаменувало стратегічний поворот у напрямку використання інтелектуальної власності (ІВ) як основного рушія інновацій та економічної конкурентоспроможності. На відміну від попередніх незначних адміністративних змін у 2013 та 2016 роках, ця комплексна реформа суттєво переглядає склад комітету з метою кращого пристосування до сучасних економічних реалій та потреб комерціалізації. Зміни оновлюють назви трьох існуючих урядових міністерств та збільшують загальну кількість членів за посадою з 18 до 24 шляхом додавання шести нових представників. Важливо, що це розширення вперше запроваджує лідерство приватного сектору, явно включаючи голів Федерації тайської промисловості та Тайської торгової палати. До них приєднаються постійні секретарі Кабінету Прем'єр-міністра, Міністерства туризму та спорту, Міністерства внутрішніх справ, а також директор Національного агентства з інновацій…

Об'єднавши ці різноманітні думки представників державного та приватного секторів, уряд Таїланду прагне зменшити розрізненість між відомствами, посилити діалог між державним і приватним секторами та безпосередньо усунути реальні перешкоди для ведення бізнесу та комерціалізації. Реформа стратегічно розроблена з метою більш тісного вплетення політики у сфері інтелектуальної власності у ширші національні пріоритети, такі як розширення цифрової економіки, регіональний розвиток та просування географічних зазначень. Хоча розширений комітет потребуватиме ефективних процедур внутрішнього управління для забезпечення швидкого та чіткого прийняття рішень, ця поправка в кінцевому підсумку відображає свідоме прагнення Таїланду до побудови більш чутливої, співпраці та комерційно орієнтованої екосистеми інтелектуальної власності для підтримки довгострокового, інноваційно-орієнтованого економічного зростання…» ***(Panisa Suwanmatajarn. IP: Strengthens Intellectual Property Governance Through Reform of the National IP Policy Committee // The Legal Co., Ltd. (https://thelegal.co.th/2026/03/25/ip-strengthens-intellectual-property-governance-through-reform-of-the-national-ip-policy-committee/). 25.03.2026).***

***

Нова Зеландія

«У зв'язку з введенням у дію 13-го видання Ніццької класифікації 1 січня 2026 року Управління інтелектуальної власності Нової Зеландії (IPONZ) оновило свої «Перелік товарів і послуг, що можуть спричинити конфлікт», та «Таблицю класів, що можуть спричинити конфлікт», продемонструвавши більш широкий підхід до оцінки схожості товарів і

послуг. Хоча юридичний критерій, передбачений статтею 25 Закону про торговельні марки 2002 року, залишається незмінним — він вимагає триетапного аналізу схожості знаків, схожості товарів/послуг та ймовірності виникнення плутанини на основі таких факторів, як характер, призначення та канали збуту — переглянуті рекомендації відображають глибші взаємозв'язки між класами… Серед помітних тенденцій — посилення взаємозв'язків у секторах хімічної промисловості, косметики та оздоровлення (з огляду на конвергенцію активних інгредієнтів у класах 1, 3 та 5), а також значне розширення потенційних конфліктів у сфері технологій класу 9, що зумовлено інтегрованими екосистемами програмного забезпечення, телекомунікацій, медіа та цифрових послуг. Аналогічно, продукти харчування та напої тепер демонструють більш тісні зв'язки з роздрібною торгівлею, готельним бізнесом та послугами охорони здоров'я… Отже, заявники повинні розширити пошук на суміжні сектори, ретельно складати специфікації з цілеспрямованими виключеннями для зменшення ризику та очікувати більш консервативного підходу до експертизи щодо міжсекторальних посилань, пам'ятаючи при цьому, що таблиця є лише орієнтиром, і добре обґрунтовані подання все ще можуть подолати заперечення, якщо існують справжні відмінності» ***(Kate Giddens and Janette by de Ley. IPONZ updates "Conflicting Class Table": Implications for trade mark filing in New Zealand // AJ Park (https://www.ajpark.com/insights/iponz-updates-conflicting-class-table/). 05.03.2029).***

***

«Відомство з інтелектуальної власності Нової Зеландії (IPONZ) оновило свої практичні рекомендації щодо Закону про торговельні марки 2002 року, щоб офіційно врахувати явище «алгоспік» (Algospeak) — мовне явище, коли користувачі соціальних мереж модифікують мову з метою обходу алгоритмів цензури. Згідно зі статтею 17 Закону, Комісару заборонено реєструвати торговельні марки, які можуть образити значну частину суспільства — це стандарт, що захищає почуття «правомислячих членів суспільства» і може стати підставою для відмови навіть у тому випадку, якщо образа стосується лише невеликої меншини…

Хоча «алго-жаргон» часто використовується для обговорення нешкідливих тем, щоб уникнути модерації контенту — наприклад, замість слова «пандемія» вживають «паніні» — його також часто застосовують для маскування делікатних або табуйованих тем. Наприклад, такі терміни, як «кемпінг» або «туш для вій», можуть використовуватися як коди для позначення аборту або сексуального насильства відповідно. Відповідно, експерти IPONZ тепер ретельно перевірятимуть заявки на ці кодовані терміни, щоб переконатися, що вони не містять прихованих образливих значень. Ця зміна покладає на заявників торговельних марок нову відповідальність за проведення ретельного дослідження, оскільки назва бренду, яка на перший

погляд здається нешкідливою, може бути відхилена, якщо вона має суперечливе або образливе забарвлення в цифровій культурі…» ***(Victoria Watts and Mikhail Minin. Algospeak and potentially offensive trade marks in New Zealand // AJ Park (https://www.ajpark.com/insights/algospeak-and-potentially-offensive-trade-marks-in-nz/). 16.03.2026).***

***

Південно-Африканська Республіка

«Патентне відомство Південної Африки модернізувало процес видачі патентів, прийнявши Практичне повідомлення № 1 від 2026 року, яким з 2 лютого 2026 року запроваджується електронна видача патентних свідоцтв відповідно до Закону про патенти № 57 від 1978 року та пов'язаних з ним нормативних актів. Нова система розрізняє несертифіковані електронні копії, які можна переглядати та друкувати в Інтернеті для загальної інформації, та сертифіковані електронні копії, які слугують офіційним доказом видачі патенту для судових розглядів та транзакцій. «Оригінальні» патентні листи будуть доступні для завантаження у вигляді електронного сертифіката лише один раз і матимуть QR-код для перевірки бібліографічних даних патенту. Ці електронні сертифікати є юридично рівноцінними традиційним паперовим патентам, хоча паперові патенти та пов'язані з ними документи (такі як повні специфікації) все ще можна замовити за додаткову плату…

Очікується, що негайний електронний доступ до юридично дійсного патенту зменшить адміністративні затримки та сприятиме терміновому забезпеченню дотримання прав, ліцензуванню та належному контролю…» ***(Cwengile Cwele, Chyreene Truluck. A new era: South Africa moves to digital patents // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g2jdr3z5xp3ti6rmjnk0/sponsored-content/a-new-era-south-africa-moves-to-digital-patents). 06.03.2026).***

***

Республіка Замбія

«Закон Замбії про торговельні марки № 11 від 2023 року, який набрав чинності 31 грудня 2025 року, скасовує закон 1958 року та модернізує систему відповідно до Мадридського протоколу, Паризької конвенції та Угоди ТРІПС, створюючи більш сприятливі умови для ведення бізнесу. Він приймає широке, відповідне міжнародним стандартам визначення поняття «знак», яке чітко враховує нетрадиційні ознаки — звуки, запахи, форми, кольори та упаковку/зовнішній вигляд товару — за умови, що вони можуть бути чітко представлені в реєстрі та мають розпізнавальний характер, водночас виключаючи форми, зумовлені природою, технічною функцією або такі, що додають істотну цінність…

Закон запроваджує спеціальні заходи захисту для колективних знаків (які не підлягають передачі та регулюються правилами асоціації), знаків сертифікації (для компетентних сертифікаційних органів, які не займаються торгівлею сертифікованими товарами/послугами) та географічних зазначень (які можуть реєструвати виробники у визначеному районі або компетентні органи, а реєстрація відхиляється, якщо вони не захищені в країні походження). Загальновідомі знаки отримують надійний захист, узгоджений з Паризькою конвенцією, що дозволяє подавати заперечення, клопотати про скасування та вимагати судових заборон навіть без реєстрації в Замбії, хоча власники несуть тягар доказування репутації в Замбії, що робить національну реєстрацію розумним рішенням…

З процедурної точки зору, заявки, що охоплюють кілька класів, розглядаються як одна заявка зі сплатою мита за кожен клас; термін дії реєстрації становить 10 років з моменту подання заявки з шестимісячним періодом дострокового та пізнього продовження, а також передбачено скасування реєстрації за несплату мита та можливість її відновлення. Закон імплементує Мадридську угоду, надаючи повноваження для регулювання міжнародних заявок та позначень, однак ці правила ще не прийняті, тому наразі можливі лише національні заявки. Нові потужні прикордонні заходи дозволяють митним органам вилучати підозрілі підробки під час імпорту/експорту, що підкріплено добровільною системою митного обліку, яка дає змогу здійснювати затримання за власною ініціативою, надаючи правовласникам економічно ефективні та проактивні інструменти боротьби з підробками. На практиці підприємствам слід проводити аудит своїх портфелів, щоб виявити нетрадиційні знаки, які нещодавно стали придатними для реєстрації; подавати заявки на національному рівні до введення в дію Мадридської угоди; збирати докази, якщо вони покладаються на статус загальновідомого знака; вивчати колективні та сертифікаційні знаки, а також географічні зазначення; реєструвати ключові знаки в митних органах; а також вдосконалювати документацію щодо автентифікації та дотримання вимог у ланцюгах постачання» ***(Tolu Olaloye, Susan Akinade. Managing IP Across Africa: Strategic Implications of Zambia's New Trademark Act for Businesses and Brand Owners // IPLINK-ASIA (https://www.iplink-asia.com/article-detail.php?keywords=Intellectual%20property&id=1464). 12.03.2026).***

***

Республіка Індонезія

«…У відповідь на зростаючу проблему порушення прав інтелектуальної власності (ПІВ) у цифрову епоху — коли зареєстровані випадки порушення прав на торговельні марки, авторських прав та патентів є лише верхівкою айсберга — 4 грудня 2025 року міністр юстиції Індонезії видав Постанову № 47 від 2025 року… У Постанові наведено

широке визначення поняття «порушення прав в Інтернеті», яке охоплює несанкціоноване виробництво, продаж, імітацію або розповсюдження захищених творів, товарів чи знаків на цифрових платформах, а також широкий спектр прав інтелектуальної власності, таких як авторські права, торговельні марки, патенти, комерційні таємниці, промислові зразки та географічні зазначення…

Згідно з новими правилами, скарги до Генерального директорату з питань інтелектуальної власності (DGIP) можуть подавати лише зареєстровані власники прав інтелектуальної власності або належним чином зареєстровані ліцензіати, надавши підтвердження реєстрації або ліцензії. Постанова запроваджує структуровані процедури повідомлення, перевірки та забезпечення дотримання прав, а також скоординований міжвідомчий нагляд. Вона також уточнює ролі та обов'язки цифрових платформ та операторів електронних систем і передбачає такі засоби забезпечення дотримання прав, як блокування веб-сайтів, припинення доступу та інші коригувальні заходи… Загалом, Постанова 47/2025 є важливим кроком у напрямку зміцнення системи забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Індонезії, підвищення правової визначеності для правовласників та кращого захисту інновацій і законної онлайн-торгівлі в дедалі більш взаємопов'язаному цифровому середовищі» ***(Norma Mutalib, Mira Ayu Lestari, Aliya Ilysia Irfana Ampri. Building Digital Defenses: Indonesia's New Framework for IPR Protection in Electronic Systems // Makarim & Taira S. (https://www.makarim.com/news/building-digital-defenses-indonesia-s-new-framework-for-ipr-protection-in-electronic-systems). 03.2026).***

***

«З 23 лютого 2026 року Міністерство юстиції Індонезії ввело в дію Постанову № 5 від 2026 року, яка замінила попередні норми 2016 року з метою модернізації та прискорення процесу реєстрації торговельних марок. Ця нова постанова передбачає суттєві адміністративні вдосконалення, зокрема положення про «форс-мажорні обставини», яке надає заявникам гнучкість у дотриманні вимог під час таких подій, як стихійні лиха або громадські заворушення. З процедурної точки зору, він вимагає присяжного перекладу документів про пріоритет, прямо дозволяє будь-якій стороні запитувати офіційні витяги з реєстру торговельних марок та передбачає, що експертиза по суті має бути призупинена на час внесення змін до назви або адреси у заявках, що знаходяться на розгляді…

Особливо важливо для власників торговельних марок, що згідно з цим регламентом терміни розгляду заяв значно скорочено відповідно до індонезійського «Омнібусного закону». Терміни проведення змістовної експертизи скорочено зі 150 днів до максимум 30 днів для заяв, щодо яких не подано заперечень, та до 90 днів для заяв, щодо яких подано заперечення. Крім того, термін розгляду заявок на поновлення прав скорочено з двох місяців до

максимум чотирьох днів, а запити на офіційні витяги тепер мають бути виконані протягом одного дня. Ці зміни відображають прагнення індонезійського відомства з інтелектуальної власності підвищити ефективність роботи та створити більш сприятливі умови для правовласників, які орієнтуються на індонезійський ринок» ***(Yurio Astary and Dimas Heldian. Indonesia Streamlines Trade Mark Registration with New 2026 Regulation // Rouse International Limited (https://rouse.com/insights/news/2026/indonesia-streamlines-trade-mark-registration-with-new-2026-regulation). 13.03.2026).***

***

«23 лютого 2026 року Міністерство юстиції Індонезії ввело в дію Постанову № 6 від 2026 року, яка реформує процедуру подання патентних заявок з метою приведення її у відповідність до останніх змін у законодавстві та технологічних досягнень. Ця нова система посилює вимоги до подання заявок, запроваджуючи обов'язкову повністю електронну подачу через систему DGIP (Генеральний директорат з питань інтелектуальної власності) та скасовуючи можливість відстрочки сплати зборів за надлишкові пункти формули винаходу, що змушує заявників сплачувати ці витрати заздалегідь та остаточно визначати свою стратегію щодо пунктів формули винаходу до подання заявки. Ця Постанова також розширює визначення поняття «винахід», явно включаючи в нього системи, методи та способи використання, що забезпечує розширений захист цифрових та програмних технологій, водночас передбачаючи більш сувору експертизу за суттю… З процедурної точки зору нові правила запроваджують офіційні механізми прискореного розгляду та опублікування, а також важливу можливість подати запит на повторний експертний розгляд у встановлені терміни щодо таких рішень, як відмова у видачі патенту, виправлення після видачі патенту або відкликання заявки. Такий повторний розгляд є адміністративним засобом правового захисту, який може заощадити час і кошти, дозволяючи уникнути офіційних апеляцій або судових розглядів. Однак практичне впровадження цих змін наразі ускладнюється відсутністю стандартних форм DGIP та супровідних нормативних актів щодо офіційних зборів, що залишає неясним точний графік повного введення їх у дію» ***(Melinda Ambrizal and Wongrat Ratanaprayul. Indonesia Issues New Implementing Regulation on Patent Applications // Tilleke & Gibbins (https://www.tilleke.com/insights/indonesia-issues-new-implementing-regulation-on-patent-applications/). 16.03.2026).***

***

Республіка Кабо-Верде

«Кабо-Верде реформувало свою систему промислової власності, затвердивши новий Кодекс промислової власності (Законодавчий декрет № 2/2025 від 2 грудня), який замінить Кодекс 2007 року після набрання

чинності 2 червня 2026 року. Реформа має на меті модернізувати систему, привести її у відповідність до міжнародних та регіональних стандартів WIPO та ARIPO, а також краще відображати зміни у світовому законодавстві про інтелектуальну власність. Основні зміни включають приведення патентного режиму у відповідність до міжнародних систем подання заявок, запровадження захисту незареєстрованих промислових зразків та, вперше, визнання захисту сортів рослин і традиційних знань… Кодекс також спрощує реєстрацію торговельних марок, скасовуючи вимогу щодо графічного зображення знаків, посилює захист комерційної таємниці та сприяє цифровізації та адміністративному спрощенню шляхом електронного подання заявок. Загалом, нова система покликана посилити захист промислових творінь, заохочувати інновації та зробити систему інтелектуальної власності більш доступною та ефективною для підприємств, творців та громадян. До набрання чинності новим Кодексом чинним залишається існуючий правовий режим» ***(Cape Verde approves new Industrial Property Code // Inventa (https://inventa.com/cape-verde-approves-new-industrial-property-code). 06.03.2026).***

***

Республіка Корея

«У своїй програмній заяві на 2026 рік Міністерство культури, спорту та туризму Кореї визначило незаконне поширення контенту «K-контенту» та спекуляцію квитками на вистави та спортивні змагання як основні перешкоди для розвитку галузі, що стало поштовхом до проведення масштабних законодавчих реформ Закону про авторське право, Закону про виступи та Закону про сприяння розвитку національного спорту, які мають набути чинності в серпні 2026 року (а деякі положення — раніше). Поправки до Закону про авторське право значно посилюють заходи щодо забезпечення дотримання законодавства, чітко визначаючи комерційну діяльність веб-сайтів або публікацій, що містять посилання на піратський контент, як пряме порушення авторських прав, а не лише сприяння такому порушенню… Вони також надають міністру повноваження видавати розпорядження про блокування доступу до веб-сайтів, у тому числі про екстрене блокування без попереднього розгляду у невідкладних випадках, що дозволяє перейти від реактивних до проактивних заходів правозастосування. Крім того, органи влади тепер мають право проводити виїзні перевірки та забезпечувати збереження доказів без очікування судових ордерів, що дозволяє вирішити проблеми минулого, коли докази втрачалися через затримки. Введення штрафних збитків у розмірі до п’ятикратного розміру доведеного збитку, а також посилення кримінальних покарань, має на меті запобігати умисним та повторним порушенням і виправити попередній дисбаланс, коли незаконні прибутки часто перевищували розмір покарань…

Водночас поправки до Закону про виступи та Закону про сприяння розвитку національного спорту спрямовані на боротьбу зі спекуляцією квитками, забороняючи як недобросовісні практики придбання квитків — наприклад, обхід заходів безпеки з метою їх подальшого перепродажу — так і несанкціонований перепродаж за ціною, вищою за початкову, незалежно від того, чи використовуються для цього макропрограми. Ці реформи також покладають на продавців квитків та онлайн-посередників обов'язки щодо впровадження технічних та адміністративних заходів безпеки… Забезпечення дотримання законодавства додатково посилюється завдяки призначенню контролюючих органів, уповноважених вимагати дані про транзакції, запровадженню винагород для інформаторів, а також можливості накладати штрафи в розмірі до 50-кратної суми незаконних продажів та конфісковувати незаконні доходи. У сукупності ці заходи спрямовані на ліквідацію ринку масштабної спекуляції, підвищення справедливості щодо споживачів та посилення відповідальності платформ, одночасно заохочуючи компанії впроваджувати системи дотримання нормативних вимог та зменшувати юридичні ризики» ***(Woo Gyun Kim, Lee Sang Yoon, Lee Han-gyeol and Oh Young-woo. 저작권법, 공연법 및 국민체육진흥법 개정안의 주요 내용 및 시사점 // SHIN & KIM LLC (https://www.shinkim.com/kor/media/newsletter/3154). 04.03.2026).***

***

«У січні 2026 року Південна Корея ухвалила «K-Discovery» шляхом внесення змін до Закону про взаємовигідне співробітництво, запровадивши перший у країні законодавчо закріплений механізм, подібний до процедури розкриття доказів. Ця система, яка набере чинності у лютому 2028 року, наразі застосовується до цивільних позовів про відшкодування збитків у зв'язку з незаконним привласненням технічних даних, але, як очікується, її дія буде поширена на спори щодо патентів та недобросовісної конкуренції завдяки законопроектам, що знаходяться на розгляді. На відміну від системи розкриття інформації у США, яка базується на ініціативі сторін, K-Discovery керується судом і покладається на призначених судом експертів для проведення оглядів на місці, копіювання документів та опитування персоналу. Закон також дозволяє судам видавати накази про збереження доказів — порушення яких тягне за собою кримінальну відповідальність — та дозволяє проводити взаємні допити сторін із аудіо- та відеозаписом. Слід зазначити, що конфіденційні комунікації між адвокатом та клієнтом виключаються з перевірок, а комерційні таємниці можуть бути захищені механізмом, подібним до «Attorney's Eyes Only»…

Ця зміна суттєво змінює ситуацію з доказуванням у Кореї, переходячи від подання документів постфактум до активної перевірки на місці, що може збільшити ризик накладення підвищених штрафних санкцій за умисне порушення. Компанії, що ведуть діяльність у Кореї, повинні впровадити

проактивні стратегії управління інформацією, включаючи суворе управління технічними даними, задокументовані політики зберігання даних та чітке розмежування технологій, розроблених сторонніми розробниками, та внутрішніх технологій... Для іноземних компаній нові правила становлять унікальні виклики, такі як відсутність досудового процесу «зустрічі та консультацій» та невирішені питання юрисдикції щодо зберігання даних за кордоном і потенційні конфлікти з іноземними законами про захист даних та експортний контроль. Отже, для орієнтування в цьому мінливому регуляторному середовищі надзвичайно важливо встановити надійну транскордонну правову координацію та внутрішні протоколи збереження даних» ***(Kyung Lim, In Bum Yeo, Sea Hee Bang, Sukho Joo, Kyle J Choi. Minyoung Park. Korea Introduces K-Discovery: Preparing for a New Evidence Regime in IP Litigation // SHIN & KIM LLC. (https://www.shinkim.com/eng/media/newsletter/3180). 20.03.2026).***

***

Республіка Сінгапур

«У відповідь на зростаючу важливість нематеріальних активів, таких як інтелектуальна власність, дані та ноу-хау, в умовах цифрової економіки Сінгапур започаткував «Стратегію Сінгапуру з інтелектуальної власності до 2030 року» (SIPS 2030) з метою зміцнення своєї інноваційної екосистеми та глобальної конкурентоспроможності. Зараз стратегія перебуває на другому етапі і зосереджується на практичних викликах, зокрема на допомозі підприємствам, особливо малим та середнім, у кращій комерціалізації та отриманні вигоди від їхньої інтелектуальної власності, виходячи за межі традиційного уявлення про інтелектуальну власність як суто юридичну гарантію… З метою вирішення цієї проблеми Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) та Асоціація малих і середніх підприємств (ASME) створять «Бізнес-центр ВОІВ з питань інтелектуальної власності @ ASME» — перший центр такого типу в ASEAN, який пропонуватиме МСП структуровані програми з розробки стратегії у сфері інтелектуальної власності, комерціалізації та виходу на міжнародні ринки…

Водночас Сінгапур вирішує проблеми, пов’язані з оцінкою нематеріальних активів, які досі обмежували їх використання у фінансуванні та інвестиціях, шляхом розробки чіткіших рекомендацій щодо оцінки у співпраці з фінансовими установами та партнерами з галузі. Стратегія також наголошує на необхідності модернізації правових рамок у сфері інтелектуальної власності, щоб йти в ногу з новими технологіями, такими як генеративна штучна інтелігенція, і передбачає проведення громадських консультацій щодо можливих змін у законодавстві...» ***(Edward Ng. Second Phase of the Singapore IP Strategy 2030 // Marks & Clerk (https://www.marks-***

clerk.com/insights/news/102mlmg-second-phase-of-the-singapore-ip-strategy-2030/). 04.03.2026).

***

Республіка Сьєрра-Леоне

«Введені на початку січня 2026 року як Нормативний акт № 19 від 2024 року, Правила щодо торговельних марок Сьєрра-Леоне 2024 року встановлюють основні процедурні настанови відповідно до Закону про торговельні марки 2014 року, зокрема стосовно Мадридського протоколу та національних формальностей щодо торговельних марок. Положення встановлюють детальну структуру для міжнародних реєстрацій (IR), що позначають Сьєрра-Леоне, передбачають обов'язкову місцеву експертизу за абсолютними та відносними підставами, встановлюють тримісячні строки для подання заперечень та відповідей на попередні відмови (що вимагають наявності місцевого представника) та покладають обов'язки щодо публікації на BOIB… Незважаючи на ці положення, зберігаються серйозні занепокоєння щодо дійсності та можливості забезпечення дотримання прав на міжнародні реєстрації, оскільки основний Закон 2014 року прямо не ратифікує Мадридський протокол, і залишається незрозумілим, наскільки ефективно Реєстр застосовуватиме ці нові правила. Щодо національних торговельних марок, Регламент забезпечує бажану ясність, приймаючи серійні заявки та заявки з кількома пріоритетами, встановлюючи, що знаки без обмежень щодо кольору охоплюють усі кольори, та визначаючи конкретні терміни для документів про пріоритет та поновлення. Крім того, хоча Регламент вимагає суворого використання обов'язкових форм для різних процедур, запровадження нових зборів було відкладено до завершення перегляду відповідно до очікуваного Закону про фінанси 2026 року» ***(Sierra Leone: Trade Mark Regulations 2024 – Now Implemented // Spoor & Fisher (https://spoor.com/sierra-leone-trade-mark-regulations/). 05.03.2026).***

***

Республіка Уганда

«Креативний сектор Уганди з радістю сприйняв ухвалення парламентом 17 березня 2026 року законопроекту «Про авторське право та суміжні права (поправки)» 2025 року, розглядаючи це як знакову реформу, яка обіцяє справедливішу винагороду, міцніший правовий захист та жорсткіші заходи боротьби з піратством. Законопроект безпосередньо відповідає давнім вимогам художників, музикантів, письменників та інших творців, вимагаючи справедливої винагороди для виконавців та продюсерів у разі використання їхніх творів у комерційній рекламі, телерадіомовленні або публічних виступах, причому виплати мають здійснюватися через системи, що

регулюються Законом про національні платіжні системи, з метою підвищення прозорості та підзвітності… Крім того, закон запроваджує більш централізовану та регульовану систему роялті, надаючи повноваження міністру юстиції та конституційних питань, у консультації з генеральним реєстратором Бюро реєстраційних служб Уганди, встановлювати процедури збору, розподілу та виплати роялті, тоді як реєстратор здійснюватиме моніторинг використання творів, захищених авторським правом, та регулярно подаватиме звіти. Організації колективного управління авторськими правами отримують розширені повноваження щодо збору та розподілу роялті від імені авторів, що, як очікується, сприятиме покращенню надходжень у всьому секторі…

Однією з основних змін є те, що реєстрація авторських прав тепер стане обов'язковою умовою для забезпечення дотримання цих прав: жодні заходи щодо видалення або блокування не можуть бути вжиті без свідоцтва про реєстрацію. Генеральний прокурор зазначив, що цей крок є необхідним для чіткого встановлення права власності до того, як будуть розглядатися позови про порушення авторських прав. Законопроект також запроваджує значно суворіші покарання за піратство, включаючи тюремне ув'язнення на строк до 10 років або штрафи до 50 мільйонів шилінгів за порушення авторських прав, до 7 років або 40 мільйонів шилінгів за обладнання, яке використовується для піратства, та до 100 мільйонів шилінгів або 10 років тюремного ув'язнення за незаконну діяльність організацій колективного управління правами. Крім того, він встановлює рамки для «сирітських творів», дозволяючи їх використання за регульованих умов, коли власника неможливо ідентифікувати, за умови сплати щорічних ліцензійних зборів та відновлення прав, якщо пізніше з'явиться оригінальний автор.

Захист авторських прав також розширено, щоб охопити ширше коло літературних і культурних творів, зокрема романи, п'єси, енциклопедії, переклади, адаптації, фольклор та традиційні знання, що наближає Уганду до міжнародних стандартів, таких як Бернська конвенція, та водночас забезпечує захист форм культурного самовираження корінних народів. Водночас парламент звернув увагу на прогалини в законодавстві щодо контенту, створеного штучним інтелектом, і закликав внести в майбутньому поправки, щоб врахувати нові технології…» ***(Uganda Passes Copyright Bill: Parliament Strengthens Royalties, and Digital Protections // Devdiscourse (https://www.devdiscourse.com/article/law-order/3842830-uganda-passes-copyright-bill-parliament-strengthens-royalties-and-digital-protections). 18.03.2026).***

***

Республіка Філіппіни

«25 лютого 2026 року Філіппінське відомство з інтелектуальної власності (IPOPHL) опублікувало циркуляр № 2026-007, яким затверджено

переглянуті Правила та положення щодо реєстрації авторських прав та пов'язаних з ними послуг, що набудуть чинності 20 березня 2026 року. Головною особливістю оновленої системи є перехід на повністю електронну подачу всіх заявок на реєстрацію авторських прав, подання творів та реєстрацію передачі прав, ліцензій та застав. Нові правила також розширюють підстави для відмови в реєстрації, включивши до них твори, що не мають авторства, оригінальності або мінімальної творчості, а також ті, що належать до суспільної власності або класифікуються як традиційні форми культурного самовираження… Процес оцінки було модернізовано таким чином, що після визнання заявки повною заявник має 30 днів для сплати встановлених зборів; крім того, було скасовано практику категоричної відмови на користь звіту про можливість реєстрації, в якому детально викладено підстави для відмови, що дає заявникам можливість звернутися за переглядом до директора Відомства, а згодом — подати апеляцію до генерального директора IPOPHL. Після затвердження електронні сертифікати видаватимуться протягом 7, 20 або 45 робочих днів для звичайних, високотехнічних та масових заявок відповідно…

Переглянуті рекомендації також спрощують адміністративні процедури, дозволяючи вносити незначні виправлення в сертифікати без схвалення директора Відомства (хоча для суттєвих виправлень таке схвалення все ще потрібне), а також надаючи директору повноваження самостійно анулювати сертифікати у випадках шахрайства, істотного введення в оману або закінчення терміну дії авторського права. Нарешті, поряд із запровадженням системи реєстрації для перепродажу, яка видає сертифікати відповідності для творів, що відповідають вимогам, нові правила уточнюють, що Національна бібліотека Філіппін продовжуватиме приймати обов'язковий примірник творів незалежно від модернізованих процедур IPOPHL» ***(Divina Gracia Pedron and Graziela Ayn Louise V. Delfin. IPOPHL Releases Revised Rules and Regulations on Copyright Registration and Copyright Related Services // Cruz Marcelo & Tenefrancia (https://cruzmarcelo.com/ipophl-releases-revised-rules-and-regulations-on-copyright-registration-and-copyright-related-services/). 10.03.2026).***

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«…З 1 березня 2026 року Міністерство фінансів В'єтнаму почне застосовувати Циркуляр № 06/2026/TT-BTC з метою модернізації системи митного захисту інтелектуальної власності (ІВ) у країні шляхом заміни обтяжливих процедур, передбачених попереднім Циркуляром № 13/2015/TT-BTC… За старого режиму власники міжнародних брендів стикалися зі значними оперативними труднощами, затримками та високими витратами через суворі вимоги щодо нотаріально завірених та легалізованих довіреностей, паперових сертифікатів ІВ та місцевих підтверджень. Новий циркуляр запроваджує спрощений підхід, орієнтований на цифрові технології,

що значно зменшує ці адміністративні перешкоди. Він дозволяє правовласникам подавати спрощені документи та покладатися на цифрові дані про реєстрацію ІВ, які можна миттєво перевірити через міжнародні публічні бази даних, такі як Глобальна база даних торговельних марок BOIB, із передбачуваним терміном реєстрації у 20 робочих днів…

Окрім спрощення документації, реформа суттєво посилює можливості прикордонного контролю, надаючи митним органам повноваження вживати превентивних заходів проти підробок. Завдяки інтеграції з базою даних у режимі реального часу керівники митних черг тепер можуть самостійно затримувати вантажі, що підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності, на початковий восьмигодинний період для повідомлення власника прав, що усуває необхідність попереднього запиту від правовласника. Крім того, циркуляр прямо націлений на зростаючий сектор електронної комерції шляхом застосування спеціальних перевірок з управління ризиками до транскордонних платформ B2C, експрес-доставки та продажів на основі прямих трансляцій, що працює у поєднанні з майбутнім Законом про електронну комерцію 2025 року. Завдяки усуненню дорогих бар'єрів легалізації, впровадженню цифрової верифікації та забезпеченню проактивного правозастосування ця реформа приводить процедури прикордонного контролю В'єтнаму у відповідність до міжнародних стандартів, надаючи власникам міжнародних брендів та іноземним інвесторам більш доступний, ефективний та економічно вигідний шлях для захисту їх інтелектуальної власності…» ***(Pham Linh. Customs IP Protection in Vietnam: 5 Key Points from Circular 06/2026/TT-BTC // ANT Lawyers (https://antlawyers.vn/ip/customs-ip-protection-in-vietnam-circular-06.html). 10.03.2026).***

***

«1 березня 2026 року В'єтнам прийняв Закон про штучний інтелект (ШІ), ставши першою країною в Південно-Східній Азії, яка має окремий закон, присвячений ШІ. Цей новий закон, який замінює положення про ШІ, що містилися в попередньому Законі про галузь цифрових технологій, складається з 35 статей, що охоплюють дослідження, розробку та впровадження технологій ШІ, а також питання їхнього регулювання як місцевими, так і іноземними суб'єктами. Закон про ШІ наголошує, що технологія має служити людям, а не замінювати їх, і просуває такі основні принципи, як інновації, права людини, безпека, конфіденційність, прозорість, підзвітність, національні інтереси та «зелений ШІ»…

У ключовому положенні — статті 7 — прямо зазначено, що незаконна обробка даних, яка порушує законодавство про захист даних, інтелектуальну власність або кібербезпеку, є незаконною діяльністю, пов'язаною зі штучним інтелектом. Хоча закон не містить інших конкретних положень щодо інтелектуальної власності, таке прив'язування дотримання вимог щодо ШІ до чинного законодавства про інтелектуальну власність фактично переносить усю

складність національної системи інтелектуальної власності у сферу регулювання ШІ. За словами Ман-Хунга Трана з BMVN, це означає, що законність системи ШІ залежатиме від таких факторів, як те, чи були її навчальні дані отримані відповідно до положень про авторське право, що не регулюється самим Законом про ШІ. Можливість включення більш конкретних положень щодо інтелектуальної власності до правової бази ШІ тепер залежить від майбутнього керівного указу, який наразі перебуває на стадії проекту» ***(First in Southeast Asia: Vietnam enacts standalone AI Law // Asia IP (https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/first-in-southeast-asia-vietnam-enacts-standalone-ai-law). 18.03.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«У 2025 році патентна політика знову стала одним із пріоритетних питань для Конгресу, що зумовлено занепокоєнням щодо глобальної конкурентоспроможності США, справедливого доступу до економічних можливостей та необхідності більшої чіткості в питаннях захисту інтелектуальної власності. Наразі розглядаються чотири основні двопартійні законопроекти, кожен із яких стосується окремого аспекту патентного права, але в сукупності вони здатні істотно змінити патентне поле США…

Закон «Про лідерство у сфері критичних та нових технологій» (CET), запропонований у травні 2025 року, передбачає створення пілотної програми Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) для прискорення розгляду патентних заявок у сферах штучного інтелекту, проектування напівпровідників та квантової інформатики. Програма, спрямована на протидію зростаючому технологічному домінуванню Китаю, дозволить прискорити розгляд до 15 000 заявок протягом п’яти років, що прискорить вихід на ринок, підвищить довіру інвесторів та принесе користь суміжним галузям, таким як охорона здоров’я, фінтех та кліматичні технології. Однак прискорення розгляду може нести ризики зниження якості перевірки та збільшення кількості оскаржень після видачі патенту…

Закон про відновлення патентоспроможності (PERA) має на меті скасувати обмежувальний вплив рішень Верховного суду, таких як «Alice», «Mayo» та «Myriad», на патентоспроможні об’єкти. Замінивши створені судами винятки на більш вузькі законодавчі виключення, PERA відновить патентоспроможність програмного забезпечення, медичної діагностики та інновацій у сфері штучного інтелекту. Судам буде заборонено створювати нові винятки, крім тих, що прямо визначені в законі, що зменшить непередбачуваність та приведе законодавство США у більшу відповідність до європейських і китайських стандартів. Це стане переломним моментом, особливо для компаній, що працюють у сфері програмного забезпечення, біотехнологій та наук про життя…

Закон PREVAIL передбачає реформу Ради з розгляду патентних спорів та апеляцій (PTAB) з метою усунення занепокоєння щодо того, що цей орган послабив патентні права через надмірну кількість суперечливих заяв про визнання патентів недійсними. Основні реформи включають вимогу щодо правової зацікавленості, яка обмежує оскарження лише сторонами, що мають реальну зацікавленість, обмеження щодо одночасного розгляду справ у PTAB та окружному суді, а також приведення стандартів PTAB у відповідність до стандартів федеральних судів. Хоча ці зміни зміцнять патентні права та зменшать практику вибору найвигіднішого суду, вони також можуть перенести спори до більш дорогих федеральних судових розглядів та посилити позиції власників патентів у переговорах щодо ліцензування…

Закон «RESTORE» про патентні права, повторно поданий у лютому 2025 року, скасує рішення Верховного суду у справі «eBay проти MercExchange» від 2006 року шляхом встановлення спростовної презумпції на користь постійного судового заборони у разі виявлення порушення патентних прав. Це зробить судові заборони стандартним засобом правового захисту, а не винятковим, що значно посилить позиції власників патентів у переговорах щодо ліцензування та судових спорах. Критики попереджають, що це може сприяти зловживанню судовими процесами з боку непрактикуючих суб'єктів, тоді як прихильники стверджують, що це зміцнює ексклюзивність, яка лежить в основі патентних прав…

У сукупності ці законопроекти свідчать про зміну парадигми: розширення критеріїв придатності (PERA), прискорення видачі патентів у ключових секторах (CET), посилення захисту після видачі патенту (PREVAIL) та запровадження більш ефективних засобів правового захисту (RESTORE). Сукупний ефект полягатиме у створенні більш надійної, цінної та ефективної системи патентування у США — такої, що сприятиме інноваторам, але вимагатиме від підприємств стратегічного переосмислення своєї діяльності. Компанії повинні проактивно проводити аудит портфелів, вдосконалювати формулювання формул винаходу, переоцінювати ризики судових спорів та готуватися до ситуації, в якій патенти є не лише інтелектуальними активами, а й потужними інструментами конкурентної переваги» ***(David M. McIntosh, Joshua Talicska, Sam Ross, Oceania Eshraghi. Patent Reform in the Pipeline: Implications for Industry // Ropes & Gray LLP (https://www.ropesgray.com/en/insights/alerts/2026/03/patent-reform-in-the-pipeline-implications-for-industry). 02.03.2026).***

***

«11 березня 2026 року директор USPTO Сквайрс видав меморандум, в якому запровадив додаткові критерії для визначення того, чи слід задовольняти клопотання про перегляд між сторонами (IPR) та перегляд після видачі патенту (PGR). Нові фактори спрямовані на оцінку впливу клопотання на цілісність патентної системи США, ефективне управління

USPTO та здатність відомства своєчасно вирішувати ці справи. Два з нових критеріїв зосереджуються на взаємозв'язку між запатентованою технологією та Сполученими Штатами, тоді як третій враховує розмір заявника, проти якого подано позов про порушення прав… З огляду на статистичні дані, що свідчать про міграцію виробничої бази за кордон — особливо в електронній та комп'ютерній галузях — та висновок про те, що багато заявників, які часто подають клопотання, не мають виробничої присутності на внутрішньому ринку, директор має намір враховувати ці фактори при прийнятті рішення про дискреційну відмову. У рамках цієї нової системи USPTO ретельно перевірятиме розмір заявника та те, чи виробляються продукти, щодо яких висунуто звинувачення, у США, а також обсяг інвестицій власника патенту у вітчизняне виробництво. Очікується, що така зміна політики буде вигідною для малих підприємств та власників патентів, які мають міцні зв'язки зі США, водночас ставлячи у невигідне становище транснаціональних заявників, що ведуть виробництво за кордоном. У підсумку це змусить обидві сторони застосовувати нові креативні стратегії захисту своїх інтересів у випадках дискреційних відмов, щоб відповідати пріоритетам директора щодо цілісності системи та ефективного управління» ***(Frank L. Bernstein. IPR and PGR Institution Decisions - America First? // Squire Patton Boggs (https://www.iptechblog.com/2026/03/ipr-and-pgr-institution-decisions-america-first/). 12.03.2026).***

***

«Коаліція організацій із захисту прав споживачів, бібліотек та прихильників відкритого інтернету закликає Комітет Палати представників з адміністративних питань уповільнити розгляд законопроекту H.R. 6028 («Закон про уточнення повноважень органів законодавчої гілки влади») на тлі побоювань, що керівництво Палати представників намагається пришвидшити прийняття цього закону. Законопроект, розгляд якого заплановано на 18 березня, кардинально реорганізує керівництво кількох відомств, скасувавши наглядові повноваження Бібліотеки Конгресу над Бюро авторських прав США. Згідно із запропонованими змінами, бібліотекар Конгресу та директор Урядового видавничого бюро більше не призначатимуться президентом; натомість їх обиратиме двопартійна комісія Конгресу, а звільняти їх зможе лише більшість голосів лідерів Конгресу. І навпаки, реєстратор авторських прав — якого зараз призначає бібліотекар — стане посадою, що призначається президентом і затверджується Сенатом, з обмеженим 10-річним терміном повноважень…

Коаліція, очолювана групою Re:Create, раніше, у грудні 2025 року, звернулася з листом до спікера Палати представників Майка Джонсона, попередивши, що швидке ухвалення закону без належних слухань може призвести до серйозних «непередбачуваних наслідків». Вони стверджують, що відокремлення Бюро з авторських прав від Бібліотеки Конгресу може поставити

під загрозу систему реєстрації авторських прав та підірвати здатність бюро надавати неупереджені рекомендації щодо політики. Просування цього законопроекту, поданого конгресменом Г. Морганом Гріффітом (республіканець від штату Вірджинія), збігається з триваючою судовою тяганиною, ініційованою реєстратором авторських прав Широю Перлмуттер. Перлмуттер подала позов після рішення президента Дональда Трампа у травні 2025 року звільнити її та бібліотекаря Конгресу Карлу Хейден з їхніх посад — дію, яку Перлмуттер засудила як «незаконну та неефективну». Хоча федеральний апеляційний суд у вересні постановив, що Перлмуттер може відновити виконання своїх обов'язків на час судового розгляду, коаліція стверджує, що ухвалення такої радикальної структурної реформи поза межами звичайного порядку роботи Конгресу буде «серйозною помилкою» ***(Eileen McDermott. Organizations Warn Fast-Track of Bill to Separate Copyright Office from Library of Congress Would Be a 'Grave Mistake' // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2026/03/17/organizations-warn-fast-track-bill-separate-copyright-office-library-congress-grave-mistake/). 17.03.2026).***

***

«Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) прийняло нове правило, згідно з яким усі заявники, власники патентів, реєстранти та інші сторони, які проживають за кордоном, повинні бути представлені фахівцем, зареєстрованим в USPTO, у всіх справах, що розглядаються Відомством. Це правило буде опубліковано 20 березня 2026 року та набере чинності 20 липня 2026 року. Це означає, що іноземні заявники більше не зможуть самостійно вирішувати питання, пов'язані з патентами США, або діяти лише через юристів, які не є громадянами США. Натомість для подання та супроводу патентних заявок, процедур після видачі патенту та інших питань, що стосуються USPTO, необхідно призначати зареєстрованого патентного адвоката або патентного агента США. Подання, зроблені без належного представництва в США, можуть не бути прийняті, що може призвести до затримок або процедурних ускладнень…

USPTO пояснює, що ця зміна має на меті привести практику США у більшу відповідність до міжнародних норм, підвищити адміністративну ефективність, посилити дотримання патентних правил та сприяти боротьбі з фальшивими засвідченнями, неправдивими відомостями та шахрайськими заявками. Дотримання вимог забезпечуватиметься за допомогою існуючих правил щодо підпису та подання документів, що означає, що непідписані або неналежним чином підписані документи, включаючи поправки, відповіді, інформаційні листи до заявки, заяви про розкриття інформації та клопотання, можуть просто не бути внесеними до реєстру. Як наслідок, іноземні заявники та власники патентів, які мають незавершені або заплановані справи в USPTO, повинні забезпечити наявність кваліфікованого представника у США до набрання чинності цим правилом» ***(Jill N. Link. USPTO Required Use by***

Foreign Applicants and Patent Owners of a Patent Practitioner // McKee Voorhees & Sease PLC (https://www.filewrapper.com/uspto-required-use-by-foreign-applicants-and-patent-owners-of-a-patent-practitioner/). 20.03.2026).

***

Федеративна Республіка Бразилія

«Бразильське відомство з патентів і торговельних марок (BRPTO) видало Нормативний наказ № 58/2026, який регулює спеціальний режим захисту торговельних марок для майбутнього Чемпіонату світу з футболу (FIFA) серед жінок 2027 року в Бразилії відповідно до Тимчасового президентського указу № 1335/2026. Ця тимчасова постанова, яка набирає чинності негайно і діє до 31 грудня 2027 року, запроваджує прискорену процедуру розгляду заявок на реєстрацію торговельних марок, пов'язаних із заходом, та запроваджує спрощену процедуру визнання торговельних марок FIFA «загальновідомими» та «дуже відомими»…

FIFA відповідає за подання списків заяв, що відповідають вимогам (які можуть включати заявки від уповноважених партнерів або дочірніх компаній), безпосередньо на вказану електронну адресу BRPTO. Ці справи, що розглядаються за прискореною процедурою, будуть оброблятися спеціалізованою робочою групою з питань торговельних марок і позначатися індикатором «Спеціальний режим FIFA 2027», щоб забезпечити пріоритетну обробку аж до видачі свідоцтва про реєстрацію. Варто зазначити, що спрощений процес анотації для статусу «високовідомого» базується виключно на поданих FIFA списках, тимчасово скасовуючи стандартні вимоги щодо доказів… Крім того, з метою боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності в цифровій сфері BRPTO надасть цей перелік захищених торговельних марок організації NIC.br, що дозволить реєстру попередньо відхиляти заявки на реєстрацію доменних імен, які містять ідентичні або схожі вирази. Після закінчення терміну дії спеціального режиму наприкінці 2027 року забезпечення захисту цих торговельних марок знову відбуватиметься відповідно до стандартних правових процедур» ***(BRPTO publishes Ordinance on special regime for FIFA Women's World Cup 2027 trademarks // Licks Advogados (https://www.lickslegal.com/news/brpto-publishes-ordinance-on-special-regime-for-fifa-women-s-world-cup-2027-trademarks/). 03.03.2026).***

***

«Бразильське відомство з патентів і торговельних марок (PTO) оголосило про майбутнє проведення громадських консультацій з метою вивчення можливих змін до Закону Бразилії про промислову власність (Закон № 9 279/1996) у зв'язку з наближенням 30-ї річниці прийняття цього законодавчого акту. Ця ініціатива ґрунтується на обговореннях, що проводилися внутрішньою робочою групою PTO у 2024–2025 роках з метою

модернізації системи промислової власності країни… Хоча конкретні теми та правила участі будуть детально викладені пізніше цього місяця, очікується, що консультації охоплюватимуть чутливі та широко обговорювані питання. До них можуть належати правила щодо внесення змін під час розгляду патентних заявок, процедури подання заявок на поділ патентів, патентоспроможність надзвичайно складних технічних об'єктів та можливі механізми продовження строків дії патентів…» ***(Kene Gallois. Brazilian PTO to Launch Public Consultation on Possible Revision of the Industrial Property Law // Daniel Law (https://www.daniel.com.br/en/client-alert/brazilian-pto-to-launch-public-consultation-on-possible-revision-of-the-industrial-property-law/). 06.03.2026).***

***

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«…Верховний Суд підтвердив, що позначення, яке на момент подання заявки є загальновживаною назвою певного виду товару і втратило розрізняльну здатність, не може отримати правову охорону як торговельна марка. У справі за позовом ТОВ «Леда» до АТ «Галичфарм» та «УКРНОІВІ» суди розглядали правомірність реєстрації знака «Фурацилін» і дійшли висновку про недійсність свідоцтва... Було встановлено, що ще на дату подання заявки у 1997 році це позначення тривалий час широко використовувалося в медичній, фармацевтичній і науковій сфері, а також у господарській діяльності різними виробниками як назва антисептичного препарату. Експертизи підтвердили, що через таке масове використання «Фурацилін» перестав асоціюватися з конкретним виробником і став загальновживаним терміном, втративши здатність індивідуалізувати товар… Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду наголосив, що ключовим критерієм є саме тривале використання позначення різними виробниками до дати подання заявки, внаслідок чого споживачі не пов'язують його з одним джерелом. З огляду на це суд підтвердив правильність рішень попередніх інстанцій і залишив їх без змін, остаточно визнавши, що позначення «Фурацилін» не підлягає правовій охороні як торговельна марка…» ***(КГС ВС: Загальновживане позначення не може отримати правову охорону як торговельна марка // ТОВ «Юридична газета» (https://yur-gazeta.com/golovna/kgs-vs-zagalnovzhivane-poznachennya-ne-mozhe-otrimati-pravovu-ohoronu-yak-torgovelna-marka.html). 06.03.2026).***

***

«Правоохоронці викрили масштабні схеми виготовлення та збуту контрафактних тютюнових виробів у Чернівецькій і Черкаській областях.

У Чернівецькій області місцевий житель організував мережу продажу підроблених сигарет, залучивши родичів і знайомих; продукцію реалізовували через ринки, торговельні точки та поштові відправлення по Україні, зберігаючи її у власному житлі з облаштованими сховищами…

Під час обшуків вилучено понад 212 тисяч пачок сигарет різних марок вартістю понад 30 млн грн, а також рідину без акцизних марок. Водночас у Черкаській області викрито підпільну фабрику, організовану групою з семи осіб, де на промисловому обладнанні виготовляли до 50 тисяч пачок сигарет на добу під виглядом відомих брендів…

Там вилучено виробничу лінію, майже 296 тисяч пачок сигарет, сировину, пакувальні матеріали, готівку, транспорт і інші докази на суму близько 30 млн грн. Досудове розслідування триває» ***(Сергій Бордовський. Контрафактні сигарети та обладнання на 30 млн грн: в Україні викрили підпільну фабрику // Головне в Україні (https://glavnoe.in.ua/news/kontrafaktni-syharety-ta-obladnannya-na-30-mln-hrn-v-ukrayini-vykryly-pidpilnu-fabryku). 16.03.2026).***

***

«Ковельський міськрайонний суд Волинської області оштрафував на 5 950 грн місцевого жителя Леоніда Кропиву, який із лютого 2023-го до січня 2024-го адміністрував торрент-сайт, розміщуючи без дозволу правовласників посилання на нові фільми й серіали… За рахунок рекламних оголошень він отримував прибуток, водночас завдавши компаніям Netflix, Disney, Warner Bros., Amazon, Sony Pictures та Universal Pictures збитків на понад 231 тис. грн. У суді обвинувачений визнав провину й уклав угоду про примирення з представником потерпілих… Суддя Марина Грідяєва визнала його винним за ч. 1 ст. 176 КК України (порушення авторського права), присудила погоджений штраф і зобов'язала додатково сплатити більш як 10,6 тис. грн витрат на експертизи. Вирок може бути оскаржений в апеляційному порядку» ***(Дарина Шевчук. Волинянин отримав штраф за публікацію фільмів і серіалів на піратському сайті // ТОВ "ЗАХІД.НЕТ" (https://zaxid.net/volinyanin_otrimav_shtraf_za_publikatsiyu_filmiv_i_serialiv_na_piratskomu_sayti_n1633274). 24.03.2026).***

***

«Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду дійшов висновку, що використання запатентованого винаходу з науковою метою або в порядку експерименту не вважається порушенням прав інтелектуальної власності лише за умови належного доведення саме такого характеру використання. Якщо ж відповідних доказів немає, патентовласник має право вимагати припинення використання винаходу, а також застосування інших способів захисту, зокрема вилучення і знищення продукції… У цій справі власник патенту на винахід «Заміщені оксазолідинони і їх застосування

для запобігання згортанню крові» звернувся до суду з вимогою заборонити відповідачу використовувати винахід без його дозволу та вилучити і знищити 9 кг ввезеної фармацевтичної субстанції Rivaroxaban. Під час первісного розгляду в позові було відмовлено, однак Верховний Суд скасував ці рішення і направив справу на новий розгляд, вказавши перевірити, чи справді використання речовини мало науковий або експериментальний характер, зокрема з'ясувати наявність у відповідача наукового підрозділу, кваліфікованих фахівців, належних умов для досліджень і відповідність ввезеного обсягу заявленій меті. Після нового розгляду місцевий та апеляційний господарські суди частково задовольнили позов: погодилися на вилучення і знищення субстанції, але відмовили в забороні використання винаходу, вважаючи такий спосіб захисту неналежним через його нібито безстроковий і абсолютний характер… Верховний Суд погодився з тим, що відповідач не довів наукової мети використання: він не підтвердив ведення повноцінної наукової діяльності, не надав доказів наявності відповідних спеціалістів і досліджень, а також ввіз значно більший обсяг речовини, ніж це можна було б пояснити науковими цілями. Додатково суд врахував подання заяв на реєстрацію лікарських засобів із цією діючою речовиною, що свідчило про комерційний характер використання. Водночас КГС ВС не погодився з відмовою в забороні використання винаходу і наголосив, що така вимога є належним способом захисту, оскільки прямо випливає з виключних прав патентовласника та діє протягом строку чинності патенту, а тому не може вважатися безумовно безстроковою… У підсумку Верховний Суд частково задовольнив касаційну скаргу позивача, скасував рішення попередніх інстанцій у частині відмови в забороні використання винаходу та ухвалив у цій частині нове рішення про задоволення позову, водночас відмовивши у задоволенні касаційної скарги відповідача щодо вже задоволених вимог» ***(Використання запатентованого винаходу з науковою метою не визнається порушенням прав інтелектуальної власності за умови належного доведення такого характеру використання – КГС ВС // Верховний Суд (https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1996037/). 25.03.2026).***

***

«На Прикарпатті викрили підпільне виробництво фальсифікованих вафель, організоване чоловіком без офіційної реєстрації підприємницької діяльності. Він налагодив повний цикл виготовлення та фасування продукції в орендованому приміщенні, використовуючи обладнання, пакувальні матеріали та найманий персонал, який не знав про незаконний характер роботи. При цьому зловмисник незаконно застосовував торговельні марки відомої української фабрики, що входить до міжнародної корпорації…

Під час обшуків правоохоронці вилучили виробничу лінію, сировину та понад 38 тисяч одиниць готової продукції з чужими логотипами. За оцінками експертизи, правовласнику було завдано збитків на понад 550 тисяч гривень.

Дії організатора кваліфікували як незаконне використання торговельних марок, що спричинило значну шкоду, а справу вже передано до суду…» ***(На Прикарпатті викрили масштабне підпільне виробництво солодощів «відомого бренду» // ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МЕДІАКОМУНІКАЦІЇ" (https://bukvy.org/na-prykarpatti-vykryly-masshtabne-pidpilne-vyrobnytstvo-solodoshhiv-vidomogo-brendu/). 25.03.2026).***

***

«Суд відхилив апеляцію Ігоря Апостола щодо відмови від проведення почеркознавчої експертизи у справі про авторські права відомого українського художника Івана Марчука, тож експертиза все ж відбудеться. Конфлікт стосується договору 2020 року, за яким, за словами митця, його ввели в оману і фактично змусили передати виключні майнові права на всі свої твори строком на 100 років за символічну винагороду у 10 тисяч гривень, яку він, як стверджує, навіть не отримував. У документі фігурує син колишнього народного депутата Михайла Апостола, якого художник особисто не знає…

Сторона Марчука наполягає, що договір охоплює близько п'яти тисяч картин і був підписаний у період, коли художник мав проблеми із зором і довірився знайомим, не усвідомлюючи реальних наслідків. Натомість Михайло Апостол заперечує звинувачення і стверджує, що угода стосувалася лише прав на використання фотографій творів, а не самих картин. Після безрезультатних спроб врегулювати ситуацію поза судом Марчук звернувся до правоохоронців, і було відкрито кримінальне провадження за фактом можливого заволодіння авторськими правами шляхом зловживання довірою...

Наразі справа переходить до етапу судової експертизи, яка може встановити автентичність підписів і реальний зміст домовленостей. У разі доведення порушень договір можуть визнати недійсним. Сам художник підкреслює, що його боротьба має не фінансовий, а принциповий характер — він прагне зберегти свою творчу спадщину для України, а не допустити її переходу в приватні руки…» ***(Війна за спадщину легендарного художника Марчука. Суд відхилив апеляцію одного з учасників конфлікту // ТОВ «Комерсант Україна» (https://komersant.ua/viyna-za-spadshchynu-lehendarnoho-khudozhnyka-marchuka-sud-vidkhylyv-apeliatsiiu-odnoho-z-uchasnykiv-konfliktu/). 27.03.2026).***

***

«Верховний Суд у справі № 757/63332/18-ц розглянув касаційні скарги щодо спору про визнання недійсним патенту на корисну модель, який, за твердженням позивача, не відповідав умові новизни та перешкоджав його господарській діяльності. Позивач зазначав, що запатентоване технічне рішення було відомим раніше, а власник патенту, посилаючись на свої права, ініціював перевірки та кримінальне провадження,

що створювало для нього негативні наслідки… Суд першої інстанції відмовив у позові, поклавшись на висновок судової експертизи про наявність новизни, однак апеляційний суд, оцінивши всі експертні висновки, дійшов протилежного висновку, визнав патент недійсним і встановив порушення прав позивача… Верховний Суд зазначив, що у таких спорах необхідно одночасно встановлювати як невідповідність об'єкта умовам патентоздатності, так і факт порушення прав чи інтересів позивача саме на момент видачі патенту, чого суди попередніх інстанцій належним чином не зробили. У зв'язку з цим касаційний суд частково задовольнив скарги, скасував рішення попередніх інстанцій і направив справу на новий розгляд, залишивши питання судових витрат відкритим до повторного вирішення…» ***(Відсутність новизни — не єдина умова: Верховний Суд вказав на ключові умови для визнання патенту недійсним // Судово-юридична газета (https://sud.ua/uk/news/sudebnaya-praktika/357031-otsutstvie-novizny-ne-edinstvennoe-uslovie-verkhovnyy-sud-ukazal-na-klyuchevye-usloviya-dlya-priznaniya-patenta-nedeystvitelnym). 28.03.2026).***

***

Австралійський Союз

«Австралійська модельєрка Кеті Перрі (Katie Perry), яка тепер носить прізвище свого чоловіка Кеті Тейлор (Katie Taylor), виграла багаторічну судову тяганину з американською поп-зіркою Кеті Перрі (Katy Perry) щодо права на використання торгової марки. Верховний суд Австралії виніс рішення на користь дизайнерки, визнавши, що її бренд одягу, заснований у 2007 році під її дівочим прізвищем, не завдав шкоди репутації співачки та не спричинив плутанини серед споживачів. Судова тяганина загострилася після того, як Тейлор у 2023 році виграла позов проти співачки щодо товарів, проданих під час австралійського туру 2014 року. Однак у 2024 році апеляційний суд скасував рішення про перемогу Тейлор і анулював її торговельну марку…

У останньому і остаточному рішенні Вищий суд поновив торгову марку Тейлор, мотивуючи це тим, що всесвітня популярність поп-зірки настільки велика, що звичайні австралійці не будуть помилково асоціювати продукти місцевого дизайнера з співачкою. Тейлор, яка розпочала свій бізнес до того, як поп-зірка стала загальновідомою, відсвяткувала це рішення як перемогу малого бізнесу в битві «Давида і Голіафа». Тим часом представник американської співачки стверджував, що Кеті Перрі (Katy Perry) ніколи не мала наміру закрити бізнес Тейлор, зазначивши, що хоча торгова марка дизайнера залишається недоторканною, певні невирішені питання щодо цієї справи були передані до федерального суду…» ***(Lana Lam. Australian designer Katie Perry wins trademark appeal vs Katy Perry // BBC (https://www.bbc.com/news/articles/c9dn8l021l2o). 11.03.2026).***

«У рішенні, яке змушує задуматися власників торгових марок, які прагнуть захистити дизайн своїх товарів після закінчення терміну дії зареєстрованих прав інтелектуальної власності, Федеральний суд Австралії нещодавно відхилив спробу компанії Bodum AG заборонити H.A.G Import Corporation (HAG) продавати склянки з подвійними стінками ідентичної форми. Оскільки термін реєстрації дизайну популярних склянок Pavina та Canteen компанії Bodum закінчився у 2014 році, компанія була змушена покладатися на претензії щодо недобросовісної конкуренції та введення в оману відповідно до австралійського Закону про захист прав споживачів. Хоча HAG визнала, що навмисно копіювала форму продукту, суд виніс рішення на її користь, чітко розмежувавши юридично копіювання дизайну з метою конкуренції та незаконне копіювання, що вводить споживачів в оману…

Ключовим моментом у рішенні суду стала нездатність компанії Bodum закріпити за самою лише формою склянок достатню самостійну репутацію. На відміну від попереднього успішного судового розгляду, що стосувався культового кавового фільтра Chambord від Bodum, реклама двошарових склянок була надто загальною, щоб їхня форма була чітко впізнаваною як продукт Bodum. Крім того, на момент випуску HAG своєї версії у 2019 році на ринку вже існували подібні альтернативні дизайни. Суд також визначив, що дії HAG не були оманливими, оскільки компанія чітко диференціювала свої продукти завдяки сильному брендингу… Нанесли логотип «M&W» на дно склянок та помітно розмістили свій відомий бренд Maxwell & Williams на упаковці, компанія HAG гарантувала, що споживачі не сплутають її товари з продукцією Bodum... Зрештою, це рішення слугує суворим нагадуванням про те, що стандартні засоби захисту інтелектуальної власності є обмеженими; після закінчення їхнього терміну дії конкуренти можуть легально копіювати форми виробів, якщо вони не вводять покупців в оману щодо походження продукту. Ця справа підкреслює стратегічну важливість максимального використання зареєстрованих промислових зразків, вивчення безстрокових торговельних марок «форми» та використання впізнаваного брендингу компанії для безпечного орієнтування на конкурентному ринку» ***(Chris McLeod, James Neil, Caitlin McCrum and Kim Fernandes-Kemp. Glass half empty: Bodum fails to protect glass designs from deliberate copying // Clayton Utz (https://www.claytonutz.com/insights/2026/march/glass-half-empty-bodum-fails-to-protect-glass-designs-from-deliberate-copying). 27.03.2026).***

***

Європейський Союз

«…У спорі між модельєром Жаном-Шарлем де Кастельбажаком (Jean-Charles de Castelbajac) та компанією PMJC SAS Європейський суд (CJEU) роз'яснив, за яких обставин торговельна марка, створена на основі

імені дизайнера, може бути анульована через введення споживачів в оману. Після того, як компанія Кастельбажака стала неплатоспроможною, права на торговельні марки «JC de CASTELBAJAC» були передані компанії PMJC, і хоча дизайнер припинив співпрацю з цією компанією у 2015 році, PMJC продовжувала використовувати ці марки. Кастельбажак стверджував, що таке використання вводило споживачів в оману, змушуючи їх вважати, що він все ще бере участь у розробці продукції, особливо з огляду на те, що компанія PMJC також була визнана винною у порушенні його авторських прав через використання його непереданих дизайнів у своєму одязі. Апеляційний суд Франції погодився з цим і частково скасував торговельні марки, що стало приводом для звернення до CJEU з питанням, чи дозволяє законодавство ЄС таке скасування…

CJEU постановив, що самого лише використання імені дизайнера після передачі прав недостатньо для обґрунтування анулювання, оскільки споживачі, як правило, розуміють, що брендові товари не завжди створюються саме тим дизайнером, ім'я якого вказано. Однак анулювання є допустимим у разі фактичного введення в оману або наявності достатньо серйозного ризику того, що споживачі будуть введені в оману щодо участі дизайнера, що оцінюється з урахуванням усіх відповідних обставин. У даному випадку використання дизайнів, що належать до творчого всесвіту дизайнера, — особливо якщо вони порушують його авторські права — може збільшити цей ризик, створюючи враження про продовження авторства. Тому Суд підтвердив, що законодавство ЄС не перешкоджає анулюванню, якщо торговельна марка використовується таким чином, що середньостатистичний споживач помилково вважає, що дизайнер залишається причетним до її створення. Це рішення підкреслює необхідність для модних компаній та інших підприємств обережно використовувати торговельні марки з іменами дизайнерів, забезпечуючи, щоб вони не поєднували їх з елементами інтелектуальної власності, які їм не належать, у спосіб, що може ввести споживачів в оману щодо походження товарів» ***(Sarah Brooks. Creative origin: can use of a fashion designer's own name cause deception to consumers? // D Young & Co LLP (https://www.dyoung.com/de/wissensbank/artikel/trademarks-creative-origin-names). 03.03.2026).***

***

«Федеральний верховний суд Німеччини (BGH) роз'яснив умови, за яких вигадані персонажі можуть претендувати на захист як «назва твору» відповідно до німецького законодавства про торговельні марки, у спорі щодо використання назви «Moneypenny» для позначення бізнес-послуг. Позивач, власник франшизи про Джеймса Бонда, стверджував, що персонаж Міс Маніпенні (Miss Moneypenny) повинен бути захищений як самостійна назва твору, тоді як відповідачі зареєстрували «MONEYPENNY» як торговельну марку для адміністративних та IT-послуг. Суд підтвердив, що вигадані

персонажі в принципі можуть кваліфікуватися як твори, що підлягають захисту, але лише за умови, що вони достатньо конкретизовані в плані особистості та зовнішності і, що найважливіше, досягли певного ступеня незалежності від твору, на якому ґрунтуються. Ця незалежність має випливати з самого оригінального твору — через характерні риси, послідовну поведінку або впізнавані особливості — а не з подальшого комерційного використання, такого як мерчандайзинг або ліцензування…

Застосувавши ці критерії, Федеральний верховний суд Німеччини (BGH) дійшов висновку, що Міс Маніпенні, хоч і є широко відомою, залишається другорядним персонажем, тісно пов'язаним із всесвітом Бонда, і не має автономності та виразної характеристики, необхідних для того, щоб вважатися самостійним твором. Суд також відхилив аргумент про те, що захист авторських прав автоматично призводить до захисту назви, підкресливши, що ці два режими є окремими і підпадають під дію різних стандартів. Суспільне визнання персонажа не було достатнім для підтвердження його незалежності, оскільки це свідчило про те, що його сприймають як частину серії про Бонда, а не як самостійний твір… Це рішення підкреслює обмежувальний підхід: лише персонажі, що мають справжню наративну та комерційну автономію в межах оригінального твору, можуть претендувати на захист назви твору, і навіть у цьому випадку такий захист насамперед запобігатиме плутанині між творами, а не ширшому використанню назви в не пов'язаних комерційних контекстах» ***(Lisa Bieber. When being the perfect secretary is not enough: no title protection for Miss Moneypenny // D Young & Co LLP (https://www.dyoung.com/de/wissensbank/artikel/copyright-moneypenny-title-protection). 03.03.2026).***

***

«Коли 4 березня 1922 року в Німеччині вийшов фільм «Носферату» (Nosferatu), він швидко став хітом і згодом був визнаний одним з найвпливовіших фільмів жахів, які коли-небудь знімалися. Німий фільм, знятий режисером Ф. В. Мурнау, розповідав історію вампіра з трансільванського замку, який тероризував німецьке містечко — це було явним відлунням роману Брема Стокера «Дракула», опублікованого 25 роками раніше, в якому головним героєм був трансільванський граф, що полював на англійську громаду. Хоча Мурнау змінив імена та деталі, в тому числі ввівши тепер уже культову ідею, що сонячне світло є смертельним для вампірів (у романі Стокера воно лише послаблює їх), вдова Брема Стокера, Флоренс Стокер, подала позов про порушення авторських прав. Після судової тяганини, що тривала кілька років, німецький суд виніс рішення на її користь і наказав знищити всі копії фільму «Носферату»; кожна котушка в Німеччині була дійсно знищена… Фільм вцілів лише тому, що кілька копій у Сполучених Штатах були збережені всупереч рішенню суду, а також завдяки тому, що через бюрократичну помилку Дракула не мав там дійсного захисту авторських прав. За іронією долі, хоча

«Дракула» не був бестселером за життя Стокера, численні екранізації, зокрема версія 1931 року з Белою Лугоші, знята паралельно з іспаномовним варіантом, який зараз часто вважають кращим, перетворили його на культурний феномен. «Носферату», який колись був майже знищений, з того часу неодноразово перезнімали, у тому числі двічі за останні кілька років, і тепер, перебуваючи у відкритому доступі, він більше не користується захистом авторських прав» ***(Nick Pearson. Today in History - March 4: Judge orders destruction of one of the best horror films ever made // Nine Entertainment Co. (https://www.9news.com.au/world/today-in-history-march-4-what-happened-on-this-day-nosferatu/8fe0b05e-517d-461d-bdb3-3f847f1dff1b). 04.03.2026).***

***

«У своєму рішенні від грудня 2025 року у об'єднаних справах «Mio» та «Konektra» Суд Європейського Союзу роз'яснив основні принципи авторського права, що застосовуються до дизайну меблів та інших творів ужиткового мистецтва. Суд підтвердив, що авторське право та права на дизайн можуть перетинатися при захисті одного й того самого об'єкта, але залишаються окремими режимами з різними критеріями — авторське право ґрунтується на оригінальності, а права на дизайн — на новизні та індивідуальному характері. Щодо підстав для захисту, Суд ЄС підтвердив, що оригінальність є єдиною вимогою для захисту авторських прав, яка визначається як вираження особистості автора через вільний та творчий вибір, навіть у утилітарних об'єктах, обмежених функціональністю… Для ужиткового мистецтва не існує більш високих вимог, і від нього не вимагається ані естетичної цінності, ані художньої цінності; однак ці творчі рішення повинні бути визначені з достатньою точністю та об'єктивністю і не можуть бути просто припущеними. Суд також зазначив, що похідні твори можуть претендувати на захист, якщо вони містять нові творчі елементи, навіть якщо вони натхненні попередніми зразками…

Щодо порушення авторських прав Суд постановив, що відповідальність настає лише в тому випадку, коли творчі елементи оригінального твору відтворюються у впізнаваній формі, відхиливши посилання на загальне візуальне враження або ступінь оригінальності як вирішальні фактори. Однак Суд залишив відкритим питання, чия точка зору визначає впізнаваність — пересічного спостерігача чи експерта, — що створює потенційну невизначеність у майбутніх справах. Загалом, це рішення підкреслює оригінальність як наріжний камінь авторського права ЄС, водночас висвітлюючи практичні виклики для дизайнерів та судів, зокрема щодо розмежування творчого вираження та функціонального дизайну, а також щодо послідовного застосування критерію впізнаваності в різних галузях та юрисдикціях» ***(Mia McIntyre. Design meets copyright: Mio & Konektra reshapes EU protection for works of applied art // D Young & Co LLP***

(https://www.dyoung.com/de/wissensbank/artikel/copyright-mio-konektra-applied-art). 03.03.2026).

***

«У своєму рішенні від 20 листопада 2025 року Апеляційний суд міста Дуе (Франція) підтвердив, що відтворення твору мистецтва на пляшках шампанського, упаковці та в цифрових ЗМІ без дозволу є порушенням авторських прав, підкресливши сувору захищеність виключних прав авторів. Справа стосувалася скульптури, створеної на замовлення за 4 000 євро, яку виробник шампанського згодом використав у комерційних цілях без укладення договору про надання прав на використання…

Суд відхилив «теорію допоміжного характеру», визнавши, що художнє зображення не було другорядним, а відігравало центральну роль у візуальній ідентичності та комерційній привабливості товару, а отже, не могло вважатися таким, що не порушує авторських прав. Він також відхилив аргумент про мовчазну передачу прав, постановивши, що багаторічне мовчання художника не означало згоди, оскільки французьке законодавство вимагає, щоб будь-яка передача майнових прав була явною, детальною та однозначною…

У рішенні ще раз наголошується, що придбання або замовлення твору не надає права на його відтворення, а сама лише оплата не дає підстав для комерційного використання. Суд визнав факт порушення авторських прав, зобов'язав сторони надати фінансову інформацію для визначення розміру збитків та призначив попередню компенсацію, підкресливши, що компанії повинні забезпечити чіткі договірні права на будь-яке передбачуване використання замовлених творів» ***(Florence Chapin. Copyright and Champagne labels: French court confirms rejection of the accessory theory and tacit assignment // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/copyright-and-champagne-labels-french-court-confirms-rejection-of-the-accessory-theory-and-tacit-assignment/). 04.03.2026).***

***

«Північна країна Ісландія вийшла переможницею в десятирічній судовій суперечці щодо торгової марки з британською мережею супермаркетів заморожених продуктів харчування з такою ж назвою, офіційно припинивши ексклюзивні права продуктової мережі на використання назви «Iceland» в Європейському Союзі. Судова суперечка завершилася, коли виконавчий голова супермаркету Річард Уокер оголосив, що більше не буде оскаржувати рішення суду Європейського Союзу, яке скасувало торгову марку компанії… Загальний суд ЄС постановив, що надання ексклюзивних прав продуктовому магазину може ввести в оману громадськість щодо походження продуктів, і підкреслив, що географічні назви повинні залишатися доступними для громадського та комерційного використання. Отже, хоча британський супермаркет, названий у 1970 році для асоціації з

«крижаною країною» (icy land) для заморожених продуктів, не повинен змінювати свою назву, ісландські підприємства тепер можуть вільно використовувати назву своєї країни для продажу своїх продуктів без юридичних перешкод.

В якості жесту доброї волі після юридичної поразки мережа супермаркетів пропонує тимчасові 50-відсоткові знижки у своїх роздрібних магазинах на території Ісландії… Тим часом ісландські чиновники та юридичні представники відсвяткували цей результат як важливу перемогу для місцевої торгівлі. Вони висловили сподівання, що це рішення стане прецедентом для реформування міжнародного права, що в кінцевому підсумку запобігатиме монополізації великих іноземних корпорацій на назви менших країн та географічних регіонів для використання в якості торгових марок» ***(Jenny Gross. Iceland Defeats Iceland: A U.K. Supermarket Ends a Trademark Dispute // The New York Times Company (https://www.nytimes.com/2026/03/05/world/europe/iceland-supermarket-trademark.html). 05.03.2026).***

***

«Італійський уряд здобув значну юридичну перемогу після того, як Іспанське відомство з патентів і торговельних марок (OEPM) анулювало торговельну марку іспанської мережі ресторанів «La Mafia si sede a tavola» (The Mafia Sits at the Table, Мафія сідає за стіл). Повторюючи рішення Загального суду Європейського Союзу від 2018 року, яке визнало торговельну марку недійсною на рівні ЄС, OEPM оголосило цю назву такою, що суперечить громадському порядку та нормам пристойності… Це рішення підтримує давню позицію Італії, згідно з якою асоціювання реального, активного злочинного угруповання з позитивними кулінарними та розважальними враженнями применшує серйозні злочини, такі як наркоторгівля та вимагання, і є глибоко образливим для жертв організованої злочинності… На свій захист мережа ресторанів посилалася на свободу вираження поглядів, стверджуючи, що назва була натхненна кулінарною книгою, та підкреслюючи часте вживання цього терміна в популярній культурі та ЗМІ. Незважаючи на ці аргументи, торгова марка була скасована в Іспанії, що дало компанії місячний термін для оскарження цього рішення, і, як очікується, вона скористається цією можливістю» ***(Italy obtains invalidation of the Spanish trademark "The Mafia sits at the table" // Agenzia Nova (https://www.agenzianova.com/en/news/Italy-obtains-invalidation-of-Spanish-trademark--the-mafia-sits-at-the-table/). 05.03.2026).***

***

«Мальтійський суд відхилив позов про порушення прав на торговельну марку, поданий відомим рестораном «The Avenue» проти невеликого домашнього підприємства з виробництва заморожених продуктів, яке використовує назву «Bake Avenue», надавши важливі

роз'яснення щодо ймовірності введення в оману, отримання неправомірної вигоди та пропорційності…

Суд дійшов висновку, що, хоча обидва знаки містять слово «Avenue», візуальна схожість є незначною, оскільки відповідач додав описовий текст, такий як «Homemade Goods by Chantelle», а концептуальна схожість є незначною, оскільки підприємства працюють у абсолютно різних сегментах ринку — ресторан із повним спектром послуг проти мікропідприємства, що продає заморожені продукти. Оскільки «Avenue» є загальновживаним англійським словом, позивач не міг претендувати на широкі виключні права на нього. Суд також відхилив позов про отримання неправомірної вигоди, аргументуючи це тим, що не існувало ризику, що споживачі асоціюватимуть популярний ресторан із продавцем продуктів харчування, що працює з дому, а також не було доказів безпідставного використання чужої репутації…

Важливо, що в рішенні було застосовано принцип пропорційності, згідно з яким заборона на діяльність мікропідприємства була б непропорційним засобом правового захисту від заявленої шкоди. Таким чином, це рішення свідчить про те, що мальтійські суди перед ухваленням рішення про застосування заходів правового захисту враховуватимуть розпізнавальну здатність знака, ринковий контекст та баланс шкоди. Для малих підприємств це підтверджує право на добросовісне використання описового брендингу, тоді як для власників відомих брендів це є застереженням проти надмірно агресивного захисту прав, особливо коли знак містить загальні терміни» ***(Michela Noelle Seychell. Court Rejects Trademark Infringement Claim in One P Ltd v Chantelle Camilleri Psaila: What This Decision Means for Maltese Businesses // Chetcuti Cauchi Advocates (https://www.ccmalta.com/insights/court-rejects-trademark-infringement-claim-in-one-p-ltd-v-chantelle-camilleri-psaila-what-this-decision-means-for-maltese-businesses). 05.03.2026).***

***

«Європейський Союз наразі намагається вирішити, як застосовувати існуючі закони про авторське право до штучного інтелекту, що призводить до складної і тривалої юридичної суперечки між розробниками ШІ та власниками прав на контент. Основна проблема пов'язана з винятком з авторського права ЄС 2019 року, який дозволяє видобуток тексту та даних для автоматизованого аналізу; компанії, що займаються ШІ, стверджують, що це охоплює масове копіювання книг, пісень та статей, захищених авторським правом, які використовуються для навчання великих мовних моделей (LLM), тоді як автори та музиканти стверджують, що їхні роботи крадуть без компенсації…

Наразі європейські суди розглядають кілька гучних справ, щоб перевірити ці правила. Одна з найвідоміших справ, Like Company проти Google, стосується угорського видавця, який стверджує, що штучний інтелект Gemini від Google незаконно відтворив його журналістський контент. Однак юридичні

експерти попереджають, що ця справа може не надати бажаної загальної ясності, оскільки вона зосереджена на конкретних заходах захисту видавців преси, а не на більш широкому винятку щодо текстового та даних майнінгу. Інша важлива справа в Німеччині стосується організації з захисту музичних прав Gema, яка подала позов проти OpenAI за відтворення текстів пісень. Хоча Gema виграла перше рішення, OpenAI планує подати апеляцію, що означає, що остаточне рішення — і потенційне звернення до Суду Європейського Союзу (CJEU) — буде прийнято через кілька років, а експерти не очікують значних юридичних прецедентів принаймні до 2027 року…

Розчаровані повільністю юридичного процесу, правовласники все частіше звертаються до політичного лобіювання, наполягаючи на модернізації самої Директиви ЄС про авторське право з метою створення функціонуючого ринку ліцензування для генеративної ШІ. Хоча офіційний перегляд директиви заплановано розпочати в 2026 році, Європейський парламент уже готує рекомендації щодо адаптації правил, а Європейська комісія проводить попередні дослідження щодо винятку для аналізу даних. Оскільки суди повільно розбираються з наслідками чинного законодавства, остаточне рішення може полягати в тому, що законодавці повністю перепишуть його, щоб пристосувати до епохи штучного інтелекту» ***(Claudie Moreau, Maximilian Henning. Why dolphins are turning heads in Europe's AI copyright debate // Euractiv (https://www.euractiv.com/news/why-dolphins-are-turning-heads-in-europes-ai-copyright-debate/). 09.03.2026).***

***

«Компанія Fender досягла значного юридичного успіху в Регіональному суді Дюссельдорфа: суд встановив, що всесвітньо відомий дизайн корпусу гітари Stratocaster вважається твором прикладного мистецтва, захищеним авторським правом. Він відображає оригінальний творчий вираз і не є суто функціональним, тому інші виробники не мають права його копіювати. Це рішення є обґрунтованим заочним вироком проти китайського виробника Yiwu Philharmonic Musical Instruments, який пропонував незаконні репродукції гітари на платформі AliExpress і не з'явився на судовому засіданні…

В результаті цього рішення компанія Fender тепер має права, що підлягають примусовому виконанню, щодо копій форми корпусу Stratocaster у Німеччині та в усьому ЄС, незалежно від місця виробництва. Відповідачу заборонено продавати відповідні гітари в ЄС у майбутньому; порушення можуть каратися штрафами у розмірі до 250 000 євро. Ааараш Дарруді, генеральний юрисконсульт компанії Fender, підкреслив, що це рішення захищає оригінальність та довіру музикантів до якості та традицій бренду. Гітара Stratocaster, випущена в 1954 році, яка сформувала звучання таких легенд, як Джимі Хендрікс та Джордж Гаррісон, тепер користується надійним захистом у Європі, тоді як, як не дивно, у США її дизайн не захищений авторським

правом» ***(Gitarrenhersteller Fender siegt vor LG Düsseldorf im Rechtsstreit um Stratocaster-Design // Leitmotiv Online Medien GmbH & Co. (https://www.backstagepro.de/thema/gitarrenhersteller-fender-siegt-vor-lg-duesseldorf-im-rechtsstreit-um-stratocaster-design-2026-03-09-klx66x6JRp). 09.03.2026).***

***

«**9 березня 2026 року в суді Мюнхена відбулися усні слухання у знаковій справі про авторське право, порушеній німецькою організацією з захисту музичних прав GEMA проти генератора музики на основі штучного інтелекту Suno.** GEMA, яка представляє понад 100 000 німецьких авторів та більше двох мільйонів міжнародних правовласників, стверджує, що Suno без дозволу навчала свою систему штучного інтелекту на записах, захищених авторським правом, і створює музику, яка за мелодією, гармонією та ритмом «оманливо схожа» на оригінальні пісні. Суд не виніс рішення, але призначив дату винесення рішення на 12 червня 2026 року…

Керівництво GEMA наголосило, що бізнес-моделі ШІ ґрунтуються на людській творчості і повинні забезпечувати справедливу винагороду, прозорість та повагу до авторів, незалежно від того, де навчаються системи ШІ. Вони попередили, що невиконання європейських стандартів авторського права може підірвати культурний суверенітет і поставити в нерівне становище як місцевих творців, так і компанії, що працюють у сфері ШІ.

Компанія Suno вже втягнута в низку судових спорів по всьому світу. У США проти неї тривають судові процеси з боку Sony Music та Universal Music Group (з Warner було укладено мирову угоду в листопаді 2025 року) щодо ймовірного «масового порушення авторських прав», а в Європі позов також подала данська організація Koda… Таким чином, справа в Мюнхені є вирішальним випробуванням того, чи будуть європейські суди підтримувати надійний захист авторських прав в епоху генеративної штучної інтелекту» ***(GEMA vs. Suno: German court hears landmark AI music copyright case // Music Business Worldwide (https://www.musicbusinessworldwide.com/gema-vs-suno-german-court-hears-landmark-ai-music-copyright-case/). 09.03.2026).***

***

«Через рік після ухвалення рішення у справі «BSH проти Electrolux», яке відкрило шлях до екстериторіальної юрисдикції Єдиного патентного суду (TUP) для винесення рішень за межами його держав-членів, Апеляційний суд TUP звернувся до Суду Європейського Союзу (TJUE) із першим попереднім запитом щодо роз'яснення меж такої юрисдикції. У цій справі компанія Dyson, яка володіє патентом, дійсним як на території TUP, так і в Іспанії (державі ЄС, що не є учасницею), виступає проти гонконгського виробника Dreame та його уповноваженого представника в Німеччині, компанії Eurep…

Хоча в першій інстанції TUP у Гамбурзі виніс рішення про припинення діяльності, яке поширювалося як на територію TUP, так і на територію Іспанії, Апеляційний суд підтвердив це рішення щодо єдиної території, але призупинив провадження стосовно Іспанії та компанії «Eurep», щоб поставити чотири ключові питання до TJUE. Ці питання мають на меті визначити, чи спільне притягнення до відповідальності підприємства з третьої держави та посередника, зареєстрованого в TUP, за порушення, вчинені в країні, що не є учасницею (такій як Іспанія), створює ризик суперечливих судових рішень; чи має TUP компетенцію виносити запобіжні заходи проти порушників з-поза меж ЄС, які здійснюють продаж на обох територіях через перекладені веб-сайти; чи змінює використання європейського посередника таку компетенцію; і, нарешті, чи може уповноважений представник з питань безпеки продукції в ЄС юридично вважатися «посередником», відповідальним за порушення прав промислової власності. Майбутнє рішення Суду Європейського Союзу не тільки окреслить справжній обсяг юрисдикційної «довгої руки» Єдиного патентного суду в складних комерційних ситуаціях, але й стане визначальним для уточнення визначення та відповідальності уповноважених представників і посередників у рамках права Європейського Союзу» ***(Cintia Bernhardt. Nueva oportunidad del TJUE para pronunciarse sobre "el brazo largo del TUP" (UPC long arm jurisdiction) // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/es/insights/2026/spain/upc-long-arm-jurisdiction). 10.03.2026).***

***

«Регіональний суд Німеччини підтвердив авторські права на текст пісні, написаний людиною, незважаючи на те, що супровідна музика була створена за допомогою інструменту штучного інтелекту SunoAI. Позивач, який написав текст у квітні 2025 року і продовжував його доопрацьовувати під час процесу створення музики за допомогою ШІ, подав позов після того, як інший виконавець — якому було відмовлено у використанні цього тексту — випустив пісню, що містила значну частину тексту, на таких платформах, як Spotify. Відповідачка, яка відкрито зізналася на Twitch та Instagram, що пісня не належить їй, і закликала шанувальників послухати її «до того, як пісню заборонять», стверджувала, що текст пісні повністю створений штучним інтелектом. На підтвердження цього її захист надав експертну думку, в якій стверджувалося, що логічні розриви в тексті та відсутність поетичності вказують на машинне створення, що позбавляє будь-яких претензій на авторські права…

Суд відхилив цей аргумент, зазначивши, що стилістичні розбіжності можуть свідчити про художню свободу, а не про авторство ШІ. Він підкреслив, що хоча конкретні докази створення твору за допомогою ШІ перекладають на творця обов’язок детально описати свій творчий процес, у даному випадку достатньою була достовірна заява позивачки під присягою, яка підтверджувала,

що вона написала текст самостійно. Відповідно, суд підтвердив тимчасовий судовий наказ щодо заборони розповсюдження та реклами пісні, що порушує авторські права, хоча це рішення може бути оскаржене. Це рішення створює важливий прецедент: просто стверджувати, що контент створено ШІ, щоб позбавити його захисту авторських прав, не буде легко без вагомих доказів, а автори, які документують свої процеси написання та виробництва, матимуть набагато сильнішу правову позицію» ***(Matthias Bastian. German court says "It's AI" isn't enough to void copyright // THE DECODER (https://the-decoder.com/german-court-says-its-ai-isnt-enough-to-void-copyright/). 10.03.2026).***

***

«Суд Європейського Союзу (CJEU) наразі розглядає прецедентну справу, яка може визначити, як законодавство про авторське право застосовується до чат-ботів на основі генеративної штучної інтелекту. У цьому спорі, що виник в Угорщині, бере участь видавництво Like Company, яке звинувачує Google у використанні своїх новинних статей без дозволу та компенсації для навчання та експлуатації свого чат-бота на основі штучного інтелекту Gemini. Видавець стверджує, що інструменти на базі штучного інтелекту обходять традиційні функції пошуку, безпосередньо надаючи користувачам відповіді на основі інформації, взятої з журналістських матеріалів, тим самим позбавляючи видавців доходів від трафіку, реклами та передплати. Їхній адвокат, Дьюла Ратц стверджував, що технологічні компанії не повинні мати можливості обходити правила ЄС щодо авторського права — встановлені для захисту видавців — шляхом переміщення серверів за кордон або використання журналістських матеріалів у великих обсягах без справедливої компенсації.

Натомість Google стверджує, що його чат-боти не витягують і не відтворюють збережені статті. За словами юристів компанії, великі мовні моделі вивчають лінгвістичні закономірності шляхом автоматизованого аналізу тексту та генерують нові відповіді на основі ймовірності, передбачаючи наступне слово. Хоча Google визнав, що цей ймовірнісний метод несе статистичний ризик створення тексту, який нагадує існуючі твори, компанія наполягала на тому, що в ході розгляду справи в Угорщині не було доказів того, що Gemini безпосередньо скопіював конкретну статтю… Компанія також вказала на положення ЄС, які дозволяють аналіз текстів і даних для навчання систем штучного інтелекту, якщо правовласники не заявили про свою категоричну відмову від цього. Європейська комісія, яка втрутилася у справу, закликала суддів розрізняти процес навчання моделей штучного інтелекту — який передбачає виявлення закономірностей у наборах даних — та фактичний результат, зазначивши, що правова оцінка повинна залежати від практичного функціонування системи. Після слухання у Великій палаті, до складу якої входять 15 суддів, судді проведуть обговорення, а висновок генерального

адвоката очікується 3 вересня, а остаточне рішення буде винесено через кілька місяців» ***(Eunseo Hong. News publisher rails against lack of compensation for Google AI overviews in EU // Courthouse News Service (https://www.courthousenews.com/news-publisher-rails-against-lack-of-compensation-for-google-ai-overviews-in-eu/). 11.03.2026).***

***

«…2 березня 2026 року в Брюссельському суді з господарських справ, що веде справи нідерландською мовою, набув чинності новаторський протокол, який встановлює офіційне партнерство між судовою владою та юридичною професією з метою підвищення ефективності, співпраці та передбачуваності у судових спорах щодо інтелектуальної власності… Хоча цей авторитетний двосторонній договір не має сили закону, він модернізує управління судовими справами завдяки запровадженню двох надзвичайно важливих процесуальних інструментів. По-перше, вона надає захисним листам легітимність у вигляді м'якого права, забезпечуючи відповідачам значну впевненість завдяки гарантії того, що суд систематично перевіряє наявність таких превентивних заяв про захист перед ухваленням рішення щодо односторонніх заборонних судових наказів ex parte. По-друге, протокол передбачає проведення перевірочного слухання на завершення письмової стадії... Це слухання, запозичене з практики «relais» Брюссельського апеляційного суду та придатне для проведення в цифровому форматі, вимагає від сторін заздалегідь подати підготовчу форму, щоб підтвердити готовність справи до розгляду, що дозволяє організувати заключні етапи та запобігти процедурним суперечкам в останній момент. Зрештою, відходячи від неформальних практик палати на користь структурованої координації, протокол значно підвищує надійність та ефективність провадження в одному з провідних форумів з питань інтелектуальної власності Бельгії» ***(Bregt Raus. A Protocol for IP Disputes at the Brussels Enterprise Court // ALTIUS (https://www.altius.com/en/news/a-protocol-for-ip-disputes-at-the-brussels-enterprise-court/). 11 03.2026).***

***

«Єдиний патентний суд (UPC) наразі випробовує межі своєї юрисдикції, що відкриває можливість того, що один судовий процес в UPC може вплинути на патентні права в країнах, які не є членами суду, таких як Велика Британія, Іспанія, Норвегія та Швейцарія. Хоча Суд першої інстанції UPC нещодавно прийняв підхід «довгої руки» до транскордонних патентних спорів, Апеляційний суд UPC загострив це питання в березні 2026 року, передавши справу Dyson проти Dreame до Суду Європейського Союзу (CJEU). Тепер перед CJEU стоїть завдання роз'яснити, чи може UPC застосовувати тимчасові заходи, такі як судові заборони, проти відповідачів, які не є членами ЄС, за нібито порушення прав у державах, що не є членами UPC…

Крім того, у запиті ставиться питання, чи можна юридично розглядати компанії, які виступають «уповноваженими представниками» з питань дотримання нормативних вимог ЄС, як посередників і чи можна подавати на них позови за порушення прав. Хоча рішення CJEU на користь такої широкої юрисдикції надало б власникам патентів безпрецедентні можливості щодо забезпечення дотримання прав на всій території Європи, повноваження UPC щодо активного анулювання патентів залишаються значною мірою обмеженими територією його фактичних держав-членів…

Хоча майбутнє рішення CJEU матиме вирішальне значення для визначення транскордонної компетенції UPC щодо складних міжнародних бізнес-структур, низка більш загальних питань щодо юрисдикції залишиться без відповіді, зокрема щодо застосування остаточних судових рішень, розгляду спорів про дійсність патентів у державах, що не входять до ЄС, таких як Велика Британія, а також взаємодії суду з Lugano Convention» ***(Juliet Hibbert. How Far Can the UPC Reach? The Evolving Borders of Patent Enforcement in Europe - what will the CJEU say? // Bird & Bird (https://www.twobirds.com/en/insights/2026/how-far-can-the-upc-reach-the-evolving-borders-of-patent-enforcement-in-europe--what-will-the-cjeu-s). 13.03.2026).***

***

«…Cloudflare оскаржила штраф, накладений на неї Італією за невиконання закону країни про блокування сайтів Piracy Shield…

У січні AGCOM, регулятор телекомунікацій країни, оштрафував компанію на 14,2 мільйона євро (16,4 мільйона доларів США) за те, що вона не блокувала сайти, які нібито порушують авторські права, в рамках своєї служби DNS 1.1.1.1. Cloudflare відмовилася це зробити, посилаючись на побоювання щодо надмірного блокування та побоювання щодо того, як це вплине на сервіс…

Cloudflare подала апеляцію на штраф і заявила, що у разі програшу, ймовірно, виведе свої послуги та сервери з країни. Компанія також сподівається, що ЄС втрутиться та визнає закон недійсним…» ***(Jon Brodkin. Cloudflare appeals Piracy Shield fine, hopes to kill Italy's site-blocking law // Condé Nast (https://arstechnica.com/tech-policy/2026/03/cloudflare-appeals-piracy-shield-fine-hopes-to-kill-italys-site-blocking-law/). 18.03.2026).***

***

«…У рішенні, винесеному 12 лютого 2026 року, Суд Парижа виніс ухвалу у спорі між Французькою федерацією тенісу (FFT) та компанією Printemps щодо рекламної кампанії «Live Shopping», запущеної в червні 2023 року. Під час цієї рекламної акції компанія Printemps без дозволу поширювала зображення з турніру «Roland-Garros» та використовувала хештег «#RG» в Instagram. Хоча суд визнав порушення виключного права FFT на

використання та засудив компанію Printemps за паразитизм, він, однак, відхилив звинувачення у підробці торгової марки стосовно використання хештегу…

Суд обґрунтував це рішення, наголосивши, що використання хештегу «#RG», хоча й відбувалося в комерційному контексті, не становило «використання як торговельної марки» у значенні Кодексу про інтелектуальну власність. У даному випадку хештег не мав на меті вказати комерційне походження товарів, що продаються Printemps, а слугував виключно інструментом посилання та ілюстрації для ідентифікації турніру… Це рішення підтверджує сталу судову практику, згідно з якою хештег є насамперед інструментом категоризації контенту; отже, його використання не є автоматично ознакою порушення прав, за винятком випадків, коли доведено, що він виконує основну функцію торговельної марки, гарантуючи ідентичність походження рекламованих товарів або послуг» ***(Clarisse Merdy. Hashtags et marques: pas de contrefaçon sans indication d'origine // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/fr/vision/hashtags-et-marques-pas-de-contrefacon-sans-indication-dorigine/). 19.03.2026).***

***

«…Суперечка між винахідником доктором Варгою (Dr. Varga) **та виробником MoWo Medical ілюструє, як технічні розбіжності можуть перерости у складні багатосторонні конфлікти у сфері інтелектуальної власності, що охоплюють патенти, торговельні марки та договірні питання.** Конфлікт виник після поставки дефектних пристроїв і загострився, коли виробник випустив на ринок перероблений продукт із використанням знака «TMB», пов'язаного з терапією винахідника, що призвело до позовів про порушення прав, зустрічних позовів та дій щодо скасування прав. Оскільки судовий процес став дорогим і роздробленим, Центр медіації EUIPO сприяв проведенню медіації, зосередившись насамперед на відновленні комунікації та визначенні основних інтересів сторін — захисту та визнання для винахідника, а також правової визначеності та доступу до ринку для виробника…

Цей процес завершився укладенням комплексного угоди, що передбачала фінансову компенсацію, надання невиключної ліцензії на патент із виплатою роялті, обмежене використання торговельної марки на суворих умовах, а також відкликання всіх позовів, що фактично поклало край усім судовим провадженням. Ця справа демонструє, як медіація може вирішувати складні спори щодо інтелектуальної власності, забезпечуючи гнучкі та взаємовигідні рішення, яких неможливо досягти лише за допомогою судового розгляду…» ***(From Conflict to Recovery: 'Healing' IP disputes with Mediation // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/from-conflict-to-recovery-healing-ip-disputes-with-mediation). 19.03.2026).***

***

«У справі «Sun Patent Trust проти Vivo Mobile Communication Co., Ltd.», яка наразі розглядається, — ключовому рішенні Апеляційного суду Єдиного патентного суду (UPC), на яке слід звернути увагу у 2026 році, — питання про те, чи визначить UPC умови ліцензії на справедливих, розумних та недискримінаційних (FRAND) засадах, залишається відкритим. Компанія Sun звернулася до UPC з проханням не тільки винести рішення щодо її позову про порушення прав, але й встановити умови ліцензії FRAND. Така практика є поширеною у судах Великої Британії, але ще не прийнята UPC, який досі дотримувався підходу національних судів Німеччини. 16 березня 2026 року Апеляційний суд відхилив оскарження компанії Vivo щодо клопотання компанії Sun і залишив у силі рішення Паризького місцевого відділу про перенесення питання про прийнятність справи до розгляду в рамках основного судового розгляду, що означає: можливість встановлення Універсальним судом з патентів (UPC) умов FRAND залишається відкритою.

Аргументація Апеляційного суду ґрунтувалася на принципах організації судового розгляду, підтвердивши право суду першої інстанції на власний розсуд розглядати попередні заперечення або негайно, або в ході основного розгляду справи. Суд зазначив, що основна позовна вимога компанії Sun стосується порушення прав, а визначення FRAND є необхідним кроком на шляху до можливого застосування запобіжних заходів, що робить доцільним розгляд питання про прийнятність позову пізніше. Це залишає відкритою можливість того, що FRAND може бути використано як захист, а не як самостійна підстава для позову щодо встановлення умов ліцензії…» ***(Andrew Moir, David Webb, Theo Pickles. A step closer to FRAND rate setting in the UPC? // Herbert Smith Freehills Kramer LLP (https://www.hsfkramer.com/notes/ip/2026-03/a-step-closer-to-frand-rate-setting-in-the-upc). 20.03.2026).***

***

«…Місцевий відділ Єдиного патентного суду (UPC) у Мюнхені (LD Munich) відхилив позов про порушення прав у справі «Emboline проти AorticLab», що стосувався патенту EP 2 129 425 компанії Emboline на пристрій для захисту від емболії, відмовивши у видачі постійного судового заборони, яку Emboline намагалася домогтися у Франції, Німеччині та Італії. Патент Emboline стосувався пристрою з конструкцією, яку можна захопити гачком для вилучення. Місцевий відділ Мюнхена встановив, що пристрій AorticLab, хоча і має V-подібну конструкцію, «не призначений і не придатний» для видалення за допомогою гачка, і що таке використання може пошкодити пристрій, який зазвичай видаляється шляхом витягування стрижня…

Важливо, що суд встановив суттєве обмеження щодо медичних виробів: хоча виріб може порушувати патент, якщо існує можливість його використання з порушенням прав (навіть якщо за звичайних умов експлуатації порушення не відбувається), у випадку з медичними виробами таке використання з

порушенням прав має «відповідати професійній практиці та визнаним нормам медичної науки» (тобто становити використання «lege artis»). Оскільки суд не встановив порушення, умовний зустрічний позов AorticLab про скасування патенту, який залежав від висновку про порушення, не був вирішений, і AorticLab було зобов'язано сплатити судові витрати… Це рішення підкреслює, що для медичних виробів порушення патенту вимагає, щоб використання, що порушує патент, було медично доцільним, і підтверджує можливість подання умовних зустрічних позовів про скасування, з відповідними фінансовими наслідками, якщо умова для їх вирішення не буде виконана» ***(Charles Tuffreau, Beverley Potts. For medical devices, "possible use" amounts to infringement only if the use is in line with medical practice // A&O Shearman (https://www.aoshearman.com/en/insights/ao-shearman-on-life-sciences/medical-devices-possible-use-infringement). 23.03.2026).***

***

«…З 2 червня 2026 року в Європі запрацює новий спеціалізований форум для вирішення патентних спорів — Центр патентної медіації та арбітражу (PMAC) при Єдиному патентному суді, з офісами в Лісабоні та Любляні. Створений як альтернатива та доповнення до судових розглядів в Єдиному патентному суді, PMAC пропонуватиме посередництво, арбітраж, гібридні процедури «Med-Arb» та експертні висновки англійською, французькою та німецькою мовами з метою забезпечення швидшого та гнучкішого вирішення патентних спорів…

Він розглядатиме справи, що належать до юрисдикції Єдиного патентного суду (UPC), зокрема ті, що стосуються європейських патентів з унітарною дією, а сторони зможуть звертатися до нього як безпосередньо, так і за направленням суддів UPC, яких заохочують сприяти укладенню мирових угод на будь-якій стадії розгляду. Основна увага буде приділятися складним спорам щодо SEP/FRAND, а спеціальні рекомендації позиціонують PMAC як провідний форум у цій сфері. Його інтеграція з системою UPC також підвищує рівень виконання рішень, оскільки угоди, досягнуті в результаті медіації, та арбітражні рішення можуть бути підтверджені UPC та виконані в усіх державах-членах. Загалом, PMAC є важливим кроком у розвитку системи вирішення патентних спорів у Європі, поєднуючи фахові знання та судову підтримку для досягнення ефективних і обов'язкових до виконання рішень…» ***(The UPC's USP: The Patent Mediation and Arbitration Centre opens in June 2026 // Lewis Silkin (https://www.lewissilkin.com/insights/2026/03/25/the-upcs-usp-the-patent-mediation-and-arbitration-centre-opens-in-june-2026-102mo2k). 25.03.2026).***

***

«Апеляційний суд Єдиного патентного суду (UPC) постановив, що сам лише факт відчуття шкоди на території UPC не надає Єдиному

патентному суду юрисдикції щодо передбачуваних порушень європейського патенту, вчинених за межами території UPC. Справа виникла внаслідок позовів компанії Keeex проти відповідачів із США та Ірландії щодо ймовірного порушення прав у Швейцарії, Іспанії, Великій Британії, Ірландії, Норвегії та Польщі. Keeex стверджувала, що оскільки цифрові інструменти, які, як стверджується, порушують права, були доступні на веб-сайтах у Франції, що спричиняло потенційний збиток у цій країні, Єдиний патентний суд міг розглядати транскордонні позови… Місцевий відділ у Парижі погодився з цією теорією, поширивши логіку рішення Європейського суду у справі «BSH проти Electrolux» не лише на відповідачів, які мають місце проживання на території UPC, а й на випадки, коли збитки від порушення прав виникають на території UPC. Однак Апеляційний суд відхилив цей підхід у справі Adobe Inc. та OpenAI та інші проти KEEEX SAS (13 березня 2026 р.), постановивши, що хоча стаття 7 Брюссельського регламенту може надавати юрисдикцію щодо відповідача, місце проживання якого знаходиться за межами території UPC, коли передбачуване порушення спричиняє збитки на території UPC, ця юрисдикція обмежується збитками, що виникають на території UPC, і не поширюється на дії або збитки за кордоном. Тому він визнав аргументацію Паризького місцевого відділення юридично неправильною…

Апеляційний суд залишив відкритою можливість застосування альтернативної підстави відповідно до статті 71b Брюссельського регламенту, яка може дозволити суду, що має юрисдикцію щодо спору про порушення патентних прав, пов’язаного з ЄС, розглядати також позови про відшкодування збитків, заподіяних за межами ЄС, однак він не вирішив, чи підтримує це положення справді транскордонні позови, засновані на порушенні іноземних національних частин європейського патенту. Він також зазначив, що стаття 71b містить додаткові вимоги, зокрема щодо того, що відповідач повинен володіти майном у державі-члені ЄС та що має існувати достатній зв’язок із цією державою — умови, які компанія Keeex не змогла довести на підставі фактів. Як наслідок, Апеляційний суд відхилив позови щодо швейцарської, іспанської, британської, ірландської, норвезької та польської частин патенту… Це рішення суттєво обмежує сферу дії юрисдикції UPC порівняно з рішенням суду першої інстанції, хоча важливі питання щодо транскордонної патентної юрисдикції залишаються невирішеними і, ймовірно, потребуватимуть подальшого роз’яснення» ***(Andrew Wells, Rachel Montagnon. UPC Court of Appeal identifies limits to "long-arm" jurisdiction // Herbert Smith Freehills Kramer LLP (https://www.hsfkramer.com/notes/ip/2026-03/upc-court-of-appeal-identifies-limits-to-long-arm-jurisdiction). 26.03.2026).***

***

Канада

«…Нещодавнє рішення суду провінції Онтаріо у справі «Toronto Star Newspapers Limited проти OpenAI Inc.» (2025 ONSC 6217) підтверджує, що американські компанії можуть бути притягнуті до відповідальності в Канаді за порушення прав інтелектуальної власності Канади — навіть якщо вони не мають фізичної присутності, співробітників або серверів у цій країні. Справа, порушена провідними канадськими ЗМІ, які стверджували, що OpenAI скопіювала та відтворила їхній контент, захищений авторським правом, витримала клопотання OpenAI про відхилення справи на підставі відсутності юрисдикції… Суд постановив, що, оскільки передбачувана шкода — несанкціоноване використання опублікованого в Канаді контенту, що приносить дохід — була заподіяна на території Канади, а також з огляду на те, що послуги OpenAI були доступні канадським користувачам і використовувалися ними, існував «реальний та істотний зв'язок» з провінцією Онтаріо, достатній для встановлення як предметної, так і особистої юрисдикції. Суд наголосив, що питання про те, чи порушує екстериторіальна діяльність канадське законодавство про авторське право, має вирішуватися в ході судового розгляду, а не є перешкодою для встановлення юрисдикції на стадії подання позовних заяв…

Це рішення відповідає загальній тенденції в канадській судовій практиці, зокрема рішенню Федерального апеляційного суду від 2024 року у справі «Munchkin, Inc. проти Angelcare Canada Inc.», в якому було визнано, що іноземні суб'єкти господарювання не можуть уникнути відповідальності за порушення патентних прав лише завдяки тому, що здійснюють свою діяльність за межами Канади, якщо їхні дії спричиняють порушення на її території... Основні висновки: позови щодо інтелектуальної власності в Канаді можуть розглядатися незалежно від місця походження порушень; відсутність фізичної присутності не є підставою для захисту; а підприємства, що використовують канадські дані або орієнтуються на канадських користувачів, повинні проактивно оцінювати свій ризик щодо канадського законодавства про інтелектуальну власність» ***(Anita C. Marinelli, Robin W. Asher. No Office, No Problem: Canadian Courts Assert Jurisdiction Over U.S. Companies for Intellectual Property Infringement // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/no-office-no-problem-canadian-courts-assert-jurisdiction-over-us-companies). 02.03.2026).***

***

«…Суперечка щодо прав на торговельну марку логотипу сумнозвісного мотоклубу «Rock Machine» — угруповання байкерів, відомого кривавою війною за територію в Квебеку з «Hells Angels» — завершилася ухваленням рішення Канадським відомством інтелектуальної власності (CIPO). Торговельна марка, що з 2012 року

належить Сільветт Браун, матері колишнього національного президента Шона (Bad Dog) Брауна, зображує стилізовану голову птаха з написами «Rock Machine», «Nomads», «MC» та символом «1%»…

У 2024 році юридична фірма Shift Law із Торонто оскаржила реєстрацію торговельної марки від імені неназваного клієнта, стверджуючи, що логотип не використовувався в комерційних цілях, і вимагаючи її скасування, щоб розчистити шлях для подібних заяв на реєстрацію торговельних марок, що перебувають на розгляді. За словами представників Browns, оскарження було ініційоване американськими відділеннями Rock Machine, які, як стверджується, пропонували до 10 000 доларів за права, щоб відновити діяльність і продавати сувенірну продукцію в Канаді. Брауни відмовилися, наполягаючи на тому, що хочуть, щоб логотип залишався під канадським контролем і не потрапляв у вільний обіг, а Шон Браун стверджував, що саме він у 1980-х роках створив ескіз цього дизайну, натхненного тотемним стовпом…

Шон Браун очолював відроджену канадську філію клубу приблизно у 2008 році, але у 2010 році його усунули з посади через внутрішні суперечки щодо критеріїв набору нових членів та расистської політики, яка виключала його друзів-афроамериканців. Він стверджує, що з того часу повністю відійшов від світу байкерів-аутсайдерів. Хоча в Канаді клуб переживає скрутні часи, на сьогодні він має філії у США, Австралії та Європі…

Через судовий спір Сільветт Браун довелося доводити Комісії з оскарження торговельних марок CIPO, що вона використовувала цей логотип у комерційних цілях. Хоча вона стверджувала, що використовує зображення голови птаха у своїй фермерській діяльності, у лютому комісія ухвалила рішення, що вона не довела комерційного використання, і постановила скасувати реєстрацію торговельної марки. Сім'я Браунів планує оскаржити це рішення» ***(Adrian Humphreys. The surprise fight for the trademark of a notorious outlaw biker club with a deadly history // Ottawa Citizen (https://ottawacitizen.com/news/rock-machine-motorcycle-club-patch-trademark). 06.03.2026).***

***

«У справі «AP&C Advanced Powders & Coatings Inc. проти Tekna Plasma Systems Inc.» Федеральний апеляційний суд підтвердив рішення Федерального суду про те, що певні пункти формули винаходу в канадських патентах № 3,003,502 та № 3,051,236 є недійсними через неоднозначність. Патенти стосувалися процесів атомізації металевого порошку, що використовуються в таких сферах, як 3D-друк та лиття під тиском з використанням порошку, але суди визнали, що ключовий термін формули винаходу «шар виснаження» (depletion layer) не є загальновизнаним терміном у цій галузі і не може мати надійного значення для фахівця у цій сфері…

Оскільки це формулювання не давало чіткого та явного визначення предмета винаходу, як того вимагає Закон про патенти, фахівець у цій галузі не

міг визначити, які дії підпадають під сферу застосування формули винаходу, а які — ні, що призвело до визнання цих формул винаходу недійсними. У апеляційній скарзі компанія AP&C стверджувала, що суд нижчої інстанції неправомірно вимагав, щоб формули патентних вимог містили засоби доведення факту порушення, однак Апеляційний суд відхилив таку інтерпретацію і натомість спирався на аргументацію Верховного суду Канади у справі «Free World Trust проти Électro Santé Inc.», підкресливши, що формули патентних вимог повинні чітко визначати межі винаходу, щоб громадськість знала, в яких межах вона може діяти без ризику; в іншому випадку патент набуває невизначеного обсягу і фактично стає джерелом громадських незручностей…

Визнавши, що позовні вимоги є недійсними через неоднозначність, Апеляційний суд не розглядав інші аргументи компанії AP&C щодо недостатності доказів або порушення прав» ***(Federal Court of Appeal Confirms Claims Invalid Where Key Term Is Indeterminate // Oyen Wiggs (https://patentable.com/federal-court-of-appeal-confirms-claims-invalid-where-key-term-is-indeterminate/). 16.03.2026).***

***

«У справі «Pollock-Cameron Investments Corporation проти Canada Gold and Silver Exchange Ltd.» Реєстратор торговельних марок розглядав питання про те, чи продовжувала торговельна марка «GOLD VANCOUVER» використовуватися в Канаді стосовно широкого переліку товарів, зазначених у її реєстрації, а саме друкованих та електронних видань і різних рекламних матеріалів. У рамках процедури скасування реєстрації відповідно до статті 45 власник мав довести використання торговельної марки у період з 20 березня 2022 року по 20 березня 2025 року… Докази компанії стосувалися переважно її діяльності з оцінки майна: було пояснено, що вона надавала письмові документи про оцінку таких предметів, як золото, ювелірні вироби та монети, і що ці друковані документи про оцінку містили торговельну марку GOLD VANCOUVER та продавалися клієнтам. Оскільки доказів використання на перелічених рекламних матеріалах не було взагалі, головним питанням стало те, чи можна документи про оцінку кваліфікувати як «друковані та електронні видання», зокрема як «брошури» або «листівки».

Сторона, що подала запит, стверджувала, що власник неправомірно намагається кваліфікувати документи з оцінки як брошури чи листівки, тоді як власник наполягав на широкому тлумаченні перелічених товарів і наголошував, що стаття 45 має на меті скасування торговельних марок, які вийшли з ужитку, а не покарання за незначні відхилення в термінології. Реєстратор погодився з гнучким тлумаченням і визнав, що письмові оціночні висновки можуть кваліфікуватися як друковані брошури або листівки, але також зазначив, що немає доказів того, що вони розповсюджувалися в електронному вигляді, тому

не було доведено, що торговельна марка використовувалася для електронних публікацій…

У результаті реєстрація була змінена таким чином, щоб зберегти лише друковані видання, а саме брошури та листівки. У цьому рішенні підкреслюється, що широкі реєстрації торговельних марок є вразливими, якщо фактичне використання не поширюється на всі перелічені товари чи послуги, і хоча реєстратор може застосовувати практичне тлумачення, така гнучкість має свої межі» ***(What is a "Pamphlet"? // Oyen Wiggs (https://patentable.com/what-is-a-pamphlet/). 23.03.2026).***

***

«19 березня 2026 року Апеляційний суд провінції Онтаріо ухвалив рішення, згідно з яким старший розробник програмного забезпечення Володимир Кроуглі (Vladimir Krougly) зберіг авторські права на конкурентний продукт, який він таємно створив, працюючи в компанії Nexus Solutions Inc. Суддя Монахан підтвердив рішення суду нижчої інстанції, уточнивши, що відповідно до Закону Канади про авторське право право роботодавця на володіння результатами праці працівника суворо обмежується завданнями, «фактично дорученими» під час роботи за трудовим договором. Хоча Кроуглі розробив програмне забезпечення «Limedas», отримуючи повну заробітну плату від Nexus, його конкретні обов'язки обмежувалися обслуговуванням іншої системи під назвою CEMView. Суд відхилив аргумент Nexus про те, що авторські права повинні належати компанії, оскільки вона могла б доручити Кроуглі створити новий продукт; натомість суд постановив, що те, що роботодавець має право доручати, юридично не є синонімом того, що було фактично доручено…

На рішення суду також вплинув той факт, що Кроуглі виконував основну частину розробки у позаробочий час, використовуючи власне обладнання, і, що важливо, не мав письмового трудового договору, який би чітко закріплював право власності на незалежні проекти за компанією. Хоча суддя першої інстанції висловив «значну неохоту» щодо поведінки Кроуглі, зазначивши, що Nexus може мати інші правові засоби захисту в рамках договірного права за його «недобросовісну» поведінку, суд підкреслив, що закон про авторське право не є інструментом для покарання працівників, які порушують свої загальні обов'язки перед роботодавцем. Відповідно, апеляція була відхилена, а Кроуглі було присуджено 25 000 доларів на покриття судових витрат, що підтвердило: за відсутності чітких договірних положень щодо передачі прав інтелектуальної власності розробники можуть володіти результатами своєї таємної праці, якщо вона виходить за межі їх конкретного посадового опису» ***(Lin Albalos. Court hands employee full copyright over rival software built on personal time // KM Business Information Canada Ltd. (https://www.hcamag.com/ca/specialization/employment-law/court-hands-***

employee-full-copyright-over-rival-software-built-on-personal-time/569683). 24.03.2026).

***

«…У справі «ProSlide Technology Inc. проти WhiteWater West Industries, Ltd.» (2026 FCA 59) Федеральний апеляційний суд підтвердив, що проектування та розробка продукції в Канаді не є порушенням патентних прав, якщо запатентований фізичний виріб не виготовляється та не використовується на території Канади. Справа стосувалася конкуруючих компаній-виробників водних гірок, де відповідач здійснював проектні роботи в Канаді, але виготовляв продукцію за кордоном. Суд підтримав попередні рішення, спираючись на прецедент, щоб уточнити, що канадські патентні права на фізичні винаходи застосовуються лише до фактичного виготовлення або використання фізичного об'єкта, а не до концептуальних проектів або креслень… Суд відхилив аргументи про те, що сучасні технології проектування повинні розширити визначення поняття порушення прав, наголосивши, що будь-які такі зміни мають виходити від законодавців, а не від судів. Це рішення підкреслює територіальні межі патентного захисту та наголошує на важливості для компаній забезпечення патентних прав у юрисдикціях, де продукція виробляється або продається» ***(Paul Jorgensen, Brian Chau. Avoiding the slippery slope: Federal Court of Appeal finds product design activities do not infringe water slide patents // Norton Rose Fulbright Canada LLP (https://www.nortonrosefulbright.com/en-ca/knowledge/publications/9e7da4de/avoiding-the-slippery-slope-federal-court-of-appeal-finds-product-design-activities). 03.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«У китайській патентній практиці після подання заявки, проходження попередньої та матеріальної експертизи може бути винесено рішення про відмову, яке заявник може оскаржити шляхом перегляду протягом трьох місяців відповідно до статті 41(1) Закону про патенти; однак, якщо рішення про перегляд підтверджує відмову, заявник стоїть перед стратегічним вибором: подати адміністративний позов або подати подільну заявку… Відповідно до статті 41(2), заявник може подати позов проти Китайського національного управління інтелектуальної власності (CNIPA) до Пекінського суду з питань інтелектуальної власності протягом трьох місяців з моменту отримання несприятливого рішення про повторну експертизу, ініціюючи судовий перегляд законності та обґрунтованості рішення, а не повторну експертизу самого патенту…

Цей судовий шлях надає очевидні стратегічні переваги для важливих або пов'язаних між собою винаходів: він подовжує термін подання подільних

заявок зі стандартних трьох місяців до моменту винесення рішення судом другої інстанції — додаючи один-два роки на технічне вдосконалення та аналіз ринку — і водночас надає суду можливість виправити надмірно суворі тлумачення експертів щодо винахідницького рівня, достатності розкриття або вимог щодо підтвердження…

Крім того, судові спори захищають ключові технології та серії винаходів, що мають високу цінність, від остаточного відхилення заявок, зберігають конкурентні позиції та стратегії подання заявок за кордоном, а також створюють переваги в переговорах. У статті рекомендується надавати пріоритет адміністративним судовим спорам щодо еталонних технологій, серій заявок або справ, пов'язаних із глобальними патентними стратегіями, паралельно подаючи заявки на роздільні патенти протягом судового розгляду та підкріплюючи технічні аргументи результатами пошуку відомого рівня техніки, експериментальними даними та висновками експертів…

Зрештою, якщо розглядати судові спори не просто як правовий засіб захисту, а як ключовий компонент управління інтелектуальною власністю, це дозволяє підприємствам максимально реалізувати потенціал захисту та забезпечити собі конкурентну перевагу на внутрішньому та міжнародному ринках» ***(Ryan Xu. Strategic Choices Following the Upholding of a Rejection in Patent Reexamination: The Value and Opportunities of Administrative Litigation // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/3965.html). 05.03.2026).***

***

«…З 2021 по 2025 рік китайські суди розглянули понад 2,5 мільйона справ про інтелектуальну власність у першій інстанції, що свідчить про значне зростання на 64,44 % порівняно з попереднім п'ятирічним періодом. Таке різке збільшення кількості судових спорів, особливо у високотехнологічних галузях, таких як нова енергетика, штучний інтелект та біофармацевтика, свідчить про зростаючу складність суперечок щодо визначення прав та встановлення технічних фактів… З метою вирішення цих проблем та запобігання серйозним порушенням судова система минулого року застосувала штрафні збитки у 505 справах, присудивши загалом 1,8 млрд юанів (262,5 млн доларів). Крім того, Верховний народний суд централізував розгляд апеляцій у справах про інтелектуальну власність та антимонопольне законодавство, а також посилив свої можливості, включивши 1 327 технічних експертів до бази даних фахівців, що дозволило підвищити авторитет судової системи та забезпечити захист технологічних інновацій» ***(China's courts conclude 2.5m IP cases in five years // China International Electronic Commerce Center (https://chinaipr.mofcom.gov.cn/article/centralgovernment/202603/1995355.html). 13.03.2026).***

***

«Нещодавно Верховний народний суд Китаю висвітлив десять справ про порушення прав інтелектуальної власності (ІВ) у насіннєвій галузі, щоб продемонструвати свою рішучу прихильність боротьбі з порушеннями та сприянню інноваціям у сільському господарстві. Ці справи, що охоплюють широкий спектр основних сільськогосподарських культур, фруктів та овочів, підкреслюють прагнення судової влади запровадити суворіші покарання для стримування порушників. Примітно, що у чотирьох справах було присуджено штрафні збитки, зокрема у знаковій суперечці щодо сорту кукурудзи, яка завершилася присудженням подвійних штрафних збитків…

У цій конкретній справі було присуджено рекордну компенсацію в розмірі 53,34 млн юанів (7,7 млн доларів) через значний масштаб, тривалість та обсяг порушення. З метою подальшого посилення захисту прав інтелектуальної власності в цій галузі Верховний суд доручив судовим органам по всій країні суворо дотримуватися відповідного законодавства, зокрема Закону про насіння, а також постійно адаптувати й удосконалювати свої судові практики для ефективного вирішення нових викликів, що виникають у насіннєвій галузі…» ***(Cao Yin. Top court highlights 10 seed IP cases to strengthen protection // China Daily Information Co (CDIC) (https://global.chinadaily.com.cn/a/202603/26/WS69c4fafba310d6866eb400fb.html). 26.03.2026).***

***

Китайська Республіка (Тайвань)

«Закон Тайваню про патенти дозволяє продовжувати термін дії патентів на фармацевтичні препарати (PTE), щоб компенсувати новаторам час, протягом якого вони не можуть використовувати свої винаходи в очікуванні дозволу на продаж, але продовження захисту обмежується активними інгредієнтами та конкретними показаннями, зазначеними у відповідних дозволах на продаж, а не повним обсягом патентних вимог. Паралельно з цим, Закон Тайваню про фармацевтичну діяльність запровадив систему патентного зв’язку, яка пов’язує дозвіл на випуск генеричних лікарських засобів із патентним статусом референтного (інноваційного) лікарського засобу… Однією з ключових особливостей є механізм «виключення показань» або «скорочена етикетка», за яким виробник генериків може виключити запатентовані показання (часто ті, що охоплюються PTE) зі своєї заявки, щоб зменшити ризик порушення прав.

Недавні рішення Суду з питань інтелектуальної власності та комерції (вересень 2025 р.) та Верховного суду (жовтень 2025 р.) підтверджують, що, в принципі, правильно складена «вузька етикетка» є законною і що виробництво, продаж та використання генерика в межах зазначених на етикетці показань не порушує патенти інноватора. Однак суди підкреслили, що виокремлені запатентовані показання та інші загальні показання повинні бути чітко

розрізнюваними та медично обґрунтованими в клінічній практиці; якщо в реальності загальний препарат використовується за захищеним показанням, можуть виникнути питання щодо порушення прав. Щодо позареєстраційного (перехресного) використання, суди постановили, що рішення лікарів про призначення генерика поза його вузьким показанням — у патентованому показанні — є винятковими, залежать від професійного судження, правил відшкодування витрат Національної служби охорони здоров'я (NHI) та вибору пацієнтів і зазвичай не можуть бути віднесені до відповідальності виробника генерика… Навіть якщо таке призначення призводить до використання в межах сфери застосування PTE, це створює лише причинно-наслідковий зв'язок «якби не», що є недостатнім для встановлення прямого або непрямого порушення або обов'язку генеричної компанії запобігати використанню не за призначенням. Отже, оцінюючи ризик порушення, суди будуть вивчати стандарти NHI, практичну можливість розділення показань та передбачуваність використання не за призначенням, дотримуючись консервативної позиції, що ґрунтується виключно на гіпотетичному призначенні не за призначенням…

Тим не менш, ці рішення залишають відкритою можливість того, що майбутні справи з конкретними доказами цілком передбачуваного використання препарату не за призначенням або активного спонукання з боку виробника генериків можуть спричинити переоцінку відповідальності, що є питанням, яке заслуговує на постійну увагу» ***(Bruce Huang. Patent infringement and skinny labels: Taiwan judgments on generic drug indication carve-outs // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2g35q7yapj9d2t2mscj5s/sponsored-content/patent-infringement-and-skinny-labels-taiwan-judgments-on-generic-drug-indication-carve-outs). 10.03.2026).***

***

Республіка Ель-Сальвадор

«Національний реєстраційний центр Сальвадору (CNR) через свій Інститут інтелектуальної власності (ISPI) офіційно відкрив Центр медіації, примирення та арбітражу у сфері інтелектуальної власності (CEMCAPI), зробивши важливий крок у напрямку модернізації правової бази країни та посилення захисту нематеріальних активів. Цей спеціалізований центр забезпечує альтернативний шлях вирішення спорів щодо торговельних марок, патентів, авторських прав та договірних питань, таких як ліцензування та франчайзинг, пропонуючи більш гнучкий та експертно-орієнтований процес, ніж традиційна судова система… Ключовою перевагою є те, що спори розглядатимуться фахівцями, які володіють спеціальними знаннями у сфері інтелектуальної власності, що має вирішальне значення для технічно складних справ. Хоча законодавство країни про інтелектуальну власність уже забезпечує правову основу для таких механізмів, посилаючись на загальний Закон про

медіацію, примирення та арбітраж, очікується, що ISPI видасть доповнювальні нормативні акти для повного впровадження механізмів роботи нового центру… Зрештою, створення CEMCAPI пропонує сторонам у Сальвадорі більш гнучкий, спеціалізований та орієнтований на комерційні інтереси метод вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності» ***(Marcela Canjura, Raquel Romero and Jessé Umanzor. Cemcapi: una nueva era para la resolución de conflictos de propiedad intelectual en El Salvador // Arias (https://ariaslaw.com/es/detalle-noticia/2697/1/cemcapi-una-nueva-era-para-la-resolucion-de-conflictos-de-propiedad-intelectual-en-el-salvador). 17.03.2026).***

***

Республіка Зімбабве

«Рада власників авторських прав Зімбабве (Zicco) успішно оскаржила ключове рішення Вищого суду, яке забороняло їй видавати ліцензії на музику, після ухвалення Верховним судом рішення 19 лютого 2026 року. Вища судова інстанція скасувала пункти 1 і 3 рішення від листопада 2025 року у справі HCHC 794/24, яким було видано заборону, що забороняла Zicco видавати ліцензії на публічне виконання музики, захищеної авторським правом, та зобов'язала її сплатити судові витрати. Верховний суд постановив, що Вищий суд перевищив свої повноваження, надавши судовий захист, який не був належним чином обґрунтований, і повернув справу на новий розгляд для винесення рішення щодо клопотання Zimura про видачу декларативного рішення, одночасно скасувавши зустрічну апеляцію Zimura та зобов'язавши кожну сторону нести власні судові витрати…

Юридичний конфлікт розпочався наприкінці 2023 року, коли компанія Simbisa Brands Zimbabwe перевела ліцензування своєї музики з давно діючої Асоціації музичних прав Зімбабве (Zimura) до новоствореної організації Zicco — цей крок спричинив суперечку щодо того, яка організація колективного управління правами має законні повноваження відповідно до Закону Зімбабве про авторське право та суміжні права. У своїй апеляції Zicco стверджувала, що Вищий суд не розглянув важливі попередні питання, зокрема те, чи мала Zimura належне внутрішнє уповноваження на подання позову, чи були вичерпані передбачені законом засоби правового захисту на національному рівні та чи слід було залучити Реєстратора авторських прав як сторону у справі.

Заснована в лютому 2023 року, компанія Zicco налічує понад 2 200 членів і пропонує нижчі ліцензійні збори та модель розподілу роялті за фіксованою ставкою з виплатами двічі на рік. Очікується, що рішення Верховного суду внесе вкрай необхідну ясність і стабільність у сферу ліцензування музики в Зімбабве, яка перебуває у стані невизначеності з того часу, як конкуруючі організації колективного управління почали висувати перехресні претензії на повноваження…» ***(Zicco wins Supreme Court appeal against Zimura // NewsDay***

Zimbabwe (https://www.newsday.co.zw/life-amp-style/article/200052197/zicco-wins-supreme-court-appeal-against-zimura). 03.03.2026).

***

Республіка Індія

«Вищий суд Делі підтвердив рішення одного судді, яке забороняє компанії Crocodile International, що базується в Гонконзі, використовувати свій логотип у вигляді крокодила в Індії, визнавши, що це порушує як торговельну марку, так і авторські права на знаковий емблему крокодила французького бренду класу люкс Lacoste. Колегія суддів у складі С. Харі Шанкара та Ома Пракаша Шукли постановила, що Lacoste успішно довела порушення прав на свій захищений символ крокодила та конкретний креативний дизайн свого логотипу, хоча їй не вдалося довести факт недобросовісної конкуренції через недостатність доказів щодо ділової репутації… Суд відхилив аргумент Crocodile про те, що Lacoste погодився на використання торгової марки, незважаючи на історію угод про співіснування між сторонами на деяких азіатських ринках, вважаючи, що це не заважає Lacoste вимагати компенсації в Індії. Lacoste вперше подав позов у 2001 році, стверджуючи, що крокодил Crocodile, спрямований вліво, є дзеркальним відображенням його власної торгової марки, спрямованої вправо, і може ввести споживачів в оману та послабити її відмінність. У серпні 2024 року один суддя виніс постійну заборону і зобов'язав Crocodile надати звіт про прибутки, отримані від продажу продукції з порушуючим права логотипом, починаючи з моменту виходу на ринок у серпні 1998 року і до припинення використання торгової марки; обидві сторони оскаржили окремі аспекти цього рішення, що призвело до винесення нинішнього рішення, яке в основному підтверджує перемогу Lacoste у справі про порушення прав» ***(Delhi High Court upholds order in favour of Lacoste in 2-decade-old trademark dispute with Crocodile // HT Digital Streams Limited (https://www.livemint.com/companies/news/delhi-high-court-upholds-order-in-favour-of-lacoste-in-2-decade-old-trademark-dispute-with-crocodile-11773059251373.html). 09.03.2026).***

***

«У важливому рішенні щодо використання торговельної марки в різних категоріях товарів та конкуруючих претензій на ідентичний знак колегія суддів Вищого суду Делі внесла зміни до тимчасового розпорядження у спорі між компаніями «Kent RO Systems Limited» та «Kent Cables Private Limited» щодо використання торговельної марки «KENT» для електричних вентиляторів. Компанія Kent RO Systems, відома своїми очисниками води та побутовою технікою, та компанія Kent Cables, визнаний виробник проводів та електротехнічних аксесуарів, обидві заявили

про свої права, передбачені законодавством та звичаєвим правом, на використання знака у категорії вентиляторів…

Спочатку суддя, що розглядав справу одноосібно, виніс тимчасове рішення, яке забороняло компанії Kent RO Systems виробляти або продавати вентилятори під торговою маркою «KENT», водночас дозволяючи компанії Kent Cables продовжувати таку діяльність. Компанія Kent RO Systems подала апеляцію, стверджуючи, що це завдає їй серйозної комерційної шкоди до проведення повного судового розгляду. Після перегляду справи колегія суддів дійшла висновку, що рішення судді, який розглядав справу одноосібно, створило несправедливий дисбаланс, фактично надавши компанії Kent Cables виключну комерційну перевагу без остаточного вирішення питання щодо прав на конкуруючі торгові марки…

Підкресливши, що при винесенні тимчасових судових заборон необхідно керуватися принципами наявності очевидних доказів, зваженості інтересів та заподіяння непоправної шкоди, Суд постановив, що заходи правового захисту мають бути сформульовані справедливо, щоб забезпечити дотримання прав обох сторін доти, доки спір не буде належним чином вирішено на підставі детальних доказів у ході судового розгляду. Відповідно, Суд змінив оскаржуване рішення, підкресливши принцип, згідно з яким тимчасові заходи не повинні передчасно вирішувати спір щодо торговельної марки на користь однієї зі сторін, особливо коли ідентичні знаки використовуються у перехресних категоріях товарів…» ***(Himanshu Deora. Delhi High Court Examines Scope of Trademark Rights in Cross-Category Use: Kent RO Systems Ltd. v. Kent Cables Pvt. Ltd. // King Stubb & Kasiva (https://ksandk.com/intellectual-property-rights/trademark-rights-in-cross-category-use-kent-case/). 18.03.2026).***

***

«У своєму історичному рішенні, що має велике значення для цифрової та технологічної галузей, Відділ з питань прав інтелектуальної власності Вищого суду Калькутти постановив, що графічні інтерфейси користувача (GUI) підлягають захисту відповідно до Закону про промислові зразки 2000 року. Суд розглянув низку апеляцій від таких компаній, як NEC Corporation, Erbe Elektromedizin GmbH, Abiomed Inc. та TVS Motor Company Limited, заявки яких на реєстрацію дизайну графічних інтерфейсів користувача були відхилені Контролером з питань дизайну. Контролер аргументував своє рішення тим, що графічні інтерфейси користувача не є «виробами», не мають фізичної стійкості, оскільки вони видимі лише тоді, коли пристрій увімкнено, є по суті програмним кодом і не можуть бути виготовлені або продані окремо…

Суд скасував ці відмови, висловивши критику на адресу Відомства з питань промислових зразків за надмірно вузьке тлумачення закону. Він уточнив, що визначення понять «промисловий зразок» та «виріб» мають

застосовуватися з дотриманням технологічної нейтральності. Оскільки GUI застосовується на фізичному електронному дисплеї — який сам по собі є виробом, придатним для промислового застосування — він відповідає вимогам законодавства. Крім того, Суд зазначив, що візуальні особливості графічного інтерфейсу користувача (форми, піктограми та компонування) призначені для створення особливого візуального враження, яке можна оцінити виключно на око, а його тимчасовий характер на екрані не заперечує його дизайнерського характеру… Суд також відхилив твердження про те, що потенційна охорона авторських прав за своєю суттю виключає можливість охорони промислових зразків. Справа була направлена на новий розгляд, що створило важливий прецедент, який приводить індійську судову практику у сфері промислових зразків у відповідність із сучасними цифровими реаліями та відкриває шлях до посилення захисту інтелектуальної власності на інновації в галузі користувацьких інтерфейсів» ***(Himanshu Deora. Calcutta High Court Recognises Registrability of Graphical User Interfaces (GUI) under the Designs Act, 2000 // King Stubb & Kasiva (https://ksandk.com/intellectual-property-rights/calcutta-hc-allows-gui-protection-under-designs-act/). 25.03.2026).***

***

«У важливому рішенні, що підкреслює сувору охорону торговельних марок у фармацевтичній та аюрведичній галузях, Вищий суд Делі постановив скасувати та вилучити торговельну марку «ACTIVEPUSHPA» з Реєстру торговельних марок, визнавши її оманливо схожою на добре відому торговельну марку позивача «HEMPUSHPA». Суперечка у справі Rajvaidya Shital Prasad and Sons проти Karna Goomar & Anr. стосувалася того, чи викликало у споживачів плутанину використання відповідачем спільного суфікса «PUSHPA» для подібного аюрведичного продукту класу 05. Хоча відповідач стверджував, що «PUSHPA» є загальним санскритським терміном, який широко використовується у продуктах для жіночого здоров'я, і тому не підлягає захисту, суд відхилив цей аргумент. Він зазначив, що заявник безперервно використовував знак «HEMPUSHPA» з 1933 року, завдяки чому цей термін набув значної репутації та став домінуючою, дуже характерною рисою їхнього бренду…

Оскільки плутанина щодо лікарських засобів може мати серйозні наслідки для здоров'я та безпеки споживачів, Суд наголосив, що знаки слід порівнювати в цілому з точки зору пересічного споживача. З огляду на те, що обидва продукти мають однакове закінчення, ринок збуту та цільову аудиторію, ймовірність плутанини була визнана надзвичайно високою. Крім того, Суд визнав використання знака відповідачем нечесним та недобросовісним, оскільки той не надав переконливих доказів щодо заявленого використання з 1992 року та не навів жодних вагомих підстав для вибору назви, настільки схожої на назву відомого конкурента. Зважаючи на те, що Реєстр торговельних марок спочатку проігнорував попередній знак заявника, Суд вніс виправлення

до реєстру з метою захисту прав споживачів та цілісності бренду первісного власника…

Зрештою, у рішенні підкреслюється, що традиційні або, на перший погляд, описові терміни можуть отримати надійний правовий захист завдяки тривалому використанню, що ще раз підтверджує: безпека споживачів та запобігання оманливій схожості залишаються головними пріоритетами у спорах щодо торговельних марок у сфері охорони здоров'я» ***(****Trademark Protection In Ayurveda: Delhi High Court Clarifies Deceptive Similarity And Dominant Features //* ***Conventus Law (https://conventuslaw.com/report/india-trademark-protection-in-ayurveda-delhi-high-court-clarifies-deceptive-similarity-and-dominant-features/). 25.03.2026).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«…З моменту несподіваної смерті відомої архітекторки Захи Хадід у 2016 році між її однойменною фірмою Zaha Hadid Architects та благодійною організацією Zaha Hadid Foundation, яка зберігає її спадщину, розгорнулася тривала судова тяганина щодо використання її впізнаваного імені. Суперечка стосується договору 2013 року, в якому Hadid, як ліцензіар і власник торгової марки, надала своїй фірмі право використовувати її ім'я в обмін на безстрокову роялті в розмірі шести відсотків від її чистого річного доходу. Після її смерті ці права на торгову марку перейшли до Foundation…

У 2024 році компанія Zaha Hadid Architects подала позов проти Foundation з метою перегляду умов договору, стверджуючи, що комісія у розмірі 6% є необґрунтовано високою, та заявляючи про своє право розірвати договір з дотриманням розумного строку попередження. Хоча спочатку позов був відхилений, компанія подала апеляцію, стверджуючи, що договір обмежує її можливості ведення бізнесу. 27 лютого апеляційний суд Лондона виніс рішення на користь Zaha Hadid Architects, дозволивши їй розірвати ліцензійний договір з Foundation. Компанія, яка стверджує, що її фінансовий стан є стабільним і вона демонструє рекордне зростання, заявила про своє бажання продовжувати використовувати цю назву і планує провести конструктивні переговори з Foundation щодо укладення оновленої ліцензійної угоди. Однак зниження ліцензійного збору може суттєво вплинути на операційний бюджет і програми Foundation, і Foundation заявив, що наразі «розглядає можливі варіанти» ***(Anna Fixsen. Zaha Hadid Architects wins legal battle over right to use the late architect's name // Future Publishing Limited (https://www.wallpaper.com/architecture/zaha-hadid-architects-lawsuit-2026). 04.03.2026).***

***

«У рішенні Вищого суду у справі «Parsons проти Convatec Ltd» [2026] було виявлено суттєву помилку в офіційній онлайн-версії Закону про патенти Великої Британії, розміщеній на сайті legislation.gov.uk, що вказує на більш загальні ризики, пов'язані з використанням загальнодоступних юридичних ресурсів. Хоча сама справа стосувалася технічного процедурного питання, суддя встановив, що стаття 106 Закону була неправильно змінена в онлайн-версії через неправильне тлумачення змін, внесених Законом про патенти 2004 року, тоді як правильне формулювання містилося в юридичних підручниках та базах даних, таких як Westlaw… Ймовірно, помилка виникла через неоднозначність формулювання та пропущення ключових текстових підказок, таких як дужки, що уточнюють, яке саме формулювання слід замінити. Це рішення підкреслює, що навіть авторитетні урядові джерела можуть містити неточності, і ця проблема посилюється через зростаючу залежність від інструментів штучного інтелекту, які використовують такі дані та можуть впевнено відтворювати помилки. Хоча суди можуть виявляти певну поблажливість до сторін, які не мають юридичного представника та покладаються на неточні матеріали, від сторін, які користуються професійною юридичною допомогою, очікується ретельна перевірка юридичних текстів… Це особливо важливо в сферах із складним законодавством, яке часто оновлюється, наприклад, у випадку Закону про безпеку будівель 2022 року, де помилки під час консолідації можуть мати серйозні наслідки, що робить професійну перевірку та юридичну консультацію вкрай необхідними» ***(Will O'Brien and Oliver Williams. When legislation goes wrong: a High Court reminder to treat online sources with caution // Devonshires Solicitors LLP (https://insights.devonshires.com/post/102mmqe/when-legislation-goes-wrong-a-high-court-reminder-to-treat-online-sources-with-c). 12.03.2026).***

***

«У справі [2026] EWCA Civ 93 Апеляційний суд Великої Британії в основному підтвердив попереднє рішення про те, що мішок для стоми компанії Pelican Healthcare не порушував патент компанії Salts Healthcare ані за звичайним тлумаченням, ані за доктриною еквівалентів, але скасував висновок про відсутність новизни патенту та виправив підхід до витрат, понесених до передачі прав. Суд погодився, що заявлені ознаки — зокрема, зварні ділянки, що простягаються у певному напрямку — були відсутні у виробі компанії Pelican і що вимагалося суворе дотримання цих структурних елементів, а отже, порушення не відбулося… Однак суд визнав, що у відомому рівні техніки не було чітко розкрито запатентовані ознаки, відновивши новизну формули винаходу… Суд також постановив, що витрати, понесені до передачі справи з Суду з питань інтелектуальної власності, повинні відповідати встановленим цим судом граничним розмірам витрат, оскільки не було наведено жодних вагомих підстав для відхилення від них…

Загалом, це рішення роз’яснює ключові принципи щодо тлумачення патентів, еквівалентності, новизни та регулювання витрат у судових спорах з питань інтелектуальної власності у Великій Британії…» ***(Salts V Pelican: UK Patent Infringement Appeal Fails But Novelty And Costs Arguments Succeed // Conventus Law (https://conventuslaw.com/report/salts-v-pelican-uk-patent-infringement-appeal-fails-but-novelty-and-costs-arguments-succeed/). 25.03.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«Вже вдруге за менш ніж рік Відомство з патентів і торгових марок США (USPTO) та Антимонопольний відділ Міністерства юстиції США (DOJ) втрутилися у патентну справу, що розглядається суддею Гілстрапом у Східному окрузі Техасу, що свідчить про більш широкі зусилля, спрямовані на оскарження усталеної думки про те, що непрактикуючі суб’єкти (NPE) зазвичай не мають права на застосування запобіжних заходів. Їхнє перше втручання відбулося у справі Radian проти Samsung, де NPE вимагала попереднього судового заборони; там відомства стверджували, що суди не повинні припускати, що шкода, заподіяна NPE, завжди може бути повністю компенсована грошима, оскільки порушення прав також може погіршити здатність суб’єкта господарювання контролювати умови ліцензування, ринкове позиціонування та стратегічні відносини, особливо у випадках, коли оцінка вартості є невизначеною…

Ця справа завершилася без винесення рішення, оскільки клопотання було відкликано. Зараз, у справі Collision проти Samsung, це питання постає в більш розвиненому післясудовому контексті: присяжні вже визнали факт порушення і присудили значний розмір відшкодування, і суд повинен вирішити, чи видавати постійний судовий наказ. Уряд стверджує, що патенти є майновими правами, зосередженими на праві на виключення, і що навіть після присудження відшкодування або поточних роялті триваюче порушення може все ще завдавати непоправної шкоди, оскільки майбутні роялті вимагають спекуляцій щодо ринків, технологій, конкуренції та економічних умов… Повторно висуваючи цей аргумент — цього разу на основі повного матеріалу справи та в контексті постійного судового захисту — відомства прямо оскаржують прийняте після справи «eBay» припущення про те, що судові заборони фактично недоступні для NPE. Отже, майбутнє рішення судді Гілстрапа у справі «Collision» може стати першим серйозним випробуванням того, чи знайде судову підтримку прагнення адміністрації знову відкрити для NPE можливість отримання судових заборон» **(Jason Hoffman. Second Time’s the Charm? The Government Again Intervenes on Injunctions in East Texas // Baker & Hostetler LLP (https://www.ipintelligencereport.com/blogs/second-times-the-charm-the-government-again-intervenes-on-injunctions-in-east-texas/). 03.03.2026).**

«Федеральний суд присяжних в Хартфорді, штат Коннектикут, зобов'язав компанію Learneo, що розробляє освітнє програмне забезпечення, виплатити 75,3 мільйона доларів компенсації університету Post після того, як було встановлено, що платформа Course Hero компанії Learneo порушила авторські права університету на навчальні матеріали. Post, комерційна установа в Вотербері, подала позов у 2021 році, стверджуючи, що Course Hero розмістила тисячі файлів з її курсами та неправомірно змінила їх, вказавши Learneo як власника авторських прав… Присяжні дійшли висновку, що Learneo, яка також володіє CliffsNotes, QuillBot, Scribbr та іншими освітніми інструментами, порушила закон США про авторське право, розмістивши та змінивши документи. Генеральний юрисконсульт Post заявив, що вердикт «дає чіткий сигнал» про те, що освітній контент не можна брати, змінювати та продавати без дозволу. Представник Learneo, зазначивши, що сума відшкодування становить лише близько 1% від суми, яку вимагала Post, назвав вердикт необґрунтованим з точки зору закону та фактів, наголосив на процедурах компанії щодо видалення контенту на вимогу правовласників та підтвердив, що Learneo подасть апеляцію…» ***(Blake Brittain. Course Hero owner must pay university $75 million in copyright dispute, US jury says // Reuters (https://www.reuters.com/legal/litigation/course-hero-owner-must-pay-university-75-million-copyright-dispute-us-jury-says-2026-03-05/). 05.03.2026).***

***

«…Недавні гучні перемоги Hermès і Jack Daniel's у судових спорах щодо торговельних марок показують, наскільки американське законодавство про відшкодування збитків недооцінює цінність бренду. Hermès довів, що цифровий художник порушив, розмив і кіберсквотував його торговельну марку Birkin, але отримав лише 133 000 доларів США — це ледь ціна кількох сумочок. Jack Daniel's боровся з пародією на іграшку для собак аж до одностайної перемоги у Верховному суді і не отримав жодних грошей, лише судовий наказ…

Відповідно до Закону Ланхема, збитки від порушення прав на торговельну марку зазвичай пов'язані з прибутком порушника або втраченими продажами позивача, тому суди зосереджуються на тому, що отримав порушник, а не на тому, скільки доходу було отримано завдяки бренду, який вони не створювали. З точки зору бізнесу, це ігнорує «розрив у вартості товару»: премію, яку відомий бренд отримує порівняно з аналогічним товаром без бренду. Невідома гумова іграшка, що пищить, може продаватися за 3 долари США; іграшка Bad Spaniels, одягнена в торговельне вбрання Jack Daniel's, продавалася за 13–20 доларів США, причому різниця в 10–17 доларів США представляє «ренту бренду», яку виробник іграшок отримав від ідентичності Jack Daniel's…

Так само, зображення звичайної хутряної сумочки майже не має цінності, але NFT, створений для того, щоб нагадувати сумку Birkin, продавався за сотні

доларів і більше, спираючись на десятиліття ретельно продуманої дефіцитності та міфу. В обох випадках прибуток порушника занижує вартість, яку бренд вніс у кожен долар продажів. Патентне право вже вирішує цю проблему за допомогою «розумних роялті» — суми, яку бажаючий ліцензіат заплатив би бажаючому ліцензіату в рамках угоди на ринкових умовах. Ця логіка природно поширюється на торговельні марки, особливо там, де існує активний ринок ліцензування (як у випадку з барним приладдям та товарами Jack Daniel's), використовуючи розрив у вартості товару як основу для роялті…

Навіть для таких брендів, як Hermès, які свідомо уникають ліцензування Birkin, премія все одно піддається кількісній оцінці за допомогою тих самих моделей брендової вартості, на які покладаються консалтингові компанії та інвестиційні банки. Основна проблема полягає в тому, що збитки від порушення прав на торговельну марку зазвичай вимірюються за рівнем активності порушника, а не за вартістю бренду. Доки суди не почнуть систематично застосовувати принципи розумної роялті, засновані на фактичному впливі бренду на ціну та попит, власники найцінніших світових торговельних марок будуть продовжувати «вигравати» судові процеси, тоді як їхні правові засоби захисту тихо сигналізують, що їхні бренди коштують набагато менше, ніж вважає ринок» ***(Allen Adamson. Trademark Damages Ask What the Infringer Made. They Should Ask What the Brand Lost. // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/trademark-damages-ask-what-infringer-made-they-should-ask-what-brand-lost). 06.03.2026).***

***

«…Запеклі дебати щодо генеративного штучного інтелекту в світі мистецтва, в яких прихильники вважають її інструментом демократизації, а критики — формою крадіжки, що експлуатує людських митців, завершилися важливою юридичною подією. Верховний суд США завдав нищівного удару тим, хто виступає за захист авторських прав на мистецтво, створене штучним інтелектом, відмовившись розглядати знакову справу, порушену комп'ютерним вченим Стівеном Талером…

Талер намагався зареєструвати авторські права на зображення, створене штучним інтелектом, під назвою «Недавній вхід до раю», але його запит був відхилений Бюро з авторських прав США у 2022 році. Ця відмова була згодом підтверджена судами нижчих інстанцій, які підтвердили, що для захисту авторських прав необхідний людський творець. Відмовившись розглядати цю справу, найвищий суд країни залишив у силі рішення судів нижчих інстанцій, закріпивши поточну правову позицію, згідно з якою твори, створені без участі людини, не підлягають захисту авторським правом…

Це рішення було прийнято в умовах складної та суперечливої правової ситуації, коли самі компанії, що займаються штучним інтелектом, включаючи Midjourney та Google, залучені до численних судових процесів за нібито порушення авторських прав на матеріали, які використовуються для навчання

їхніх моделей. Зусилля Талера щодо встановлення авторства винаходів штучного інтелекту постійно відхиляються, оскільки він також зазнав невдачі в окремій спробі отримати патенти на винаходи, які, за його твердженням, були створені його штучним інтелектом DABUS, а Верховний суд також відхилив цю апеляцію…» ***(Victor Tangermann. The Supreme Court Just Dealt a Crushing Blow to "AI Artists" // Recurrent (https://futurism.com/artificial-intelligence/supreme-court-blow-ai-artists-copyright). 08.03.2026).***

***

«Компанія Novo Nordisk відкликала позов про порушення патентних прав проти постачальника телемедичних послуг Hims & Hers після того, як обидві компанії досягли угоди про продаж Hims фірмових препаратів Novo для схуднення Ozempic і Wegovy. Угода, оголошена в понеділок, спричинила стрімке зростання акцій Hims на понад 40%. В рамках угоди Hims більше не буде рекламувати або просувати комбіновані версії препаратів GLP-1 на своїй платформі, залишаючи їх лише для рідкісних випадків, що відповідають вимогам FDA (Управління з контролю за продуктами харчування та лікарськими препаратами США)…

Юридичний спір розпочався в лютому, коли компанія Novo подала позов проти Hims за те, що вона назвала «масовим незаконним виготовленням», після того як Hims оголосила, що буде продавати копію таблеток Wegovy за значно нижчою ціною. Hims отримувала прибуток завдяки лазівці в американських нормативних актах, яка дозволяє продаж ліків непатентовласникам під час дефіциту. Однак з того часу Novo вирішила проблеми з постачанням семаглутиду, який захищений патентом у США до 2032 року… Комісар FDA Марті Макарі високо оцінив угоду, зазначивши, що Hims тепер буде пропонувати затверджені FDA продукти за тією ж ціною, що й інші платформи телемедицини. Існуючі пацієнти Hims, які приймають комбінований семаглутид, матимуть можливість перейти на затверджені FDA ліки, а компанія також веде переговори про впровадження на свою платформу інших нових методів лікування ожиріння» ***(Elsa Ohlen. Hims & Hers shares surge after Novo Nordisk drops patent infringement case over compounded weight loss drugs // Versant Media, LLC. (https://www.cnbc.com/2026/03/09/novo-nordisk-ends-legal-proceedings-hims-hers-compounded-weight-loss-drugs.html). 09.03.2026).***

***

«Meta стикається з колективним позовом від авторів, серед яких Річард Кадрі, Сара Сільверман і Крістофер Голден, через використання піратських книг, отриманих з тіньових бібліотек через агрегатори, такі як Anna's Archive, для навчання своєї мовної моделі Llama. Хоча каліфорнійський суд раніше постановив, що використання книг для навчання штучного інтелекту є справедливим використанням, справа все ще залежить від окремого звинувачення: що Meta порушила авторські права, придбавши книги

через BitTorrent, що за своєю суттю передбачає завантаження файлів іншим користувачам під час їх завантаження…

Meta висунула суперечливу лінію захисту, стверджуючи, що будь-яке «надання доступу» або завантаження, що відбувалося під час торрентингу, є саме по собі справедливим використанням, оскільки воно було невіддільне від отримання даних у великих обсягах для вже визнаної трансформаційної навчальної мети, а також тому, що торренти були нібито єдиним практичним способом завантаження цих наборів даних у великих обсягах. Meta висунула цю теорію справедливого використання запізно і намагається створити лазівку та уникнути розкриття інформації, тоді як Meta заперечує, що вона посилалася на захист раніше і що позивачі були про це поінформовані…

Meta також стверджує, що позивачі не продемонстрували результати роботи Llama, які безпосередньо відтворюють їхні книги, або доведену шкоду ринку, представляючи суперечку як атаку на процес навчання, а не як порушення, що підлягає судовому переслідуванню. Суддя повинен вирішити, чи дозволити захист Meta на основі «торрентингу як справедливого використання», рішення, яке може вплинути не тільки на цю тривалу справу, але й на інші судові процеси щодо авторських прав на штучний інтелект, пов'язані з тіньовими бібліотеками та розповсюдженням через BitTorrent» ***(Rich Stanton. Meta's latest legal wheeze is to insist that pirating books is fair use, actually // Future Publishing Limited (https://www.pcgamer.com/software/ai/metas-latest-legal-wheeze-is-to-insist-that-pirating-books-is-fair-use-actually/). 09.03.2026).***

***

«Bad Bunny домігся закриття судової справи про порушення авторських прав, в якій стверджувалося, що в його пісні «Enséñame a Bailar» з альбому 2022 року «Un Verano Sin Ti» використано неліцензований семпл з треку Езеані Чідери Годфрі (Dera) 2019 року «Empty My Pocket». 9 березня суддя остаточно закрив справу, оскільки Dera не встигла до 6 березня продовжити судовий процес, фактично відмовившись від позову. Адвокат Bad Bunny, Карен Л. Стетсон, стверджувала, що артист законно придбав права на музику, а позивачі відмовилися від справи, коли їх попросили надати докази своїх прав власності…

Юридична команда Dera на чолі з Робертом Джейкобсом офіційно відмовилася від ведення справи, посилаючись на напружені стосунки та непримиренні розбіжності щодо правової стратегії. Спочатку адвокати Dera звинуватили Bad Bunny в ігноруванні спроб вирішити суперечку, стверджуючи, що нібито використаний семпл пронизує весь трек. Хоча Bad Bunny здобув цю юридичну перемогу, він все ще стикається з окремим позовом на суму 16 мільйонів доларів, поданим у січні, в якому стверджується, що він та його партнер-продюсер використали запис жіночого голосу у двох піснях без її дозволу…» ***(Rachael Pimblett. Bad Bunny wins copyright infringement lawsuit for***

‘Enséñame a Bailar’ sample usage // Far Out Magazine (https://faroutmagazine.co.uk/bad-bunny-wins-copyright-infringement-lawsuit/). 11.03.2026).

***

«…Суд Каліфорнії відхилив позов про порушення авторських прав, поданий DISH Network проти британського хостинг-провайдера Innetra, заявивши, що суд не має юрисдикції щодо цього питання…

DISH подала позов минулого року, заявивши, що компанія розміщує кілька піратських веб-сайтів та ігнорує запити на їх видалення. У липні Innetra стверджувала, що суд не має юрисдикції, зазначивши, що це британська компанія, яка не має ділових контактів у Сполучених Штатах, не кажучи вже про Каліфорнію…

Суд погодився з Innetra та закрив справу. Справу було закрито без ухвалення рішення, а це означає, що DISH може повторно подати її, якщо знайдуть нові докази. Однак суд рішуче зазначив, що справу краще подавати у Великій Британії…» ***(Ernesto Van der Sar. Court Dismisses DISH’s $25 Million IPTV Piracy Lawsuit Against UK Hosting Provider // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/court-dismisses-dishs-25-million-iptv-piracy-lawsuit-against-uk-hosting-provider/). 12.03.2026).***

***

«Енциклопедія Британіка» (Encyclopedia Britannica) та її дочірня компанія «Мерріам-Вебстер» подали позов проти компанії OpenAI, яку підтримує Microsoft, до федерального суду Манхеттена, стверджуючи, що OpenAI неправомірно використовувала статті з онлайн-енциклопедії «Британіка» та словникові статті для навчання своїх моделей штучного інтелекту, зокрема ChatGPT. «Британіка» стверджує, що OpenAI скопіювала майже 100 000 статей для навчання і що ChatGPT іноді генерує майже дослівні копії контенту «Британіки», що нібито відволікає користувачів і «канібалізує» веб-трафік «Британіки», пропонуючи генеровані штучним інтелектом резюме замість того, щоб направляти читачів на сайти «Британіки»… OpenAI відповіла, що її моделі навчаються на загальнодоступних даних і ґрунтуються на принципі добросовісного використання. Британіка також звинувачує компанію у порушенні прав на торговельну марку, стверджуючи, що OpenAI натякає на наявність дозволу на відтворення матеріалів Britannica і що ChatGPT іноді помилково посилається на Британіку у своїх «галюцинаціях» штучного інтелекту. Цей позов є частиною ширшої хвилі судових справ про порушення авторських прав проти компаній, що займаються штучним інтелектом; Британіка також веде подібний судовий процес проти Perplexity AI. Британіка вимагає грошової компенсації та судового наказу про припинення передбачуваного порушення» ***(Blake Brittain. Encyclopedia Britannica sues OpenAI over AI training // Reuters***

(https://www.reuters.com/legal/litigation/encyclopedia-britannica-sues-openai-over-ai-training-2026-03-16/). 16.03.2026).

***

«…Федеральний суд відхилив позов, поданий проти Apple музичним стрімінговим додатком Musi, і суд заявив, що Apple мала право видалити додаток зі свого App Store…

Ця сага почалася у вересні 2024 року, коли Apple видалила Musi зі свого App Store. Це сталося після місяців тиску з боку груп музичної індустрії, які звинуватили додаток у порушенні закону про авторське право, дозволяючи користувачам транслювати відео YouTube як музичні треки. Musi подала до суду на Apple, заявивши, що компанія порушила свій контракт і несправедливо видалила його…

Однак, суд відтоді відхилив позов з упередженням, навіть наклав санкції на адвокатів Musi за фактично безпідставну претензію у своїй зміненій скарзі. Позов було відхилено з упередженням, а це означає, що його не можна подавати повторно…» ***(Ernesto Van der Sar. Court Dismisses Musi's Apple Lawsuit, Sanctions Law Firm for "Baseless" Claims // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/court-dismisses-musis-apple-lawsuit-sanctions-law-firm-for-baseless-claims/). 17.03.2026).***

***

«Судовий розгляд справ про порушення авторських прав — це процес, за допомогою якого автори захищають свої права на оригінальні твори, такі як музика, література, програмне забезпечення та візуальний контент, шляхом звернення до федеральних судів у зв'язку з несанкціонованим використанням. Авторське право надає виключні права на відтворення, розповсюдження, демонстрацію, виконання та адаптацію твору, а порушення відбувається тоді, коли ці права порушуються без дозволу, навіть ненавмисно. Щоб подати позов у США, твір має бути зареєстрований, що також дає право на відшкодування збитків у встановленому законом розмірі та на відшкодування витрат на адвоката, що часто робить захист прав більш практичним. Судовий процес зазвичай включає подання позовних заяв, збір доказів, можливе ухвалення рішення без розгляду справи по суті та, інколи, судовий розгляд, хоча багато справ вирішуються шляхом угоди через високі витрати та невизначеність; дрібніші спори можуть розглядатися Радою з розгляду претензій щодо авторських прав…

Спори щодо авторських прав часто перетинаються з іншими юридичними претензіями, такими як порушення прав на торговельну марку, недобросовісна конкуренція або порушення договірних зобов'язань, особливо в комерційній сфері. Питання порушення прав в Інтернеті регулюються Законом про авторські права в цифрову епоху (DMCA), який захищає платформи від відповідальності, якщо вони оперативно видаляють контент, що порушує права, після отримання

відповідного повідомлення. Відповідачі можуть посилатися на низку підстав для захисту, зокрема на «добросовісне використання», яке залежить від таких факторів, як мета використання, обсяг використаного матеріалу та вплив на ринок, хоча застосування цього принципу може бути непередбачуваним…

У разі доведення факту порушення суди можуть винести судові заборони з метою припинення такої діяльності та присудити відшкодування збитків — або на основі фактичних збитків і упущеної вигоди, або у вигляді встановлених законом сум, які можуть бути значними, особливо у випадках умисного порушення. На розсуд суду також можуть бути присуджені витрати на юридичні послуги, а в крайніх випадках можуть бути застосовані кримінальні санкції. З огляду на складність та ризики, підприємствам рекомендується своєчасно реєструвати свої твори, впроваджувати внутрішні процедури дотримання вимог, оперативно реагувати на претензії та звертатися за юридичною консультацією. Зрештою, розуміння законодавства про авторське право та вжиття запобіжних заходів може допомогти уникнути дорогих судових спорів та захистити цінні творчі активи» ***(Copyright Litigation // Sierra IP Law, PC (https://sierraiplaw.com/copyright-litigation/). 17.03.2026).***

***

«У своєму звіті від 13 лютого 2026 року Бюро з авторських прав США проаналізувало результати перших трьох років діяльності Ради з розгляду претензій щодо авторських прав (CCB) — добровільного суду з розгляду дрібних позовів, створеного відповідно до Закону CASE з метою надання швидшої, дешевшої та доступнішої альтернативи федеральним судам, що передбачає спрощену процедуру розкриття доказів, проведення судових засідань у віртуальному форматі, нижчі граничні суми відшкодування збитків та підтримку сторін, які представляють себе самостійно. Наразі CCB отримало понад 1 700 позовів, у яких взяли участь як фізичні особи, так і підприємства з усіх куточків США та з-за кордону, а рівень відмови відповідачів від участі склав близько третини…

Більшість заявників виступали без адвоката, а справи стосувалися широкого спектру творів, захищених авторським правом. Однак процедурні перешкоди залишаються значними: менше половини первинних заяв відповідали вимогам, а багато заяв, що відповідали вимогам, згодом були відхилені через неналежне вручення документів. Тривалість розгляду становить в середньому близько 518 днів, а відшкодування було присуджено приблизно у 72% остаточних рішень, причому суми відшкодування були відносно невеликими — в середньому 3 600 доларів. Хоча було винесено лише 43 остаточних рішення, багато спорів було вирішено шляхом угоди або добровільного відкликання позовів, що свідчить про практичну ефективність…

Загалом у звіті Центр вирішення спорів щодо авторських прав (CCB) розглядається як ефективна альтернатива для вирішення дрібних спорів з питань авторського права, а також рекомендуються реформи, спрямовані на

підвищення ефективності та доступності, зокрема: обмеження можливості внесення поправок до недосконалих позовів, розширення способів надання послуг, дозвіл на розгляд справ одним суддею, запровадження медіації, спрощення процедури передачі справ до суду, спрощення процедури примусового виконання рішень та дозвіл на відшкодування витрат у певних випадках» ***(Stephen E. Gillen. What Does the Report Card from the Copyright Claims Board Tell Us? // Bricker Graydon LLP (https://www.brickergraydon.com/insights/publications/what-does-the-report-card-from-the-copyright-claims-board-tell-us). 18.03.2026).***

***

«Нещодавнє рішення Ради з розгляду та апеляцій щодо торговельних марокк США у справі «August Storck KG проти Florend Indústria e Comércio de Chocolates LTDA» містить важливий урок для підприємств щодо брендингу: сама лише спільність значення не є достатньою підставою для виникнення плутанини щодо торговельних марок. Власник давно існуючого бренду шоколаду «Mercі» виступив проти реєстрації «Danke» для шоколадних виробів, аргументуючи це тим, що оскільки обидва слова означають «дякую» різними мовами, споживачі перекладуть їх і припустять, що між ними є зв'язок. Хоча Рада визнала, що багато американських споживачів, ймовірно, перекладуть обидва слова англійською мовою відповідно до Доктрини іноземних еквівалентів, вона, тим не менш, не виявила ймовірності плутанини, оскільки аналіз торговельної марки залежить від загального комерційного враження від знака, включаючи те, як він виглядає, звучить і сприймається на ринку…Слова «Mercі» та «Danke» були визнані достатньо відмінними як візуально, так і фонетично, незважаючи на їхнє спільне значення. Ця справа також ілюструє, як маркетинг може впливати на силу торговельної марки: використання опонентом слогана «Ніщо не висловлює подяку так, як Mercі» підкреслило загальне значення цього слова та концептуально послабило торговельну марку. Практичний висновок для бізнесу полягає в тому, що перевірка торговельної марки повинна виходити за межі прямого перекладу або точного написання і враховувати також фонетичні, візуальні та лінгвістичні відмінності, а також те, чи побудовано бренд навколо загальновживаних виразів, що може знизити його розпізнаваність та звузити сферу правового захисту» ***(Victoria Pacey-Minneman. Beyond the Translation: Lessons from the 'Merci' vs. 'Danke' Trademark Dispute // Masuda, Funai, Eifert & Mitchell, Ltd. (https://www.masudafunai.com/articles/beyond-the-translation-lessons-from-the-merci-vs-danke-trademark-dispute). 19.03.2026).***

***

«Федеральний суд присяжних в Портленді, обміркувавши справу менше ніж за добу, дійшло висновку, що британська композиторка Бернадетт Фаррелл не скопіювала музичні фрагменти з християнського

гімну американського композитора… Цей вердикт завершив чотириденний судовий процес, в якому Вінсент А. Амбросетті з Теннессі подав позов проти Фаррелл та її видавця, Oregon Catholic Press, за порушення авторських прав, стверджуючи, що перші 26 нот композиції Фаррелл 1993 року «Christ, Be Our Light» були практично ідентичними його пісні 1980 року «Emmanuel». Під час судового розгляду обидва музиканти зіграли свої твори на клавішних інструментах для суду присяжних…

Хоча юридична команда Амбросетті та його експерт-свідок, професор музики Нью-Йоркського університету, стверджували, що схожість у висоті звуку та ритмі робить незалежне створення пісні «надзвичайно малоймовірним», Фаррелл наполягала, що ніколи не чула пісню «Emmanuel» до початку судового процесу. Її захист, підкріплений висновками судового музикознавця, наголошував на тому, що ці дві пісні мають абсолютно різні тексти, гармонії та тривалість нот, а конкретна послідовність спільних нот існує в літургійній музиці вже понад чотири століття. Крім того, адвокат Фаррелл вказав на суперечність у твердженнях Амбросетті, зазначивши, що його власна видавнича компанія раніше включила обидві пісні до збірки гімнів 2011 року...» ***(Maxine Bernstein. Federal jury rejects hymn copyright infringement claim against British composer // Advance Local Media LLC. (https://www.oregonlive.com/living/2026/03/federal-jury-rejects-hymn-copyright-infringement-claim-against-british-composer.html). 20.03.2026).***

***

«Нещодавно створений Бізнес-суд штату Техас швидко стає провідною інстанцією для розгляду спорів щодо інтелектуальної власності та комерційної таємниці, що зумовлено широким підходом до визначення його юрисдикції. У недавньому лютневому рішенні у справі між Alamo Title Co. та WFG National Title Co. суддя Стейсі Роджерс Шарп визначила, що повноваження суду не вимагають окремого, чітко сформульованого позову щодо комерційної таємниці; навпаки, справи, пов’язані із зловживанням конфіденційними даними або списками клієнтів, які лише «стосуються» інтелектуальної власності, підпадають під його компетенцію. Хоча суд не може розглядати федеральні справи, такі як порушення патентних прав, це широке тлумачення свідчить про те, що він охоче прийматиме до розгляду спори, пов’язані з патентами, що стосуються контрактів, порушень ліцензійних угод та передачі прав власності…

Створений за зразком Канцлерського суду штату Делавер, Господарський суд Техасу приваблює юристів тим, що його судді призначаються, видають письмові висновки та працюють за прискореним графіком — часто призначаючи дати судових засідань протягом шести-восьми місяців — тим самим уникаючи перевантажених списків справ у традиційних окружних судах штату. У зв’язку з розширенням законодавчих повноважень у 2025 році, яке охопило спори щодо інтелектуальної власності та знизило поріг відшкодування

збитків до 5 мільйонів доларів, підприємствам, що ведуть діяльність у Техасі, рекомендується завчасно оновити положення про підсудність у своїх угодах, вказавши в них Господарський суд. Це забезпечить доступ до спеціалізованих суддів та процедурну ефективність у разі виникнення в майбутньому спорів на великі суми» ***(Jeffrey S. Whittle, Karthika Perumal. Texas Business Court Signals Broad IP Jurisdiction, Opening Door to Patent-Adjacent Disputes // Womble Bond Dickinson (US) LLP (https://www.womblebonddickinson.com/us/insights/alerts/texas-business-court-signals-broad-ip-jurisdiction-opening-door-patent-adjacent). 23.03.2026).***

***

«Останні зміни в законодавстві та нормативно-правовій базі кардинально змінюють правила, що регулюють використання торговельних марок та творчого контенту, створеного за допомогою штучного інтелекту. У справі Baron App проти OpenAI суд Північного округу Каліфорнії видав попередню судову заборону, яка забороняє OpenAI використовувати назву «Cameo» для функції на своїй відеоплатформі Sora, визнавши, що цей знак є асоціативним і підлягає захисту, а не є суто описовим. Ця справа підкреслює, що присвоєння назв функціям штучного інтелекту є роботою з перевірки торговельних марок, а конфлікт назв із вже існуючим брендом може спричинити дорогі термінові судові заборони під час запуску…

Що стосується авторського права, Верховний суд відмовив у перегляді справи «Талер проти Перлмуттера», залишивши в силі рішення про те, що для захисту авторських прав необхідна участь людини як автора. Це означає, що твори, створені штучним інтелектом із мінімальною творчою участю людини, можуть не підлягати захисту, що змушує компанії терміново переглянути свою політику щодо контенту, створеного штучним інтелектом, щоб зрозуміти, якими правами вони фактично володіють…

У сфері права торговельних марок Третій окружний апеляційний суд наразі розглядає справу «Penn State проти Vintage Brand» — апеляцію, яка може стати знаковою, щодо того, чи є використання торговельної марки на товарах за своєю суттю ідентифікатором джерела походження, чи вимагає доведення фактичної ймовірності введення в оману — це важливе невирішене розбіжність у трактуванні між окружними судами..». ***(Carrie Bader. What's Trending in Trademarks: March 2026 // Erise IP (https://eriseip.com/insights/trademarks/whats-trending-in-trademarks-march-2026/). 24.03.2026).***

***

«Компанія «Prepared Food Photos, Inc.» (PFP) — фотоархів, основним напрямком діяльності якого є захист авторських прав, а не ліцензування зображень, — зазнала серйозної юридичної поразки, коли подала позов проти невеликого продуктового магазину в Мілуокі за використання однієї

фотографії сирих свинячих відбивних. Після того як магазин знайшов це зображення в Google і опублікував його у Facebook для тижневої акції, він зіткнувся з позовом, в якому PFP вимагала 23 976 доларів, базуючи цю суму на теоретичній щомісячній абонентській платі у розмірі 999 доларів. Однак присяжні відхилили цю завищену оцінку, присудивши PFP лише 200 доларів як фактичні збитки. Потім PFP спробувала стягнути 69 255 доларів на оплату послуг адвоката, але суд відхилив цю вимогу, зазначивши, що PFP виграла справу про порушення авторських прав, але програла позов про субсидіарну відповідальність проти власника магазину, а це означає, що не було чітко визначеної сторони, яка перемогла…

Ця справа є свідченням більш загального розкриття агресивної бізнес-моделі компанії PFP. Дослідження в інших справах показали, що 95 % доходів PFP надходить від угоди про врегулювання та судових рішень заочно, а не від справжнього ліцензування, і що її так звані «передплатники» часто були лише відповідачами, яких змусили укласти угоди про врегулювання. Крім того, було доведено, що нібито встановлена плата за передплату в розмірі 999 доларів була здебільшого номінальною, оскільки раніше ліцензії продавалися за копійки. У міру того як суди все ретельніше перевіряють вимоги PFP — нещодавно відхиливши вимогу на суму 95 904 доларів за дві фотографії сендвічів на користь присудження 1 500 доларів — стає очевидною разюча різниця між вимогами компанії щодо угоди про врегулювання та фактичною вартістю її фотографій. Хоча PFP володіє дійсними авторськими правами, її стратегія використання дрібних порушень як прибуткових важелів тиску зазнає невдачі щоразу, коли відповідачі насправді чинять опір у суді…» ***(Aaron Moss. This Little Piggy Went to Trial (And Got Just $200 and No Fees) // AARON MOSS (https://copyrightlately.com/prepared-food-photos-jaber/). 22.03.2025).***

***

«Верховний суд США одноголосно виніс рішення на користь компанії Cox Communications, постановивши, що інтернет-провайдер (ISP) не несе відповідальності за порушення авторських прав своїми клієнтами, які займалися незаконним завантаженням музики. Це рішення скасовує вирок присяжних на суму в мільярд доларів та попередні рішення судів нижчих інстанцій, які визнали компанію Cox відповідальною за те, що вона не вжила належних заходів для запобігання або відключення користувачів, які займалися піратством. У своєму висновку суддя Кларенс Томас зазначив, що компанія Cox не спонукала своїх користувачів до порушення авторських прав і не адаптувала свої послуги спеціально для таких цілей, хоча й визнав проблеми, з якими стикаються звукозаписні компанії в цифрову епоху…

Хоча Асоціація звукозаписної індустрії Америки висловила розчарування, стверджуючи, що компанія Cox свідомо сприяла крадіжці, сама Cox схвалила це рішення, оскільки воно підтвердило, що інтернет-провайдери не є «поліцією з питань авторського права». Компанія попереджала, що

протилежне рішення мало б катастрофічні наслідки, потенційно змусивши провайдерів припиняти надання необхідного доступу до Інтернету домогосподарствам, лікарням та університетам на підставі лише кількох звинувачень у порушенні авторських прав» ***(MARK SHERMAN. Supreme Court sides with Cox Communications in a copyright fight with record labels over downloads // The Associated Press (https://apnews.com/article/supreme-court-copyright-piracy-sony-cox-communications-af4064940cb87cdee3b9dc7839376d7f). 25.03.2026).***

***

«Федеральний суддя штату Делавер підтвердив рішення про стягнення з компанії Amazon 30,5 млн доларів у якості відшкодування збитків за порушення двох патентів у сфері комп'ютерних мереж, відмовивши у збільшенні суми, незважаючи на прохання про підвищення штрафних збитків. Цей вердикт, заснований на патентах, що належать позивачу, є значною перемогою для власника патентів у юрисдикції, відомій своєю експертизою у сфері інтелектуальної власності... Це рішення відповідає загальній тенденції, коли суди підтверджують вердикти присяжних у патентних справах з високими ставками, але рішення не збільшувати розмір відшкодування відображає обережність судової влади, враховуючи значні фінансові ризики…

Для Amazon це рішення підкреслює постійні труднощі, з якими доводиться стикатися при застосуванні законодавства про інтелектуальну власність в умовах стрімких інновацій, а також висвітлює загальну напруженість у відносинах між технологічними компаніями та власниками патентів. Цей результат, разом із аналогічними справами, ймовірно, визначить майбутні судові стратегії обох сторін та вплине на динаміку захисту інтелектуальної власності в різних галузях» ***(Delaware Judge Upholds $30.5 Million Patent Infringement Verdict Against Amazon Without Increasing Damages // Legal News Feed (https://legalnewsfeed.com/2026/03/27/delaware-judge-upholds-30-5-million-patent-infringement-verdict-against-amazon-without-increasing-damages/). 27.03.2026).***

***

«…Рада з розгляду патентних спорів та апеляцій США вдруге винесла рішення не на користь лауреаток Нобелівської премії Дженніфер Дудни та Еммануель Шарпантьє у їхньому тривалому патентному спорі з Інститутом Броуда — спільним підприємством Гарвардського університету та Массачусетського технологічного інституту — щодо фундаментальної технології редагування генів CRISPR. Комісія встановила, що вчені Інституту Броуда розробили технологію використання CRISPR в еукаріотичних (рослинних або тваринних) клітинах раніше, ніж Дудна,

Шарпантьє та їхні університети — Каліфорнійський університет і Віденський університет…

Хоча Дудна та Шарпантьє першими подали заявку на патент на CRISPR у 2012 році та розділили Нобелівську премію з хімії 2020 року за свою новаторську роботу, Інститут Броуда подав заявку та отримав власний патент у 2014 році, що охоплював застосування CRISPR в еукаріотичних клітинах. Університети оскаржили це рішення в патентній комісії, стверджуючи, що саме вони першими винайшли цю технологію. Спочатку комісія у 2022 році стала на бік Інституту Броуда, але апеляційний суд США повернув справу на новий розгляд, визнавши, що рада неправильно застосувала федеральний закон про концепцію патенту…

Після повторного застосування правильного правового стандарту крада знову дійшла висновку, що Інститут Броуда першим розробив цю технологію. Каліфорнійський університет висловив своє розчарування, але зазначив, що це рішення не впливає на понад 60 інших його патентів у США, пов'язаних із CRISPR, тоді як Інститут Броуда заявив, що це рішення підтвердило правильність видачі його патентів» ***(Blake Brittain. Nobel Prize winners face new loss in bid for US CRISPR patents // Reuters (https://www.reuters.com/legal/litigation/nobel-prize-winners-face-new-loss-bid-us-crispr-patents-2026-03-27/). 27.03.2026).***

***

Турецька Республіка

«Патентні судові спори за своєю суттю ґрунтуються на доказах, особливо в галузях, пов'язаних із хімією, таких як фармацевтика та засоби захисту рослин, де технічні докази часто мають вирішальне значення… Однак у турецьких патентних судових спорах більша кількість технічних доказів не обов'язково робить справу сильнішою. Оскільки процесуальна система значною мірою покладається на призначені судом експертні комісії, а судді зазвичай розглядають складні технічні питання на основі експертних висновків, а не детального судового аналізу, спосіб управління доказами набуває стратегічного значення. Коли сторони наповнюють справу тестами, звітами та наборами даних, експертні комісії повинні переглянути все це, незалежно від того, чи є кожен елемент юридично вирішальним. Це може розмити основні питання порушення прав або дійсності патенту та ускладнити, а не полегшити вирішення спору…

Саме тому лабораторні дослідження не слід розглядати як нешкідливий або суто нейтральний етап. Кожне додаткове випробування розширює завдання експертів, вводить нові змінні та створює більше матеріалу, який необхідно інтерпретувати та узгодити. На практиці експертні групи не завжди можуть мати глибоку спеціалізацію в кожній технічній підгалузі, що стосується справи, тому другорядні або периферійні дані можуть отримати надмірну увагу, тоді як

справді вирішальне питання залишається нез'ясованим. Проблема стає особливо помітною у складних фармацевтичних спорах, де сторони часто намагаються підкріпити свою позицію, подаючи численні звіти або різні типи випробувань для доведення одного й того ж аргументу… Замість того, щоб підкріпити аргумент, це може створити штучні невідповідності, оскільки невеликі відмінності в умовах тестування, підготовці зразків або калібруванні обладнання можуть виглядати як суперечності, що вимагають тривалого роз'яснення. Це також може затуманити шлях для власних тестувань суду, оскільки турецькі суди в кінцевому рахунку покладаються на аналіз, призначений судом, і їм краще орієнтуватися на один надійний, відтворюваний метод, ніж орієнтуватися на масу перехресних технічних матеріалів…

Цей самий принцип застосовується і до юридичної аргументації: надмірна деталізація може роздрібнити суть справи та розширити коло питань, які мають розглянути експерти. Якщо справа сформувалася на основі надто широкого вибору доказів, згодом стає важко повернути її до основної теми. З цієї причини спрощення у турецьких патентних судових процесах є не лише стилістичним, а й стратегічним. Юридичні команди повинні зосередитися на доказах, які безпосередньо підтверджують порушення або дійсність, представити їх у вигляді чіткого та стислого плану дій для експертної комісії, усунути додаткові дані, які можуть породжувати відволікаючі побічні питання, віддати перевагу невеликій кількості високоякісних та надійних тестів над великим обсягом матеріалу, що дублюється, та забезпечити, щоб уся технічна робота була тісно узгоджена з юридичною теорією справи. У цій системі ясність та методологічна дисципліна часто є ефективнішими за вичерпність, оскільки дозволяють зберегти вирішальне питання на виду та забезпечити можливість його вирішення» ***(Oya Yalvaç. The Evidence Trap in Turkish Patent Litigation: Why Less is Often More in Pharma Disputes // Deriş (https://deris.com/resources-our-thinking/77). 18.03.2026).***

***

Федеративна Республіка Бразилія

«3 березня 2026 року 1-а спеціалізована колегія Федерального апеляційного суду 2-го округу одноголосно підтвердила рішення суду нижчої інстанції, яке передбачає проведення структурних реформ для усунення значного відставання у розгляді патентних заявок у Бразильському відомстві з патентів та торговельних марок (BRPTO). Рішення, яким було відхилено апеляції як BRPTO, так і федерального уряду, ґрунтується на громадському цивільному позові, поданому у 2021 році Бразильською асоціацією інтелектуальної власності (ABPI). Суд підтвердив, що BRPTO страждає від глибоких інституційних та бюджетних недоліків, і зобов'язав відомство протягом 90 днів підготувати комплексний діагностичний звіт, у якому будуть визначені його неефективність, нестача кадрів та фінансові

потреби. Одночасно BRPTO має представити детальний план реструктуризації, в якому будуть викладені конкретні заходи, терміни та вимоги щодо фінансування на період з 2022 по 2025 рік…

Крім того, суд зобов'язав федеральний уряд виділити необхідні кошти для реалізації цього затвердженого судом плану. Це рішення підкріплює законодавчі положення, що надають BRPTO фінансову автономію, зокрема зазначаючи, що відомство має право залишати собі доходи, отримані від державних зборів, які воно стягує за свої послуги. Хоча суд відхилив більш рішучі вимоги ABPI щодо негайного та повного перерахування всіх зібраних доходів до BRPTO, це рішення, тим не менш, є важливим втручанням. Змушуючи уряд забезпечити належне фінансування та структурну реформу агентства, це рішення обіцяє значно посилити операційні можливості BRPTO та суттєво підвищити ефективність системи інтелектуальної власності Бразилії в цілому» ***(Vanessa Aguiar, Viviane Kunisawa. Brazil: Federal Appellate Court Upholds Decision on BRPTO Restructuring and Patent Backlog // Daniel Law (https://www.daniel.com.br/en/client-alert/brazil-federal-appellate-court-upholds-decision-on-brpto-restructuring-and-patent-backlog/). 09.03.2026).***

***

Японська Держава

«Верховний суд Японії постановив, що відповідно до патентного законодавства країни лише людина може бути визнана винахідником, відхиливши апеляцію, в якій штучний інтелект намагалися визнати творцем винаходу. У рішенні, винесеному в середу, Друга колегія суду відхилила позов американського інженера, який у 2020 році подав заявку на патент на харчові контейнери та супутні продукти, вказавши як єдиного винахідника «DABUS» — систему штучного інтелекту, яку він розробив… Японське патентне відомство відхилило заявку і зобов'язало його вказати винахідника-людину; коли він відмовився, заявка була відхилена. Верховний суд підтримав попередні рішення Токійського окружного суду та Вищого суду з питань інтелектуальної власності, підтвердивши, що термін «винахідник» в японському патентному законодавстві обмежується фізичними особами, і що система штучного інтелекту не може бути названа винахідником, навіть якщо стверджується, що вона самостійно створила винахід…» ***(Japan supreme court rules only humans can be patent inventors // Anadolu Ajansı (https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/japan-supreme-court-rules-only-humans-can-be-patent-inventors/3852355). 06.03.2026).***

***

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«…Авторське право — це автоматичне юридичне право власності, яке належить авторам на їхній оригінальний контент і надає їм виключне право контролювати копіювання, поширення, відтворення або публікацію їхніх творів. Застереження про авторські права, яке часто розміщується на веб-сайтах, у додатках або інших засобах масової інформації, слугує офіційним повідомленням іншим про ці права. Зазвичай воно містить символ авторського права (©), рік публікації, ім'я власника та заяву про збереження прав, наприклад: «© 2026 ІМ'Я. Усі права захищені»…

Хоча у багатьох країнах, зокрема у США, Великій Британії, ЄС, Австралії та Канаді, захист авторських прав на оригінальні твори забезпечується автоматично відповідно до Бернської конвенції, розміщення повідомлення про авторські права надає додатковий рівень захисту. Воно слугує візуальним стримуючим фактором для потенційних порушників, інформує користувачів про те, що контент захищений, та зміцнює правове становище власника у разі порушення. Наприклад, у США, хоча це й не є юридичною вимогою, повідомлення може запобігти тому, щоб порушник стверджував, що він не знав про наявність авторського права…

Авторське право захищає широкий спектр матеріальних творчих творів, зокрема літературу, мистецтво, музику, відео та програмне забезпечення, але не захищає ідеї, системи чи твори, що не мають матеріальної форми. Важливо відрізняти авторське право від торговельної марки, яка захищає ідентифікаційні елементи бренду, такі як логотипи та слогани. Доктрина «добросовісного використання» дозволяє обмежене використання матеріалів, захищених авторським правом, без дозволу для таких цілей, як коментарі, критика або пародія, а застереження про добросовісне використання може допомогти уточнити цей намір. Наразі контент, створений штучним інтелектом, не отримує захисту авторських прав у США, а його статус в інших юрисдикціях ще формується…

Повідомлення про авторські права зазвичай розміщують у нижньому колонтитулі веб-сайту, в описах мобільних додатків, у нижньому колонтитулі електронних листів або безпосередньо на матеріалах, що доступні для завантаження, у книгах та відео. Щоб повідомлення було ефективним, воно повинно чітко містити чотири основні компоненти: символ © або слово «авторське право», рік публікації (який може бути діапазоном, якщо вміст регулярно оновлюється), ім'я власника авторських прав та заяву про збереження прав (наприклад, «Усі права захищені», «Деякі права захищені» або «Жодних прав не захищено»). Багато компаній також включають більш детальну клаузулу про авторські права у свої умови використання, уточнюючи, що саме захищається, та надаючи користувачам можливість повідомляти про

порушення» ***(Natasha Piirainen. Copyright Examples // Termly Inc (https://termly.io/resources/articles/copyright-examples/). 23.03.2026).***

***

«Глобальна система обліку та оплати публічного виконання музики — складна мережа організацій з управління правами на публічне виконання (PRO) та організацій колективного управління правами (CMO) — стикається зі зростаючими закликами до її суттєвого оновлення. Хоча такі формати, як стрімінг і навіть фізичні продажі, підраховуються з відносною точністю, публічні виконання в таких місцях, як ресторани та спортивні заходи, все ще в основному відстежуються за допомогою оціночних даних та проксі-показників, таких як радіо-плейлисти та обмежені опитування. Цей метод, як підкреслюється в білій книзі Крейга Нанна, колишнього операційного директора PRS for Music, не має статистичної обґрунтованості та містить невідомі похибки, що призводить до ситуації, коли мільярди доларів роялті можуть не надходити до належних власників інтелектуальної власності…

Технологія підрахунку фактичних прослуховувань у режимі реального часу вже існує: такі компанії, як Audoo, розробляють сучасне обладнання, наприклад Audio Meter, для забезпечення точного відстеження. Головною перешкодою для впровадження цієї більш точної системи є не технічні, а скоріше культурні та політичні чинники. Нинішня система, що базується на проксі-даних, попри свої недоліки, забезпечує передбачувані результати та формує зацікавлені групи. Перехід до більш справедливої, заснованої на фактичних даних системи неминуче призведе до перерозподілу доходів, і ті, хто ризикує втратити свої відносні переваги, ймовірно, чинитимуть опір змінам шляхом спотворення фактів та маніпулювання політикою. Крім того, підприємства, які сплачують ліцензійні збори, дедалі більше стурбовані тим, що їхні гроші не розподіляються належним чином між тими артистами, які на це мають право…

Нанн пропонує традиційним організаціям PRO та CMO стратегічний підхід, заснований на співпраці, для переходу до цієї нової системи, наголошуючи на прозорості та поетапному впровадженні. Цей дух співпраці вже поділяють деякі великі організації з управління правами, такі як APRA AMCOS в Австралії та Новій Зеландії та IMRO в Ірландії, які співпрацюють з Audoo. Однак музична індустрія також стикається з реальністю, що революційні технології часто диктують свої власні терміни, і тиск на зміни може прискоритися швидше, ніж до цього готові усталені організації, що потенційно змусить до більш швидкого та безцеремонного перевертання давно існуючих бізнес-моделей» ***(Paul Resnikoff. Why Is the Music Industry Still Estimating Public Performance Plays? New Research Explores the Hidden Resistance to Better Tracking // Digital Music News (https://www.digitalmusicnews.com/2026/03/23/music-industry-estimating-public-performance-plays-resistance/). 23.03.2025).***

«Редакції медіа не зобов'язані погоджувати інтерв'ю або окремі цитати з респондентами, якщо їхні слова відтворюються без спотворення чи додаткової творчої обробки, що особливо актуально за наявності суспільного інтересу або публічного статусу співрозмовника. Такий підхід пов'язаний із новим законом України «Про авторське право і суміжні права», який із 2023 року позбавив інтерв'ю автоматичного статусу об'єкта авторського права, якщо в ньому відсутній достатній творчий елемент. У такому разі не виникає підстав для спільного авторства журналіста і респондента, а отже й обов'язку погодження матеріалу…

Ця позиція прозвучала на тлі конфлікту між народною депутаткою Яною Зінкевич та журналістами «Української правди», яких вона звинуватила у публікації її цитати без узгодження та з некоректним формулюванням. Зінкевич наполягала, що інтерв'ю є об'єктом спільного авторського права і мало б бути погоджене, однак юристи наголошують, що це не є обов'язковим за чинним законодавством за відсутності творчої обробки…» ***(Марина Пилипенко. Редакції не зобов'язані погоджувати інтерв'ю, — медіаюрист Володимир Зеленчук // ГО «Детектор медіа» (https://detector.media/infospace/article/248391/2026-03-17-redaktsii-ne-zobovyazani-pogodzhuvaty-intervyu-mediayuryst-volodymyr-zelenchuk/). 17.03.2026).***

***

«…Майстриня петриківського розпису Галина Назаренко звинувачує дизайнерку Юлію Кацьянову у незаконному використанні її картини «Вишневий сад» для створення одягу та аксесуарів без дозволу. За словами художниці, бренд використовує цей твір уже близько десяти років, хоча жодної згоди на це вона не давала. Назаренко розповіла, що вперше дізналася про використання своєї роботи, побачивши сукню на виставці, після чого спробувала обговорити співпрацю з дизайнеркою, однак відмовилася через зневажливу позицію представників бренду. Вона прямо заборонила використання свого твору, але згодом виявила, що одяг із її розписом і надалі демонструється на міжнародних виставках і продається онлайн…

На сайті бренду досі представлені відповідні вироби з високою ціною, хоча Кацьянова стверджує, що колекцію вже знято з продажу і зараз ведуться консультації з юристами щодо подальших дій, зокрема можливого створення лімітованої колекції з іменем художниці. Дизайнерка пояснює використання роботи бажанням популяризувати українське мистецтво, визнаючи, що покази відбувалися без належного погодження через відсутність оформлених документів…

Тим часом Назаренко вже звернулася до адвокатів і має намір добиватися компенсації за порушення авторських прав, а в разі відсутності домовленості —

звернутися до суду…» ***(Для виробництва сукні і сумки. Майстриня петриківського розпису звинувачує дизайнерку у використанні її картини без дозволу // ТОВ «ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «МЕДІА-ДК» (https://nv.ua/ukr/kultura/avtorske-pravo-na-kartinu-vishneviy-sad-hudozhnicya-nazarenko-zvinuvatila-dizaynerku-50593095.html). 19.03.2026).***

***

«Частина пісень з альбому «Таємний код: Рубікон» гурту Бумбокс зникла зі стримінгових сервісів через конфлікт щодо авторських прав і виплати роялті. Автор і саундпродюсер більшості треків Олег Аджикаєв заявив, що як співавтор не отримав прозорої звітності та належних виплат за комерційне використання творів, зокрема пісні «Безодня», створеної у співпраці з Тіною Кароль. За його словами, проблема полягає не в особистому конфлікті, а у відсутності доступу до інформації про використання його роботи та належної частки доходів. Після відмови надати таку інформацію з посиланням на конфіденційність він направив заборону на використання творів до з'ясування обставин і заявив про можливе судове вирішення спору…

Тіна Кароль підтвердила, що її команда має договірні підстави для використання пісні, але підтримала необхідність врегулювання конфлікту в межах законодавства і зазначила, що виконала вимогу про припинення використання. Наразі гурт Бумбокс офіційно не коментував ситуацію. У результаті більшість треків альбому, який вийшов у 2019 році, стала недоступною на стримінгових платформах, що підкреслює важливість врегулювання прав співавторів і прозорості у виплаті роялті…» ***(«Складно знайти базову прозорість». Деякі пісні гурту Бумбокс зникли зі стримінгів — автор пояснив це конфліктом через виплату роялті // ТОВ «ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «МЕДІА-ДК» (https://nv.ua/ukr/kultura/bumboks-pisni-avtor-trekiv-z-albomu-tayemniy-kod-rubikon-zayaviv-pro-neviplatu-royalti-50595976.html). 30.03.2026).***

***

«Режисера Давида Петросяна звинуватили у плагіаті через використання технології хромакей у виставі «Троянство», прем'єра якої відбулася 28 березня у Театрі Франка. Театральна продюсерка Крістіна Кісєльовайте заявила, що постановка має схожість із виставою «Хроніки Марса» Базельського театру, зокрема у візуальних рішеннях, і розкритикувала тенденцію запозичень в українському театрі…

У відповідь Петросян відкинув звинувачення, зазначивши, що використання подібних художніх прийомів є поширеною практикою у світовому театрі, де ідеї та сценічні рішення часто перетинаються, трансформуються або виступають як цитати й омажі. Він підкреслив, що театральна мова формується через творчий пошук і взаємодію з досвідом інших митців, тому подібності не є автоматичним доказом плагіату... Вистава

«Троянство», створена за текстом Максима Курочкіна, пропонує сучасне переосмислення «Енеїди» та тем героїзму і колективної пам'яті напередодні повномасштабного вторгнення…» ***(Дар'я Лобанок. Режисера вистави "Троянство" Давида Петросяна звинуватили у плагіаті: що відомо // Українська правда (https://life.pravda.com.ua/culture/rezhisera-davida-petrosyana-zvinuvatili-u-plagiati-vistavi-troyanstvo-314114/). 30.03.2026).***

***

Австралійський Союз

«Геодезисти в Австралії відіграють ключову роль у секторах нерухомості та забудови, створюючи детальні плани, що визначають межі та слугують орієнтиром для реалізації проектів. У знаковому рішенні Верховного суду 2008 року було підтверджено, що ці геодезичні плани захищені як об'єкти авторського права, а право власності на них зазвичай належить геодезичній фірмі або індивідуальному підприємцю, які їх створили. Цей правовий захист надає геодезистам право на отримання винагороди у разі продажу або розповсюдження їхніх планів, у тому числі державними органами з реєстрації прав на нерухомість та уповноваженими брокерами…

Щоб забезпечити справедливу винагороду геодезистам за використання їхньої інтелектуальної власності, Агентство з авторських прав (Copyright Agency) уклало ліцензійні угоди з усіма штатами та територіями Австралії. Відповідно до цих угод Агентство з авторських прав стягує ліцензійні збори з продажу геодезичних планів і розподіляє роялті серед правовласників, які мають на це право. Геодезичні фірми або приватні підприємці, які володіють авторськими правами на свої плани, можуть отримувати ці виплати, ставши членами Агентства з авторських прав. Членство є безкоштовним, і геодезисти зберігають повне право власності на свої роботи, а Агентство з авторських прав діє від їхнього імені на невиключній основі для управління ліцензуванням та розподілом роялті. Щоб мати право на ці виплати, геодезисти повинні приєднатися до агентства, що є простим процесом, який можна здійснити онлайн…» ***(New licensing milestone: Copyright royalties now available to surveyors nationwide // Copyright Agency (https://www.copyright.com.au/2026/03/new-licensing-milestone-copyright-royalties-now-available-to-surveyors-nationwide/). 19.03.2026).***

***

«Авторське право є надзвичайно важливим правом інтелектуальної власності (ІВ) для австралійських малих підприємств та стартапів, оскільки воно автоматично захищає оригінальні творчі твори з моменту їх створення у матеріальній формі. Цей захист має вирішальне значення для контролю за тим, як використовується, копіюється, поширюється або монетизується бізнес-контент, такий як тексти веб-сайтів, фотографії товарів,

відео та програмне забезпечення... В Австралії законодавство про авторське право охоплює широкий спектр матеріалів, включаючи письмовий контент, зображення, відео, аудіо, програмний код та певні дизайни, допомагаючи підприємствам запобігати копіюванню їхніх матеріалів конкурентами та створювати цінні активи, які можна ліцензувати або продавати…

Однак важливо розуміти обмеження авторського права. Воно не захищає ідеї, бізнес-методи, назви, заголовки чи слогани; зазвичай їх краще захищають торговельні марки. Авторське право також не поширюється на факти чи дані, хоча унікальний спосіб подання інформації може бути захищений. Важливою і поширеною проблемою для підприємств є питання власності, особливо під час співпраці із зовнішніми сторонами. Хоча твори, створені працівником під час виконання своїх трудових обов'язків, зазвичай належать роботодавцю, твори, створені підрядниками, фрілансерами або агентствами, зазвичай належать автору, якщо тільки договір прямо не передає авторське право підприємству…

Щоб ефективно захистити свої авторські права та уникнути їх порушення, підприємствам слід вжити низки практичних заходів. До них належать ведення детального обліку того, коли і ким було створено контент, укладення чітких договорів з усіма авторами, в яких чітко визначено право власності на інтелектуальну власність та умови ліцензування, а також встановлення чітких правил щодо веб-сайту, наприклад, шляхом оприлюднення ретельно розроблених «Умов використання веб-сайту», в яких викладено, як можна використовувати контент. Також важливо враховувати питання конфіденційності при використанні контенту, на якому зображені люди, та мати план щодо захисту прав, що може передбачати надсилання листа з вимогою припинити порушення або використання процедури видалення контенту на платформі… Зрештою, комплексна стратегія щодо інтелектуальної власності для бізнесу, що розвивається, часто вимагає поєднання авторських прав для захисту контенту, торговельних марок для захисту ідентичності бренду та надійних договорів для забезпечення права власності та дозволів…» ***(Alex Solo. What Does Copyright Protect Under Australian Law? // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/what-does-copyright-protect-under-australian-law/). 20.03.2026).***

***

Канада

«Значна частина багатомільярдної національної колекції мистецтва Канади залишається недоступною для громадськості в Інтернеті, що, на думку експертів, пов'язано з обмежувальними та нечіткими законами країни про авторське право. Такі установи, як Національна галерея Канади, яка зберігає понад 87 000 творів мистецтва, оцифрували та оприлюднили лише близько 15 000 творів, змушуючи тих, хто живе далеко від Оттави, приїжджати особисто, щоб оглянути більшу частину колекції. Арт-дилер Саймон Бентлі

стверджує, що мистецтво, яке перебуває у державній власності, має бути доступним для громадськості, а вимога до музеїв сплачувати гонорари за репродукцію творів художникам або їхнім спадкоємцям, як це передбачено Законом про авторське право, відволікає обмежені фінансові ресурси та обмежує обсяг колекції, який можна оприлюднити в Інтернеті. Національна галерея підтвердила, що сплачує ці гонорари, і наразі переглядає угоди з асоціаціями художників, такими як CARFAC, з метою розширення цифрового доступу, маючи на меті зрештою оприлюднити всю колекцію в Інтернеті…

Експерти з питань авторського права вважають, що канадські положення про «добросовісне використання», які дозволяють таке використання, як дослідження та приватне вивчення, вже можуть надавати більшу гнучкість, ніж вважають установи, але неоднозначність закону змушує музеї, що фінансуються з державного бюджету, бути обережними щодо потенційних порушень. Керіс Крейг, професор права інтелектуальної власності в Йоркському університеті, зазначає, що добросовісне використання вимагає індивідуального розгляду кожного випадку і не стосується безпосередньо масової оцифровки музейних колекцій. Вона порівнює це з такими країнами, як Велика Британія, де було прийнято більш чіткі політичні рішення для сприяння цифровому доступу, що дозволяє таким установам, як Британська національна галерея, надавати онлайн-зображення майже всіх своїх картин. Крейг стверджує, що парламент міг би уточнити закон, щоб дозволити використання цифрових зображень для інформування громадськості про музейні колекції, переосмисливши авторське право як інструмент культурної політики для кращого управління та обміну культурною спадщиною Канади в цифрову епоху» ***(Colin Butler. Why much of Canada's national art collection isn't online // CBC/Radio-Canada (https://www.cbc.ca/news/canada/canada-public-art-collection-online-9.7107292). 01.03.2026).***

***

Китайська Народна Республіка

«Компанія Great Wall Motor (GWM) потрапила під шквал критики після випуску рекламного плаката для свого нового SUV Wey V9X, який, як видається, є майже точною копією реклами Land Rover Range Rover Sport минулого року, що знову викликало давні побоювання щодо надмірного «надихання» деяких китайських автовиробників західними дизайнами. На оригінальному зображенні Land Rover елегантно одягнений азіатський чоловік стоїть поруч із чорним Range Rover Sport, простягнувши руку до капота, а за ним видніється червоне світло і клуби диму. Плакат GWM майже точно відтворює цю композицію, що інтернет-коментатори швидко назвали це плагіатом…

Зіткнувшись з негативною реакцією в китайських соціальних мережах, голова GWM Вей Цзяньцзюнь публічно визнав, що плакат «дійсно був плагіатом», і вибачився перед Land Rover, оригінальним дизайнером, та споживачами, заявивши, що «немає виправдання» і що як він, так і GWM готові взяти на себе повну юридичну та фінансову відповідальність. Land Rover ще не вказав, чи буде він подавати позов до суду, але заява Вей залишає можливість для потенційних позовів, підкреслюючи, наскільки шкідливими можуть бути такі помилки для китайських брендів, які намагаються позбутися репутації копіювальників своїх західних конкурентів» ***(Brad Anderson. Chinese Brand Faces Backlash After SUV Ad Looks Suspiciously Familiar // Carscoops (https://www.carscoops.com/2026/03/chinese-car-brand-admits-it-copied-range-rover-sport-ad/). 09.03.2026).***

***

«У 2025 році в Китаї спостерігалося стабільне зростання активності у сфері авторського права: загальна кількість реєстрацій по всій країні перевищила 10 мільйонів, що на 0,44 % більше, ніж у попередньому році. За даними Національного управління з питань авторського права, хоча художні твори становили понад 60 відсотків цих реєстрацій — за ними йшли фотографія, література та кіно — сектор комп'ютерного програмного забезпечення продемонстрував особливо значне зростання, збільшившись на 12,58 відсотка і перевищивши 3 мільйони реєстрацій, причому більшість з них зосередилася у східному регіоні… Регіональні дані також свідчать про значне прискорення темпів зростання: у провінції Ляонін кількість реєстрацій зросла більш ніж удвічі порівняно з попереднім роком, а в Тяньцзіні, Шаньсі, Хенані та Хайнані темпи зростання перевищили 50 відсотків…» ***(China sees steady rise in copyright registrations // China International Electronic Commerce Center (https://chinaipr.mofcom.gov.cn/article/centralgovernment/202603/1995498.html). 19.03.2026).***

***

«Добре розроблена політика щодо авторських прав є необхідною для будь-якого підприємства в ОАЕ з метою захисту своїх оригінальних творів та забезпечення дотримання місцевого законодавства, зокрема Федерального декрету-закону № 38 від 2021 року про авторські та суміжні права. Ця політика слугує внутрішньою основою для управління інтелектуальною власністю, визначаючи, як захищати творчі розробки компанії, такі як програмне забезпечення, маркетингові матеріали та дизайни, водночас поважаючи права третіх осіб. В ОАЕ захист авторських прав виникає автоматично з моменту створення твору, але офіційна політика допомагає запобігти спорам щодо порушення прав, які можуть призвести до значних штрафів та юридичних санкцій…

Щоб розробити надійну політику щодо авторських прав, підприємствам слід дотримуватися структурованого п’ятиетапного процесу. По-перше, слід провести аудит інтелектуальної власності з метою виявлення та оцінки всіх активів організації, що потребують захисту. По-друге, необхідно ретельно ознайомитися із законодавством ОАЕ про авторські права, зокрема з автоматичним характером захисту, строком дії авторських прав (зазвичай протягом життя автора плюс 50 років) та виключними правами, що надаються творцям. По-третє, слід розробити проект політики, що включатиме такі ключові елементи, як сфера застосування та мета, чіткі положення щодо власності (з зазначенням, що твори, створені під час роботи, належать організації), рекомендації щодо використання контенту третіх осіб, процедури повідомлення про порушення та наслідки за недотримання вимог…

Четвертий крок полягає у впровадженні цієї політики за допомогою посібників для співробітників та обов’язкових навчальних заходів, а також у її інтеграції в процес адаптації нових співробітників. Нарешті, політика повинна переглядатися та оновлюватися щорічно, щоб відображати будь-які зміни в законодавстві ОАЕ щодо авторського права або міжнародних договорах… Хоча реєстрація авторських прав у Міністерстві економіки ОАЕ є необов’язковою, її настійно рекомендується, оскільки вона надає очевидні докази права власності, зміцнюючи позицію компанії в будь-яких юридичних суперечках. Дотримуючись цих кроків та консультуючись з експертами з авторського права ОАЕ, підприємства можуть створити політику, яка зменшує юридичні ризики, сприяє інноваціям та підвищує їхню надійність на світовому ринку» ***(How to Craft an Effective Copyright Policy for Your UAE Business // Jitendra Intellectual Property (https://jcatrademarkuae.com/copyright-policy-uae-business/). 13.03.2026).***

***

Республіка Індія

«…Питання власності на авторські права в Індії часто трактується неправильно, оскільки оплата за роботу не призводить до автоматичного переходу прав інтелектуальної власності; натомість право власності залежить від законодавчих норм і, що найважливіше, від умов договору. Згідно із Законом про авторське право 1957 року, за замовчуванням авторські права належать автору, але стаття 17(c) передбачає виняток для працівників: твори, створені в процесі виконання трудових обов'язків, зазвичай належать роботодавцю, якщо інше не погоджено. Це залежить від розмежування між «трудовим договором» (наймання на роботу), за яким роботодавець здійснює контроль і набуває право власності, та «договором про надання послуг» (фріланс), за яким автор залишається незалежним і зберігає авторські права, якщо їх не передано за письмовою угодою…

Для фрілансерів та незалежних підрядників розділи 18 та 19 вимагають, щоб будь-яке доручення було оформлено в письмовій формі та містило зазначення обсягу робіт, строку виконання та території; за відсутності цього клієнт отримує лише обмежену імпліцитну ліцензію. Навіть у разі передачі майнових прав автори зберігають за собою моральні права відповідно до розділу 57, зокрема право на зазначення авторства та право заперечувати проти принизливого поводження з їхніми творами, що може створювати практичні труднощі, якщо ці права не будуть ретельно виключені або врегульовані в договорах. Для порівняння, доктрина США «робота, виконана за наймом» та законодавство Великої Британії аналогічно надають роботодавцям право власності на твори, створені працівниками, тоді як фрілансери зберігають права за відсутності договірної передачі, що підкреслює загальну важливість чітких угод…

У діловій практиці, особливо для стартапів, нечіткість питань власності може поставити під загрозу фінансування, злиття та поглинання, оскільки інвестори вимагають чіткого ланцюжка прав власності на ключові активи, такі як програмне забезпечення та брендинг. Тому ретельне оформлення документів — чіткі положення про права власності для співробітників та правильно оформлені письмові договори про передачу прав для підрядників — є надзвичайно важливим для уникнення суперечок, забезпечення дотримання вимог законодавства та захисту комерційної цінності інтелектуальної власності» ***(Khushboo Singh. Copyright Ownership in Employment and Freelance Contracts: Key Legal Insights // Khurana & Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/copyright-ownership-in-employment-and-freelance-contracts-key-legal-insights). 24.03.2026).***

***

Республіка Філіппіни

«У той час як музична індустрія Філіппін переживає безпрецедентний глобальний ріст, Філіппінське відомство з інтелектуальної власності (IPOPHL) активізує співпрацю з музичними виконавцями, щоб надати їм знання щодо захисту авторських прав. Ці зусилля спрямовані на те, щоб допомогти їм зберегти свою творчу спадщину та підтримати динаміку розвитку оригінальної філіппінської музики (OPM). Ключовою ініціативою є розробка «Набору інструментів для філіппінських музикантів з управління авторським правом» — практичного ресурсу, призначеного для ознайомлення артистів з основними принципами авторського права та навігації у бізнес-аспектах музичної індустрії…

Нещодавно організація IPOPHL провела публічні консультації щодо цього посібника під керівництвом компанії FlipMusic Productions, Inc. з метою зібрати відгуки музичної спільноти та забезпечити, щоб цей ресурс відображав реальний досвід і виклики, з якими стикаються сучасні філіппінські музиканти. Ця ініціатива є дуже своєчасною, оскільки за останні п’ять років обсяг філіппінського музичного контенту на таких платформах, як Spotify, зріс у чотири рази, а P-Pop-гурти, такі як BINI та SB19, здобувають міжнародне визнання. Під час консультацій було висвітлено типові виклики, зокрема для молодих артистів, які часто підписують контракти на запис, не до кінця розуміючи умови угоди, структуру власності та управління роялті. Навіть досвідчені музиканти стикаються з прогалинами у знаннях, що підкреслює нагальну потребу у всебічному та доступному ресурсі…

За словами в. о. генерального директора IPOPHL Натаніеля С. Аревало, цей набір інструментів є частиною більш широких зусиль, спрямованих на створення більш сприятливої та готової до майбутнього екосистеми інтелектуальної власності. Опираючись на реальний досвід творців, ці заходи мають на меті бути оперативними та інклюзивними. Джелі Матео, генеральний директор FlipMusic, розглядає цей набір інструментів як ресурс, що розвивається і буде рости разом з індустрією. Ця ініціатива входить до програми IPOPHL «Copyright Plus Program 2.0», яка зосереджена на підвищенні обізнаності про авторське право серед творців з обмеженими ресурсами та допомозі їм у розкритті економічної та культурної цінності їхніх робіт через захист інтелектуальної власності» ***(Philippines introduces copyright toolkit for local musicians // Asia IP (https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/philippines-introduces-copyright-toolkit-for-local-musicians). 16.03.2026).***

***

Соціалістична Республіка В’єтнам

«Відповідно до чинного законодавства про інтелектуальну власність, надзвичайно важливо розрізняти «музичний твір» та «звукозапис»,

оскільки це два незалежні правові об'єкти, що мають різні права та заходи захисту. Музичний твір — це оригінальний твір автора, наприклад, композиція, викладена у вигляді нотного запису, і він захищений авторським правом з моменту його закріплення у матеріальній формі, навіть до того, як його виконано чи записано. Права на музичний твір належать автору, який володіє моральними правами, та власнику авторських прав, який володіє економічними правами і може бути автором або іншою особою, якій ці права були передані…

На відміну від цього, звукозапис — це фіксація звуків, наприклад, виконання музичного твору, на носії, такому як аудіо- чи аудіовізуальний запис. Звукозаписи захищаються «супутніми правами», а не авторським правом, і ці права належать продюсеру, який фіксує та виробляє запис. Це розрізнення має вирішальне значення для ліцензування та комерційного використання. Наприклад, якщо третя сторона хоче використовувати звукозапис у комерційних цілях, наприклад у відео в соціальних мережах, вона повинна отримати згоду та сплатити роялті як продюсеру звукозапису, так і власнику авторських прав на музичний твір, що лежить в основі запису. Крім того, будь-яка модифікація або зміна звукозапису безпосередньо впливає на музичний твір, що вимагає окремого дозволу від власника авторських прав на створення похідного твору…

Плутанина між цими двома поняттями може призвести до неповного ліцензування, юридичних ризиків та суперечок. Чітке розуміння відмінності між музичним твором та звукозаписом є надзвичайно важливим для правильного визначення відповідних правовласників та забезпечення дотримання належних процедур ліцензування, що, у свою чергу, дозволяє уникнути потенційних юридичних проблем під час практичного використання музики» ***(NGUYEN PHAN. Distinction between "Sound recordings" and "Musical works" from the perspective of intellectual property law** // Apolat Legal **(https://apolatlegal.com/distinction-between-sound-recordings-and-musical-works-from-the-perspective-of-intellectual-property-law/). 13.03.2026).***

***

Сполучені Штати Америки

«…З 17 лютого 2026 року нова система групової реєстрації двовимірних творів образотворчого мистецтва (GR2D) Бюро авторських прав США пропонує творцям і організаціям більш ефективний спосіб реєстрації великих обсягів двовимірних візуальних творів, таких як ілюстрації, картини, ескізи, логотипи, персонажі, колажі, дизайни тканин та інші плоскі графічні зображення, за допомогою єдиної заявки… GR2D, спрямована, зокрема, на підприємства, які управляють значними портфелями зображень і в іншому випадку зіткнулися б із значними витратами часу та коштів на реєстрацію кожного елемента окремо, дозволяє заявникам реєструвати до 20 відповідних творів одночасно, за умови дотримання суворих

умов: всі твори повинні бути 2D-візуальним мистецтвом (без 3D-творів, технічних креслень або аудіовізуальних матеріалів), мати одного автора або співавторів (включаючи твори, створені на замовлення), мати одного заявника та бути опублікованими протягом одного календарного року… Подання має складатися з окремих творів, а не з компонентів або сторінок одного твору, і заявник повинен завантажити повний, правильно відформатований депозит, який чітко ідентифікує кожен твір. При правильному використанні GR2D може спростити ведення обліку та посилити контроль за дотриманням прав, створюючи чіткий, консолідований слід реєстрації для великого обсягу опублікованого візуального контенту» ***(Keith Kelly. New Copyright Rule Streamlines Registration of Visual Works // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/new-copyright-rule-streamlines-registration-visual-works). 03.03.2026).***

***

«Картина Девіда Салле під назвою «Сокира» (2025), представлена на його виставці «Мій Франкенштейн» у галереї Sprüth Magers у Лос-Анджелесі, була знята з експозиції після того, як критики відзначили її разючу схожість із роботою Келлі Рімтсен «Удар» (2021)… Суперечка точилася навколо того, чи перетнув Салле межу між художнім запозиченням — практикою, яка давно асоціюється з Салле та «Поколінням картин» — та відвертим копіюванням. Відомий тим, що з 1980-х років запозичує образи з реклами, кіно та робіт інших художників, Салле історично працював у традиції реконтекстуалізації існуючої візуальної культури. Однак цей випадок викликав нову дискусію, особливо з огляду на те, що обидва художники є сучасними живописцями, які працюють на схожих ринках…

У відповідь представники галереї визнали, що остання серія робіт Салле — частково створена за допомогою генеративної моделі штучного інтелекту, навченої на його власних минулих картинах — свідомо порушує питання авторства та оригінальності. Підкреслюючи, що метод Салле продовжує давню художню традицію повторного використання зображень, галеристи Моніка Шпрют і Філомена Магерс заявили, що робота була знята з виставки з поваги до Ремтсен та з метою сприяння діалогу про творчі межі в цифрову епоху…

Правознавець Емі Адлер зазначила, що згідно з чинним законодавством США про авторське право — особливо після рішення Верховного суду у справі «Воргол проти Голдсміта» — Салле, ймовірно, буде складно посилатися на доктрину «добросовісного використання», оскільки обидва твори служать одній меті (образотворче мистецтво) і не мають достатнього трансформативного змісту. Хоча видалення твору не має юридичної ваги в потенційній справі про порушення авторських прав, це відображає зростаючу чутливість до питання привласнення зображень в епоху, коли штучний інтелект стирає межі між натхненням, копіюванням та авторством. Салле, який описав свою співпрацю з штучним інтелектом як процес «проб і помилок», що в кінцевому підсумку

загострив його художню реакцію, представив виставку як роздуми про непередбачувані наслідки технологічних амбіцій — влучно перегукуючись із повчальною історією про Франкенштейна» ***(Tessa Solomon. Sprüth Magers Removes AI-Assisted David Salle Painting Amid Copyright Controversy // Art Media, LLC. (https://www.artnews.com/art-news/news/ai-david-salle-painting-removed-spruth-magers-1234775836/). 05.03.2026).***

***

«На відміну від фізичних носіїв, таких як DVD-диски та книги, які споживачі володіють на підставі доктрини першого продажу Закону про авторське право і можуть вільно продавати або дарувати, цифрові покупки не надають фактичного права власності. Натомість, коли ви купуєте цифровий контент, такий як електронна книга, MP3 або цифровий фільм, ви лише купуєте ліцензію на його використання відповідно до умов угоди компанії, які зазвичай забороняють перепродаж. Відсутність «доктрини першого продажу цифрових товарів» була закріплена в судовому процесі 2012 року, де Capitol Records успішно довів, що платформа цифрового перепродажу ReDigi є незаконною. Крім того, компанії використовують технологію управління цифровими правами (DRM) для обмеження можливостей використання споживачами своїх покупок, а обхід DRM є незаконним…

Ця зміна влади означає, що споживачі знаходяться в залежності від компаній, які можуть і дійсно відкликають доступ до придбаного цифрового контенту. Відомий ранній приклад стався в 2009 році, коли Amazon видалив несанкціоновані цифрові видання книги Джорджа Орвелла «1984» безпосередньо з Kindle користувачів. Останні роки стали свідками постійних конфліктів: у 2025 році Amazon зіткнулася з колективним позовом, в якому стверджувалося, що її сервіс Prime Video вводить клієнтів в оману, змушуючи їх думати, що вони «придбали» контент, який насправді може бути видалений у будь-який момент. Аналогічно, ігрова спільнота подала позов проти Ubisoft у 2024 році за закриття серверів для «The Crew», що спричинило рух «Stop Killing Games» («Припиніть вбивати ігри»). Ці повторювані проблеми підкреслюють нестабільність цифрової власності та змушують деяких споживачів повертатися до фізичних носіїв, де власність є абсолютною» ***(Janet Nguyen. Why you don't own the digital content you buy // Minnesota Public Radio (https://www.marketplace.org/story/2026/03/06/why-you-dont-own-the-digital-content-you-buy). 06.03.2026).***

***

«…Грінч, створений доктором Сьюзом (Dr. Seuss **— псевдонім американського письменника Теодора Сьюза Гейзеля) у книзі «Як Грінч вкрав Різдво!» 1957 року, повністю захищений законодавством про інтелектуальну власність і не належить до загального надбання.** Авторське право поширюється на дизайн персонажа, сюжет, ілюстрації та всі похідні

твори, такі як фільми, сценарії та сувенірна продукція, надаючи правовласнику виключне право на відтворення, розповсюдження та комерційне використання… Отже, використання образу Грінча у товарах, рекламі, ЗМІ чи цифровому контенті без дозволу може становити порушення авторських прав і призвести до юридичних наслідків, таких як судові позови, відшкодування збитків або видалення контенту. Окрім авторських прав, елементи образу Грінча — такі як ім'я та візуальне зображення, що використовуються в комерційних цілях — можуть також захищатися законодавством про торговельні марки, а це означає, що обмеження на використання можуть зберігатися навіть після закінчення терміну дії авторських прав. З огляду на те, що авторське право в США зазвичай діє протягом життя автора плюс 70 років, а доктор Сьюз помер у 1991 році, персонаж залишатиметься захищеним протягом десятиліть… Поширені помилкові уявлення — наприклад, переконання, що старі персонажі автоматично переходять у суспільний надбання, що незначні зміни дозволяють уникнути порушення авторських прав або що некомерційне використання завжди є безпечним — є хибними, а принцип добросовісного використання застосовується лише в обмежених ситуаціях, що залежать від контексту, таких як коментарі чи пародії. Підприємства та автори, які бажають використовувати персонажа, повинні отримати ліцензію, а тим, хто прагне уникнути юридичних ризиків, рекомендується замість цього створювати оригінальний контент…» ***(Shoaib Ajmi and Slim Kou. Is the Grinch Copyrighted?Everything You Need to Know // Precise IP (https://pripllc.com/is-the-grinch-copyrighted/). 06.03.2026).***

***

«…На відміну від більшості продуктових магазинів, де грає фонова музика, склади Costco відрізняються тишею, що викликало спекуляції серед співробітників і клієнтів. Переважає думка, що Costco уникає відтворення музики, щоб уникнути складнощів і витрат, пов'язаних із законом про авторське право… Згідно із Законом США про авторське право, відтворення музики у великих громадських приміщеннях, таких як склад Costco, вважається «публічним виконанням», що вимагає від компанії отримання та оплати ліцензій від організацій, що захищають права виконавців, таких як ASCAP, BMI та SESAC… Ці ліцензії, які гарантують належну винагороду артистам, можуть коштувати тисячі доларів на рік для компанії розміром з Costco. Це підтверджує електронний лист, нібито надісланий з корпоративного офісу Costco, опублікований на Reddit, в якому зазначено, що компанія «не має ліцензії на таке використання». Хоча деякі співробітники повідомляють, що слухають музику на особистих пристроях у своїх відділах або в неробочий час, загальна політика щодо відсутності музики в магазинах означає, що покупці можуть і надалі насолоджуватися спокійним шопінгом…» ***(Holly Tishfield. This Might Be The Reason You Never Hear Music Playing At***

Costco // Static Media® (https://www.tastingtable.com/2113210/why-costco-never-plays-music/). 08.03.2026).

***

«…Захист авторських прав настає автоматично з моменту створення оригінального твору в матеріальній формі, проте реєстрація в Бюро з авторських прав США надає важливі юридичні переваги, зокрема можливість подавати позови про порушення прав у федеральний суд та вимагати відшкодування збитків у встановленому законом розмірі й компенсації витрат на юридичні послуги… Процес реєстрації є простим: заявники збирають інформацію про свій твір (назва, дата завершення, авторство), подають заявку онлайн через систему Electronic Copyright Office (eCO), сплачують збір, що починається від 45 доларів, та завантажують цифрову копію для зберігання. Хоча ви володієте авторським правом з моменту створення твору, своєчасна реєстрація — бажано до порушення авторських прав або протягом трьох місяців після публікації — є необхідною для отримання найсильніших правових засобів захисту, які можуть включати передбачені законом відшкодування у розмірі до 150 000 доларів за кожне умисне порушення…

Авторське право захищає широкий спектр оригінальних творів — від літературних і музичних творів до програмного забезпечення та архітектурних проектів — але не поширюється на ідеї, факти, імена чи короткі фрази. Твори, створені виключно штучним інтелектом без істотного авторського вкладу людини, не підлягають реєстрації. Права власності зазвичай належать творцеві, за винятком випадків «творів, створених за наймом», коли роботодавець або, в окремих випадках, замовник володіє авторським правом з самого початку. Бюро з авторських прав пропонує економічні варіанти групової реєстрації для плідних творців, таких як фотографи та блогери. Після подання заявки її розглядає експерт; електронні заявки без проблем зазвичай обробляються приблизно за два місяці, а дата набрання чинності реєстрації застосовується ретроактивно з дати отримання повної заявки… У разі спору Рада з питань авторських прав (CCB) пропонує добровільну, недорогу альтернативу федеральному суду для дрібних позовів на суму до 30 000 доларів» ***(How to Copyright Intellectual Property: Key Steps // LegalClarity (https://legalclarity.org/how-to-copyright-intellectual-property-key-steps/). 10.03.2026).***

***

«Федеральний закон про авторське право автоматично захищає вісім широких категорій оригінальних творчих творів з моменту їх закріплення на матеріальному носії, не вимагаючи реєстрації чи повідомлення. Щоб підпадати під захист, твір повинен відповідати двом вимогам: оригінальності, тобто він повинен відображати хоча б мінімальну іскру самостійної творчості

(як це було встановлено Верховним судом у справі «Feist»), та закріплення у стійкій формі, такій як документ, запис або цифровий файл. Сухі факти, ідеї, процеси та методи прямо виключені з-під захисту…

Категорії об'єктів, що підлягають захисту, є досить широкими. Літературні твори охоплюють не лише романи, а й посібники, звіти та вихідний код комп'ютерних програм, забезпечуючи захист саме авторського вираження, а не самої інформації чи функціональності, що лежить в їхній основі. Музичні твори захищаються окремо від їхніх звукозаписів, тоді як драматичні та хореографічні твори охоплюють сценарії, п'єси та задокументовані хореографічні постановки. Візуальне мистецтво включає все, від картин до технічних креслень, хоча художні елементи на функціональних «корисних предметах» захищаються лише в тому випадку, якщо їх можна сприймати як самостійні твори мистецтва, як було роз'яснено у справі Star Athletica проти Varsity Brands. Аудіовізуальні твори охоплюють фільми та відеоігри, тоді як звукозаписи захищають конкретне записане виконання, відмінне від основної композиції. Архітектурні твори захищають оригінальні елементи дизайну будівлі, хоча будівлі, видимі з громадських місць, можна вільно фотографувати…

Питання власності не завжди є очевидним. Згідно з доктриною «роботи, виконаної за наймом», роботодавці автоматично стають власниками авторських прав на твори, створені працівниками в рамках їхніх службових обов'язків. Щодо фрілансерів, право власності переходить до них лише в тому випадку, якщо твір підпадає під певні законодавчо визначені категорії та укладено письмову угоду. Варто зазначити, що Бюро з авторських прав підтвердило: контент, створений штучним інтелектом, не підлягає авторському праву, оскільки для цього необхідна участь людини як автора; захистом можуть користуватися лише ті частини гібридного твору, які створені людиною…

Хоча захист надається автоматично, реєстрація в Бюро з авторських прав відкриває доступ до важливих засобів захисту прав, зокрема до можливості подавати позови до федеральних судів, стягувати передбачені законом компенсації у розмірі до 150 000 доларів за кожний випадок умисного порушення прав на твір, а також вимагати відшкодування витрат на юридичні послуги. Доктрина «добросовісного використання» дозволяє обмежене несанкціоноване використання з метою критики чи освіти, що оцінюється в кожному конкретному випадку з урахуванням чотирьох передбачених законом факторів. Термін дії авторського права, як правило, триває протягом життя автора плюс 70 років або 95 років з моменту публікації для творів, створених за наймом, після чого твір переходить у суспільне надбання» ***(What Types of Works Are Protected by Copyright? // LegalClarity (https://legalclarity.org/what-types-of-works-are-protected-by-copyright/). 10.03.2026).***

***

«Хоча право власності на авторські права в США виникає автоматично після закріплення твору в матеріальній формі, справжня юридична сила та можливість захищати ці права з'являються лише після реєстрації в Бюро з авторських прав США. Ви не можете подати позов про порушення авторських прав без свідоцтва про реєстрацію, яке є вашим квитком до захисту прав і надає значної ваги будь-якій вимозі про припинення порушень. Коли хтось без дозволу використовує вашу оригінальну роботу, наприклад фотографію, пісню або навіть логотип компанії, який ви замовили, реєстрація дає вам можливість змусити їх припинити це. Важливо пам'ятати, що оплата творчої роботи не означає автоматичного передання прав власності на авторські права; якщо автор не є найманим працівником, який діє в межах своїх посадових обов'язків, ви повинні отримати підписаний документ, який чітко передає вам авторські права…

Для ефективного захисту прав найкраще розглядати реєстрацію авторських прав як звичайну частину творчого процесу. Практичним підходом є реєстрація твору протягом 30 днів після його першої публікації, незалежно від того, чи реєструєте ви твори щомісяця, чи щокварталу. Така завчасна практика дозволяє уникнути поспіху в останній момент у разі порушення прав і зберігає можливість вимагати значного відшкодування збитків, передбаченого законом — це право ви втратите, якщо зареєструєте твір пізніше ніж через 90 днів після публікації…

Якщо ви самі зіткнулися з претензією щодо порушення авторських прав, яка часто надходить від «авторсько-правових тролів», що вимагають виплати грошей для уникнення судового позову, важливо діяти обережно. Не ігноруйте таку претензію, оскільки це може призвести до загострення ситуації, але й не поспішайте здійснювати виплати. Натомість видаліть контент, який, як стверджується, порушує авторські права, з'ясуйте обставини, зберіть усі відповідні ліцензії чи угоди та, перш ніж надавати відповідь, розгляньте можливість проконсультуватися з юристом, що спеціалізується на питаннях інтелектуальної власності…

Аналогічно, якщо ваш контент видалено з платформи через скаргу на підставі закону DMCA, дотримуйтесь процедур платформи для оскарження цього рішення, але будьте готові до суперечностей. Залучення юриста може допомогти досягти більш задовільного вирішення, особливо з огляду на те, що платформи все рідше реагують на звернення. Зрештою, перехід від реактивного до планового підходу — реєстрація ваших творів за графіком та звернення за юридичною допомогою за потреби — є найефективнішим способом захистити вашу творчу діяльність та ваш бізнес» ***(Catherine Cavella. Copyright Infringement Enforcement: What Happens When Your Creation is Used Without Consent // IP Works Law (https://ipworkslaw.com/copyright-infringement-enforcement-what-happens-when-your-creation-is-used-without-consent/). 16.03.2026).***

***

«…Авторські права та торговельні марки є формами інтелектуальної власності, але вони захищають різні активи бізнесу та служать різним цілям.

Авторське право захищає оригінальні творчі висловлювання — такі як книги, статті, відео, музика, художні твори, вміст веб-сайтів, програмне забезпечення та архітектура — і, як правило, виникає автоматично, щойно твір створено у матеріальній формі. Воно не захищає ідей, відкриттів, принципів, загальної власності або творів, що вже є у публічному доступі, а його термін дії обмежений і зазвичай триває протягом життя автора плюс 70 років або протягом встановленого терміну у випадку анонімних, псевдонімних творів або творів, створених за наймом… Хоча авторське право діє й без реєстрації, підприємства можуть посилити захист, чітко позначаючи твори, використовуючи символ © та реєструючи їх у Бюро з авторських прав США, що додає твір до публічного реєстру та полегшує захист прав у суді.

Натомість торговельні марки захищають ідентифікатори бренду, такі як назви підприємств, логотипи, слогани та назви товарів, які відрізняють джерело походження товарів або послуг. Права на торговельну марку можуть виникнути в результаті фактичного використання в комерційній діяльності, але федеральна реєстрація в USPTO забезпечує набагато сильніший правовий захист, ніж права за звичаєвим правом або реєстрація на рівні штату, і, на відміну від авторського права, захист торговельної марки може тривати необмежений час, доки марка залишається у використанні та виконуються вимоги щодо поновлення… Зареєстровані торговельні марки позначаються символом ®, тоді як незареєстровані марки можуть позначатися символом ™ для товарів або ℠ для послуг…

Коротко кажучи, авторське право найкраще підходить для підприємств, що створюють оригінальний контент, тоді як торговельна марка — для підприємств, які будують впізнаваний бренд, і багато компаній отримують переваги від використання обох засобів для захисту різних аспектів своєї інтелектуальної власності» ***(Priyanka Prakash. What's the Difference Between Copyright and Trademark? // NerdWallet, Inc. (https://www.nerdwallet.com/business/legal/learn/trademark-vs-copyright). 17.03.2026).***

***

«…Як тільки твір зафіксовано на матеріальному носії, він автоматично охороняється авторським правом, що надає автору виключні права на відтворення, продаж та публічне виконання твору без необхідності його реєстрації. Однак захист незареєстрованих авторських прав є обмеженим, особливо у разі судових спорів. Закон про авторське право охоплює широкий спектр художніх та літературних творів, включаючи книги, музику, фільми та комп'ютерні програми, але не захищає ідеї чи концепції. Як правило, захист авторських прав триває протягом життя автора та 70 років

після його смерті, надаючи йому економічні права на отримання прибутку від своєї роботи та моральні права на визнання авторства та цілісність твору…

Хоча реєстрація не є обов'язковою, вона надає значні переваги. Реєстрація авторського права в Бюро з авторських прав США створює публічний запис про право власності, що є важливим доказом у суді. Що особливо важливо, реєстрація є необхідною умовою для подання позову про порушення авторських прав у Сполучених Штатах. Вона також надає власнику право на отримання передбачених законом компенсацій та відшкодування витрат на юридичні послуги в разі виграшу справи, які часто є більш суттєвими та легшими для отримання, ніж доведення фактичних збитків. Власники незареєстрованих авторських прав можуть подати позов про видачу судового наказу щодо припинення несанкціонованого використання та можуть стягнути фактичні збитки та прибуток, але тягар доказування в цьому випадку є більшим…

Правова ситуація ще більше ускладнюється через поширення штучного інтелекту (ШІ). ШІ, що передбачає використання систем, які виконують завдання, що вимагають людського інтелекту, призвів до численних гучних судових процесів, пов'язаних зі зчитуванням даних, безпекою дітей та порушенням авторських прав. Федеральні суди намагаються розібратися з доктриною «добросовісного використання» в контексті навчання ШІ, причому деякі судові рішення вказують на те, що використання даних, захищених авторським правом, для навчання моделей ШІ може розглядатися як трансформативне добросовісне використання. Однак Бюро з авторських прав США роз'яснило, що твори, створені повністю ШІ, не можуть бути захищені авторським правом через відсутність людського авторства, а творці повинні розкривати будь-який контент, згенерований ШІ, у своїх заявках на реєстрацію авторських прав. З огляду на стрімкий розвиток ШІ та законодавства про авторські права, консультація з юристом з питань авторського права є необхідною для вирішення цих складних питань, чи то реєстрація, порушення прав, чи то спори, пов'язані з контентом, згенерованим ШІ» ***(Jennifer Corbett. Unregistered Copyrights // LegalMatch (https://www.legalmatch.com/law-library/article/unregistered-copyrights.html). 18.03.2026).***

***

Турецька Республіка

«Нещодавні повідомлення в турецькій пресі про те, що компанія Warner Bros. могла подати позов проти футболіста Керема Актюркоглу (Kerem Aktürkoğlu) за використання прізвиська «Гаррі Поттер», посилання на вигаданий всесвіт у контенті в соціальних мережах та, як стверджується, відповідне святкування голу, поновили дискусію щодо застосування законодавства про інтелектуальну власність у випадках перетину популярної культури зі спортом. Всесвіт Гаррі Поттера захищений

широким спектром прав інтелектуальної власності, включаючи авторські права на романи, фільми, дизайн персонажів, музику та інші творчі елементи відповідно до турецького Закону про інтелектуальні та художні твори, а також захист торговельних марок для таких назв, як «Гаррі Поттер», «Хогвартс» та різних логотипів… Згідно з турецьким законодавством про авторське право, захист поширюється не лише на твір у цілому, а й на характерні елементи та ідентифікатори, тісно пов'язані з ним, що означає: несанкціоноване використання впізнаваних рис персонажів, костюмів або подібних оригінальних елементів може вважатися порушенням навіть без копіювання всього твору. Водночас просте святкування голу або випадкове використання прізвиська на полі, як правило, важко кваліфікувати як порушення авторських прав, оскільки такі дії зазвичай не є відтворенням чи поширенням захищених елементів у юридичному розумінні. Спонтанний жест під час матчу навряд чи сам по собі може вважатися несанкціонованим використанням твору, що охороняється, або його характерних частин…

Однак юридична оцінка може змінитися, якщо такі жести чи згадки відтворюються у публікаціях у соціальних мережах або іншому контенті разом з оригінальною музикою з фільму, зображеннями, що нагадують дизайн персонажів, або зареєстрованими логотипами, особливо якщо такий контент використовується в рекламних, спонсорських цілях або для просування особистого бренду. За таких обставин таке використання може набувати комерційного характеру та потенційно порушувати як авторські права, так і права на торговельні марки через використання захищених елементів без дозволу… Водночас самі спортсмени дедалі частіше прагнуть захистити свої імена, зображення, голоси та характерні жести за допомогою законодавства про права на зображення та торговельні марки, особливо якщо ці елементи мають комерційну цінність у сфері спонсорства та продажу сувенірної продукції. Хоча святкування забитих голів зазвичай не вважаються творами, що підлягають захисту авторським правом, їх можна зареєструвати як торговельні марки, якщо вони виконують функцію розпізнавальних знаків, що вказують на комерційне походження. Прикладами можуть слугувати реєстрація Кіліаном Мбаппе його святкування з схрещеними руками в Європейському відомстві з інтелектуальної власності (EUIPO) та реєстрація Коулом Палмером як його святкування «Cold Palmer», так і пов'язаного з ним словесного знака. Ці приклади свідчать про те, що хоча виразні чи символічні жести не завжди автоматично підпадають під захист авторського права, вони все ж можуть набувати юридичного значення в рамках законодавства про торговельні марки, коли використовуються як інструменти брендингу. Загалом, у своїх доповідях Керем Актюркоглу наголошує на необхідності ретельного правового аналізу в тих випадках, коли у сучасному медійному та спортивному середовищі перетинаються вигадані персонажі, посилання на популярну культуру та комерційні образи спортсменів» ***(Hande Hançar and Elif Melis Özsoy. Goal Celebrations and Other***

Distinctive Elements // Gün + Partners (https://gun.av.tr/insights/updates/goal-celebrations-and-other-distinctive-elements). 17.03.2026).

***